

**T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN
HİZMET İÇİ EĞİTİMİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ANALİZİ
VE
İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ**

DOKTORA TEZİ

Emre YÜCELAND

Malatya-2022

**T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN
HİZMET İÇİ EĞİTİMİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ANALİZİ
VE
İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ**

DOKTORA TEZİ

Emre YÜCELAND

Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ

Malatya-2022

 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	KABUL ONAY FORMU	Doküman No	
		Yayın Tarihi	
		Revizyon No	
		Revizyon Tarihi	
		Sayfa No	

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE'DE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN
HİZMET İÇİ EĞİTİMİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ANALİZİ
VE
İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ

HAZIRLAYAN
Emre YÜCELAND

Jürimiz tarafından ....../...../20... tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda bu tez **oybirliği /oyçokluğu** ile başarılı bulunarak Güzel Sanatlar Eğitimi **Ana Bilim Dalı** Müzik Eğitimi Bilim Dalı **Doktora** Tezi olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvanı Adı Soyadı	İmza
1. Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ	.....
2. Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT	.....
3. Doç. Dr. Engin GÜRPINAR	.....
4. Doç. Dr. Sevim ÖZTÜRK	.....
5. Doç. Dr. Yaşar ÖZELMA	.....

ONAY

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun ....../...../..... tarih ve ....../..... sayılı kararıyla da uygun görülmüştür.

Doç. Dr. Eyüp İZCİ
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Ersan Çiftci danışmanlığında Doktora tezi olarak hazırladığım **“Türkiye’de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi ve İhtiyaçlarının Belirlenmesi”** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Emre YÜCELAND

Doktora Öğrencisi

ÖNSÖZ

Ülkemizdeki eğitim kurumları ve öğretmenler, çağımızda ve günümüzde, hızla gelişerek değişiklik gösteren eğitim – öğretim yapısına, içeriğine ve düzeyine paralel bir şekilde uyum sağlamalıdır. Genel anlamda öğretmenlerin, özelde ise müzik öğretmenlerinin hizmet öncesinde almış oldukları eğitimler sonrasında, mesleği icra ederken de almaları gereken hizmet içi eğitimler, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerini geliştirmeleri açısından önemli bir yere sahiptir. Müzik öğretmenleri için düzenlenip planlanan hizmet içi eğitimlerin, çağın getirdiği yenilikler ve değişimler de göz önüne alınarak planlanması, müzik öğretmenlerinin güncel hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve belirlenen bu ihtiyaçlara bağlı bir şekilde hizmet içi eğitimlerin tasarlanması büyük önem taşımaktadır. Buradan hareketle, müzik öğretmenlerinin güncel hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenerek incelenmesinin alana olumlu bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Doktora ve araştırma sürecinde görüş ve öneriyle her zaman destek sunan, değerli zamanını ve yardımını esirgemeyen, bu sürecin başlangıcından sonuna kadar bana yol gösteren, kendisiyle çalışmaktan onur duyduğum ve örnek aldığım saygı değer hocam Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ'ye,

Tez izleme komisyonunda yer alan ve araştırmanın şekillenmesinde görüş, öneri ve yapıcı eleştirileriyle önemli katkılar sağlayan değerli hocalarım Doç. Dr. Engin GÜRPINAR ve Doç. Dr. Sevim ÖZTÜRK'e, tez savunma jürisinde katılımları ve önerileriyle katkıda bulunan değerli hocalarım sayın Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT ve Doç. Dr. Yaşar ÖZELMA'ya

Araştırma için oluşturulan anket ve görüşme formuna uzman görüşleriyle büyük katkılar sunan değerli hocalarım; Prof. Dr. Sadık ÖZÇELİK, Prof. Dr. Turan SAĞER, Prof. Dr. Kayhan KURTULDU, Prof. Dr. Ahmet Serkan ECE, Prof. Dr. Aytekin AKBUZ, Dr. Öğr. Ü. Saadet KÖSRELİ, Dr. Öğr. Ü. Gökhan ÖZTÜRK ve eşi Dr. Öğr. Ü. Özlem ÖZTÜRK'e, araştırmada toplanan verilerin analizinde önemli katkıları bulunan Prof. Dr. Sıddık KESKİN'e ve Dr. Öğr. Ü. Serdar SEFALİ'ya,

Verilerin toplanma sürecinde anketlerin müzik öğretmenlerine ulaştırılmasında önemli emekleri olan değerli öğretmen arkadaşlarım İsmail YILDIZ, Erbil KARAGÖZ, Ramazan GÜNDOĞDU, Gözde YILDIZ, İrem SAZAK, ve Adana ili müzik öğretmenleri koodinatörü Sayın Taşkın Fırat SERİN'e, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve Milli Eğitim

Bakanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı çalışanlarına, benimle birlikte canla başla çalışan doktora sürecindeki yol arkadaşım ve değerli hocam Siyar KÖKSAL'a,

Doktora sürecinin her anında yanımda olan, uzun saatler boyunca çalışmalarımı sürdürürken anlayışını, yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen, bana her zaman inanıp güvenen, bugnlerimi borçlu olduğum eşim Seda YÜCELAND'a, sorumluluk almamda beni destekleyen, sevgilerini her zaman hissettiren ve sonsuz minnettarlığımın olduğu babam Reha YÜCELAND'a, annem Fatma YÜCELAND'a ve kardeşim Merve YÜCELAND'a, tüm içtenliğimle teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

TÜRKİYE’DE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN HİZMET İÇİ EĞİTİMİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ANALİZİ

VE

İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ

YÜCELAND, Emre
Doktora, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ
Aralık – 2022, XXVII+380 sf.

Bu araştırma; Türkiye’de 2006 - 2021 yıllarını kapsayan dönemde MEB’in müzik öğretmenleri için düzenlediği HİE programlarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, HİE programları çerçevesinde müzik öğretmenlerinin alan ile ilgili olan HİE ihtiyaçlarını tespit etme bakımından, nicel ve nitel olgularla yeterli olup olmadığı değerlendirilmiştir. Bunlara ek olarak araştırmada; ülkemizdeki devlet okulları, özel okullar, güzel sanatlar liseleri (GSL) ve bilim sanat merkezlerindeki (BİLSEM) müzik alan öğretmenlerinin HİE’lerle ilgili ihtiyaçlarının yoğunlaştığı hususların (alanlar- konular) ne düzeyde olduğunu, ilgili ihtiyaçların müzik öğretmenlerinin kendi kişisel özelliklerine göre göstermiş olduğu farklılıkları saptamak ve var olan duruma göre çözüm önerileri sunulması amaçlanmıştır.

Araştırma farklı bölümlere ayrılmış olup, birinci bölüm, 2006 - 2021 yılları arasındaki 16 yıllık süreçte, MEB’in müzik öğretmenleri için düzenlediği HİE programlarının niceliğini belirlemek amacıyla yöneliktir. Bu amaca paralel olarak, doküman analizi ile birlikte hizmet içi eğitim programlarının sayısal açıdan müzik öğretmenlerinin ihtiyaçlarına ne derecede ağırlık verildiği ve HİE sayılarının nicel verilerine dayanarak betimlenmesi ile gerçekleştirilmiştir. İkinci bölüm, Türkiye’de MEB’e bağlı olan devlet okulları, özel okullar, güzel sanatlar liseleri (GSL) ve bilim sanat merkezlerindeki (BİLSEM) müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının yoğunlaştığı alan ve konuların ne derecede olduğunu ortaya çıkararak, öğretmenlerin demografik özelliklerine göre ne tür farklılıklar gösterdiğini tespit etmek amacıyla yöneliktir. Üçüncü bölüm ise; HİE’lerin gerçekleştirildiği 2006 – 2021 yılları arasındaki 16 yıllık süreçte HİE faaliyetlerinde öğretim elemanı olarak görev yapmış olan müzik eğitimcilerinin, HİE

faaliyetlerinin niteliği ile ilgili görüşlerinin incelenmesine yöneliktir. Bu bölümde müzik eğitimcileri ile yapılmış olan görüşmeler betimlenerek aktarılmıştır.

Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak; süreç – sonuç çerçevesi içinde doküman analizi yapılmış, müzik öğretmenlerinin HİE’lerle ilgili olan ihtiyaçlarını belirleyebilmek için “Anket Formu” uygulanmış ve HİE’lerde görev yapmış olan öğretim elemanlarının görüşlerini alabilmek için de “Görüşme Formu” kullanılmıştır. Müzik öğretmenlerine uygulanmış olan ankette, tabakalı örneklem yöntemi kullanılarak Türkiye’deki yedi coğrafi bölgenin farklı gelişmişlik düzeylerine sahip olan 21 ilde yer alan devlet okulları, özel okullar, GSL ve BİLSEM’lerde görev yapan 877 müzik öğretmenine uygulanmıştır. Nicel veriler frekans (f), yüzde (%) ve aritmetik ortalama (X) ile gösterilmiş olup, diğer ölçümler için Anova ve t –testi kullanılmış ve demografik özelliklerden kaynaklanan farklılıkların tespiti için de Scheffe Testi uygulanmıştır. Veri setinin istatistiksel olarak anlamlılığını belirlemek için ise .05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgular, kendi içlerinde yorumlandıktan sonra birbirleriyle de ilişkilendirilerek yeni bir boyut kazandırılmıştır. Bu bulgular genel anlamda müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen HİE’lerin nicelik bakımından yetersiz, nitelik açısından ise orta düzeyde yeterli olduğunu göstermiştir. Müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimi, meslek bilgisi, genel kültür, müzik öğretim yöntem ve teknikleri ve Türk müzik kültürü ile ilgili konularda belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları orta düzeyde yoğunlaşmış ve müzik öğretmenlerinin öğrenim durumları, HİE katılım durumları, kıdem yılı ve HİE’lere katılım değişkenlerine ilişkin farklılıklar olduğu sonucu görülmüştür.

Araştırma sonuçlarına paralel olarak; planlanma, kapsam, içerik ve konular yönünden güncellenmesi, HİE’lerin müzik öğretmenlerinin hem kişisel hem de mesleki alandaki donanımlarının geliştirilebilmesi ve kalıcılığının sağlanabilmesi için sayısal olarak çoğaltılması ve müzik öğretmenlerinin meslek yaşantıları boyunca etkin ve tutarlı bir biçimde kullanabilecekleri eğitimlerin düzenlenmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Müzik, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmenliği, Hizmet İçi Eğitim.

ABSTRACT

ANALYSIS OF THE IN-SERVICE TRAINING OF MUSIC TEACHERS IN TURKEY IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES AND DETERMINATION OF THEIR NEEDS

YÜCELAND, Emre
PhD. Department of Music Education
Institute of Educational Sciences
İnönü University

Supervisor: Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ
December – 2022, XXVII +380 pg.

This research; it was carried out to examine the IST programs organized by the Ministry of National Education for music teachers in the period covering the years 2006 - 2021 in Turkey. In the research, it has been evaluated whether music teachers are sufficient with quantitative and qualitative facts in terms of determining the IST needs related to the field within the framework of IST programs. In addition to these, in the research; The level of the subjects (fields-subjects) on which the needs of music teachers in public schools, private schools, fine arts high schools (GSL) and science and art centers (BİLSEM) in our country are concentrated, and the differences in the relevant needs according to the personal characteristics of music teachers. It is aimed to determine and to offer solutions according to the existing situation.

The research is divided into different parts, and the first part is aimed at determining the quantity of IST programs organized by the Ministry of National Education for music teachers in the 16-year period between 2006 and 2021. Parallel to this aim, the in-service training programs were carried out by describing how much emphasis was placed on the needs of music teachers in terms of numbers and the numbers of ISTs based on quantitative data, together with document analysis. The second part reveals the extent to which the IST needs of the music teachers in public schools, private schools, fine arts high schools (GSL) and science and art centers (BİLSEM) affiliated to the Ministry of National Education in Turkey and what type of teachers are according to their demographic characteristics. for the purpose of detecting differences. The third part is; The aim of this study is to examine the opinions of music educators who worked as instructors in IST activities during the 16-year period between 2006 and 2021, when IST was held, about the quality of IST activities. In this section, interviews with music educators are described and conveyed.

As a data collection tool within the scope of the research; Document analysis was carried out within the framework of the process-result, the "Questionnaire Form" was applied to determine the needs of music teachers regarding IST, and the "Interview Form" was used to get the opinions of the instructors who worked in IST. In the questionnaire applied to music teachers, using the stratified sampling method, it was applied to 877 music teachers working in public schools, private schools, GSL and BİLSEMs located in 21 provinces with different development levels of seven geographical regions in Turkey. Quantitative data were shown with frequency (f), percentage (%) and arithmetic mean (X), Anova and t-test were used for other measurements and Scheffe Test was applied to determine the differences arising from demographic characteristics. To determine the statistical significance of the data set, the .05 significance level was chosen.

After the findings obtained in the research were interpreted within themselves, a new dimension was gained by associating them with each other. These findings showed that the ISTs organized for music teachers in general were insufficient in terms of quantity and moderately sufficient in terms of quality. The IST needs of the music teachers on the subjects related to field and field education, professional knowledge, general culture, music teaching methods and techniques and Turkish music culture are concentrated at a medium level, and the education level of the music teachers, their participation in IST, the seniority and the variables of participation in IST. It was found that there were differences in.

In parallel with the research results; It has been proposed to update IST in terms of planning, scope, content and topics, to increase the ISTs' equipment in both personal and professional fields and to ensure their permanence, and to organize trainings that music teachers can use effectively and consistently throughout their professional lives.

Keywords: Education, Music, Music Education, Music Teaching, In-Service Training.

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ	xviii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xxiv
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xxv
KISALTMALAR	xxvii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Problem Cümlesi	2
1.2.1. Alt Problemler.....	2
1.3. Araştırmanın Amacı	4
1.4. Araştırmanın Önemi	5
1.5. Varsayımlar	5
1.6. Sınırlılıklar.....	6
1.7. Tanımlar.....	6
BÖLÜM II.....	8
KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	8
2.1. Kuramsal Bilgiler	8
2.1.1. Hayat Boyu Eğitim	8
2.1.2. Hizmet İçi Eğitim.....	10
2.1.2. Amaçları Bakımından Hizmet İçi Eğitim	11
2.1.3. Gereklilik Bakımından Hizmet İçi Eğitim	13

2.1.4. Yararlılıkları Bakımından Hizmet İçi Eğitim	14
2.1.5. Öğretmenlik Mesleği.....	15
2.1.5.1. Öğretmende Bulunması Gereken Özellikler	17
2.1.5.2. Öğretmenlik Mesleğinin Rollerini.....	20
2.1.5.3. Ülkemizde ve Dünyada Öğretmen Yetiştirme	24
2.1.5.4. Türkiye’de Öğretmen Eğitimi	26
2.1.6. Türkiye’ de Hizmet İçi Eğitim	30
2.1.7. Dünya Ülkelerinde Öğretmen Yetiştirme Kurumları.....	32
2.1.7.1. ABD’de Öğretmen Eğitimi	33
2.1.7.1.1. ABD’de Hizmet İçi Eğitim	35
2.1.7.2. Japonya’da Öğretmen Eğitimi.....	36
2.1.7.2.1. Japonya’da Hizmet İçi Eğitim.....	36
2.1.7.3. Fransa’da Öğretmen Eğitimi	37
2.1.7.3.1. Fransa’da Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri’nin Hedefleri	37
2.1.7.3.2. Fransa’da Hizmet İçi Eğitim	39
2.1.7.4. İngiltere’de Öğretmen Eğitimi	39
2.1.7.4.1. İngiltere’de Lisans Eğitimi Sonrası Öğretmen Yetiştirme.....	40
2.1.7.4.2. İngiltere’de Hizmet İçi Eğitim	41
2.1.7.5. Almanya’da Öğretmen Eğitimi	41
2.1.7.5.1. Almanya’da Hizmet İçi Eğitim	43
2.2. İlgili Araştırmalar	43
2.2.1. HİE Alanında Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar	43
2.2.2. Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar.....	49
BÖLÜM III	56
YÖNTEM.....	56
3.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni.....	56
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	61

3.3. Veri Araçlarının Toplanması	79
3.3.1. Müzik Öğretmenlerine Verilen HİE'ye Yönelik Belge Analizi	79
3.3.2. Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesine Yönelik Veri Araçları	79
3.3.3. Hizmet İçi Eğitim Veren Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Tespit Edilmesine Yönelik Veri Araçları.....	80
3.3.4. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Geçerlilik ve Güvenirlik Analizi	81
3.3.4.1 Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı Geçerlilik ve Güvenirlik Analizi	81
3.3.4.1.1. Alan ve Alan Eğitimine İlişkin İhtiyaçlar	81
3.3.4.1.2. Meslek Bilgisine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	82
3.3.4.1.3. Genel Kültür Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları.....	83
3.3.4.1.4. Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	83
3.3.4.1.4. Türk Müzik Kültürüne İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları.....	84
3.3.4.1.5. Müzik Eğitimi Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	85
3.3.4.1.6. Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	85
3.3.4.1.7. Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	86
3.3.4.1.8. Bilim Sanat Merkezi Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	87
3.4. Verilerin Analizi	87
BÖLÜM IV	89
BULGULAR	89
4.1. Türkiye'de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Eğitim Programlarının Dağılımı	89
4.1.1. Türkiye'de 2006 – 2021 Yılları Arasında MEB Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğe Yönelik Bulgular	89

4.1.2. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Yıllara Göre Dağılımına Yönelik Bulgular....	95
4.1.3. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Katılımcı Sayısı ve Katılımcı Dağılımına Yönelik Bulgular.....	96
4.1.4. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Konu Yönünden Dağılımına Yönelik Bulgular	98
4.1.5. Türkiye’de 2006 – 2021 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Yapıldığı Şehir Yönünden Dağılımına Yönelik Bulgular	100
4.1.6. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Süre Yönünden Dağılımına Yönelik Bulgular	102
4.1.7. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Hitap Ettiği Kursiyer Yönünden Dağılımına Yönelik Bulgular.....	103
4.2. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Eğitim Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE Faaliyetleri İle İlgili Memnuniyet Durumlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	105
4.3. 2006 – 2021 Yılları Arasından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	118
4.3.1. 2006 – 2021 Yılları Arasından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	118
4.3.2. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisi Alanına İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	125
4.3.3. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür Alanına İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	129

4.3.4. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	134
4.3.5. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	142
4.3.6. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	145
4.3.7. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	151
4.4. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar.	155
4.4.1. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Alan Ve Alan Eğitimine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	161
4.4.2. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisi Eğitimine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	169
4.4.3. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	173
4.4.4. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	178
4.4.5. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	186

4.4.6. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	189
4.4.7. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	194
4.5. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	199
4.5.1. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	205
4.5.2. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	212
4.5.3. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Genel Kültür Alanına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	217
4.5.4. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	222
4.5.5. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	231
4.5.6. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları Alanına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	234
4.5.7. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar	240
4.6. Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Ve Memnuniyet Düzeylerinin Kişisel Değişkenlere Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular Ve Yorumlar	244

4.6.1. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	244
4.6.2. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Görev Aldığı Bölge Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	245
4.6.3. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Görev Yaptığı Okul Türü Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	247
4.6.4. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Görev Aldığı Kurum Türü Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	248
4.6.5. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Öğrenim Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	250
4.6.6. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Mezun Olduğu Fakülte Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	252
4.6.7. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Mezun Olduğu Yıl Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	254
4.6.8. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Kıdem Yılı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	256
4.6.9. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılma Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	258
4.6.10. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Katılan Hizmet İçi Eğitim Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	260

4.6.11. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Şekline Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	262
4.7. GSL'lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Ve Memnuniyet Düzeylerinin Kişisel Değişkenlere Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular Ve Yorumlar .	263
4.7.1. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	263
4.7.2. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Öğrenim Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	264
4.7.3. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Kıdem Yılı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	264
4.7.4. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Hizmet içi Eğitime Katılım Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	265
4.7.5. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	266
4.7.6. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Hizmet içi Eğitime Katılım Şekli Tercihi Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	267
4.8. BİLSEM'lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Ve Memnuniyet Düzeylerinin Kişisel Değişkenlere Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular Ve Yorumlar.....	267
4.8.1. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	267

4.8.2 Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Öğrenim Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	268
4.8.3. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Mezun Olduğu Yıl Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	269
4.8.4. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Kıdem Yılı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	269
4.8.5. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	270
4.8.6. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	271
4.8.7. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Şekli Tercihi Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları	271
4.9 HİE'lere Katılan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarını Belirlemeye Yönelik Olarak Yöneltilen Açık Uçlu Soruya İlişkin Bulgular Ve Yorumları	272
4.10 Hizmet İçi Eğitim Programlarında Öğretim Elemanı Olarak Görev Yapmış Müzik Eğitimcilerinin, İlgili Programların Niteliğine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	274
4.10.1 Öğretim Elemanlarının, Katıldıkları HİE Programları İle İlgili Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgu Ve Yorumlar.....	274
BÖLÜM V.....	298
SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	298
5.1. Sonuçlar	298
5.1.1. Türkiye'de 2006 – 2021 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Sonuçlar	298

5.1.2. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliği İle İlgili Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	299
5.1.3. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliği İle İlgili Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	301
5.1.4. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliği İle İlgili Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	302
5.1.5. 2006 – 2021 Yılları Arasında Düzenlenen HİE Programlarında Görev Yapmış Öğretim Elemanlarının, HİE Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	303
5.1.6. 2006 – 2021 Yılları Arasında Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Kişisel Değişkenlerine İlişkin Sonuçlar	308
5.1.7. 2006 – 2021 Yılları Arasında Düzenlenen Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Kişisel Değişkenlerine İlişkin Sonuçlar	312
5.1.8. 2006 – 2021 Yılları Arasında Düzenlenen Bilim Sanat Merkezi Müzik Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Kişisel Değişkenlerine İlişkin Sonuçlar	313
5.2. Tartışma	319
5.3. Öneriler	322
KAYNAKÇA	324
EKLER	340
Ek-1 “Müzik Öğretmenlerine Yönelik Güncel Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Anketi” Örneği	341
Ek-2 “Müzik Öğretmenlerine Yönelik Güncel Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Anketi” “Uzman Görüşü Alma Formu” örneği.....	353
Ek-3 “Hizmet İçi Eğitimlerde Görev Yapmış Olan Uzman Öğretim Elemanlarına Yönelik Hazırlanan Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” Örneği	364
Ek-4 İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Onay Belgesi.....	373
Ek-5 MEB Tarafından Gönderilen Müzik Öğretmeni Sayıları	376

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğretmen Yetiştiren Kurumların Program Türleri ve Sayılarının Dağılımı (1983-2006).....	29
Tablo 2. 2017 Yılı Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri.....	30
Tablo 3. Öğretmenlik Mesleği İçin Gerekli Olan Kurum ve Kuruluşlar.....	33
Tablo 4. Almanya'daki Öğretmenlik Program Basamakları	42
Tablo 5. İllerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Düzeyine Göre Gruplanması ve Bölgelere Göre Dağılımı.....	63
Tablo 6. Örneklem Alınan İller Tablosu.....	64
Tablo 7. Gelişmişlik Düzeyine Göre Seçilmiş İllerdeki Okul Sayıları	65
Tablo 8. İllerdeki Devlet Okulu ve Özel Okul Oranları	66
Tablo 9. Devlet Okulları Ve Özel Okulların Oranları	67
Tablo 10. Okul Sayılarının Örneklem Sayısına Oranlaması	68
Tablo 11. Anket Gönderilecek Olan Devlet Okul ve Özel Okul Sayıları	69
Tablo 12. GSL ve BİLSEM İçin Örneklem Alınacak İller Tablosu.....	70
Tablo 13. İllerde Bulunan ve Örneklem Alınan GSL ve BİLSEM Sayıları	70
Tablo 14. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptığı İller ve Oranları.....	71
Tablo 15. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Okul Türüne Göre Oranları.....	72
Tablo 16. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Kurum Türüne Göre Oranları.....	72
Tablo 17. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Öğrenim Durumlarına Göre Oranları	72
Tablo 18. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülterele Göre Oranları.....	73
Tablo 19. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Kıdem Yıllarına Göre Oranları	73
Tablo 20. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE Programlarına Katılma Durumlarının Oranı	74
Tablo 21. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE Programlarına Katılma Sayılarına Göre Oranları.....	74
Tablo 22. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE Alma Tercihlerine Göre Oranları.	74
Tablo 23. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Katılmış Oldukları HİE Programlarının Yıllara Göre Oranları	75
Tablo 24. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Üniversitelere Göre Oranları.....	76
Tablo 25. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülterele Göre Oranları.....	77
Tablo 26. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Mezuniyet Yıllarına Göre Oranları. 78	
Tablo 27. Alan ve Alan Eğitime İlişkin HİE Anketi	82
Tablo 28. Meslek Bilgisine İlişkin HİE anketi	82
Tablo 29. Genel Kültür Alanına İlişkin İhtiyaçlar.....	83
Tablo 30. Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri İlişkin İhtiyaçlar	84

Tablo 31. Türk Müzik Kültürüne İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	84
Tablo 32. Müzik Eğitim Teknolojileri ve Yazılımlarına Yönelik Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	85
Tablo 33. Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları.....	86
Tablo 34. Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	86
Tablo 35. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları	87
Tablo 36. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Niceliğine İlişkin Bulgular	89
Tablo 37. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Yıllara Göre Dağılımı.....	95
Tablo 38. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Katılım Oranlarına İlişkin Bulgular	96
Tablo 39. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Konularına Göre Dağılım Oranlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	98
Tablo 40. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Planlanan İllerin Sayısal Dağılımlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	100
Tablo 41. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Süre Dağılımlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	102
Tablo 42. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte Müzik Öğretmenleri İçin MEB Tarafından Planlanan HİE Programlarının Müzik Öğretmenleri Dağılımına Göre Bulgu ve Yorumları	103
Tablo 43. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları Hizmet İçi Eğitimlere İlişkin Memnuniyet Düzeylerine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	105
Tablo 44. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları HİE İlişkin Memnuniyet Düzeylerine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	109
Tablo 45. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları HİE Memnuniyet Düzeylerine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı ..	113
Tablo 46. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	118
Tablo 47. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisi Alanıyla İlgili İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	125
Tablo 48. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	129
Tablo 49. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	134
Tablo 50. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	142

Tablo 51. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	145
Tablo 52. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	151
Tablo 53. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	155
Tablo 54. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	161
Tablo 55. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı.....	169
Tablo 56. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	173
Tablo 57. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	178
Tablo 58. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	186
Tablo 59. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji Ve Yazılımlarına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	189
Tablo 60. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	194
Tablo 61. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı.....	199
Tablo 62. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	205
Tablo 63. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisi Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	212
Tablo 64. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	217
Tablo 65. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	222
Tablo 66. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürü Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı.....	231

Tablo 67. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji Ve Yazılımları Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı.....	234
Tablo 68. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	240
Tablo 69. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları.....	244
Tablo 70. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Görev Aldığı Bölgeye Göre Anova Testi Sonuçları.....	245
Tablo 71. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Görev Yaptığı Okul Türüne Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları.....	247
Tablo 72. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Görev Aldığı Kurum Türüne Göre Anova Testi Sonuçları.....	248
Tablo 73. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları.....	250
Tablo 74. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Mezun Olduğu Fakülteye Göre Anova Testi Sonuçları.....	252
Tablo 75. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Mezun Olduğu Yıla Göre Anova Testi Sonuçları.....	254
Tablo 76. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Kıdem Yılına Göre Anova Testi Sonuçları	256
Tablo 77. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılımına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları.....	259
Tablo 78. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimleri Değerlendirilmesi ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Katılınan Hizmet İçi Eğitim Sayısına Göre Anova Testi Sonuçları	260
Tablo 79. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Şekline Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları.....	262
Tablo 80. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları.....	263

Tablo 81. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Öğrenim Durumlarına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları.....	264
Tablo 82. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Kıdem Yılına Göre Anova Testi Sonuçları.....	265
Tablo 83. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Durumlarına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları	265
Tablo 84. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısına Göre Anova Testi Sonuçları	266
Tablo 85. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Şekli Tercihlerine Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları	267
Tablo 86. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları.....	268
Tablo 87. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Öğrenim Durumlarına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları.....	268
Tablo 88. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Mezun Olduğu Yıla Göre Anova Testi Sonuçları.....	269
Tablo 89. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Kıdem Yılına Göre Anova Testi Sonuçları.....	270
Tablo 90. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Durumlarına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları	270
Tablo 91. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısına Göre Anova Testi Sonuçları	271
Tablo 92. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Şekli Tercihlerine Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları	272
Tablo 93. 2006 – 2021 Yılları Arasında HİE'lere Katılan Müzik Öğretmenlerine Sorulan Açık Uçlu Soruya İlişkin Bulgular.....	272
Tablo 94. Görüşme Yapılan Öğretim Elemanlarının Kişisel Özellikleri	275
Tablo 95. HİE Katılan Öğretim Elemanlarının Program Değerlendirmesi	276
Tablo 96. HİE Programındaki Sınırlılıklara Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri.....	277
Tablo 97. HİE Çalışmalarını Etkileyen Olumsuz Faktörlere Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri.....	279
Tablo 98. HİE Çalışmalarını Etkileyen Olumlu Faktörler	281

Tablo 99. Müzik Öğretmenlerinin HİE Programlarına İlişkin Tutumlarına Ait Öğretim Elemanı Görüşleri.....	282
Tablo 100. HİE'lerin Daha Etkili Olabilmesine Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri	284
Tablo 101. HİE'lerin Süre, Eğitim Şekli ve Müzik Öğretmenleri Dönütleri Yönünden Öğretim Elemanı Görüşleri	287
Tablo 102. MEB'e HİE Planlamasının Etkin ve Verimli Gerçekleşmesine İlişkin Öğretim Elemanı Görüş ve Önerileri.....	290
Tablo 103. HİE'ler konusunda üniversitelerin rolü ve etkinliğine yönelik öğretim elemanı görüşleri.....	292
Tablo 104. HİE'lere daha fazla katılım sağlanması yönünde yapılması gerekenlere yönelik öğretim elemanı görüşleri.....	295

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1.1. Araştırma Kapsamında Yer Alan Aşamalar	58
Şekil 3.1.2. Veri Toplama	60

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Yıllara Göre HİE Dağılımı	95
Grafik 2. Katılımcı Dağılımı ve Oranı	96
Grafik 3. HİE Programlarının Konularına Göre Dağılımı	99
Grafik 4. Şehir Yönünden Dağılım	101
Grafik 5. HİE'lerin Süre Yönünden Dağılımı.....	102
Grafik 6. HİE Programlarının Müzik Öğretmenleri Dağılımı.....	103
Grafik 7. Müzik Öğretmenlerinin “HİE Memnuniyeti ”Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Memnuniyet Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	108
Grafik 8. GSL Müzik Öğretmenlerinin “HİE Memnuniyeti ”Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Memnuniyet Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	112
Grafik 9. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “HİE Memnuniyeti” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	117
Grafik 10. Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeylerine Göre Grafikselsel Görünümü	124
Grafik 11. Müzik Öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeylerine Göre Grafikselsel Görünümü	129
Grafik 12. Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	133
Grafik 13. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	141
Grafik 14. Müzik Öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	144
Grafik 15. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	149
Grafik 16. Müzik Öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	154
Grafik 17. Müzik Öğretmenlerinin “GSL Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları ” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	160
Grafik 18. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	167
Grafik 19. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	172
Grafik 20. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	177
Grafik 21. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	185
Grafik 22. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	188
Grafik 23. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji Ve Yazılımları” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	193

Grafik 24. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	198
Grafik 25. Müzik Öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları ” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	204
Grafik 26. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	211
Grafik 27. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	216
Grafik 28. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	221
Grafik 29. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	230
Grafik 30. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	233
Grafik 31. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü	238
Grafik 32. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü.....	243

KISALTMALAR

HİE	: Hizmet İçi Eğitim
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TDK	: Türk Dil Kurumu
GSL	: Güzel Sanatlar Lisesi
BİLSEM	: Bilim Sanat Merkezi
MEM	: Milli Eğitim Müdürlüğü
HBE	: Hayat Boyu Eğitim
HBÖ	: Hayat Boyu Öğretim

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, araştırmanın problem cümlesi ve alt problemleri, araştırmanın sayılılar, sınırlılıkları ve araştırmada yer alan kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim bireyin doğumundan ölümüne kadar geçen ve kapsamı her geçen gün biraz daha genişleyen bir süreçtir. Bu süreç içinde çağdaş eğitim anlayışı kapsamında yaşadığımız çağa uygun bir biçimde ve buna paralel bir doğrultuda, yaşam boyu eğitim de önemli görülmektedir. Bilim ve teknolojideki hızlı değişim ve gelişmeler nedeniyle öğretmen yetiştirme alanında etkili rollere sahip olan eğitim kurumlarının, kendilerini nitelikli bir biçimde geliştirip, toplumların ihtiyaç duydukları bireyleri yetiştirmek için değişim ve yeniliklere hakim olmaları gerekmektedir.

Pehlivan'a (1997) göre, hizmet içi eğitim ve faaliyetleri, sürekli eğitim kapsamındaki en önemli basamaklardan birini oluşturmakla beraber, meslek alanı ve kapsamı gözetmeksizin, mesleğin ilk gününden son gününe kadar olan süreçte, bireyin mesleki yeterlilik için yetiştirilmesidir, şekilde tanımlanabilirken, Aytaç'a (2007) göre ise, herhangi bir özel ya da resmi kurumda gerçekleştirilen iş yükünün karşılığında önceden belirlenmiş bir maaş olarak halen çalışmakta olan kişilere, yapmış oldukları güncel iş dalı ile ilgili ihtiyaç dâhilindeki, deneyim ve tecrübeleri elde edebilmeleri üzerine verilen eğitimidir.

Tüm dünyada değişen, gelişen ve etki alanı hızla artan bilgi ve teknolojilerin hizmet öncesi eğitim programlarına aktarılamaması neticesinde, öğretmenlik meslek gruplarında planlı, programlı ve sürekli bir HİE'in uygulanması zorunlu hale getirmiştir. Ülkemizde eğitim – öğretim alanındaki gelişmelere paralel olarak müzik öğretmenlerin HİE'lerini konu alan çeşitli araştırmaların gerçekleştirilmesi bir gereklilik halini alırken, bu tarzdaki ciddi çalışmaların MEB tarafından da desteklendiği bilinmekle beraber dikkate de alınmaktadır.

Buradan hareketle, müzik öğretmenleri için düzenlenen hizmet içi eğitimlerin, ideal müzik öğretmeni yetiştirmede ve mesleki yeterliliklerini arttırarak müziksel donanımlarını güçlendirmede etkili olacağı düşünülmektedir. Hizmet içi eğitimlerde müzik öğretmenlerini kapsayan konuların, HİE'lerin sayılarının, HİE'lerin planlanmasının, HİE'lerdeki öğretim elemanlarının uzmanlıklarının ve müzik öğretmenlerinin güncel HİE eğitim ihtiyaçlarının mesleki yeterlilik noktasında sağlayacağı katkılar önemli bir durum olarak görülmektedir.

Bu araştırmada, HİE'lerin farklı değişkenler açısından analiz edilmesi, müzik ğretmenlerinin HİE'lerdeki memnuniyet düzeylerinin ve güncel HİE ihtiyaçlarının belirlenmesi, HİE'in kişisel değişkenlere göre nasıl farklılıklar gösterdiği ve HİE faaliyetlerinin verimliliği ve tutarlılığı noktasında ğretim elemanlarının görüşlerinin tespit edilmesi araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Problem Cümlesi

Problem durumunda ifade edilmeye çalışılan esas sorunlardan hareketle araştırmanın problem cümlesi; "Türkiye'de müzik öğretmenleri için verilen hizmet içi eğitimin durumu çeşitli değişkenlere göre nedir, müzik ğretmenlerinin güncel HİE ihtiyaçları nelerdir?" olarak belirlenmiş olup temel problem çerçevesinde oluşturulmuş olan alt problemlere yanıt aranacaktır.

1.2.1. Alt Problemler

Yapılan literatür taraması ve doküman analizleri işığında bu araştırmada; "Türkiye'de müzik öğretmenleri için verilen hizmet içi eğitimin durumu çeşitli değişkenlere göre nedir, müzik ğretmenlerinin güncel HİE ihtiyaçları nelerdir?" ana problemi başlığı altında aşağıda yer alan alt problemlere yanıt aranacaktır.

1. Türkiye'de 2006 - 2021 yıllarını kapsayan dönemde MEB'in müzik öğretmenleri için düzenlediği HİE programlarının;
  - 1.1. Niceliğine,
  - 1.2. Yıllarına,
  - 1.3. Katılımcı sayısı ve katılımcı oranına,
  - 1.4. Konularına,
  - 1.5. HİE faaliyetinin düzenlendiği illere,
  - 1.6. HİE faaliyetinin süresine,
  - 1.7. HİE faaliyetlerinin hitap ettiği kursiyerlere göre dağılımı ne düzeydedir?
2. Türkiye'de 2006 - 2021 yıllarını kapsayan dönemde MEB'in müzik öğretmenleri için düzenlediği HİE programlarına katılan müzik ğretmenlerinin HİE faaliyetlerine yönelik memnuniyet ne düzeydedir?
3. Türkiye'de 2006 - 2021 yıllarını kapsayan dönemde müzik ğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları ne düzeydedir?

4. Türkiye'de 2006 - 2021 yıllarını kapsayan dönemde GSL'de görev yapan müzik öğretmenlerinin, hizmet içi eğitim ihtiyaçları ne düzeydedir?
5. Türkiye'de 2006 - 2021 yıllarını kapsayan dönemde BİLSEM'lerde görev yapan müzik öğretmenlerinin, hizmet içi eğitim ihtiyaçları ne düzeydedir?
6. Müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçları ve memnuniyet düzeyleri;
  - 6.1. Cinsiyete,
  - 6.2. Görev yaptıkları coğrafi bölgeye,
  - 6.3. Okul türüne,
  - 6.4. Kurum türüne,
  - 6.5. Öğrenim durumuna,
  - 6.6. Mezun oldukları fakülteye,
  - 6.7. Mezun oldukları yıla,
  - 6.8. Hizmet yılına göre,
  - 6.9. Hizmet içi eğitime katılma durumuna,
  - 6.10. Katıldıkları HİE sayısına,
  - 6.11. HİE alma şekline göre farklılaşmakta mıdır?
7. GSL'lerde görev yapan müzik öğretmenlerinin kendi özel alanlarına yönelik HİE ihtiyaçları ne düzeydedir?
8. GSL'lerde görev yapan müzik öğretmenlerinin kendi özel alanlarına yönelik HİE ihtiyaçları,
  - 8.1. Cinsiyete,
  - 8.2. Görev yaptıkları coğrafi bölgeye,
  - 8.3. Okul türüne,
  - 8.4. Kurum türüne,
  - 8.5. Öğrenim durumuna,
  - 8.6. Mezun oldukları fakülteye,
  - 8.7. Mezun oldukları yıla,

- 8.8. Hizmet yılına,
- 8.9. Hizmet içi eğitime katılma durumuna,
- 8.10. Katıldıkları HİE sayısına,
- 8.11. HİE alma şekline göre farklılaşmakta mıdır?
9. BİLSEM’lerde görev yapan müzik öğretmenlerinin kendi özel alanlarına yönelik HİE ihtiyaçları ne düzeydedir?
10. BİLSEM’lerde görev yapan müzik öğretmenlerinin kendi özel olanlarına yönelik HİE ihtiyaçları
- 10.1. Cinsiyete,
- 10.2. Görev yaptıkları coğrafi bölgeye,
- 10.3. Okul türüne,
- 10.4. Kurum türüne,
- 10.5. Öğrenim durumuna,
- 10.6. Mezun oldukları fakülteye,
- 10.7. Mezun oldukları yıla,
- 10.8. Hizmet yılı
- 10.9. Hizmet içi eğitime katılma durumuna,
- 10.10. Katıldıkları HİE sayısına,
- 10.11. HİE alma şekline göre farklılaşmakta mıdır?
11. HİE’lere katılan müzik öğretmenlerinin HİE’lere yönelik görüşleri nelerdir?
12. HİE’lerde eğitici olarak görev alan öğretim elemanlarının HİE’lere yönelik görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada 2006 – 2021 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE faaliyetlerinin niceliği, müzik öğretmenlerinin HİE faaliyetlerine yönelik memnuniyet ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi, müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının kişisel değişkenlere nasıl farklılaşma gösterdiği ve HİE faaliyetlerine katılan öğretim elemanlarının gözünden HİE faaliyetlerinin verimliliğinin ve tutarlılığının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaçlardan yola çıkılarak Türkiye'deki HİE sorunlarının belirlenmesi veya güncellenmesi ve aynı zamanda Türkiye'nin HİE haritasının çıkartılması da araştırmanın bir diğer amacıdır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Öğretmenlik mesleği, aktif ve etkili bir bütün olan eğitim – öğretim ortamları bakımından en önemli olgulardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Hem kişisel olarak hem de mesleğin beraberinde getirdiği gereksinimler doğrultusunda, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme durumlarını da işe koşarak bilimsel ve teknolojik alandaki yenilikleri takip etmesi ve mesleki yeterlilik noktasında bunları kendi donanımına eklemesi, günümüzde bir zorunluluk halini almıştır. Öğretmenlerin mesleki yaşantılarında gerekli yeterlilikleri kazanma noktasında HİE'in en etkili uygulamalar arasında olduğu da bilinmektedir.

Bu bağlamda araştırma; 2006 – 2021 yıllarında arasında MEB tarafından düzenlenen HİE faaliyetlerinin nitelik ve niceliğinin belirlenmesi, müzik öğretmenlerinin katıldıkları HİE faaliyetlerine yönelik memnuniyet düzeylerinin, HİE ihtiyaçlarının tespit edilmesi noktasında önem arz etmektedir. Ayrıca HİE faaliyetlerinin planlama, MEB – üniversite koordinasyonu, HİE faaliyetlerinde yaşanan sorunların ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri oluşturma noktasında ve HİE faaliyetlerine yönelik bir kaynak oluşturma ve ilerleyen dönemlerde yapılacak araştırmalara ışık tutması açısından da önem taşımaktadır.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırmada:

1. Araştırma için belirlenen nicel ve nitel betimsel yöntemin problemin çözümü için uygun olduğu,
2. Kullanılan veri toplama araçlarının araştırma problemine ve bu problemde yola çıkılarak oluşturulmuş olan alt problemlerin çözümüne uygun, tutarlı, geçerli ve güvenilir olduğu,
3. Araştırma için oluşturulmuş olan örneklem grubunun evreni temsil ettiği,
4. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin ve hizmet içi eğitim programlarında görev yapan öğretim elemanlarının kendilerine yöneltilen sorulara, samimiyet ve içtenlikle cevap verdiği varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma;

1. 2006 yılından günümüze kadar olan süreçte, MEB'na bağlı ortaokul, lise, Güzel Sanatlar Liseleri ve Bilim Sanat Merkezleri'nde (BİLSEM) görev yapan müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen ve MEB HİE Daire Başkanlığı'nın Türkiye genelindeki müzik öğretmenlerini kapsayan etkinlik ve uygulamalarıyla,
2. Müzik öğretmenleri için düzenlenen HİE programlarında eğitici olarak görev yapan öğretim elemanlarının görüşleriyle,
3. Türkiye genelinde Kalkınma Ajansı'nın verileri ile elde edilmiş olan iller ile,
4. 1998 ve 2006 yıllarında oluşturulmuş ve yürütülmüş olan müzik öğretmenliği programları içeriği ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Hizmet İçi Eğitim: Meslek dalının başlangıç tarihi ile bireyin mesleğinden ayrıldığı zamanı da kapsayan bir şekilde iş ile ilgili gereken ve zorunlu olan çalışma potansiyelini nitelikli bir seviyeye çıkarılabilmesi yönünde gereken yeterliliklerin bir program dahilinde öğretilmesi sürecidir. (Yılmaz ve Düğenci, 2010).

Hizmet Öncesi Eğitim: Herhangi bir meslek dalı için önceden belirlenen davranışların edinildiği ve gerekli olan her türlü bilgi ve yeterliliklerin kazandırıldığı eğitimidir.

Yetişkin Eğitimi: Toplum içinde yetişkin olarak kabul edilen bireylerin öğrenme ve anlamlandırma yaşantıları için, planlanıp programlanan ve bireysel esasları içeren etkinliklerin tümüdür (Jarvis, 2010).

Öğretmen: Akademik ve meslekî formasyon gerektiren özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan, sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip bir uğraş alanı (Alkan, 1998).

Güzel Sanatlar Lisesi (GSL): Kendi içinde kol ve dallara ayrılan güzel sanatlar alanında, öğrencilere bir veya birden fazla branş için uygun olan temel prensipleri ve donanımları kazandıran, buna paralel olarak kaliteli bireylerin yetiştirilmesinde önemli yaşantılar sunan ve eğitim – öğretimi 4 yıl süren kurumlardır. (MEB,2021).

Bilim Sanat Merkezi (BİLSEM): Bir yandan eğitim – öğretim yaşantılarına devam ederken diğer taraftan da görsel sanatlara ve müziğe ya da zihinsel yeteneklere sahip olan

öğrencilere eğitim verilen, onların kabiliyetlerinin geliştirilmesini hedefleyen özel eğitim okullarıdır. (MEB, 2018).

Özel Okul: Devletin gözetimi ve denetimi altında belirli bir ücret karşılığında faaliyet gösteren, yerli veya yabancı gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılan eğitim kurumlarıdır (Aslan, 2019).

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler

Bu bölümde, araştırma kapsamında ele alınan kavramlara ve kuramlara ilişkin kuramsal bilgiler yer almaktadır.

2.1.1. Hayat Boyu Eğitim

İçinde bulunduğumuz çağ olan yirmi birinci yüzyılda, bilgi ve teknolojiye hızlı gelişme ve ilerlemelerle birlikte, hayat boyu eğitim; meslek ayrımı gözetmeksizin, yapılan iş ile ilgili gereken ve önemli olan öğrenmelerin, sürekliliğinin kesilmeden sağlanması noktasında bir ihtiyaç haline almıştır. Hayat boyu öğrenme kavramı, birçok farklı isimle adlandırılmakla birlikte, hem amaç hem de izlenen süreç bakımından hayat boyu eğitimin terimsel olarak sürekli eğitim ya da yetişkin eğitimi gibi değişiklik gösteren ifadelerle de tanımlanarak ortaya konulduğu da bilinmektedir.

Hayat boyu eğitim (HBE), yaşadığımız çağın getirdiği gelişim alanlarını desteklediği ve bunlarla bağdaşan yenilikleri tek bir çatı altında toplama açısından önemlidir. İnsan yaşamındaki tüm evreleri kapsamı bakımından hayat boyu öğrenme yaşadığımız toplum dahilinde birçok alanda varlığını hissettirmektedir. Hayat boyu öğrenme için cinsiyet, yaş, eğitim derecesi vb. gibi kişisel özellikler söz konusu olmayıp insanların iş hayatındaki başarısını mümkün kılacak bilgi ve donanımların elde edilmesini ve geçmişteki bilgileri güncelleyerek herhangi bir sorunla karşılaşma olasılığını en aza indirgeyen bir eğitim modeli olarak görülmelidir. (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi MEGEP, 2006).

Öğrenmede fırsatlar yaratarak insanların tüm yaşamları boyunca ihtiyaç duyabilecekleri nitelikli ve kaliteli bir eğitim ortamı sağlayan hayat boyu eğitim, dünyadaki birçok toplumsal, teknolojik ve kültürel gelişim, değişim ve ilerlemeye de uyumlu olmayı sağlamaktadır. Günümüzde her alanda yaşanan hızlı değişim süreçlerine dâhil olmak isteyen her bireyin, hayat boyu öğrenme etkinlik ve faaliyetlerine katılarak gerekli deneyim ve tecrübeleri elde etmesinin de gerekli olduğu düşünülmektedir.

AB Komisyonu'nun yapmış olduğu çalışma ile 2000 yılında açıklanan Hayat Boyu Öğrenme Memorandumunda, HBÖ'nün tanımlaması yapılmış, temel teşkil eden stratejileri ortaya konulmuş ve HBÖ'nün toplum içinde yaygınlaşmasının önemi vurgulanarak

çağımızdaki HBÖ'nün genel hatları oluşturulmuştur. Bu çalışmada, HBÖ için genel boyutlar belirlenmiştir:

1. Tüm bireyler için yeni ve temel beceriler,
2. Yatırımların insan kaynaklarına yönlendirilmesi,
3. Eğitim – öğretim kapsamında güncel, yeni ve özgün yöntemlerin düzenlenmesi,
4. Eğitimlerin değerler kapsamına alınarak resmi belgelerle işlevselleştirilmesi,
5. Verilecek olan rehberlik ya da danışmanlıkların ihtiyaca göre düzenlenmesi (MEB, 2018)

HBÖ modeli, bireyler için gereken eğitim – öğretim durumlarının olanaklı bir hale getirilmesiyle, hem maddi hem de manevi yönden erişimin kolaylaştırılarak tüm kesimlere tutarlı bir biçimde ulaştırılabilmesi için gerekli teknolojik faktörlerden yararlanılması, çok amaçlı öğrenme merkezlerinde çağa uygun eğitim şartlarının sağlanması ve bilgi sistemlerinin kullanışlı bir hale getirilerek toplumun öğrenme faaliyetleri için etkin bir kurumsal bir pratik haline büründürülmesi durumlarını kapsamaktadır.

Hayat boyu eğitim, her çeşit eğitim faaliyet ve programlarını kapsadığı için, çok geniş bir alana yayılmıştır. Bu yayılma neticesinde de, eğitim – öğretim programlarında meydana gelen yenilik ya da düzenlemeler, hayat boyu eğitimi de etkilemekte ve güncellemektedir. Bu eğitimin toplumsal, kültürel, sosyal ve ekonomik faydalarının da olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Hayat boyu eğitimin, örgün ve yaygın eğitimlerle birlikte birbirini tamamlayıcı bir şekilde amaca uygun olarak yürütülmesi ve desteklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Ocakcı ve Samancı'nın (2017) belirttiği üzere, UNESCO'nun eğitimin bugünü ve yarını üzerine hazırladığı rapor; kişilerin bu öğrenme yöntemini sürekli bir biçimde devam ettirebilecek bir yapıya sahip olmalarının gerekliliği, HBÖ'nün ana fikrinin öğrenimi kesilmeyen toplumların esas kuralı olduğu gibi, meslek yaşantısında da yapılan eğitim - öğretim programlarının bireyleri seçmiş oldukları işe yönlendirirken, onları çağımızın getirdiği yeniliklere hazırlayarak, kişisel gelişimlerini de kesintiye uğratmadan geliştirmeyi ideal hedef olarak gördüğü, ilk olarak bireylerin ve giderek toplumların eğitim ihtiyaçlarını karşılayarak, diğer eğitim kurumlarının da işe koşulmasıyla daha geniş bir saha alanına nüfuz etmesi, eğitim – öğretim dünyasının son basamağında yetişkin eğitiminin bulunduğu, çağdaş öğretim yöntemlerinin bireysel farklılıklara göre seçildikten sonra kişisel kazanımları destekleyici bir nitelikte olması gerektiğini, kendi kendine öğrenme modelinin önemli ve temel bir alan olduğu, ve eğitimin, içinde yaşanılan toplumda din, dil, ırk, cinsiyet, yaş gibi özelliklerin ayrımını

yapılmadan tüm toplumu kapsayan bir şekilde ve yaratıcı çözüm yollarıyla devamlı bir ilerleme içinde olması gerekliliğini HBÖ'nin önemli basamakları olarak vurgulamıştır. (UNESCO, 1972)

Bu maddelerden sonra, yaşam boyu öğrenme ile toplum içindeki büyük kitlelerin istenilen her alanda eğitimleri mümkün hale gelmiştir. Bireylerin bilgi ve becerilerini sürekli olarak yenileyerek geliştirebildikleri, bu sayede kurumların da kalitesini yükseltebildikleri ve gelecekteki amaçları için kendi bilgi, birikim ve donanımlarını arttırabildikleri önemli bir kavram olduğu anlaşılmaktadır.

Akkuş'a (2008) göre, hayat boyu öğrenme, bireyin donanımlarını, bilgi ve birikimlerini tüm hayat süresi boyunca bir sonraki basamağa aktarmasını mümkün kılan, eski bilgilerini tazeleyerek yeniden inşa eden ve sınırı olmayan bir süreçtir. Bireyin İşinin alanıyla ilgili eğilimlerini geliştirerek onu yeni kazanımlar elde etmeye yönlendirir. Buradan hareketle de kişinin toplum içinde ve meslek yaşantısında oluşan tüm güncel olaylara hakim olmasını sağlayarak daha kaliteli ve nitelikli yaşam sürmesini sağlayacaktır.

2.1.2. Hizmet İçi Eğitim

Öğretmenliğin içinde yaşadığı topluma karşı önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumlulukları yerine getirebilmesi ve daha sağlıklı bireyler yetiştirerek topluma katkıda bulunabilmesi için de öğretmenin mesleğini icra ederken, yani hizmet içinde de eğitimlerine devam etmesi büyük önem arz etmektedir. Buradan hareketle, öğretmenin hizmet öncesinde almış olduğu eğitimlerdeki başarısının mesleki standartları sağlamada eksik kalmaması gerektiği ve mesleğe başladıktan sonra da hizmet içi eğitimler sayesinde bilgi, beceri ve donanımlarını geliştirmesi gerektiği düşünülmektedir.

Tezcan'a (1992) göre hizmet içi eğitim, özel veya resmi kurumlarda görevlendirilmiş olan bireylere, önceden belirlenmiş olan sürelerle, kendi mesleki alanları doğrultusunda, bilgi, deneyim ve tecrübeleri aktarmak maksadıyla gerçekleştirilen eğitimidir. Bireylerin hizmet içindeki mesleki gelişimlerinin ve daha iyi bir düzeye ulaşmalarının sağlanabilmesi, eksikliklerin giderilip yeni edinimlerin kazandırılmasıyla mümkün olacaktır. Osamwonyi'ye (2016) göre, hizmet içi eğitim, eğitimin kendine özgü basamakları içinde bireyin sahip olduğu bilgi ve becerilerin geliştirilerek nitelikli hale getirilmesi şeklinde tanımlanmaktadır.

Hizmet içi eğitim, konvensiyonel iş hayatında, kendi tanımlarına ve niteliklerine göre değişiklik arz eden, amaç ve ilkeleri doğrultusunda küçük farklılıkları yansıtan ve gerçekleştirilen faaliyetlerinin boyutlarına göre çeşitlilik gösteren mesleki geliştirme ya da

personel yetiştirme vb. gibi kavramsal olarak sayıca fazla tanım, hizmet içi eğitim anlamında kullanılmaktadır.

Bu tanımlardan yola çıkarak, öğretmenin mesleki yeterliklerinin gelişimi ve niteliklerinin artırılması süreçlerinde iki aşama ile karşılaşılmaktadır.

Bunları;

1. Hizmet öncesi eğitim
2. Hizmet içi eğitim şeklinde sıralamak mümkündür.

Tüm dünyada değişen, gelişen ve etki alanı hızla artan bilgi ve teknolojilerin hizmet öncesi eğitim programlarına aktarılamaması neticesinde, öğretmenlik meslek alanlarında planlı, programlı ve sürekli bir HİE'in uygulanması gerekli hale getirmiştir.

Uçar (2017) MEB hizmet içi faaliyetleri merkezi ve mahalli olmak üzere iki şekilde gerçekleştirebileceğini belirtirken, Can'ın (2019) ifade ettiği gibi, Türkiye'de genel olarak öğretmenlerin meslekî yetkinliklerini gerçekleştirmeye paralel olarak MEB tarafından yürütülen HİE programları, İl Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen farklı etkinlikler, genelde okul düzeyinde yürütülen meslekî programlar ve bunlara ek olarak diğer kurumların da işbirliğinin sağlanmasıyla sürdürülen eylemlerin de bulunduğunu ifade etmiştir. Bunlara ek olarak, kişisel çalışmalarla birlikte öğretmenler, mesleki açıdan ilerleme ve gelişme uğraşı vermek istediklerinde, lisansüstü eğitimlere veya sertifika veren programlara katılarak kariyer odaklı başarılarını arttırabilmektedirler.

2.1.2. Amaçları Bakımından Hizmet İçi Eğitim

Öğretmenlerin mesleklerinde, daha etkili, tutarlı ve çağdaş yaklaşımlara sahip olabilmeleri için hizmet içi eğitimlere ihtiyaçları vardır. Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlayan hizmet içi eğitim, güncel öğretim yöntem ve yaklaşımlarını öğretmenlerin sınıf içinde kapsamlı bir şekilde kullanmalarını da sağlar. Ülkemizdeki ve dünyadaki tüm gelişmelerle öğretmen arasında köprü kuran hizmet içi eğitim, mesleki yenilenmeyi, gelişimi ve ihtiyaç duyulacak olan potansiyeli geliştirerek, öğretmenlerin uzmanlaşmasına katkıda bulunur.

MEB'in işaret ettiği gibi; Eğitimini hizmet öncesinde edinmiş olan bireylerin çalışacakları birim ya da kurumlara uyum sağlamalarında yardımcı olmak, hizmet öncesinde getirmiş oldukları yetersizlik ve eksiklikleri tamamlayarak mesleki gelişimi sağlamak, birim ya da kurumlara uygun olan ve giderek yaygınlaşan teknolojik gelişmelerle ilgili olarak elemanların kullanımı konusundaki beceri ve donanımlarını geliştirmek, mesleki anlamda bireyleri sürekli

bir gelişim ve öğrenim içinde tutmak ve uygunluklarının liyakate göre değerlendirilmelerinin yapılmasının ardından kariyer yükseltme ya da unvan değişikliklerini sağlamak, mesleki eğitime ilişkin planlama ve uygulamada bütünlüğü oluşturarak mümkün olduğu kadar eğitime katkıda bulunmak ve ayrıca Milli Eğitim konusunda toplumun tamamında güncel bir anlayış sağlayarak, mesleki kurumlarda farklı alanlara geçiş için gerekli olan eğitimleri kendi süreçleri içinde tamamlamak gibi HİE'lerin kendi içinde ayrılan türleri içinde çeşitli ve farklı olan amaçları bulunmaktadır. (MEB, 2006a).

Her öğretmenlik branşında alınabilen hizmet içi eğitimin kalitesi, içeriğinde bulunan konulara, hizmet içi eğitimin gerçekleştirileceği koşullara ve eğitimde kullanılacak olan araç – gereçlerin kaliteli ve nitelikli olmasına bağlıdır. Aytaç'ın saptamalarında ifade ettiği gibi (2000), HİE'nin amaç ve kapsamı,

1. Mesleki yaşantısına başlangıç yapan bireylerin entegresini sağlamak,
2. Kurum kapsamı içinde, çalışan bireylerin kurumun amaç ve genel kurallarını net bir şekilde anlayabilmelerine katkıda bulunacak olan donanımları kazandırmak,
3. Meslek dalının zorunlu olan bazı becerilerini edindirek bunlara ek olarak var olan noksanlıkları ortadan kaldırmak,
4. Tamamlayıcı eğitim sayesinde, isteğe bağlı olarak çalışanların farklı alanlara da geçişlerini mümkün kılacak olan imkânları sunabilmek,
5. Hem teknoloji hem de mesleki alanla ilgili olarak, bireylerin ortaya çıkan tüm yenilik ve değişimlere uyum süreçlerini kolaylaştırarak, mesleki sahada yeni yöntem ve teknikleri geliştirmek,
6. Kurum tarafından üretilen her türlü hizmet ve malın özelliklerini, sayısal artışları ve tutarlılığını yükseltmek,
7. İşin gerektirdiği satış, pazarlama vb. gibi bazı durumlarda eksiklikleri ve beklenmedik durumların oranlarını en aza indirmek şeklindedir.

MEB, hizmet içi eğitim faaliyetlerini düzenleyerek, nitelikli bir uygulama için gereken tüm hedefleri önceden belirlemiştir. MEB HİE Yönetmeliği, ilgili bakanlıkta ya da diğer kurumlarda görevlendirilmiş olan personelin her kademedeki uygun eğitimini gerçekleştirmek amacıyla planladığı hizmet içi eğitimin kapsam ve hedeflerini; eğitimlerini hizmet öncesinde tamamlamış olan kadrolu çalışanların, görev yapacakları kuruma uyumlarının gerçekleştirilmesini, Milli Eğitimin kendi kapsamı içinde yer alan amaçlarını müşterek ve yaygın bir görüş birliği içinde hem teorik hem de pratik alanlarda birliği oluşturabilmek, hizmet öncesinde elde edilemeyen yeterlilikleri ya da mesleki kapsamdaki noksanlıkları gidermek, dünyadaki eğitim

anlayışına paralel olarak, çağımızda yaşanan yenileşim ve değişikliklere uyum sağlamada zorunlu olan becerilerin tatbikini kazandırmak, personelin mesleki anlamda durağan bir anlayıştan çıkartarak, güncel bilgilerle birlikte yeni bakış açıları geliştirmeleri sağlamak, mesleğine karşı sorumluluk sahibi ve disiplinli kişilerin mesleklerini daha üst bir kademedede yürütmelerini sağlamak ve farklı boyutlarda eğitim almış diğer personelin yan dallara geçişlerini gerçekleştirecek olan eğitim basamaklarını ve etkinliklerini planlamak, Milli Eğitimin gerektirdiği tüm görüş ve fikirlere, mesleki nitelikler içindeki değerlendirmelerde görüş birliği içinde olmak, içinde yaşadığı toplumun ve görev yaptığı kuruma ait olan mesleki eğitimlerin güncelleştirilmesine yardımcı olmak şeklinde beyan etmiştir. (MEB, 1994).

Tüm eğitim boyutlarının önemli olduğunun düşünüldüğü hizmet içi eğitim, çağımızın eğitim – öğretim gerekliliklerini karşılaması bakımından kapsamlı olmak durumundadır. Bu kapsam gereğince de, hizmet içi eğitimlerde, öğretmenlerin mesleki ihtiyaçlarına, bilgi, beceri ve yeteneklerine cevap vermeyen bir HİE programının başarılı olamayacağı düşünülmektedir.

2.1.3. Gereklilik Bakımından Hizmet İçi Eğitim

Hizmet öncesinde alınan bilgilerin tazelenerek, hizmet içi eğitimlerde yeni ve çağdaş bilgilerle harmanlanması, öğretmenlerin eğitim kapsamında yer alan davranış değişikliklerini kazanabilmeleri ve mesleki koordinasyonlarını sağlayabilmeleri için, hizmet içi eğitim programlarının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Tüm eğitim boyutlarının önemli olduğunun düşünüldüğü, HİE faaliyetlerinde, tutarlı bir planlama, nitelikli bir uygulama ve çağın eğitim – öğretim hedeflerini karşılama konuları, gereklilik kapsamında önde gelen basamaklar olduğu düşünülmektedir.

Yıldırım (2006) yaptığı çalışmasında hizmet içi eğitimin gerekliliğini; okullarda verilen eğitimi, bireyin özünde bulunan yetenekleri belirlemede ve onları kullanmada eksik görmüş ve bireyin doğuştan getirdiği yetenekleri hizmet öncesinde keşfedip bu becerilerini daha da ilerleterek, geliştirdiği özelliklerine paralel olan bir meslekte çalışmasının daha yerinde olacağını vurgulamıştır. Ayrıca hizmet öncesinde bireyin kazandığı ya da ona kazandırılan bilgi ve birikimlerin meslek yaşantısındaki tüm sorunlara cevap veremeyeceğini ve eğitimin mesleki süreçleri içinde de devam ederek kesintiye uğramamasının önemli olduğunu belirtmiştir. Çağımızda yaşanan teknolojik uygulamalardaki gelişmeler, meslek dallarına da yenilik olarak yansımakta ve her geçen gün bir yenisini eklenen bu ilerlemelere adapte olabilmek için şüphesiz HİE mesleki niteliklerin artırılmasında zorunlu bir eğitim alanı haline almıştır.

Meslekte uzmanlaşma ya da yetkinleşme durumları göz önüne alındığında, öğretmenlere hizmet içi eğitimlerin önemini, yararlarını ve geliştirici olan her türlü özelliğini benimsetmek de HİE programlarının gereklilikleri arasında sayılabilmektedir. Öğretmenlerin kariyer planlamalarını daha sağlıklı yapabilmeleri, hizmet öncesinde edinmiş oldukları becerileri bir üst düzeye taşıyarak geliştirebilmeleri ve bunların tümünü mesleki yaşantılarına yansıtılabilmeleri için HİE’lerde kalıcı bir öğrenmenin sağlanması da ayrı bir gereklilik olarak görülmektedir.

2.1.4. Yararlılıkları Bakımından Hizmet İçi Eğitim

Hizmet içi eğitim programlarının, öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarını gidermede, iyi yetişmiş bir eğitim personeli sağlamada ve hem iş deneyimini hem de eğitimin kalitesini arttırmada yararlı olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin mesleklerini icra ederken karşılaştıkları sorun ya da aksaklıkları giderme ve çözüm yolu bulma konusunda iyi programlanmış bir HİE programının yararlarının olacağı da bilinmektedir.

Taymaz (1992) hizmet içi eğitimin Okulda çalışanlara sağladığı faydaları aşağıdaki gibi belirtmiştir:

1. Bireyin işine güven duygusu gelişir.
2. Bireyin morali yükselir, huzurlu çalışma sağlanır.
3. Hizmet içinde kurumda yükselme olasılığı artar.
4. Bireyin işinde memnuniyetsizliği azalır.
5. İş yerinde insan ilişkilerinde gelişme olur.
6. İş arkadaşları arasında iletişim daha kolaylaşır.
7. Geleceğe daha güven ve ümitle bakılır.
8. Kurum içinde ve dışında saygınlık kazanılır.
9. Öğrenme yolu ile bireysel doyum sağlanır.
10. İşinde sınama-yanılma süresi kısalmır.
11. Birey işinde isteklenir ve güdülenir.
12. Rahat ve emin iş yapma olanağı sağlanır.

HİE’lerin yararlı olabilme durumları, öğretmenlerin almış oldukları eğitimler boyunca mesleki yeterlilik kazanabilmesi, HİE ihtiyaçlarının doğru bir şekilde belirlenmesi ve faaliyetlerin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesine bağlıdır. Hizmet öncesinde alınan eğitimlerdeki eksikliklerin ortadan kaldırılması, öğretmenlerin mesleki açıdan daha verimli bir

hale getirilmesi ve eskiyen bilgilerin güncellenerek çağa ayak uydurması durumlarında HİE'lerin yararlı olacağı da unutulmamalıdır.

Benzer bir sonuç Şenviren (2014)'ün çalışmasında, kurum ve teşkilat genelindeki hizmet içi eğitim faaliyetlerinin motivasyonu artırarak üretimi olumlu yönde etkilediği, kurum içindeki iletişim problemlerini en aza indirerek tutarlı bir disiplin sağladığı, hizmet kalitesiyle doğru orantılı olarak kriterlerin yükselmesiyle birlikte başarılı olmayı sağlayarak tercih edilme oranını yükselttiği, kurumlardaki yönetici pozisyonlarında mevcut olan kadro boşluklarını yine kendi kurumu içinden uygunluk ve verimlilikle seçebildiği ve aynı zamanda eğitimin ilgili kurum bünyesi için anlamlı bir yön çizdiği şeklinde ifade edilmiştir.

Öğretmenlerin öğrenen konumunda olduğu hizmet içi eğitimlerde, zamanın verimli kullanılması, etkili bir öğretim yönteminin işe koşulması ve sunumlarda kullanılacak olan materyal çeşitliliğinin eş zamanlı olarak kullanılabilmesi, öğretmenlerin motivasyonunu arttıracığından dolayı yararlı görülmektedir. Özel, Yurtsever ve Mutlu'nun (2012) araştırmaları sonucunda; öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimlerinde almış oldukları eğitimin, hizmet sırasında da hizmet içi eğitim faaliyetleriyle birlikte geliştirilerek niteliklerinin artırılmasının gerekliliği ve faydalarına işaret edilmiştir.

Demirkol (2004) çalışmasında, her alandaki öğretmenlerin katılım gösterdikleri HİE faaliyetlerinin içeriğindeki bilgilerin kaydının tutulmasını, bu belgeler sayesinde öğretmenlerin meslekleriyle ilgili ilerleme durumlarında, hem bireysel hem de kurumsal olarak bilgilenmesi ve yine öğretmenlere verilecek olan daha sonraki HİE faaliyetlerinin saptanması bakımından önemli olduğunu vurgularken, Harris (1989) ise öğretmenlerle ilgili olan HİE faaliyetlerinin, öğretimin tüm amaçlarının ileriye taşınması bakımından, kullanılacak olan öğretim materyallerini iyileştirmekle birlikte; öğrenmenin gerçekleşeceği çevre ve koşullarını daha uygun bir hale getirerek, öğretmenin daha verimli olabilmesini sağlayabilmek açısından önemli yararları beraberinde getirebileceğini belirtmiştir.

Ayrıca HİE programları, öğretmenlerin eksik oldukları noktalarda kendilerini tamamlayabilmeleri, alanları ile ilgili güncel gelişmeleri takip edebilmeleri ve mesleğe uyum – motivasyon – yeterlilik konularında aksayan yönlerin giderilmesi gibi yararları da beraberinde getirdiği söylenebilir.

2.1.5. Öğretmenlik Mesleği

İnsanı, bilgi ve becerilerle kuşatarak geleceğe hazırlamasından dolayı her dönemde saygı görmüş olan öğretmenlik mesleğine, insanlık tarihinin çok eski dönemlerinde bile

rastlanabilmektedir. Ancak bir meslek dalı olarak kabul edilişi, eğitimin modernleşmesi ve okul kavramının düzenli, planlı ve sistematik bir niteliğe kavuşmasıyla başlamıştır. Öğretmenlik mesleği, 1973 tarihli Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde "devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak" tanımlanmıştır. Bu bilgiye ek olarak; branş gözetmeksizin tüm öğretmenlerin Milli Eğitim Sistemi'mizin gerektirdiği tüm amaç ve hedeflerle ilgili mükellefiyetleri de ayrıca belirtilmiştir.

Hacıoğlu ve Alkan (1997)'a göre öğretmenlik, eğitim dünyasını kapsayarak farklı ve çok yönlü boyutları olan (sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel, teknolojik) genelde öğretmenliğin özelden ise alan içinde formasyon süreçlerini gerektiren ve akademik alt yapı ile desteklenen, öğretmenlik dalında bilgi ve becerinin en üst düzeyde olması hedeflenen bir meslek alanıdır. Bu anlamda Özmen'e (2014) göre, öğrenen kişilerin hayatları üzerinde yönlendirici ve iyileştirici bir otoriteye sahip öğretmenlerin yürüttükleri mesleğin; farklı bilimsel, çeşitli akademik ve niteliksel olarak uzmanlık yeterlilikleri olan profesyonel bir meslek olduğu kabul edilmektedir. Oğuzkan'ın (1998) ifade ettiği gibi, meslek olarak öğretmenliğin, eğitim – öğretim ya da yönetim konusundaki sorumluluklardan ziyade, bireysel başarı gücü ve meslek dalıyla ilgili olan davranışlar kapsamında belirlendiği, bu belirlemelerle birlikte gidişat neticesinde belirecek olan niteliklerin saptandığı, ortaya çıkan niteliklerin kalıplaşmasından dolayı yanlış ya da hatalı durumların giderilmesinin büyük oranda gerçekleştirilemediği, öğretmenlik eğitiminin uzun bir süre gerektiren ve bireylere yapılan yatırımların isabetli olması gereken, böylelikle hem kişisel hem de toplumsal olarak yarar ve ilerleme getirisi olan bir toplumsal mevki şeklinde tanımlanmaktadır.

Öğretmen, tutarlı bir şekilde öğrenilmesi gereken bilgileri üst düzey bir sorumlulukla öğreten, kolaydan zora ilkesi ile eğitim ortamını düzenleyen ve farklı öğrenme düzeylerine sahip öğrencilerin bilincinde bir yapıya sahip olan kişidir. Kendi öz disiplini, öz denetimini ve içinde yaşadığı topluma karşı olan sorumluluklarını geliştirerek değişime her zaman açık olmalıdır. Hangi ülke olursa olsun, o ülkenin eğitim sistemine uygun bir biçimde amaca yönelik olarak öğrencilerini yetiştirmesi, öğretmenin birincil görevleri arasında yer almaktadır.

Ayrıca, bilgiyi işleyerek daha verimli, kapsamlı ve etkili hale getiren, mesleki bilgi ve becerileri arasında rahat bir şekilde bağlantı kurabilen ve çağın getirdiği tüm yenilikleri özümseyerek kendi donanımına katabilen özelliklere de sahip olmalıdır. Ülkemizde öğretmen yetiştiren kurum ve kuruluşların 1982 yılına gelindiğinde üniversitelerin eğitim fakülteleri çatısı altında toplandığı bilinmektedir. MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel

Müdürlüğü'nün ülkemizdeki üniversitelerin eğitim fakülteleri ile işbirliği çerçevesinde yürüttüğü çalışmalar neticesinde öğretmenlik mesleği konusunda;

- a) Öğrenme ve öğretme süreci,
- b) Öğrenciyi tanıma,
- c) Okul-aile ve toplum ilişkileri,
- d) Öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme,
- e) Kişisel ve mesleki değerler - mesleki gelişim
- f) Program ve içerik bilgisi, altı genel yeterlilik alanı belirlenmiştir (MEB, 2008).

Bilgi çağında yaşadığımız ve bu alandaki gelişmelerin, ilerlemelerin, dönüşümlerin hızla gelişen bir zaman diliminde olduğu düşünüldüğünde öğretmenin, bilgi düzeyini arttırarak mesleki nitelikleri arasına katması gerekmektedir. Shulman (1987) çalışmasında, öğretmenliğin mesleki alan kapsamındaki esaslarını, alanla ilgili olan içerik bilgileri, pedagoji konusuyla ilgili olan bilgiler, öğretimi programlama, öğrencinin genel özelliklerini tanıma, eğitimde kullanılacak olan sistem durumları ve belirlenen hedefler, değerleri kavrama ve hem tarih hem de felsefe bilgileri konusunda bazı prensiplere sahip olma gibi özelliklerle kapsam ve esasları tanımlamıştır.

Öğretmen, öğretime işini yerine getiren kişidir. Öğretmenlik mesleğinin belirli bir uzmanlık gerektirdiği göz önüne alındığında, bu mesleği yapacak olan bireyin, alan bilgisi meslek bilgisi ve genel kültür bilgisinin tartışmasız bir şekilde yeterli olması gerekmektedir. Ancak öğretmenin bahsi geçen alanlarda yeterli olması yanında, başka alanlarda da kabiliyet sahibi olması gerektiği düşünülmektedir.

Öğretme işini yaparken takındığı tavır, izlediği yol yöntem ve öğrencileri ile olan ilişkileri de öğrencilerin öğrenme durumlarını etkileyen faktörler arasındadır. Unutulmamalıdır ki öğretmenin içinde olmadığı hiçbir öğrenme kalıcı izli olamaz.

2.1.5.1. Öğretmende Bulunması Gereken Özellikler

Şişman (2002) yeterliliği, herhangi bir meslekle ilgili yükümlülüklerin eksiksiz ve hatasız bir biçimde yapılabilmesi için bireyde bulunması gereken özellikler şeklinde tanımlarken, Bursalıoğlu (1981) yeterliliği, bireye önceden belirlenmiş olan bir görevi yerine getirebilme yeteneğini elde etmesini sağlayan niteliklerin bütünü veya yine görevinin yükümlülüklerini yerine getirebilmesinin önünde engel teşkil eden boyutların olmayışı biçiminde tanımlanmaktadır. Öğretmenlerin yeterlilik ve özellikleri gerek hizmet öncesinde

gerekse hizmet içi eğitimlerde edindiği kazanımlarla ilgili olsa da; bu konu geniş bir alana yayılması ve araştırılması gereken önemli konular arasındadır.

Öğretmenlik, kuşkusuz ki; yorulmadan çalışmayı gerektiren, eğitim programları kapsamında yer alan hedef ve hedef davranışları tutarlı, etkin ve verimli bir şekilde yürüten, aynı zamanda geniş bir kültür birikimine sahip olan en önemli mesleklerden biridir. Öğretmen mesleği gereği bazı donanım ve kişisel özelliklerini de ön plana çıkarmalıdır. Bu donanım ve kişisel özellikler alan hâkimiyetinden iyi alışkanlıklara, güvenilirlik durumlarından dakiklik gibi vasıflara kadar geniş bir skalada yer almaktadır.

Eğitim dilini hem yazılı hem de sözlü olarak iyi kullanan, öğrencileriyle iletişimde herhangi bir aksaklık bulunmayan ve öğrencilerinin gelişimindeki farklılıkların her zaman bilincinde olan öğretmen, alanı ile ilgili olan müfredat ve konularını, öğretim yöntemlerini de işe koşarak kullanan bir özellikte olmalıdır. Sarpkaya (2010), alan uzmanları tarafından etkili öğretmenlerin özelliklerinin aşağıdaki gibi olduğunu belirterek:

- Sınıf içinde kendine güvenen ve öğrencilerinin becerilerini üst sınıra kaldıracak bir öğretim ortamı sağlayabilmelidir.
- Ders içinde öğrencilerin ilgisini çekebilmeli ve ders planını tutarlı bir şekilde oluşturabilmeli.
- Öğrencilerin karşılaştıkları engel ve güçlüklerle karşı etkin çözümler getirmelidir.
- Öğretilecek olan konular kapsamında öğrencilere neyin nasıl öğretileceği yönünde verimli bir yönlendirici olmalıdır.
- Kişisel özellikleri yanında öğrencileri hoşgörüle karşılayarak onlara destek olmalıdır.
- Gerek dünyada gerekse kendi ülkesi ile ilgili güncel değişikliklerin farkında olarak bunlara ayak uydurabilmelidir.
- Öğretmen kendi alanının gerektirdiği tüm bilgilere hakim olarak gerektiğinde bunları yenileyebilmelidir.
- Etkili bir öğretim yöntemine sahip olmalı; öğrenme süreçlerini stratejik açıdan doğru yönlendirmeli, dersini örneklerle güçlendirmeli ve öğrencilerin motivasyonlarını arttırarak derse katılımı sağlayabilmelidir.

Diğer taraftan öğreten kimliğinde olan öğretmen, sorun odaklı değil çözüm odaklı düşünen, öğrencilerine ve karşılaştığı problemlere karşı sabırlı davranan ve hem öğrencilerine hem de meslektaşlarına karşı güvenilir bir yapıda olmalıdır. Açıkgöz'e (2009) göre tutarlı bir

öğretmen, sadece öğretimin ne şekilde gerçekleştirileceğini veya öğretim yapılırken oluşan herhangi bir aksaklığın hangi yollarla çözümlenebileceğini bilmekten ziyade, mesleki kazanımlarını bu sorunlar karşısında nasıl uygulayabileceğini tespit edebilen ve bunu sağlıklı bir şekilde gerçekleştiren kişi öğretmendir.

Bunlara ek olarak, öğretmen hedef ve hedef davranışları kapsayan öğretim materyallerini hazırlamada zorluk çekmemeli, öğrenme ortamlarını rahat bir şekilde hazırlayabilmeli ve öğretim programını uygulamada planlı davranabilmelidir. MEB (2010) tarafından saptanan, genel anlamda öğretmenlerde bulunması gereken yeterlilik ve başarımlarının gerektirdiği alanlar, kişisel ve mesleki değerler, mesleki gelişim, öğrenciyi tanıma, öğretmen ve öğrenme süreci, öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme, okul, aile ve toplum ilişkileri, program ve içerik bilgisi biçiminde açıklanmıştır.

Çetin'e (2001) göre, çağdaş literatürde öğretmenlik mesleğini yapacak olan kişide bazı temel özelliklerin bulunması gerekmektedir. Bu temel özellikleri ise; alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi şeklinde sıralanmıştır. Bahsi geçen özelliklere hakim olan bir öğretmen, davranışsal olarak boyutlandırılmış ve yetkinleştirilmiş olan birçok ortak özellik içinde de yer alan şefkat, empati, ortak iş yapma becerisi gibi özellikleri sergilediğinde, öğrencileri ile daha tutarlı bir iletişim gücüne sahip olacaktır. Eğitimin nitelikli ve kaliteli olması konusunda öğretmenin hem mesleki hem de kişisel özellikleri ve bu özellikleri arasında sağlıklı bir bağ kurması çok önemli bir konudur.

Öğrencilerini dinlemesini iyi bilen, onların eğitim ortamındaki kazanımlarını izleyerek takip eden, ders öncesinde genel hazırlıklarını tamamlayarak derse giren bir öğretmenin başarısız olma olasılığı çok düşüktür.

TED (2009)'a göre, öğretmende var olması gereken özellikler göz önüne alındığında, öğretmende bulunması gereken donanımlar şu şekilde özetlenebilir:

- Öğretmenlerin eğitim süreçlerinde öğretim programlarına ve mesleki alanına hakim olma,
- Öğretimini tutarlı bir şekilde planlama ve etkin olarak uygulayabilme,
- Kendi eğitim durumlarını ve öğrencilerin gelişimini izleyerek tarafsız bir şekilde değerlendirebilme,
- Öğretim plan ve süreçleri ile öğrencilerin tutumlarını yönetebilme,
- Öğrencilerinin kişisel özelliklerinin farkında olarak öğretimini düzenleyebilme ve teknolojik araçları nitelikli bir şekilde kullanabilme,

- Sınıf içinde öğrencileriyle sağlıklı iletişim kurabilme,
- Hem kişisel hem de iş alanındaki gelişimlerini aktif olarak planlayıp gerçekleştirebilme,
- Okul içindeki diğer meslektaşları ile uyum içinde çalışarak, diğer okul çalışanları ve veliler ile işbirliği oluşturabilme,
- Mesleki ahlak ve etik çerçevesinde, sorumluluklarını yerine getirebilme

Gündüz'e (2005) göre öğretmende bulunması gereken özellikleri, başta eğitim olmak üzere mesleğin hem insan hem de toplumlar üzerindeki önemini anlayabilmesi, mesleğin getirmiş olduğu ve yasalarla sabitlenen ilgili yönetmelik maddelerine hakim olarak mesleki yaşantısını bunlara paralel bir şekilde biçimlendirebilmesi, mesleğine karşı sadakat ile davranması ve bağlılığını sürekli bir hale getirmesi, içinde yaşadığı toplumla birlikte aynı zamanda okul yönetimi, öğrenci ve aileleriyle tutarlılık gösteren bir anlayış içinde bulunması, mesleğine değer vermesi ve örnek model teşkil ederek kurallara uyması, toplum içinde mesleğini daha üst safhalara taşıyacak bazı tamamlayıcı davranışlarda bulunması ve mesleğine ilişkin kurum ve kuruluşlar hakkında bilgi sahibi olarak onları desteklemesi şeklinde açıklamıştır.

Yukarıda sayılan bütün maddeler ve yeterlilik durumlarının, öğretmenlik standartlarının bir kısmını yansıttığı düşünülmektedir. Çünkü etkili ve nitelikli öğretmen yeterlilik ve özellikleri, zaman içinde gelişme göstererek kendini güncellemeli ve yaşadığımız çağın eğitim standartlarına göre düzenlenmelidir.

2.1.5.2. Öğretmenlik Mesleğinin Rollerini

Başar (1998)'a göre toplum, öğretmenden çeşitli roller beklemektedir. Öğretmenden beklenen buralar toplumlara zamana ve kültürlere göre değişiklik gösterebilir. Öğretmenin birincil rolünün sınıflardaki öğretme faaliyetlerini uygulamak olarak düşünülse de; buna ek olarak görev yaptığı kurumun bütünü de kapsayacak şekilde, tüm çevreyi hem eğitim hem de öğretim alanına çevirmek de önemli görevleri arasında bulunmaktadır.

Buradan hareketle, öğretmenin sadece sınav yaparak not veren veya disiplini sağlamada etkin bir tavır takınan bir görevli olmadığı düşünülmektedir. Kendi rolleri arasında dengeli bir uyum sağlayabilen öğretmenin hem duygusal hem de fiziksel olarak üstleneceği roller sınıf içi ve sınıf dışı olarak da ayrılabilir.

Balcı (1991)'nin belirttiğine göre, çağdaş toplumu yaratmada bilgiyi aktarabilen, çözüm odaklı bir bilince sahip, mesleki alanına ilişkin teknolojik elemanları kullanabilen, hem öğrenci

hem de veliler ile ilişkilerinde sağlıklı diyaloglar kurabilen, görev yaptığı kurumun tüm olanaklarını kullanarak öğrenme çevresini hazırlayabilen ve en önemlisi yeni öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak öğrenmeyi sürekli fırsat haline getiren ve öğretmenliğin gerektirdiği tüm rolleri üstlenerek içinde yaşadığı toplumun her yönden gelişebilmesi için fırsatlar yaratabilen bir birey olmak durumundadır.

Öğretmenin sınıf içi rolleri;

- Sınıf içi şartları belirleme,
- Eğitim gereksinimleri nesnel olarak karşılama,
- Öğrencilerin duygusal durumlarının dengelenmesine yardımcı olma,
- Öğrencilerin öğrenme yaşantılarının tutarlı bir şekilde gerçekleşmesine destek olabilme şeklinde sıralanabilmektedir.

Öğretmenin sınıf dışı rolleri ise;

- Hedeflenen öğrenme durumlarını kolaylaştırma,
- Öğrenciyi bilişsel olarak geliştirme,
- Rehberlik yapabilme,
- Öğrenciye rol model olma,
- Okulda ve sınıfta liderlik yapabilme,
- Motivasyon sağlama olarak belirlenmiştir.

Steiner (1996)'a göre öğretmen kavramı;

- Üyesi olduğu toplumun ve okulun olay ve durumlarıyla ilgilidir.
- Merak duygusunu kaybetmeden mesleki alanı ile ilgili etkin olarak bilgi sahibi olmayı hedefler.
- Nesnel bakış açısını koruyarak karşı ilkel bir duruş sergiler.
- İçinde yaşadığı çevreyi etkileyen konular hakkında meslektaşlarını ve toplumu bilgilendirmeyi amaçlar.
- Toplumun değerlerine önem vererek bunlarla ilgili olan süreçleri olumlu açıdan değişim getirmenin tutarlı olarak yolunu arar, şeklinde sıralanmaktadır.

Demir ve Köse'ye (2016) göre, öğretmenlerin hem eğitim programı hem de öğrenciler açısından vazgeçilmez bir unsur olması, onun üstlenicileri konusunda eğitimin tüm basamakları için önem ve gerekliliğini giderek artmaktadır. Etkili bir öğrenme durumunun gerçekleştirilmesi, öğrenen bireyin öğretmenden keşfederek tecrübe etmeye çalıştığı davranışları sergileme durumlarına bağlı olduğu gerçeği göz önüne alındığında, rol modellik

yükümlülüklerinin çok daha nitelikli bir hale getirilmeye çalışılması eğitimin önemli bir odağı olmalıdır.

Son yıllarda, daha da hızlanarak gelişen ve değişen teknoloji, hayatımızın her alanını değiştirmektedir. Bu değişimler doğaldır ki, eğitim ve öğretim ortamlarına da yansımaktadır. Bu yansımaya neticesinde de eğitimin en önemli rollerinden birine sahip olan öğretmenlere, bu gelişimlere uyum sağlamak için önemli görevler düşmektedir. Eğitim sistemimiz içinde teknolojinin yoğun bir şekilde kullanılmasından dolayı, öğretmenlik mesleğinin bu rolleri arasına hiç şüphesiz ki, teknoloji kullanımı da katılmalıdır. Öğretmen, etkili bir şekilde öğrenme ortamının merkezine teknolojik elemanları da katmalı ve bu şekilde öğrenmenin daha verimli bir hale gelmesini sağlamalıdır. Balay'ın (2004) belirttiği gibi, eğitim ve öğretimin her basamağında teknolojide kullanılan sistemlerin kaynaştırılması, özellikle öğretmenler için ön planda tutulması gereken bir durumdur. Teknolojik sistemlerin ders süreçleri ile kaynaştırılarak iç içe kullanılması ve öğrencilerin ders içinde teknolojik elemanlardan verimli bir şekilde yararlanabilmeleri teknolojiyi benimseme süreçlerine bağlıdır. Çağımızda yaşanan her türlü yenilik, öğretme ve öğrenme ortamlarının mevcut uygulamalarındaki dönüşümü de beraberinde getirmektedir. Bahsi geçen bu yeniliklere paralel olarak okullar da gerekli düzenlemeleri yapmakla mükelleftirler.

Branşına ait olan teknolojiyi rahatça kullanabilen ve bunları merkezine alabilen bir öğretmenin, daha kaliteli bir öğretim etkinliği içinde olacağı düşünülmektedir. Metin'e (2018) göre, öğrenmenin odak noktalarından biri olan öğretmenlerin, teknolojiyi kullanma ve yürütme konularında öğrencilerden daha yetkin bir durumda olmaları ve teknolojik araç ve gereçleri derslerin konu ve amaçlarına uygun bir şekilde kullanabilmeleri gibi durumlarda donanımlı olma zorunlulukları bulunmaktadır. Öğretmenlerin branşlarıyla ilgili teknolojik bilgiye sahip olması, hem öğretmeni ayrıcalıklı bir konuma getirerek yeteneklerini kullanabilmesine olanak sağlayarak hem de öğrencilerin öğrenme durumlarına kolaylıklar getirecektir.

Teknolojik araç – gereç kullanımı sayesinde öğrencilerin derse olan ilgisinin artacağı, bu yolla öğretmenlerin teknolojik bilgi ve birikimlerinin artacağı ve öğrencilerdeki öğrenme düzeylerinin hem daha hızlı hem de daha kolay etki edeceği düşünülmektedir. İnternetin, akıllı tahtaların, projeksiyonların, tabletlerin ve yazılımların kullanımları sayesinde eğitim – öğretim basamaklarının daha verimli bir hale getirilerek öğrenmenin daha kalıcı olması sağlanmalıdır.

Aslantaş'a (2014) göre eğitimde ortamında teknolojiyi kullanma sebepleri;

- Eğitim – öğretim süreçlerine erişim durumlarını arttırmak,
- Öğrenimin daha kaliteli olmasını sağlayarak verimliliğini yükseltmek,

- Eğitim kapsamında gereksiz olan maliyetleri düşürmek,
- Eğitimde maliyetle ilgili etkinlikleri gerçekleştirmek,
- Teknolojideki gelişim ve değişimlere uygun olarak davranmak,
- Öğrencilerin hem özel hem de okul yaşantılarındaki gereksinimleri ve donanımları teknolojik elemanları işe koşarak sağlamak şeklinde sıralanabilmektedir.

Beaudoin'a (1990) göre öğretmenlerin, teknolojiyi nasıl kullanacakları konusunda çözümleyerek sorun yaşamadan ders konularına entegre edebilmeleri, kullanmaları gereken değişik biçimlerdeki teknolojik öğeleri, öğretim ortamının uygunluğuna göre etkin bir şekilde kullanımına dikkat etmeleri gerektiğini belirtirken, bu konuda Şimşek'e (2005) göre ise, eğitim – öğretim alanındaki teknolojilerin geliştirilmesiyle ilgilenen ve bu alanda duyulan ihtiyacı karşılamaya çalışan eğitim teknolojileri üzerine çalışan kişilerin bilgi, tavsiye ve düşüncelerini yorumladığı araştırmasında, eğitim ile ilgili teknolojik cihaz ya da uygulamaların, temelde; eğitimin her aşamasında ve öğrenmenin esaslarıyla da ilişkili olması gerektiğine işaret etmiştir. Araştırmacı ayrıca, eğitim düşüncesine uygun teknolojik öğelerin tüm süreçler boyunca verimli ve tutarlı bir şekilde zamandan tasarruf etmesi ve gerekli olan çözümleri sağlaması gerekliliğini de vurgulamıştır.

Yaratıcılık, aktif düşünme, nitelikli öğrenme ve bilgiye hızlı erişim konularında eğitim ile ilgili olan teknolojinin yararları, sayısız olarak görülmektedir. Buradan hareketle; öğretmenlerin eğitim ortamına aktarıp kullanabilecekleri teknolojik gelişmelere uyum sağlamalarının da önemli olduğu düşünülmektedir. Şimşek (2015)'in belirttiği gibi, teknolojinin geçirdiği evreleri ve bu evrelerin günümüze olan yansımalarının getirdiği gelişmişlik düzeyinin farkında olarak yeni eğitim - öğretim anlayışını kapsayan bir anlayışla çağdaş programlar, hedefler ve teknolojik elemanların geliştirilmesi önemlidir.

Dargut ve Çelik, (2014)'e göre öğretmenlerin teknolojiyi kullanmada tecrübe sahibi olmalarıyla birlikte, teknolojik gelişmeleri takip ederek haberdar olmaları ve bu gelişim ve değişimleri öğretim ortam ve faaliyetlerine nasıl yansıtabileceklerini planlamaları gerekmektedir. Öğrenme durumlarının süreç içinde içerik ve bilgi bakımından gelişerek teknolojik elemanlarla birleştirildiği düşünüldüğünde, daha sağlıklı bir eğitim sürecinin ortaya konulabilmesi için, gerekli tasarımların gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu teknolojik elemanları yeterli düzeyde tecrübeye sahip olarak kullanan öğretmen ve öğrencilerin siber güvenlik konusunda da dikkatli davranılmaları gerekmektedir.

Hockly'ye (2012) göre öğretmenler öğrencilerinin, öğretim süreçlerinde internete bağlanmada kolaylıkların sağlanmasıyla yine, yabancı kullanıcı tehlikesiyle karşı karşıya

kalma, kötü içeriklere eğilimli öğelere ulaşma veya bunları indirme amacı taşıyarak ellerindeki teknolojik aletleri (telefon, tablet dizüstü bilgisayar vb.) bu yönde kullanabilmelerinin de azımsanmayacak bir oranda olabileceği konusunda rahatsızlık duyabilmektedirler. Bahsi geçen konular endişeye sebebiyet veren tek durum olmamakla birlikte, öğrencilerin okula gelirken yanlarında taşıdıkları değerli teknolojik cihazlar yüzünden, onları hırsızlık suçu için birer hedef olarak da gösterebilmektedir. Alınacak önlemler doğrultusunda, eğitim – öğretim ortamında bu ve bunun gibi birçok e – güvenlik durumlarının sağlanarak öğrencilerin bilinçli internet kullanımına teşvik edilmesi ve kötü amaçlı olarak üretilmiş virüslerden ve bilgisayar programlarına sızabilen casus yazılımları ortandan kaldırmak mümkün olacaktır.

2.1.5.3. Ülkemizde ve Dünyada Öğretmen Yetiştirme

Eğitimle ilgili birçok kavramın (öğretme – öğrenme süreçleri, değerlendirme vb.) merkezinde öğretmen bulunmaktadır. Bu da bize öğretmenin taşıdığı rolün önemini vurgulamaktadır. Eğitimin uygulandığı alanların okullar olduğu bilindiğine göre, iyi öğretmen iyi okul, başarılı öğretmen başarılı okul anlamına gelmektedir. Günümüz eğitimlerinde ortaya çıkan rekabetçi durumlar da hem mesleki hem de kişisel özelliklerini geliştirmiş olan öğretmenlere olan ihtiyacı artırmıştır.

Eğitimin sistemini meydana getiren öğrenci – öğretmen ve program üçlüsü arasındaki en önemli öge öğretmen olmakla birlikte, onun yetiştirilmesi de bir o kadar önem arz etmektedir. Bilgi ve teknoloji çağında olmamız sebebiyle yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler, kaliteli öğretmen ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. 21. yy.'ın öğretmenin, çağın gereklerini ve ihtiyaçlarını bilerek geleceğe yön veren bir anlayış içinde yetiştirilmesi gerektiği de düşünülmektedir.

Bilindiği gibi her ülkenin öğretmen yetiştirme şartları, hem hizmet öncesi öğretmen eğitiminde hem de hizmet içi eğitimlerde farklılık göstermektedir. Günümüz dünyasında değişen, gelişen ve daha verimli hale getirilmeye çalışılan öğretmenlik mesleği becerileri ve yeterlilikleri, bilimsel, ekonomik ve toplumsal gelişmelere de bağlıdır. Öğretmenlerin kendi ülkelerinde bu mesleği icra durumları farklılıklar gösterebilmektedir. Kimi ülkelerde öğretmen eğitim programını bitirmek yeterli kabul edilirken, kimi ülkelerde bu programı bitirdikten sonra, öğretmenlik yeterlilik sınavına girmek gerekmektedir.

Cros vd. (2004) ; öğretmen adaylarının mesleki niteliklerini kazanmaları için, dünyada farklı ve değişik uygulamaların olduğuna işaret ederek bu farklılaşmaların nedenlerini üç ayrı kategoride toplamışlardır. Bunları;

- Her geçen gün yenilenerek biriken bilgilerin, hem pratik hem de teorik temellere dayandırılmış bir şekilde öğretmen yetiştirmenin önemli olduğunun
- Öğretmenlik mesleğine ilişkin uygulama durumlarının önemli bir etmen olduğunu dikkate alarak, gerekli programların inceliklerle planlanması gerektiğini
- Toplumun sosyal yapısındaki tüm değişiklik ve ilerlemelerin merkezinde olduklarını ve ayrıca öğretmenlerin de mesleki yaşamları boyunca öğrenmelerine hizmet içi eğitimler sayesinde devam etmelerinin bir gereklilik olduğunu bildirmişlerdir.

Bunlara ek olarak; Eurydice (2018) raporuna göre; öğretmenlerin eğitimi noktasında çok daha yeni yaklaşımların uygulandığını ve bu sayede yeni bir yetiştirme biçimine ulaştıklarını, öğretmen eğitiminin çehresinin değiştirilip, amaçlara uygunluk durumlarının reform niteliğinde yükseltilerek daha etkin öğretmenler yetiştirilmesi yönünde, kaliteyi artırmak üzere bütünlük sağlanmasıyla tutarlı adımlar atıldığı bildirilmiştir. (Commission/EACEA/Eurydice, 2018).

Ülkemizde olduğu gibi, öğretmen eğitiminde diğer dünya ülkeleri de yetkin ve tutarlı çalışmalar yaparak hem nicelik hem de nitelik yönünden bu eğitimi sürekli bir yenilik içinde tutmaktadırlar. Dünyanın her ülkesinde, öğretmenler mesleğe adım atmadan önce çeşitli sınavlardan ve elemelerden geçirilmek suretiyle, kurumlar tarafından sağlıklı bir belirleme süreçlerinden geçmektedirler. Bu süreçler, ülkeden ülkeye değişiklik de göstermektedir. Örneğin ülkemizde;

- Kendi mesleki branşından lisans mezuniyeti derecesine sahip olunmalı,
- Ülkemizdeki mevcut eğitim fakülteleri dışındaki fakültelerden mezun olan öğretmen adaylarının pedagojik formasyon almış olmaları,
- Öğretmenlik mesleğine ilişkin ve alanlarında staj uygulamasına katılmış olunması
- ÖSYM tarafından gerçekleştirilen Kamu Personel Seçme Sınavı'ndan (KPSS) yeterli puanın alınması ve öğretmenlik mülakatına girilmesi gerekmektedir.

Kaliteli öğretmenler yetiştirmek başlı başına zor ve uzun soluklu bir iş olarak karşımıza çıkmaktadır. Yükseköğretim kurumlarında verilecek olan öğretmenlik eğitiminin çok yönlü, çok boyutlu ve geniş kapsamlı bir eğitim modeli olması, günümüz dünyasında önemli bir gereklilik olarak görülmektedir. Eşme (2006)'e göre ülkemizde; öğretmenlerin yetiştirilmesi konusu önemli hedeflere bağlanarak çeşitli hususlar bünyesinde toplamıştır. Bu hususlar; eğitim ve öğretimdeki nitelikleri güçlendirmek, araştırma ve yayın kapsamında bulunan

öğretmen yetiştirme programlarına destek olmak, topluma karşı olan sorumlulukları iyileştirmek, bağlı olduğu kurumun kimliğini ve kültürünü geliştirmek, MEB ile ilişkileri her zaman canlı tutmak, öncelikli görev ve yükümlülüğünün vatansever ve topluma nitelikli insanlar kazandırmak olduğunun farkında olan öğretmenleri yetiştirmek, Cumhuriyetimizin gerekliliği olarak öğretmenlerimize verdiği sorumlulukları benimseyen bir öğretmen modeli ile onları mesleğe hazırlamada daha dikkatli olmak şeklinde sıralanmaktadır.

Hesapçıoğlu'na (1994) göre; eğitimin planlanarak hedef ve hedef davranışların belirlenmesi, örgütsel dağılımın programlanmasında belirli ölçeklerin kullanılması ve akla yatkın bir şekilde işlemesi, ülke fakı gözetmeksizin toplumsal çıkarlara ve ekonomik süreçlere göre hem nicel hem de nitel amaçların gözetilmesiyle birlikte eğitime yön verilmesi uzun bir süreci alacak durumdur.

Öğretmenlerin mesleki yeterlilik kapsamı içinde olan durumlarla birlikte, kişisel özelliklerini de yetkin bir konuma getirecek olan ve hem yetenek hem de niteliklerini eğitim – öğretim hayatına yansıtabilecek bir programın planlanması da dikkat çekilmesi gereken bir konudur.

2.1.5.4. Türkiye’de Öğretmen Eğitimi

Bursalıoğlu'na (1994) göre eğitim – öğretim kurumlarındaki en önemli öğelerden biri öğretmendir. Öğretmen, öğretim programında yer alan tüm faaliyetlerin, sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlayan, öğrencilerini biçimlendiren ve bilinçlendiren bir görevi temsil etmektedir.

Azar (2011)'in belirttiğine göre; hizmet öncesinde öğretmenlik mesleğine ilişkin eğitim süreçlerine katılan adayların, bu süreçleri sağlıklı bir şekilde tamamlamaları ve branşlarına paralel bir şekilde çalışmalarını yürüterek üstlenecekleri görevleri yerine getirmelerinin ciddi bir faktör olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Öğretmen yetiştirme durumları ve hizmet içinde gösterilecek olan performans süreci, küreselleşmenin getirmiş olduğu bilgi yayılımının sürekli bir şekilde artması ve bunun sonucu olarak da eğitim – öğretim dünyasının çehresindeki gelişme ve ilerlemelerle doğru orantılı olarak eğitim konusunda hem alanda hem de eğitime bakış açısında köklü değişiklikleri beraberinde getirmiştir.

Karahan'ın (2008) belirttiğine göre, ülkemizde Cumhuriyetin ilanı ile birlikte ilk zamanlarda zorluklar yaşanmıştır. Kurtuluş Savaşı'nın getirmiş olduğu zorlu şartlar, Türkiye’de öğretmenlerin hem yetiştirilmesi hem de istihdam edilmesi noktasında içinde bulunulan ekonomik durumlar neticesinde, ihtiyaç duyulan sayıda ve nitelikte öğretmenlerimizin

yetiştirilmesine olanak vermemiştir. Daha sonraki yıllarda Atatürk'ün de önderliğinde öğretmen yetiştirme meselesinin çözülebilmesi için hızlı adımlar atılmış, öğretmenliğin bir toplum için ne derecede önemli olduğuna dikkat çekilerek, planlı ve programlı bir çalışma içine girilmiştir.

Akyüz'ün (2001) saptamalarında ifade ettiği gibi, Cumhuriyet kurulduktan sonraki ilk yıllarda, öğretmenliğin bir meslek dalına dönüşümü için yoğun bir çalışma içine girilmiştir. 13 Mart 1924 tarihli Orta Tedrisat Kanunu'nun 1. Maddesiyle 'muallimlik devletin umumi hizmetlerinden talim ve terbiye görevini üstlenen, müstakil sınıf ve derecelere ayrılan bir meslektir'. 22 Mart 1926 tarihli ve 789 sayılı Maarif Teşkilatına dair kanunun 12. Maddesinde de 'maarif hizmetlerinde gerçek olan muallimlikdir' sözlerine yer verilmiştir. Bu yasal düzenlemelerde yer alan bu sözlerin anlamları;

- a) Öğretmenlik, devletin öğretim ve eğitimi olan kamu görevini üstlenen bir meslektir.
- b) Eğitim ve öğretim hizmetleri arasında öğretmenliğin üstünlüğü ve ayrıcalığı vardır.

Akyüz'ün (2010) değintilediği gibi, ilk TBMM Hükümeti'nin kurulmasının ardından, Türkiye'deki eğitim – öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi görevi Maarif Vekâlet'ine teslim edilmiştir. Öğretmenlerin yetiştirilmesi ise ilk ve temel sorun olarak görüldükten sonra, konuyla ilgili en önemli durumun niteliklerle ilgili olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle, kurulan Cumhuriyetin yeni amaçlarına uygun bir şekilde öğretmen yetiştiren okulların programları gözden geçirilerek çağdaş bir anlayışla tekrar düzenlenmiş, toplumun bütünü düşünülerek gereken öğretmen sayısı ve ihtiyacını giderecek olan çeşitli kurumlar (Köy öğretmen okulları, Ana Muallim Mektebi vb.) tesis edilmiş ve ülkenin dört bir yanında yer alan köylerimizdeki çocukların eğitim – öğretim faaliyetlerinden yararlanabilmeleri için de yeni okul ve enstitülerin kurulmasına gayret edilmiştir. M. K. Atatürk'ün eğitim – öğretim ile ilgili değerlendirmelerinde; yurttan bilgisizliğin toplum içinde yaygın bir şekilde yer aldığına, bilimin ışığında eğitim ve öğretim çalışmalarının yürütülerek tüm eski yöntemlerin reddedilmesi gerektiğine, ailelerin kendi çocukları üzerindeki etkinin kaldırılarak hepsinin eğitime dahil edilmesinin zorunlu olduğuna ve eğitimimizin ulusal bir kimliğe kavuşturulduktan sonra etkili politikalarla geliştirilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. (MEB, 1946:3)

Cumhuriyet öncesinde orta dereceli okullar kapsamında nitelikli öğretmenlerin eğitilmeleri için bir model olarak yüksek öğretmen okulunun açılmasına karar verildikten sonra

bu okul sürekli bir hale dönüştürülerek daha tutarlı ve verimli bir anlayışla öğretmen yetiştirilmeye devam edilmiştir.

Cumhuriyeti takip eden yıllarda, Yüksek Muallim Mektebi adı altında öğretmen yetiştirilmeye devam edilmiş, İstanbul'dan sonra Ankara ve İzmir gibi illerde de Yüksek Öğretmen Okulları'nın açılması, hem lise hem de bunların dengi okullara nitelikli ve kaliteli öğretmenlerin yetişmesinde önemli adımlar olarak görülmekle beraber ihtiyacın karşılanmasında da büyük bir desteği de beraberinde getirmiştir.

Şahin (2006)'in belirttiği üzere; Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü (1995) tarafından yapılan "Avrupa Konseyi Ülkeleri Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Modelleri" isimli çalışmada, 1992 yılında Öğretmen Akademilerinin kuruluş çalışmalarının sürdürüldüğü sırada Milli Eğitim Bakanlığı, Avrupa Konseyi ve Dokuz Eylül Buca Eğitim Fakültesi işbirliğiyle İzmir'de gerçekleşen "Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Modelleri" konulu seminere Avrupa Konseyi üyesi 22 ülkeden katılan temsilcilerin sunduğu tebliğler Bakanlıkça tercüme edilerek kitap haline getirilmiştir.

Şahin'in (2006) ifadelerine göre, ilgili tebliğlerde Avrupa ülkelerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin eğitimindeki gereksinim ve sorunların giderilmesiyle ilgili uygulamalar ve oluşturulan çözüm yolları, çağın getirdiği değişimler ve ihtiyaçlara göre öğretmenlik eğitiminin de analiz edilip güncel mesleki ihtiyaçlara cevap verebilmesi, öğretmenlikle ilgili eğitim süreçlerinin daha devingen bir biçime evrilerek, öğretmenlerin mesleki yaşamları boyunca geçireceği her evrede hem kişisel hem de mesleki ilerleme durumlarında desteklenmesinin önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Atav ve Sönmez'in (2013) işaret ettiği gibi, Türkiye'de öğretmen yetiştirme ve yerleştirme durumlarının araştırmaya dayalı ve bilimsel sonuçlara bağlı olan bir istihdam yönteminin olmadığını, bu durumun da mesleğe geçişlerde ciddi birikmelere sebebiyet verdiğini belirtmektedirler. Hatta MEB ve ÖSYM gibi önemli kurumlarda mevcutta bulunan verilerinin tetkik edilmesiyle, ülkemizdeki gelecek yıllarda öğretmene duyulacak olan ihtiyacın katlanarak artacağı, bununla birlikte de öğretmen isteminin devam edeceğine dikkat çekmektedirler.

Bircan'a (2009) göre, öğretmenlerin çalışmalarını sağlamak için gerekli olan yönlendirici süreçlerdeki problemler, Yüksek Öğretim Kurumu ile Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki iletişimsizlik ve senkron olamama durumları, üniversitelerdeki niteliksel bazı eksiklikler, atanması planlanan öğretmen adaylarının formasyonla ilgili düzensizlikler ve öğretmen sayılarının dengeleminde bazı noksanlıklar bulunmaktadır. Benzer bir durum

SETA'nın (2010) hazırlamış olduğu bir bildiriye, öğretmenlerin çalışma durumlarıyla ilgili problemlerin sayısal açıdan dengeleminin iyi sağlanabilmesi ve atama durumlarında şehir-ilçe-köy dengeleminin sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilebilmesinin çok önemli olduğu belirtilmektedir. Doğan'a (2005) göre, ülkemizdeki öğretmenlerle ilgili atama durumlarının sayısal oranlardaki görünüşüne bakıldığı, ancak yine de mevcut öğretmen eksikliği yönündeki problemlerin ortadan kaldırılıp bir çözüme ulaştırılmadığı belirtilmiştir. Buradaki sebeplerin ise, gerekli sayıda öğretmen atamasının yapılabilmesi için gerçekleştirilen uygulamaların geçici bir şekilde çözümlenmesi ve hem yöntem hem de yapısal olarak düzenli bir biçimde gerçekleştirilememesi önemli unsurlar olarak görülmektedir. Bunlara ek olarak; öğrencilerin önceden belirlenen okula başlama yaşı ile göreve başlayacak olan öğretmen sayısının paralel olarak ele alınması ve toplum içinde yaşanabilecek olan çeşitli durumların da (nüfus artışı, göç vb.) göz önünde bulundurularak öğretmen atamalarının gerçekleştirilmesinin öncelikli olduğunu belirtmiştir.

Tablo 1. Öğretmen Yetiştiren Kurumların Program Türleri ve Sayılarının Dağılımı (1983-2006)

Program Türü	1983-84	1997-98	1998-99	2006-07
Okul Öncesi Öğretmenliği	-	2	23	38
Sınıf Öğretmenliği	17	31	38	55
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	-	-	19	31
Fen Bilgisi Öğretmenliği	-	11	25	43
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	-	3	29	42
Türkçe Öğretmenliği	-	10	26	43
Bilgi. Öğr. Tek. Öğret. (BÖTE)	-	1	12	29
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	6	15	13	22
Müzik Öğretmenliği	4	14	14	21
Resim-İş Öğretmenliği	5	20	20	27
Beden Eğitimi ve Spor Öğret. (1)	4	40	44	49
Din Kültürü ve Ahlak Bil. Öğret. (2)	-	-	-	10
İngilizce Öğretmenliği	13	16	17	33
Almanca Öğretmenliği	11	13	13	15
Fransızca Öğretmenliği	7	10	10	11
Kimya Öğretmenliği	12	16	13	13
Matematik Öğretmenliği	12	18	12	15
Fizik Öğretmenliği	12	13	12	13
Biyoloji Öğretmenliği	11	16	11	11
Tarih Öğretmenliği	9	21	7	7
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	9	22	8	10
Coğrafya Öğretmenliği	9	14	8	6
Felsefe Grubu Öğretmenliği	-	3	3	-
Zihin Engelliler Öğretmenliği	-	1	5	9

İşitme Engelliler Öğretmenliği	-	1	8	3
Eğitim Programları ve Öğretim (3)	3	9	-	-
Eğitim Yöneticiliği ve Deneticiliği (3)	2	7	-	-
Eğitim Yönetimi ve Planlaması (3)	1	1	-	-
Eğitimde Ölçme-Değerlendirme (3)	1	1	1	-
Halk Eğitimi (3)	-	2	-	-
Diğer (4)	6	10	3	3
Toplam Program Türü	25	33	27	27
Toplam program sayısı	137	267	393	560

Kaynak: ÖSYM. ÖSYS İkinci Basamak Kılavuzu ve ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu (Farklı yıllar).

Çetinsay'a (2014) göre, ülkemizde 2000-2010 yılları arasındaki on yıllık periyottaki yükseköğretim kapsamında sayısal olarak büyüme hızlı bir şekilde artış gösteren bir düzeydedir. Türkiye, OECD alanı içine giren ülkeler dahilinde, yükseköğretimde okullaşma düzeyinin en yüksek seviyeye ulaştığı ülkelerarasındadır. 2001 yılında eğitim fakültesi sayısı 45 iken; bu sayı 2016 yılında 92'ye ulaşmıştır. Aynı dönemlerde üniversitelerdeki fakülte sayısı 511'den 1205'e yükselmiştir (YBYS 2016, ÖSYM, 2001a). Buradan yola çıkarak, fakülte sayısı esas alındığında; üniversite kapsamında yer alan fakültelerin sayısı ve eğitim fakültelerinin sayısının eskiye oranla iki kat artan bir ivme gösterdiği belirtilebilmektedir. Ülkemizdeki yükseköğretim planlaması kapsamında sayısal genişlemeyle birlikte, öğretmen yetiştirme durumlarındaki çoğalma da en önemli unsur olarak görülmektedir.

Tablo 2. 2017 Yılı Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri

Ana Yeterlik Alanları	Alt Yeterlik Alanları
A. Meslek Bilgisi	Alan bilgisi, alan eğitimi bilgisi, mevzuat bilgisi
B. Mesleki Beceri	Eğitim öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğretme ve öğrenme sürecini yönetme, ölçme ve değerlendirme
C. Tutum ve Değerler	Milli, manevi ve evrensel değerler, öğrenciye yaklaşım, iletişim ve işbirliği, kişisel ve mesleki gelişim

Kaynak: MEB, 2017a.

2.1.6. Türkiye' de Hizmet İçi Eğitim

Öğretmenlere mesleki yaşamları boyunca ihtiyaç duyacakları bilgi ve becerileri aktaran HİE, MEB'e (1988) göre; kamu veya özel kurum ve kuruluşlarında çalışan her seviyeden personele, işe başladıklarından emekli oluncaya kadar; mesleğe uyum ve verimliliklerini artırmak, bilgi ve görgülerini tazelemek, yeni gelişmelere uyumlarını ve ileri görevlere hazırlanmalarını sağlamak amacıyla yaptırılan eğitimidir şeklinde tanımlanırken; Yetişkin'in (2009), tanımına göre hizmet içi eğitim; işin kendisini gerçekleştirirken veya o işle ilgili

olmayan başka hedefler kapsamında çalışanlara farklı bilgilerin ve becerilerin edinilmesini sağlayan programların gerçekleştirildiği eğitimlerdir.

Ülkemizde HİE, hayat boyu eğitim kapsamında yer almakta ve onun elemanlarından biri olarak kabul edilmektedir. Ülkemizdeki eğitim – öğretim plan, program ve faaliyetlerinin merkezinde olan öğretmenlerin, alanlarına ilişkin olan sorunlarına uygun öğrenimlerin gerçekleştirilmesi, bilgi teknolojilerinden çağın yeniliklerine paralel olarak yararlanabilmeleri ve giderek eğitim programının da üstünde bir donanıma sahip olabilmeleri HİE programlarının amaç, ilke ve hedefleri arasında yer almaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı (MEB HEDB) tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim programları, geneli itibariyle yaz dönemlerinde planlanan ve öğretmenlerin önceden belirlenmiş olan merkezlerde toplanarak, süre, eğitim programları veya konular bakımından önceden belirlenen ve bunlara ek olarak uzaktan eğitim seminerleriyle de yürütülen eğitim organizasyonudur. (HEDB, 2011).

MEB'e (1993) göre, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 1993 yılında yürürlüğe giren 1993/2 sayılı genelgesinde, İl Milli Eğitim Müdürlükleri, Bakanlığın istemesini beklemeden her yıl, yıl bitmeden bir sonraki yıla ilişkin hizmet içi eğitim planını hazırlayıp valilik makamına onaylatarak Bakanlığa göndermekle yükümlüdürler. MEB HEDB'na (2010) göre, ülkemizde Hizmet içi Eğitim Daire Başkanlığı'nın görevi, personelinin yurt içinde veya yurt dışında hizmet içi eğitim yoluyla ve diğer usullerle yetiştirilmeleri ile ilgili bütün görev ve hizmetleri yürütmektir. Buradan hareketle, MEB, geniş bir öğretmen kadrosuna sahip olan bir kurum olarak, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkili ve tutarlı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi adına yeni programlar, öğrenme alanları ve uygun olan eğitimsel süreçleri planlama – yürütme ve uygulamada geliştirici bir rol oynamaktadır.

Ergin vd. (2012) göre, Türkiye'de genel olarak tüm öğretmenleri kapsayan hizmet içi eğitim faaliyetleri, esas ve temel olarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından organize edilirken, yerelde hizmet içi eğitim ihtiyacının giderilmesi ve faaliyetlerin hazırlanması ise, İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından her yıl düzenli bir şekilde olarak planlanarak gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte, Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından planlanan ve uygulanan seminerlerin farklı alanlarda ve sayıca önceden belirlenmiş öğretmenlerin bu faaliyetlere iştiraklerine olanak sağlanması, bölgesel olarak ülkenin farklı fiziki, toplumsal ve çevresel şartlara sahip okullarda görev yapan öğretmenlerin, bu ve bunun gibi birçok hizmet içi eğitim programlarına katılım göstererek yararlanabilme olasılığını düşük oranlara çekebilmekle birlikte imkânsız hale geldiğini de

vurgulamıştır.

MEB (1995), hizmet içi eğitim ile ilgili yönetmelikte HİE'nin amaçlarını; çalışan kişilerin atanmış oldukları kurum ya da kurumlara uyum ve adaptasyonlarını sağlamak, görevli kişilerin Milli Eğitimdeki amaç ve hedeflerin tümünü kavradıktan sonra eğitim çalışanlarının tümüne müşterek bir anlayış ve kullanım bütünlüğü kazandırmak, görevlilerin hizmet öncesinde almış oldukları eğitimlerdeki noksanlıklarını ortadan kaldırmak, çalışan kişileri eğitim kapsamı içinde yer alan güncel bilgilerle ve çağın yeniliklerine ayak uydurmalarını sağlayacak çeşitli bilgiler ve tecrübeler kazandırmak, bireylerin meslek alanlarıyla ilgili becerilerini yükseltmek, yükümlü olduğu mesleği ile ilgili yükselme amacı taşıyan ve yetenekli bireylerin terfilerini gerçekleştirmek ve bunun yanında farklı eğitim kol veya dallarındaki bireyler için diğer bölümlere geçişlerini sağlayacak eğitimleri gerçekleştirmek, ülkemizdeki eğitim – öğretim sisteminin planlanıp programlanmasına yardımcı olmak, mevcut bulunan eğitim düşüncesinin doğru bir şekilde anlaşılabilmesi için tek bir bilinç oluşturmak, Türk eğitim sistemiyle ilgili gereken kuralların ve yöntemlerin yerine getirilişinde bütünlük sağlamak şeklinde sıralamıştır.

2.1.7. Dünya Ülkelerinde Öğretmen Yetiştirme Kurumları

Dünyadaki bütün ülkeler, eğitime ayrı bir önem vermekte ve bu alana yatırımlar yapmaktadırlar. Toplumun daha ileri bir düzeye çıkabilmesi, ancak bireylerin tutarlı bir eğitim hayatından geçmeleri ile gerçekleşebileceğinden dolayı, eğitim ve onun alt basamaklarının iyi bir planlama ile yürütülmesi büyük önem taşımaktadır. Eğitim konusunun en önemli ana elemanlarından biri olan öğretmenin yetiştirilmesi ise ciddiyetle yaklaşılması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki; Güneş (2016) araştırmasında, küresel olarak öğretmen yetiştirme çabaları ve uygulamaları göz önüne alındığında, birbirinden farklı öğretim yaklaşım ve yöntemlerinin uygulandığını, (geleneksel, davranışçı, bilişsel ve yapılandırıcı yaklaşım) ve seçilecek olan yaklaşıma göre öğretmen yetiştirme uygulamalarında bilgi, beceri ve davranışlar bakımından değişiklik göstererek amaçlara uygun bir ölçüde göre yürütülmekte olduğuna işaret etmiştir.

Nitelikli ve kaliteli öğretmen yetiştirmek, birçok değişik durumun (program, bilgi, beceri, kişisel özellikler, vb.) bütünleştirilerek aynı potada eritilmesi ve uygulamadaki başarıyla mümkün olabilmektedir. Okçu ve Çelik (2011), nitelikli eğitimin nitelikli öğretmenlerle gerçekleştirilebildiği belirterek, öğretmenlerin eğitim-öğretim faaliyetlerini başarılı bir biçimde sürdürebilmeleri ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının olumlu bir yönde olması gerektiğini ifade ederken, Buldu (2014), öğretmen yeterliklerinin düzenlenmesi, bu yeterlilikler

çerçevesinde öğretmenlerin yetiştirilmesi, değerlendirilmesi ve mesleki gelişim noktasında bahsi geçen yeterlikler çerçevesinde planlı olarak yürütülmesi ve yapılan düzenlemelerle bir sistem dahilinde bütünleşmiş olarak gerçekleştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Dünyada birçok ülkede, öğretmen yetiştirme durumlarında, çeşitli kurum ve kuruluşlardan lisans, sertifika vb. gibi belgeleri alabilmek için en az 4 yıllık bir lisans eğitiminden geçme zorunluluğu bulunmaktadır. Bu eğitimi veren kurum ve kuruluşların da niteliklerini artırma çabası içinde olmaları, gerekli olan akademik ve çağdaş bilgilerle donanmış bulunmaları, aynı zamanda eğitim programlarını çağın gerekliliklerine göre güncelleyerek geliştirmek durumundadırlar. Aşağıdaki tabloda bazı ülkelerde meslek olarak öğretmenliğin yapılabilmesi için zorunlu tutulan kurumlar listelenmiştir;

Tablo 3. Öğretmenlik Mesleği İçin Gerekli Olan Kurum ve Kuruluşlar

İngiltere	<ul style="list-style-type: none"> • Üniversiteler • Kolejler • Eğitim Yüksek Okulları
Almanya	<ul style="list-style-type: none"> • Üniversiteler • Yüksek Öğretmen Okulları • Eğitim Enstitüleri • Müzik ve Sanat Eğitimi Okulları
Fransa	<ul style="list-style-type: none"> • Üniversiteler • Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri (üniversitelere bağlı) • Eğitim Yüksek Okulu • Yüksek Öğretmen Okulları • Özel Öğretmen Yetiştirme Merkezleri
Türkiye	<ul style="list-style-type: none"> • Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri • Mesleki Eğitim Fakülteleri • Teknik Eğitim Fakülteleri

2.1.7.1. ABD'de Öğretmen Eğitimi

Snyder (1953), ABD'de öğretmenlik mesleği için uygun koşulların eyaletler arasında değişmekte olduğunu, eğitim her kademesinde öğretmen olabilmek için mecburi olarak 4 yıllık lisans eğitimini tamamlama zorunluluğu bulunduğunu ve gerekliliği olduğunu belirtirken, Woellner (1981) ise eyaletlerin tümünde, öğretmenlik mesleğini icra edebilmek adına mutlaka bir üniversiteden öğretmenlik derecesi almanın önemli bir koşul olduğunu, eyaletlerin tamamında olmasa bile çoğunda yönetici kademesine geçebilmek için ise, yüksek eğitim derecelerine (yüksek lisans veya doktora) sahip olmanın gerekliliğini belirtmiştir.

Browman'a (1965) göre, nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesiyle ilgili merkez teşkil edecek ve kontrolü sağlayacak bir sistem bulunmamaktadır. Fakat öğretmenlerin eğitimi, farklı zümreler ve teşkilatlar tarafından etkiye maruz kalmaktadır. Birtakım vakıflar ve kimi kuruluşlar da burs ya da ödenekler sayesinde, eğitim – öğretim programları tasarlayıp işe

koşarak öğretmenlerin eğitimleriyle ilgili basamakları farklılaştırmayı denemektedirler. Bu vakıf ve kuruluşların başka bir yönlendirme ya da değiştirme şekliyse öğretmenlere ödenek vermek veya onları ödüllendirmek biçimindedir. Carnegie, Ford Foundations ve Ulusal Bilim Vakfı gibi kurumlar, öğretmenlerin eğitimlerine destek olabilmek adına çeşitli yayınlar yaparak destek sunarlar. Bunlara ek olarak; çeşitli öğretmen sendikaları ve Kappa Delta Pi, American Teacher gibi seçkin gruplar Learning ve Instructor gibi öğretmen dergileri, yayın çıkartarak ve seminer faaliyetleri düzenleyerek, meslekle ilgili olarak öğretmenliğin ilerlemesine ve daha nitelikli bir kapsama bürünmesine destek olmaya çalışırlar.

Roth ve Swail (2000)'in belirttiğine göre, A.B.D. öğretmen olarak mezun olan adayların, mesleğe geçiş aşamasında başarılı olmaları gereken tek bir standartta sahip olmayan sınav ya da elemelerin düzenlenmediği, ayrıca aday öğretmenlerin hizmet öncesindeki öğrenim gördükleri bölümlerdeki başarıları, yeterlilikleri, edindikleri yekün kredileri ve gerekli görülmesi durumunda haklarında yazılan referans belgelerinin dikkate alındığı ülkelerdendir..

Abazoğlu'na (2014) göre ise öğretmenlik programı 2+3 yıl sürmektedir. İlk iki yıl öğretmen olmak isteyen adaylar, fen edebiyat fakültesinde zorunlu eğitimi aldıktan sonra, önceden belirlenmiş olan şartları sağlayan öğrenciler, eğitim fakültelerinde kendilerinin seçerek branşlaşmak istedikleri bölüme kayıt yaptırabilmektedirler. 2+3 modelinde, iki yıl fen edebiyat fakültesinde okuma zorunluluğu bulunurken, buradan mezun olma şartlarını sağlayan öğrenciler, 2 farklı lisans derecesinden mezun olarak görülmektedir. Ancak bu durum öğrencilerin 120 kredilik ders süreçlerini tamamlamalarıyla mezun konumuna gelerek diplomalarını alabilmeleri için önemli bir durumdur.

Farklı ülkeler göz önüne alındığında, Amerika'da öğretmen adaylarının kendi branşlarına ait ders yükünün ve okul deneyiminin fazlalığı, diğer eğitim bilimleri derslerine göre aşkın bir durumdadır. Amerika için dikkat çeken diğer bir durum ise öğretmenlerin mesleklerini icra etmelerinin hemen ardından gelen sürecin ilk on senesi içinde, yüksek lisans eğitimi almalarını gerektiren bir şartın bulunmasıdır. Amerika'daki öğretmen yetiştirme sistemi, öğretmenler için zorunlu olan formasyonu, mesleki süreklilik için yeterli görmemekte ve sürekli gelişimin kesilmemesi için bu şekilde sisteme dahil edilmektedir.

Ataunal'ın (1994) belirttiğine göre, öğretmen eğitimini bitirebilmek için ABD'de gerekli olan şartlar ve olası kriterler;

- Gerekli olan ders yüküne ilişkin kredi ve ders sürelerini tamamlama.
- Asgari düzeydeki not ortalamasını elde etme.
- Teorideki bilgilerin pratiğinde başarılı olma

- Ülkenin niteliklerine uygun olarak, önceden belirlenmiş sınav aşamalarından başarılı olma ve mezuniyet şartının ardından, gerekli olacak olan farklı durumları eyaletlerin kendisi belirlemektedir, şeklinde sıralanabilmektedir.

2+3 modelinden mezun olmaya hak kazanan öğretmen adaylarına, “geçici” olan bir öğretmenlik belgesi ya da sertifikası da verilmektedir. 4 farklı aşamaya sahip olarak düzenlenmiş sözlü bir sınavdan başarılı olduktan sonra, düzenlenen 1 yıllık sözleşme doğrultusunda mesleklerine başlayabilmektedirler. Ancak burada da, mesleki açıdan bilgi ve tecrübeleri sürekli olarak takip altında tutularak rapor edilmektedir. Süresiz olarak öğretmenlik belgesine sahip olabilmek için farklı koşullar oluşturulmuş olup, yerine getirilmesi gereken bazı şartlar öne sürülmüştür. Sürekli sertifika koşulları ise,

- Minimum oranda 30 kredi-saat olmak üzere eğitim ve öğretimde yüksek lisans derecesinin olması
- 1 yıl boyunca tam gün olacak şekilde öğretmenliği icra etmek ve referans mektuplarına sahip olmak
- ABD için geçerli olan ulusal öğretmenlik ile ilgili sınavdan başarılı olmak

2.1.7.1.1. ABD’de Hizmet İçi Eğitim

Abazaoğlu’na (2014) göre ABD’deki hizmet içi eğitimi, diğer ülkelerde olduğu gibi burada da çeşitli öğretmen sendikalarının bulunduğu, sendikalar aracılığıyla seminerler düzenlenerek öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme stratejisine uygun olarak mesleki yeterlilikleri geliştirdiklerine ek olarak; bu eğitimlerin hem sendikalarca hem de devlet tarafından merkezi olarak çalıştıkları okullarca sık sık verildiğini belirtmiştir. Ayrıca; bazı eğitimlerin diğerlerine oranla katılımın göre daha fazla olduğunu ifade ederek bu eğitimleri; özel gereksinimli öğrenciler için verilen kurslar, belli bir gelir düzeyinin altında olan öğrencilerin eğitimi, dil bilmeyen çocukların eğitimi şeklinde açıklamıştır. Aykaç’a (2018) göre ise, ABD’nde Ohio State eyaletinde mesleki gelişim okullarının bir hizmet içi uygulaması olan Kent State Excellence Partnership’in öğretmenleri ile eğitimi verecek olan öğretim üyelerinin bir araya getirilerek görüşmelerin sağlandığını, öğretmenlerin ihtiyacı olan öğrenme konularına ilişkin gerekli kararları yine ilgili öğretmenlerin verdiklerini ve gerek üniversiteler gerekse de diğer okullarla işbirliği yaparak, kendi öğrenmelerini oluşturabilecekleri tutarlı bir öğrenme aşamaları içinde olduklarını ifade etmiştir.

2.1.7.2. Japonya'da Öğretmen Eğitimi

Japonya'da öğretmenlik görevini yapabilmek için bu mesleğe uygun olan bir sertifika alınması gerekmektedir. Ana okul veya ilkokul kademesinde öğretmen olabilmek için genel öğretmenlik sertifikası, diğer kademelerde öğretmenlik yapabilmek için ise (ortaokul, lise) önceden belirlenmiş ve spesifik bir bölümden alınan sertifika belgesi zorunluluğu bulunmaktadır. Öğretmenlik sertifikaları, sürekli ve geçici olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Birinci gruptaki sürekli öğretmenlik sertifikaları da kendi içinde farklı iki kümeye ikiye ayrılmaktadır. 2 yıllık yüksekokullardan mezun olanlara lise öğretmenliği için geçici, ilk ve ortaokulu öğretmen bir içinde bir sınıf sertifika verilir. 4 yıllık lisans diploması alanlar ise lise öğretmenliği için ikinci sınıf, ilk ve ortaokul öğretmenliği için de bir sınıf sertifikayı almaya hak kazanırlar. En az 1 yıllık lisansüstü eğitim yapanlar da lise öğretmenliği için bir sınıf sertifikaya sahip olurlar. Bu kişiler okul yöneticisi de olabilmektedir (Güvenç vd., 1990).

Uçar ve Uçar (2004) ise Japonya'daki kalkınma ve ilerlemenin uygulanan eğitimle ilgili olduğunu ifade ederek; bu ülkede mevcut bulunan eğitim modelinin özelliklerini, eğitim-öğretimde yapılan ve giderek artan bağlılık ve birliğin bulunmasından, eğitim planlamasına sadece genel değil yerel yönetimlerin de kapsama alınması ve ülkedeki özel sektör kuruluşlarının geniş bir destek ağına sahip olmasından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Ayrıca, eğitim sistemleri üzerinde demokratik yapıların çağdaş ve uygar dünya ülkeleri arasında yer almada en önemli unsur olarak belirlemeleri ve kendi öz kültürlerinde bulunan değerlere sahip çıkmaları, bu ülkedeki eğitim-öğretim modelinin kalitesini günden güne arttıran ana prensipler arasında olduğu şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Basic Act on Education'a (2006), Japonya bulunan temel eğitim kanununa göre, eğitimdeki hedefler; öğrencileri özellikle kültürel konularda bilgilendirmek, öğrencileri toplum içinde yaşayan bireyler olarak görüp ahlaki gelişimlerini oluşturmak, ülkelerine bağlı, gelenek ve göreneklerini unutmayan bireyler olmalarını sağlarken, diğer ülkelerin de bu özelliklerine saygılı olan kişiler yetiştirmek, yaşadığı topluma ve içinde bulunduğu çevreye özenli davranan, diğer öğrencilere saygı duyan ve onlarla işbirliği içinde olan bireyler yetiştirmekle birlikte, adalet duygusu gelişmiş ve cinsiyet ayrımı yapmadan görevlerini yerine getirebilen ve yaratıcılıkları gelişmiş bireyler kazandırmak biçiminde sıralanmaktadır.

2.1.7.2.1. Japonya'da Hizmet İçi Eğitim

Kanlı'ya (2001) göre Japonya'da HİE öğretmenlerin hem mesleki hem de kişisel niteliklerini geliştirmek için yerel eğitim kuruluşları veya eğitimle ilgili diğer kuruluşlar

tarafından planlı ve programlı bir şekilde düzenlenip sağlanmaktadır. Ülke sınırları içinde bulunan belediye yönetimleri ve çeşitli araştırma grupları da HİE için farklı çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Honigsfeld ve Cohan'ın (2006) yaptığı araştırmaya göre, bir kısmı Japonya belediyeleri bünyesinde bulunan 50'den fazla HİE merkezi, öğretmenlerin hizmet sırasında mesleki gelişimlerini arttırmak için değerli bir statü ve saygınlık oluşturmuştur. Bahsi geçen bu HİE merkezleri farklı ve değişken kapsamlarda 100'den fazla HİE programını bünyesinde barındırmakla beraber, bu faaliyetler kapsamında en az 1, en fazla 5 gün devam eden ve çeşitli dallara ayrılan branşlarda mesleki gelişmişlik boyutlarına göre eğitimler verilmektedir.

2.1.7.3. Fransa'da Öğretmen Eğitimi

Özer ve Alkan'a (2017) göre; Fransa'da ilköğretim öğretmenliği için giriş koşulları 1992 yılından itibaren, yeni ilköğretim öğretmenliği lisans mezunları ve sertifika sahipleri, lisansa tekabül eden sertifikalar ya da en az üç yıl lise sonrası eğitim aldıklarını onaylayan sertifikaya sahip olmak şartı aranmaktadır. IUFM'de (Üniversite Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri) öğretmen atamaları için gerekli olan sınavlarda zorunluluk bulunmamaktadır. Daha farklı bir ifade ile; öğrenciler sınavlara CNED (Ulusal Uzaktan Eğitim Merkezi) aracılığıyla hazırlanmayı seçebilir ya da bağımsız adaylar olarak sınavlara kayıt yaptırabilirler. UIMF'de ve özel eğitim merkezlerinde öğrenim gören öğretmen adayları, ya mülakat ya da çoktan seçmeli testlerden ya da çeşitli soru türlerinin bulunduğu karma sınavlardan sorumlu olmaktadır.

2.1.7.3.1. Fransa'da Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri'nin Hedefleri

Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı yükseköğretim kurumlarıdır. Birer kamu kurumu olan öğretmen yetiştirme enstitüleri şu görevlerini üstlenirler:

- İlkokullarda, ortaokul ve liselerde, genel öğretim, teknik öğretim, mesleki öğretim ve özel öğretim ile temel eğitim kurumlarında öğretim yapacak olan öğretmenleri sınavları hazırlama;
- Sınavları kazanan stajyerlerin hizmet öncesi mesleki eğitimleri ile ilk ve ortaöğretim öğretmenlerinin sürekli eğitimlerini sağlama;
- Eğitimde araştırma çalışmaları geliştirme (<http://www.iufm.fr>)

Ayrıca öğretmen yetiştirmeye yönelik olarak 3 yıl süren Yüksek Öğretmen Okulları (Ecole Normal Supérieur) bulunmaktadır. Bu okulların öğrenci tabanı Fen ve edebiyat fakültesi'ne devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Bu fakülte'deki öğrenciler, fakültelerine

devam ederken, diğer taraftan da yüksek öğretmen okullarından mesleki formasyon almaktadırlar. Öğrenciler sözel kurumlar tarafından da desteklenmektedirler.

Ortaöğretim öğretmenleri, lise öğretmeni olabilmek için yükseköğretim görmek zorundadırlar. Fen ve edebiyat fakültesi mezunları ile Orta Öğretim 1. Dönem öğretmenlik sertifikası alan öğretmenler, 1 yıl süreli pedagojik formasyon kurslarına katıldıktan sonra açılan (Agrege Professeurs) sınavını başarıları durumunda liselerde öğretmenlik yapabilmektedirler. Sınava başarıları ayrıca yüksekokulların hazırlık sınıflarında da öğretmenlik yapabilirler. Bu sınavda alınan dereceye göre bir öğretmen orta dereceli okullarda ömür boyu görev yapma hakkını kazanabilmektedir. Ortaöğretim II. kademe öğretmenlik sertifikasına (CAPES) sahip olanlar bu bursu alamazlar. (King, 1979)

Fransa'da Öğretmen Yetiştirme Enstitülerinin hedefleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Kendi alanına veya alanlarına ve programların içeriklerine ve bunların özel öğretim şartlarına hâkim olmak.
- Öğrencilere bilgi ve beceri öğrenmede rehberlik edebilmek.
- Çocuk veya yeni yetmelerden oluşan bir sınıfı, kendisi ile öğrenciler arasındaki ilişkileri ve öğrencilerin kendi aralarındaki ilişkileri yönetebilmek.
- Öğretimle ilgili modern iletişim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanabilmek.
- Eğitim sisteminin tüm elemanlarıyla olduğu gibi diğer öğretmenlerle de ekip halinde çalışabilmek.
- Okul topluluğunu kendi sosyolojik ve kültürel farklılığı içinde tanımak.
- Farklı grupları eğitmek üzere öğrenme koşullarını değerlendirmeyi, iyileştirmeyi ve farklılaştırmayı bilmek.
- Milli eğitim politikasındaki önemli yönelimleri ve bakanlığın önceliklerini bilmek.
- Eğitim sistemini, pedagojik ve yönetsel işlevini tanımak.
- Kendi mesleki faaliyeti hakkında açık bir görüş getirmek üzere günlük uygulama dışına çıkmayı bilmek.
- Kalıplaşmamak ve sabit fikre düşmemek için öğretim olguları üzerinde düşünme ve eleştiri faaliyeti geliştirmek.
- Milli eğitim çalışanı haklarını ve görevlerini bilmek.
- Eğitim sorumluluğunu yerine getirmek ve meslek ahlakına uyabilmek (France. Ministère De La Jeunesse, De L'education Et De La Recherche (2003a) Kilimci,2006, S:139)

2.1.7.3.2. Fransa'da Hizmet İçi Eğitim

Men'e (2001) göre, Fransa'da hizmet içi eğitimin düzenlenmesi yerel ihtiyaçların analiz sonuçlarına göre yapılmakta olup, bunlara ek olarak bu faaliyetler okul ve hizmet içi eğitim merkezinde dönüşümlü olarak da yürütülebilmektedir. Verilecek olan hizmet içi eğitimler, ilçe düzeyinde başvuru yapıldıktan sonra incelenmekte ve belirlenen ihtiyaçlara göre programlar düzenlenmektedir. Bu başvuruların kabul edilebilmesi için bir değerlendirme yapılarak adayların hem istek hem de ihtiyaçlarına göre bir değerlendirme sürecinden geçmektedir. Adayların başvurularının kabul edilmesinden sonra, daha önceki grup faaliyetlerinde bulunma düzeylerine, kurs merkezlerine olan uzaklık durumlarına ve ihtiyaç duyulan konulara göre bir düzenleme yapılmaktadır. Adaylar kendi ihtiyaç, istek ve durumlarına göre, değişik merkezlerde isteklerine göre, birden fazla da hizmet içi eğitim programlarına katılabilmektedirler.

MEB'e (2006) göre, Fransa'da hizmet içi eğitim faaliyetleri genel olarak Bölge Millî Eğitim Müdürlükleri'nin bulunduğu merkezde kurulmuştur ve özel yerleşim yeri olan Öğretmenlik Formasyonu Yüksek Enstitüleri'nde verilmektedir. Bununla birlikte, konunun özelliğine göre üniversite vb. kuruluşlarla iş birliği yapılmaktadır. Ayrıca uzaktan eğitim yolu ile de hizmet içi eğitim verilmektedir. Plânlanan etkinliklerin amacına uygun gerçekleştirilmesi temel ilke olarak alındığından, etkinliklerin özelliklerine göre, alanlarında uzmanlaşmış kişiler, üniversiteler, enstitüler ve diğer kuruluşlardan gerek formasyon olarak gerekse mekân olarak yararlanmak amacı ile işbirliği yapılmaktadır. Sözer'e (1997) göre ise Fransa'da 1969 yılından sonra, hizmet içi eğitim alma durumları ve katılımlar zorunlu bir hale gelip ülke genelinde yasallaşarak, öğretmenlerin tümünün hizmet içi eğitim etkinliklerine katılmalarına olanak sağlanmıştır.

2.1.7.4. İngiltere'de Öğretmen Eğitimi

Kobayashi'ye (1993) göre, İngiltere'de öğretmen eğitiminin çoklu ya da ikili sisteminin örneği 1970'li yıllara gelindiğinde ortaya çıkarılmış ve öğretmenlerin eğitiminde reform yapılmaya başlanmıştır. Bu gelişmelerin devamında ise, öğretmen eğitimi farklı pozisyon ve yetkilerdeki konvensiyonel olan üç türde enstitüde düzenlenmekte olduğunu ifade ederek aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- İkinci derece eğitim veren akademik okul öğretmenleri için üniversitelerin eğitim bölümleri,
- İlkokul ve akademik olmayan ikinci derece eğitim veren okul öğretmenleri için eğitim kolejleri,

- Müzik, güzel sanatlar gibi farklı uzmanlık gerektiren kolejleri.

Demirel'e (1992) göre ise, 1980'den sonra günümüze kadar özellikle gramer okullarında öğretmenlik yapabilmek için daha fazla uzmanlaşma zorunluluğu getirildi. Günümüzde yapılan düzenleme ile birlikte öğretmen olmak isteyen öğrencilerin, üniversite veya politeknik okullarından mezun olunduktan sonra üniversitelerde ya da öğretmen fakültelerinde 1 yıl süren formasyon kursu almaları gerekmektedir.

Bu durumda ise iki tür öğretmen yetiştiren kurumdan bahsetmek mümkündür:

1. Üniversite: üniversitenin herhangi bir bölümünden mezun olan öğrenciler, 1 yıl süren formasyon eğitimini aldıktan sonra gramer okullarında öğretmenlik yapabilirler. Üniversitelerin eğitim fakültelerinde okuyan öğrencileri genellikle 3 yıllık eğitim aldıktan sonra öğretmen olabilmektedirler.
2. Öğretmen Yetiştiren Kolejlere: bu okullar 1963 yılına kadar 2 yıllıkken daha sonrasında 3 yıla çıkartılmıştır. Bu okullara daha çok gramer okulunu bitirip üniversiteye giremeyen öğrenciler yönlendirilmektedir.

2.1.7.4.1. İngiltere'de Lisans Eğitimi Sonrası Öğretmen Yetiştirme

PGCE: Lisans Üstü Eğitim Sertifikası (Post Graduate Certificate of Education): Mezunlara eğitim sertifikası programı ya da Mezunlar için ilk eğitim öğretmenliği programı olarak adlandırılan bu kursa devam edenler farklı alanlardan mezun olup 36 haftalık öğretmenlik eğitimi aldıktan sonra ilk eğitim öğretmenliği yapabilmektedir.

SCITT: Okul Merkezli İlkokul Öğretmeni Yetiştirme (Schoolcentered Initial Teacher Training): Okul merkezli ilk eğitim öğretmeni yetiştirme. Mezunlar için ilk eğitim öğretmenliği eğitimi verir ve yükseköğretim ile işbirliği içinde olan okullarla birlikte çalışır. Çoğunlukla PGCE ile sonuçlanır.

Teach First: Öğretmen yetiştirmenin yanı sıra yerleştirme, ortaklık, önderlik gelişimi ve ticaretle iş tecrübesi sunan bir programdır (Kilim, 2006, s.104). (<http://www.tda.gov.uk/Recruit/thetrainingprocess/typesofcourse.aspx>)

Şahin (2017)'e göre, İngiltere'de Öğretmen Standartları mesleki gelişimle ilgili bir takım beklentiler ortaya koymaktadır, yani öğretmenlerde bulunması gereken bir takım standartlar vardır ve öğretmenlerin bu özellikleri karşılaması beklenir. Bunlar:

- 1- Öğretmen olarak bilgi ve becerilerini güncel tutması ve özelleştirmesi

- 2- Meslektaşlarının geribildirimlerini ve tavsiyelerini dikkate alması, uygun mesleki gelişme yoluyla öğretimde ilerleme sorumluluğunu üstlenmesi
- 3- Öğrencilerin nasıl öğrendiklerini ve bunun öğretimde nasıl bir etkiye sahip olduğunu anlaması ve bilmesi
- 4- Müfredat alanları ve ilgili konular hakkında güvenli bilgiye sahip olmak
- 5- Derslere ve öğretim yöntemlerine karşı sistematik bir etkinlik sağlamak
- 6- Müfredat alanları ve ilgili konuların nasıl incelenip değerlendirileceğini bilmek (www.gov.uk, 2017).

2.1.7.4.2. İngiltere’de Hizmet İçi Eğitim

MEB’na (2006) göre, İngiltere’de öğretmen işe başlarken bire sözleşme imzalamakta ve bu sözleşme ile HİE programlarına katılmayı kabul etmektedir. Hizmet içi eğitim ile ilgili faaliyetleri okul yönetimi, kurumun kendi ihtiyaçlarına paralel olarak belirleyebilirken, yerel yönetim eğitim birimi tarafından bölgenin ihtiyaçlarına göre, belli bir plan – program dahilinde uygulanabildiğini vurgulamıştır. Ayrıca; hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım durumları, öğretmenlerin performans değerlendirilmesinde, meslekte kademe almalarında ve kademe içinde gerekli derece yükselmelerinde ciddi bir şekilde etkili olduğu üzerinde durmuştur. İngiltere’deki hizmet içi eğitim programlarında, eğitim alanında söz sahibi kurum, kuruluş ve üniversiteler ya da kendi alanlarında yetkinleşmiş olan diğer eğitim kurumları ile işbirliğinin esas alınması ve bu işbirliğinin daha çok, hizmetin satın alınması şeklinde gerçekleştiğini de belirtmiştir.

2.1.7.5. Almanya’da Öğretmen Eğitimi

Uygun, Ergen ve Öztürk (2011)’in belirttiği gibi, Almanya’nın siyasal yapılanmasına uygun olarak öğretmen eğitimi eyaletlere bağlıdır. Eyaletler arası denklikleri sağlamak ve eyaletler üstü konularda kararları almak ise “Düzenli Kültür Bakanları Heyeti’nin sorumluluğundadır. Öğretmen yetiştirmede aşamalı bir model öngörülmüştür. Öğretmen eğitimi veren kurumların süresi 3 veya 4 yıl kuramsal, 2 yıl uygulama ağırlıklı olmak üzere toplam beş veya altı yıl; ortaöğretim öğretmenliği (Gymnasium) için 5+2 veya 6+2 yıl şeklinde toplam yedi ya da sekiz yıldır. Öğretmen adayları, bazı eyaletlerdeki istisnalar dışında, genelde “Eğitim Bilimleri Fakülteleri”nde (Erziehungswissenschaftliche Fakultät) yetiştirilmektedir (Coşkun, 2000; Lehrerbildung, 2009).

Keçici (2011)’in belirttiği üzere, Almanya’da Yükseköğrenimin her alanında olduğu gibi öğretmenlik eğitiminde de ara sınavları (Zwischenprüfungen) geçmek zorunludur. Detaylar Çalışma ve Sınav Düzenlemesi (Studienordnung und Prüfungsordnungen) tarafından

düzenlenir. Öğretmenlik eğitimini tamamlayan öğretmen adaylarının öğretmenliğe atanabilmeleri için, her eyaletteki Devlet Sınavı Dairesi tarafından I. Devlet Sınavını (I. Staatsexamen) başarmaları zorunludur (Pufahl, 2006; Daschner ve Drews, 2006). I. Devlet Sınavı aşağıdaki bölümlerden oluşur (Eurydice, 2009):

- Birinci veya ikinci ders konusunda veya eğitim bilimleri ile ilgili bilimsel bir tez çalışması
- Alanla ilgili yazılı ve sözlü bir sınav
- Eğitim bilimleri ile ilgili bir sınav
- Sanatsal/ kültürel/ teknik konular ile spor konusunda genel bir sınav

Tablo 4. Almanya'daki Öğretmenlik Program Basamakları

Grundschule:	İlkokul düzeyindeki öğretmenliktir (ilk eğitim)
Hauptschule:	İlkokul düzeyinde birincil ve ikincil alan, birinci basamak okul türlerindeki öğretmenliktir (I. Devre ilk eğitim ve orta eğitim)
Realschule:	Tüm ya da her ikincil alan birinci basamak okul türlerindeki öğretmenliktir (I. Devre Orta eğitim I. Devre)
Gymnasium:	İkincil alan birinci ve ikinci basamak düzeyindeki okullarda öğretmenliktir (Ortaeğitim I. ve II. Devre) (en az sekiz yarıyıl eğitim almak zorunludur)
Vocational:	Mesleki eğitimdeki öğretmenliktir (Zorunlu olarak en az sekiz yarıyıl eğitim gereklidir)
Sonderschule:	Özel eğitim kurumlarında öğretmenlik (Zorunlu olarak sekiz – on yarıyıl eğitim gereklidir)

(Eurydice, 2003) (Kilimci, S:93)

Gül (2015)'e göre, öğretmenlik mesleğinde görev yapabilmek için gerekli eğitimler bitirildikten sonra, öğretmenlerin göreve başlayabilmeleri için alan bilgisinden oluşan I. Kademe devlet sınavından başarılı olmaları gerekmektedir. Kruger'a (1994) göre ise bu sınavdan başarılı olan öğretmenler, herhangi bir okula stajyer öğretmen olarak atanırlar ve burada 2 yıllık bir süre ile uygulama yapmak yapmakla mükelleftirler. Abazoğlu (2014) bunlara ek olarak, öğretmenlerin iki yıllık stajyerlikleri sırasında, danışman olan bir başka öğretmenin denetimi altında derse girebileceklerini, uygulama sonunda da II. Kademe devlet sınavına girmeye hak kazanan öğretmenlerin, bu sınavı geçtikleri zaman asil öğretmenliğe yükseltilecek atandıklarını ifade etmiştir.

2.1.7.5.1. Almanya’da Hizmet İçi Eğitim

EARGED’e (2008) göre, öğretmenlerin tümünün, hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılma şartı bulunmakla birlikte; bu faaliyetlerin, öğretmenleri branşları ile ilgili olan gelişme ve değişimlerden haberdar etmek ve onların farklı niteliklere sahip olmaları amacını taşıdığı belirtilmiştir. Bu ülkedeki Eğitim ve Kültür İşleri Bakanlığı’nın, öğretmenlerin daha sağlıklı bir hizmet içi eğitim alabilmeleri için uzmanlaşmış enstitüler kurdukları, bahsi geçen enstitülerin hizmet içi eğitim programlarının çok geniş konuları içerdiği de açıklanmış olup, bu kurslarda hem çeşit hem de düzey bakımından okullarla ilgili sorunlar veya tüzük, kanun ve talimatlar ile ilgili ya da okul yönetimi konusu kapsayan daha geniş konuların da ele alındığı izah edilmiştir. Almanya’daki HİE enstitülerinde, öğretmenlerin ilgilerini çekebilecek çeşitli kurs programlarının yer aldığı kapsamlı faaliyetler yayınlandığı, buna paralel olarak kurslardan bazılarının okullarda, bazılarının ise okul çıkışlarında veya okul dışında da yapılmakla birlikte; kimi zaman ise doğrudan sınıf içi faaliyetlerini de içerdiği ve fakat Almanya’daki bazı HİE programlarının uzun süreli bir zamana yayıldığı ve merkezî alanlarda yapıldığı da eklenmiştir.

2.2. İlgili Araştırmalar

2.2.1. HİE Alanında Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Çiftci, (2008) tarafından yazılmış olan “*Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi Ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi*” konulu doktora tezinde, Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1960-2006 yılları arasında, müzik öğretmenlerine yönelik olan hizmet içi eğitim faaliyetleri incelenmiş olup, HİE programlarının nicelik ve nitelik yönüyle öğretmenlerin ihtiyaçlarını karşılama durumlarında yeterlilikleri değerlendirilmiştir. Araştırmanın belirli süreçlerden geçmesi gerektiği göz önüne alındığında, üç kısımda gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu bölümler sıralandığında;

1. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1960-2006 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen HİE programlarının niceliğinin belirlenmesi,
2. Müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarında öğretici olarak görev yapmış olan öğretim elemanlarının, görüşlerinin alınarak programların niteliğinin belirlenmesi,
3. Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim ve orta öğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının alan ve konular gereğince yoğunlaştığı kısımları ve bu ihtiyaçların öğretmenlere göre ne tür farklılıklar içerdiğini belirlemek hedeflenmiştir.

Akdemir (2015), tarafından yazılmış olan “Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Yönelik Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi Ve Bir Hizmet İçi Eğitim Programı Önerisi” başlıklı doktora tezinde, eğitim ortamlarındaki okul yöneticilerinin çağımızın teknolojisine yönelik ne gibi ihtiyaçlarının olduğu ve belirlenen ihtiyaçlara paralel olarak HİE programının yapısı ve çerçevesi oluşturmayı hedeflemiştir. Çalışmada desen olarak karma araştırma deseni kullanılmış ve tam örneklem kullanılarak oluşturulmaya çalışılan çalışmada, 2014-2015 yıllarında görev yapan Zonguldak ilindeki okul yöneticilerinden veriler toplanmıştır.

Çalışma üç aşamada gerçekleştirilmiş olup, izlenen basamaklar aşağıdaki gibidir;

1. Okul yöneticilerin çağımız teknolojiyle ilgili HİE ihtiyaçlarının belirlenmesi doğrultusunda oluşturulan ve geliştirilen ölçek.
2. Zonguldak ilinde olan ve okullarda görev yapan eğitim yöneticilerine yönelik çağımız teknolojiyle alakalı olan “Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Yönelik Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarını Belirleme Ölçeği” ile belirlenmesi.
3. Elde edilen sonuçlara göre, hizmet içi eğitim programı geliştirilmesi.

Çalışma incelendiğinde, betimsel analiz, içerik analizi ve odak grup görüşmesi ile gerçekleştirilmesine ek olarak araştırmacı tarafından toplanan nicel verilerin analizinde de betimsel analiz kullanılmıştır. Son olarak; araştırma kapsamında geçerli olan sonuçlara göre eğitim alanındaki okul yöneticilerinin öz yeterliliklerine katması gereken donanımlar;

- a. Word/Excel ile çalışma,
- b. Elektronik posta, dosya ve programlar,
- c. Yazıcı/tarayıcı/fotokopi,
- d. Ses/video/güvenlik kamerası,
- e. PowerPoint ile çalışma ve
- f. İnternet sayfası hazırlama başlıklarından oluşmaktadır.

Önen, Mertoğlu, Saka, Gürdal, (2009) tarafından yazılmış olan “Hizmet İçi Eğitimin Öğretmenlerin Öğretim Yöntem Ve Tekniklerine İlişkin Bilgilerine Etkisi: Öpyep Örneği” konulu araştırmasında, hizmet içi eğitime katılan Anadolu Öğretmen Lisesi öğretmenlerinin, HİE öncesi ve sonrasında herhangi bir farklılık olup olmadığının ortaya çıkarılması tasarlanmıştır. Araştırmada deneysel model uygulanmış olup, Türkiye genelindeki Anadolu öğretmen liselerinde görev yapmakta olan 120 öğretmen katılım göstermiştir. Araştırma kapsamında yer alan tüm öğretmenlere önceden hazırlanmış olan açık uçlu sorular yöneltilmiş

olup, öğretmenlerin yöntem, teknikler ve yapılandırmacı öğretim yaklaşımıyla bağlantılı olan bilgileri saptanmaya uğraşmıştır. Ayrıca; bu açık uçlu sorular, öğretmenlerden oluşturulmuş olan 2 gruba, eğitim öncesinde ön test; eğitim bittikten sonra da, son test olarak birbirinden ayrı bir şekilde tatbik edilmiştir.

Bacak, Yabanova ve U. Yabanova (2016), “*Hizmet İçi Eğitimde Teknoloji Uygulamaları Alanının Gelişimi*” isimli çalışmalarında, HİE faaliyetlerinde mevcut bulunan teknolojik öğelerin ve bunlarla bağlantılı olan diğer teknolojilerin eğitim – öğretim basamaklarındaki sonuçları incelenmiştir. Ayrıca bir başka amaç olarak da; işletmelerin temel olarak teknolojiyi merkeze almış olan HİE süreçlerini planlama, programlama ve uygulama aşamalarında referans olarak kullanılabilecek bir kaynak olması hedeflenmiştir. Makalede elde edilen veriler, doküman analizi ile belirginleştirilirken, eğitim – öğretim alanında kullanılabilecek olan yararlı teknolojik öğelerin, çeşitli değişkenleri maliyet konusunda beraberinde getirmesi nedeniyle, büyük ölçüde kurumsallaşmayı başarmış olan işletmelerde kullanıldığı, teknoloji merkezli hizmet içi eğitim uygulamalarının gerek kamu, gerekse de özel sektör işletmelerinde, karşılaştırılan diğer unsurlara oranla daha geniş bir alanda ve daha yaygın bir biçimde kullanıldığını ifade etmişlerdir.

Öztürk’ün (2018), “*Türkiye’de Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Analizi*” başlıklı çalışmasında, Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine yönelik bir şekilde düzenlenip uygulanan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin analizi yapılmaya çalışılmıştır. Çalışma kapsamında betimsel nitelikler bulunmakla birlikte, hizmet içi eğitim programlarına ilişkin ve 2006-2017 yıllarını kapsayan önceden belirlenmiş dokümanlar incelenmiş, bu dönemde düzenlenip uygulanan ve mevcut ihtiyaçların bir gereklilik olduğu sonucuna varılmıştır.

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. HİE etkinliklerinin; yıllara göre dağılıma, konularına, faaliyetlerin düzenlendiği yerlere, bu faaliyetlerin tarihlerine ve sürelerine bakılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, HİE faaliyetlerinin

- a. Sayı bakımından yetersiz olduğu,
- b. Faaliyet konularının genellikle mesleki gelişim ve bilgilenme ile öğretim programlarının tanıtımına odaklanıldığı,
- c. Kişisel gelişim konusunda öğretmenlere destek olmayı amaçlayan konuların yeterince yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada; müzik öğretmenlerinin katıldığı hizmet içi eğitim programlarının hem sayı hem de içerik bakımından öğretmenlerin mesleki bilgi ve beceri noktasındaki beklentilerini karşılayacak şekilde planlanıp programlanmadığı, faaliyetler kapsamında kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri konusunda bir birikme gösterdiği, bunlara ek olarak kişisel donanımlar noktasında öğretmenlerin gelişimini hedefleyen alanların daha dar bir sahada ele alındığı sonuçlarına da ulaşılmıştır.

Sarıgöz (2011) tarafından yapılmış olan “*İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İle İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi*” isimli çalışmada, ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim programları ile ilgili görüşleri saptanmaya çalışılmıştır. Tarama modelinin kullanıldığı bu araştırmada, Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü nezdinde il merkezinde görev yapan, 235 ilköğretim sınıf öğretmenine önceden hazırlanan anketler uygulanmıştır. Anket yoluyla elde edilen verilerden yola çıkarak, bu öğretmenlerin büyük bir kısmının hizmet içi eğitimi önemli olarak görmekte ve belirli bir plan – program dahilinde hizmet içi eğitimlere gereksinim duyduklarını, hizmet öncesi eğitimdeki gerek mesleki gerekse alan ile ilgili eksikliklerini veya yetersiz oldukları konuları hizmet içi eğitimle kapatabilecekleri yargısına ulaşılmıştır.

Şahin (2013) “*Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi Ve Bir Model Önerisi*” başlıklı doktora tezinde, Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin günümüzdeki hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının yoğunlaşmış olduğu alan ve konular ile bunların hangi düzeyde sıklaştığını, ayrıca bu ihtiyaçların öğretmenlerin bireysel özelliklerine göre göstermiş olduğu farklılıkların belirlenmesi ile elde edilen verilerden yararlanarak, sınıf öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimler için çeşitli değişkenler göz önüne alınarak bir model önerisi oluşturulması da amaçlanmıştır. Tarama modeli ve nicel yöntemlerin kullanıldığı araştırmanın örnekleme, İzmir, Aydın, Afyon ve Uşak il merkezlerinde çalışan ve tabakalı örnekleme yoluyla seçilen 500 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmacının kendisi tarafından geliştirilmiş olan anket formu kanalıyla gerekli olan veriler toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis testlerinden yararlanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin meslek bilgisi alanında yer alan; gelişim ve öğrenme psikolojisi, rehberlik, sınıf yönetimi, öğretim ilke ve yöntemleri, özel eğitim ve iletişim konularına “ara sıra” düzeyinde hizmet içi eğitim ihtiyaçları oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulardan yola çıkılarak, ayrıca aşağıdaki şu sonuçlara da ulaşılmıştır:

1. Farklı kıdem gruplarındaki sınıf öğretmenlerinin alan bilgisi ve meslek bilgisine yönelik konularda HİE ihtiyaçlarında anlamlı bir farklılık gözlenmezken 10- 15 yıl çalışan öğretmenlerin genel kültür alanında diğer kıdem gruplarına göre daha fazla HİE ihtiyaçları vardır.
2. Sınıf öğretmenlerinin HİE ihtiyaçları; cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.
3. Sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları illere göre HİE ihtiyaçlarında alan bilgisi alanında anlamlı bir farklılık bulunmazken meslek bilgisi ve genel kültür alanında İzmir, Uşak ve Afyon illerinde çalışan öğretmenlerin Aydın ilindeki sınıf öğretmenlerine göre HİE ihtiyaçları daha fazladır.
4. Sınıf öğretmenlerinin HİE ihtiyaçları HİE alma durumlarına göre genel kültür alanında anlamlı bir farklılık bulunmazken alan bilgisi ve meslek bilgisi alanlarında 1-5 kez HİE almış sınıf öğretmenlerin 6-10 kez HİE almış sınıf öğretmenlerine göre daha fazla HİE ihtiyaçları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
5. Sınıf öğretmenleri, HİE programlarının MEB ve eğitim fakültelerinin işbirliği içinde organize edilmesini istemektedirler.
6. Sınıf öğretmenleri HİE kurs programlarının seminer dönemlerinde yapılmasını istemektedirler.
7. Sınıf öğretmenleri HİE kurslarını öncelikli olarak üniversitelerdeki alan uzmanlarınca verilmesini istemektedirler.
8. HİE kurs programları için yazılı ve görsel materyal olarak sınıf öğretmenleri web sayfa düzeninin uygulanmasını istemektedirler.
9. Sınıf öğretmenleri HİE kurs programlarının sonunda maddi olarak ödüllendirilmek istemektedirler.

Türkan (2020), “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi (Gaziantep İli Örneği)” isimli yüksek lisans tezinde, ülkemizde okul öncesi kurumlarda görev yapan müzik öğretmenlerinin, hizmet içi eğitimlerde ne gibi ihtiyaçlara gereksinim duyduklarını belirleme amacını taşımaktadır. Çalışmaya konu olan öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerde ihtiyaçlarının bu kapsamda konu ve konuların kümülatif dağılımları ile yine öğretmenlerin kişisel farklılıklarına göre oluşan değişikliklere işaret eden araştırma, betimsel araştırma özelliklerine sahip tarama modelinde bir çalışmadır.

Araştırmacı anket tekniği ile verileri elde etmeyi hedeflemiş, içerik analizinde ise açık uçlu soru sorarak bilgi analizi ve sentezini yapmıştır. Bir araştırmadaki en önemli olgulardan biri olan örneklem seçimi için tesadüfi örneklem yöntemi kullanılmış olup, 312 okul öncesi öğretmen araştırmaya dahil edilmiştir. Sonuç olarak; il genelinde MEB'nin okul öncesi öğretmenleri merkeze alarak düzenlemiş olduğu hizmet içi eğitimlerin, farklı yıllarda 3 adet düzenlendiği, 2 hizmet içi eğitim faaliyetinin ise iptal edildiği, müzik dersiyle alakalı olan hizmet içi eğitim programlarına katılmayan öğretmen sayısının diğerlerinden daha fazla sayıda olduğu, araştırma kapsamında olan öğretmenlerin müzik dersi ile ilgili hizmet içi eğitimlere belirgin bir şekilde katılma yönelimlerinin bulunduğu ve araştırmaya katılan öğretmenlerin %12'sinden fazla öğretmenin tamamen hizmet içi eğitim faaliyetlerindeki müzik dersi eğitimlerine gereksinim duyduğu sonuçları betimlenmiştir.

Sütay'ın (2019), *“Devlet Okullarında Görev Yapan Eğitim Yöneticilerinin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (İstanbul İli Sultangazi İlçesi Örneği)”* isimli yüksek lisans tezinde, ülkemizde devlet okullarındaki yöneticilerin, HİE programlarıyla ilgili tutumlarının incelenerek ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Önceden geliştirilmiş olan bir tutum ölçeğinin (Karasolak, 2013; Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Tutum Ölçeği) uygulanması neticesinde elde edilen veriler çeşitli değişkenler açısından edilmiş t Testi ve ANOVA Testi analizlerin gerçekleştirilebilmesi için uygulanmıştır. İstanbul İli Sultangazi İlçesi'ni kapsayan çalışmada, yüksek lisans mezunu olan okul yöneticilerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerine diğerlerine oranla daha olumlu olarak yaklaştıkları, okul müdürlerinin, diğer yönetim kademesinde bulunan yöneticilere göre HİE programlarına olan yaklaşımlarının çok daha müspet olduğu ve sayısal oranlama ile bakıldığında, hizmet içi eğitim programlarına sayıca katılımının fazla olduğu yöneticilerin, daha az katılım sağlayan diğerlerine göre pozitif bir tutum geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Aydın (2020) *“Okul Öncesi Öğretmenlerine Yönelik Özel Yetenekli Çocuklarla İlgili Hizmet İçi Eğitim Programı Etkililiği”* isimli yüksek lisans tezinde, hem devlet hem de özel eğitim kurumlarında görev yapan 58 okul öncesi öğretmeni araştırma için gerekli olan çalışma grubu oluşturulmuş olup, bunlardan 29'u deney grubunu diğer 29'u da kontrol grubudur. Deneysel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, ön – test son – test uygulanmış ve araştırmacı tarafından hazırlanan temel alan eğitimi programı da tatbik edilmiştir.

Araştırma sonucunda; deney grubundaki okul öncesi öğretmenlerinin özel yetenekliler eğitim programı sonunda bilgi ve beceri durumları yükselerek, kontrol grubuna göre daha üstün bir puanlama derecesine ulaşmışlardır. Ayrıca, devlet ve özel okullarından oluşturulan

örneklem grubunun verdiği görüşler üzere tamamına yakını, hedeflere ulaşma durumlarının genel değerlendirmede yüksek oranlara ulaştığı tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak; yapılan bu araştırma hedefleri bakımından özel yetenekliler eğitim programını güçlendirip pekiştirmekle birlikte, özel yetenekli öğrencileri belirlemede, etkin bir yol haritası çizmede ve eğitim – öğretim süreçlerinde gerekli hedef davranışların kazanılması için tutarlı bir yol haritasının oluşturulmasında, okul öncesi öğretmenlerinin son derece önemli bir role sahip olduklarını belirtmektedir.

Başak (2016), “*Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Teknoloji Entegrasyonunu Geliştirmeye Yönelik Hizmet İçi Eğitim Kurs Programının Hazırlanması Ve Etkililiğinin Değerlendirilmesi: Fatih Projesi Örneği*” başlıklı doktora tezinde, fen bilimleri branş öğretmenlerinin HİE faaliyetleri ile ilgili ne gibi ihtiyaçlarının olduğunu tespit edilmesi ve bu ihtiyaçların belirlenebilmesi yönünde bir hizmet içi eğitim programı hazırlayarak, genel durumun değerlendirmesinin yapılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, araştırma bütününde karma yaklaşım yöntemi kullanılmış olup, örneklem için ülkemiz genelinde 7 bölgeden 434 fen bilimleri öğretmeni, uygulamada ise 20 fen bilimleri öğretmeni kapsam içine alınmıştır.

Araştırma sonucunda, teknoloji kullanımıyla ilgili olarak, öğretmenlerin teknolojik elemanların kullanımına yönelik olumlu tutumlar içinde oldukları, eğitim – öğretim aşamalarında eski yöntemleri kullanmaktan ziyade, FATİH projesi kapsamında teknoloji ile ilgili araç – gereç kullanımında öğretmenlerin kendi yeterliklerinin eksik olduğu noktasında bir fikir birliğinin olduğu ve HİE kurs saatlerinin arttırılarak uygulama süreçlerinin uzatılması ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır.

2.2.2. Yurt Dışında Yapılmış Çalışmalar

Bluestone, Johnson, Fullerton, Carr, Alderman, BonTempo'nun (2013) (*Effective In-Service Training Design and Delivery: Evidence From an Integrative Literature Review*) “*Etkili Hizmet İçi Eğitim Tasarımı ve Sunumu: Bütünleştirici Bir Literatür İncelemesinden Elde Edilen Kanıtlar*” isimli çalışmasında, hizmet içi eğitim, sağlık hizmeti işgücünün sürekli yeterliliğini desteklemek için önemli bir maddi alan yatırımını betimleyip vurgulayarak, sağlık çalışanlarının sürekli mesleki eğitim için gereken tutarlı – verimli bir eğitim yaklaşımlarına ilişkin hangi argümanların bulunduğunu tespit edebilmek için eğitim ve öğretim programlarının bütünleştirici bir değerlendirilmesi yapılmıştır. PubMed, The Cochrane Library and Cumulative Index to Nursing ve Allied Health Literature gibi önemli veri tabanlarından, literatür taraması yapan araştırmacılar, gerekli analizlerin yapılabilmesi için seçtikleri makaleleri, sistematik incelemelerden geçirdikten sonra değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Analiz ettikleri bu

makalelerden sonra, araştırma kapsamında gerekli olan ve sağlık çalışanlarının profesyonel eğitimi için kullanılan eğitim tekniklerini, sıklığını, ortamını ve bu ortamları destekleyen durumları belirlemek için anketlerini oluşturarak uygulamışlardır.

Pasif öğretim kapsamında olduğu söylenen okuma veya ders anlatımı gibi durumların, öğrenme çıktıları üzerinde çok az veya hiç etkisi olmadığı araştırma kapsamında ortaya çıkarılırken, hizmet içi eğitim vasıtasıyla etkili öğrenmelerin için daha üstün bir düzeyde gerçekleştiği betimlenmiştir. Ayrıca bilgisayar tabanlı öğrenmenin canlı öğretime eşit veya ondan daha etkili olabileceği ve farklı türlerde tekniklerin kullanımıyla daha uygun maliyetli bir hizmet içi eğitimin oluşturulabileceğine de vurgu yapılmıştır.

Karagiorgi ve Charalambous'un (2006), (*ICT In Practices: In Search For The Impact*) "*BİT Hizmet İçi Eğitim Ve Okul Uygulamaları: Etki Arayışı*" isimli çalışmalarında, Kıbrıs'taki okul öncesi ve ilkököl öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) hizmet içi eğitimlerde etkisi ve verimliliği ile yine öğretmenlerin konuyla ilgili olan algılarını ölçme durumları ele alınmıştır. Araştırmadaki bir diğer amaç ise; öğretmenlerin en son bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili profesyonel gelişim planının ve hizmet içi eğitimin etkisi ve etkililiği hakkındaki algılarını belirlemektir. Araştırma, iki gruba ayrılan öğretmenlerle görüşme ve mülakat yoluyla gerçekleştirilmiş olup literatür taraması ile de desteklenmiştir.

Çalışma iki bölüme ayrılmış olup birinci kısımda bilgisayar okuryazarlığı, işletim sistemleri, kelime işleme, sunumlar ve internet konularında temel bilgisayar becerilerinin belirlenmesi amaçlanırken, ikinci bölümde ise, öğrenme teorilerinin eğitimsel pratikleri, internet tabanlı faaliyetler ve modelleme veya kavram haritalama araçları aracılığıyla öğretmenlerin öğretme ve öğrenmede BİT kullanımı durumlarında ihtiyaçları olan eğitim felsefesini geliştirmelerine yardımcı olmayı hedeflemiştir. Öğretmenlerden alınan cevaplar doğrultusunda araştırmanın sonucu olarak; , bu tür bir hizmet içi eğitimin kişisel tutum ve becerileri üzerinde önemli bir etkisi olduğu, BİT öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi için çok sayıda girişimin gerçekleştirildiği, hizmet içi eğitim kurslarının temel BİT becerilerinin edinilmesinin ötesine geçerek öğretmenlerin mesleki becerilerinin geliştirilmesine ve öğretimde BİT'in öngörülme şeklinin değiştirilmesine doğru bir yol haritasına ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.

Kosko ve Wilkins'in (2009) ortaya koyduğu, (*General Educators' In-Service Training and Their Self-Perceived Ability to Adapt Instruction for Students With IEPs*) "*Genel Eğitimcilerin Hizmet İçi Eğitimleri ve Kendi Kendine Algıladıkları Öğretimi Bireyselleştirilmiş*

Eğitim Programlı (BEP) Öğrencilere Uyarlama Becerileri” isimli çalışma, öğretmenlerin mesleki gelişim saatlerinin sayısı, öğrencilere bireyselleştirilmiş eğitim programları ile öğretim yılı ve öğretimi uyarlamak için kendi algıladıkları yetenek arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla yapılmış olup, bir diğer çalışma olan Özel Eğitimde Personel İhtiyaçları Araştırması'ndan elde edilen veriler kullanılmıştır. Veriler, 1999–2000 eğitim öğretim yılında görev yapan öğretmenler, yöneticiler ve yardımcı profesyonellerden nitel araştırma türlerinden biri olan görüşme tekniği yoluyla toplanmıştır. Araştırmada, hem yerel hem de orta eğitim kurumları (örneğin, yerel olarak işletilen okul bölgeleri) coğrafi bölge ve ilçe büyüklüğüne göre katmanlara ayrılmış olup, yetmiş altı devlet okulu araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda, mesleki gelişim öğretmenlerinin saatleri ne kadar fazla olursa, BEP'li öğrenciler için öğretimi uyarlama konusunda daha yetenekli olduklarına inandıklarını ortaya koymakla birlikte bunlara ek olarak, mesleki gelişimin, öğretimi uyarlamak için algılanan yeteneği artırmada, öğretmenin BEP’li öğrencilere ders verme deneyiminden daha iyi bir yordayıcı olduğu ifade edilmiştir.

Saiti ve Saitis’in (2006) (*In -Service Trainee Teachers: Evidence From Greece*) “*Tam Gün Okullarda Görev Yapan Öğretmenler İçin Hizmet İçi Eğitimi: Yunanistan Bulgusu*” isimli makalesi, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde 'tam gün' görev yapan öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimin nasıl bir etkiye sahip olduğu ile ilgili öğretmenlerin algılarını ve bu algıların eğitim politikasına nasıl etki ettiğini incelemek amacıyla yapılmıştır. Ayrıca çalışma, Deneysel araştırma modeli vasıtasıyla oluşturulan bu çalışmada, hizmet içi öğretmen eğitimine ilişkin eğitimdeki son yeniliklerin, öğretmenlerin mesleki alanda ilerlemesi ve bu yolla da tam gün eğitim veren okullardaki öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması üzerindeki en önemli olumlu etkilerden biri olarak kabul edilemeyeceğine de belirtmektedir. Araştırmada, Yunanistan okul yönetiminin öğretmenler için sunduğu teşvik ve motivasyon eksikliği nedeniyle, okul öğretmenlerinin hizmet içi eğitime katılma durumlarının ciddi bir isteksizlikle bağlantılı olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca, çalışmanın bir başka sonucu olarak, müfredat dışı etkinlik sunan tam gün okullarda bir tür gereklilik olan bilgi, beceri ve donanımlara sahip olmayan ya da öğretim yöntem ve tekniklerine hakim olamayan öğretmenler, öğretmenlerin bulunduğu da eklenmiştir. Araştırmanın son bulgularına göre, çok sayıda öğretmenin tam gün eğitim veren okullarda uzmanlık gerektiren konuların öğretimi için hizmet içi eğitimlere katılmamış ve bunun sonucu olarak da; meslek alanlarını kapsayan ve güncel olan bilimsel ve eğitsel konularla öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinde eksiklikler olduğu betimlenmiştir.

Popova, Evans ve Arancibia'nın (2016), (*Inside In-Service Teacher Training: What Works and How Do We Measure It?*), “*Hizmet İçi Öğretmen Eğitimi: Ne İşe Yarar ve Nasıl Ölçeriz?*” isimli çalışması, dünyada gelişmekte olan ülkelerde hizmet içi öğretmen eğitimi kapsamında elde bulunan literatürü tarayarak ve inceleyerek, öğrenciler üzerindeki etkilerinin de işe koşulduğu ve önceden değerlendirilmiş eğitim programlarının bir örneğini oluşturma amacını taşımaktadır. Hem nicel hem de nitel yöntemlerin kullanılmış olduğu bu çalışmada, araştırmacılar geliştirmek istedikleri hizmet içi öğretmen yetiştirme programı için, bulunması gereken özellikleri test puanı kazanımlarıyla ölçmüşlerdir. Nicel analiz için analitik strateji kullanılırken, önceden oluşturulan ölçme formunun iki değişkenli lineer regresyonu vasıtasıyla da sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın analizinde, 26 adet hizmet içi eğitim programının her biri için etki tahminleri belirli bir standart kapsamına alınırken, ulaşılan katsayıların karşılaştırılmasında işlemlerin kolay ve anlaşılır olabilmesi için bağımsız program değişkenleri ile belirtilmiştir. Araştırmacılar tarafından değerlendirilen programların %73'ünün, diğer araştırmacılar veya sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen pilot faaliyetler olduğu bilgisine paralel olarak her eğitim – öğretim yılında 57 okulda verilen hizmet içi eğitimleri alan 609 öğretmen ile küçük ölçekli olma eğiliminde olduğu gözlemlenmiştir. Araştırmanın ilgi çeken diğer bir sonucu ise, 26 hizmet içi eğitim programının gözlem yoluyla herhangi bir önemli etkiyi buluntulamak için istatistiksel verilerin aşırı derecede yetersiz olduğu, buradan hareketle de bu araştırmanın, net bir sonuç çıkarmak maksadıyla değil, genel çerçevede muhakeme edilebilen bir modelini betimleme yolu için yararlı olduğuna işaret etmektedir.

Niel (1986), (*Current Models and Approaches to In-service Teacher Education*), “*Hizmet İçi Öğretmen Eğitiminde Güncel Modeller ve Yaklaşımlar*” isimli literatür tarama ve betimsel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı makalesinde, hizmet içi öğretmen eğitimi ile ilgili araştırmalarda elde bulunan önemli ve gerekli yaklaşımlar ile öğretme modellerini tanımlamayı hedeflemiştir. Bununla birlikte, analiz amacıyla, güçlü bir kavramsal çerçeve sunarak odağına genel araştırmaları model olarak almıştır. Araştırma kapsamında hizmet içi eğitim faaliyetlerinde baskın olan kavramsal modelleri;

1. Sürekli eğitime karşı eksik eğitim.
2. Örgütsel yapılar.
3. Müfredat ve personel gelişimi.
4. Öğretmenlerin kişisel gelişimi.

5. İdari rolün yeniden tanımlanması şeklinde açıklanmıştır.

Çalışmanın kapsamı gereğince, hizmet içi öğretmen eğitimine yönelik hazır bulunan araştırma yöntemleri şunları içerir;

1. Hizmet içi planlama ve uygulamada öğretmenler ve yöneticiler arasındaki çeşitli işbirliği araçlarının araştırılması,
2. Öğretmenle ilgili eğitimsel değişimin incelenmesi,
3. Hizmette meydana gelen asların/asların açıklamaları,
4. Göreve başlama yıllarında öğretmenlerin özel ihtiyaçlarını keşfetmek,

Araştırma sonucunda, halihazırda bulunan hizmet içi öğretmen eğitimi araştırmalarını geniş bir terminolojik alanla ilişkilendirilerek, hizmet içi geliştirme, hizmet içi eğitim, müfredat yeniliği ve uygulaması, organizasyonel yenileme, personel geliştirme, personel eğitimi, sürekli öğretmen eğitimi ve mesleki gelişim alan ve konularının önemi vurgulanmıştır.

Cañado'nun (2016) (*Teacher Training Needs For Bilingual Education: Inservice Teacher Perceptions*) “İki Dilli Eğitim İçin Öğretmen Eğitimi İhtiyaçları: Hizmet İçi Öğretmen Algıları” isimli çalışmasında, hizmet içi öğretmenlerin iki dilli eğitim – öğretim modeline bir bağdaşma ya da uygunluk sağlamak adına, gerekli olan donanımların ve temel eğitimdeki ihtiyaçlarının belirlenmesi için bir Avrupa araştırması yapılmıştır. Araştırma, nitel yöntem kullanılarak oluşturulmuş olup; Avrupa genelinde 241'i hizmet öğretmenini kapsarken, birbirinden bağımsız dört anket seti tasarlanmış ve bu anketler, dilsel ve kültürlerarası yeterlilik, teorik, içerik ve dil bütünleşik öğrenme modeli, öğretim materyalleri, kaynakları ve sürekli mesleki gelişim ile ilgili özgün olarak tasarlanmış olan metodolojik entegrasyonla hazırlanmıştır.

Yazar araştırma desenini anket araştırmasına atfederek, şu üç özelliğe dikkati çekmektedir. Bunlar ise, veri setleri, görüşme soruları ve anketlerdir. Ayrıca Anova ve t-testi uygulanarak da gruplar içindeki sayısal istatistiksel sonuçlarda, anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir. Araştırmacı, her iki grup için yakın bir oranla aynı eğilimde olduklarını yani; hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının yetersiz ve düşük olarak görüldüğünü, bunlara ek olarak söz konusu ihtiyaçların hem gerekli hem de önemli olduğunu birbirine yakın olan yüzdelerle ortaya koymuştur.

Vu, Han ve Buell'in (2015), (*The Effects Of In-Service Training on Teachers' Beliefs and Practices in Children's Play*) "*Hizmet İçi Eğitimin Öğretmenlerin Çocuk Oyunlarına Yönelik Düşünce ve Uygulamalarına Etkisi*" isimli çalışmasında, oyunla ilgili olarak (gösteri, hareket), hizmet içi eğitiminin okul öncesi öğretmenlerinin bu olgu ve durumları güçlendirmeye dair düşünceleri ve giderek bu düşüncelerle ilgili program dahilindeki uygulamalara mahsus olan etkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Akademik odak alt ölçeği ve t – testinin uygulandığı makalede, 30 okul öncesi öğretmen araştırma grubunu oluşturmuş olup, bunlar arasındaki 5 katılımcının üçü öğretmen, biri stajyer öğretmen ve diğeri de aktif olarak dersi yürütmekte olan bir okul yöneticisidir. Çalışma; okul öncesi eğitimcilerinin oyun, dans, gösteri veya hareket konularında hizmet içi eğitimlerdeki ihtiyaçları noktasında bu ihtiyaçların eksiksiz bir şekilde tespit edilmesi gerektiğine işaret ederken, öğretmenlerin gerek oyun gerekse oyunu destekleme stratejileri noktasında önemli bir farklılık bulunamamıştır. (akademik odak: $t(4) = -2.65, p$).

Jahangir, Saheen ve Kazmi'nin (2012) (*In Service Training: A Contributory Factor Influencing Teachers' Performance*) "*Hizmet İçi Eğitim: Öğretmenlerin Performansını Etkileyerek Katkıda Bulunan Bir Faktör*" isimli makalesi, hizmet içi öğretmen eğitimi kapsamında, bu eğitimlerin mesleki anlamda iyi yetişmiş öğretmen kavramına olan etkisinin ortaya konulması amacıyla yapılmış olup, hizmet içi eğitimlere katılan öğretmenlerin, nitelikli öğretmen özelliklerine ilişkin algı ve tutumlarında, önemli değişiklikler olacağı da varsayılmıştır.

Araştırmanın örneklem grubu, Peşaver Üniversitesi ve Peşaver Frontier Kadın Üniversitesi'nden 46 kadın öğretim elemanı ve Dr. Öğr. Üyesinden oluşturulurken, katılımcıların yaş aralığı, 25-45 yaş içinde değişkenlik göstermektedir. Çalışmada, iç ve dış geçerliği sağlam temeller üzerine oturtmak amacı ile ön test – son test uygulanmış, nitelikli bir öğretmende bulunması gereken özellikleri belirlemede ise, açık uçlu anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcıların hizmet öncesi eğitim ve sonrası kapsamındaki yanıtları arasında anlamlı bir fark olduğunu ortaya koyarken, hizmet içi öğretmen eğitiminin nitelikli bir öğretmenin sahip olması gereken özellikleri noktasında kursiyerlerin algılarında önemli bir değişiklik olacağı da ön görülmüştür. Sonuçlar; hizmet içi eğitimleri tamamlayan öğretmenlerin bilgi, beceri ve kişilik durumlarında ciddi bir şekilde gelişme gösterdiklerini de açık bir şekilde belirlemiştir.

Gaudreau, Royer, Frenette, Beaumont ve Flanagan'ın (2013) (*Classroom Behaviour Management: The Effects of In-Service Training on Elementary Teachers' Self-Efficacy Beliefs*) "*Sınıf Davranış Yönetimi: Hizmet İçi Eğitimin Sınıf Öğretmenlerinin Öz – Yeterlik*

Durumları Üzerindeki Etkisi” isimli çalışmasında, sınıf öğretmenlerin öz-yeterlik durumlarının gelişimini hangi faktörlerin etkilediğini ve bu etkileşim sonucunda ortaya çıkarılması amaçlanan uygulamalara yönelik sonuçlara ulaşma hedefini taşımaktadır.

27 ilkokul öğretmenin araştırma kapsamına alınmasıyla birlikte; oluşturulan bağımsız grupların ortalamalarında, istatistiksel bir farkı tespit edilmesinde Anova testi kullanılmış ve yarı deneysel bir yöntem uygulanmıştır. Etkili ve daha verimli bir sınıf yönetiminin gerçekleşmesi için öğretmenlerin hazırbulunuşluk düzeylerinin önemli olduğunu belirten bu araştırmanın sonuçları; hizmet içi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin, daha tutarlı bir öz – yeterliliği ve sınıf içinde yerine getiremedikleri davranışsal durum ve olguları yönetmede ihtiyaç duyulan yeterliliği destekleyerek, amaca ulaşmada hizmet içi eğitimlerin son derece önemli olduğunu göstermiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli ve deseni, araştırmanın evreni ve örnekleme, araştırmanın verilerinin nasıl elde edildiği ve elde edilen verilerin nasıl çözümlendiği, çözümlenirken hangi istatistiksel yöntem ve tekniklerden faydalandığı ifade edilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni

Araştırma, tarama modelinin uygulandığı betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırma; verilen bir durumun tam ve dikkatli bir şekilde tanımlandığı araştırmalardır (Büyüköztürk, 2011). Tarama modeli ise, geçmişte ve halen var olan durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1995).

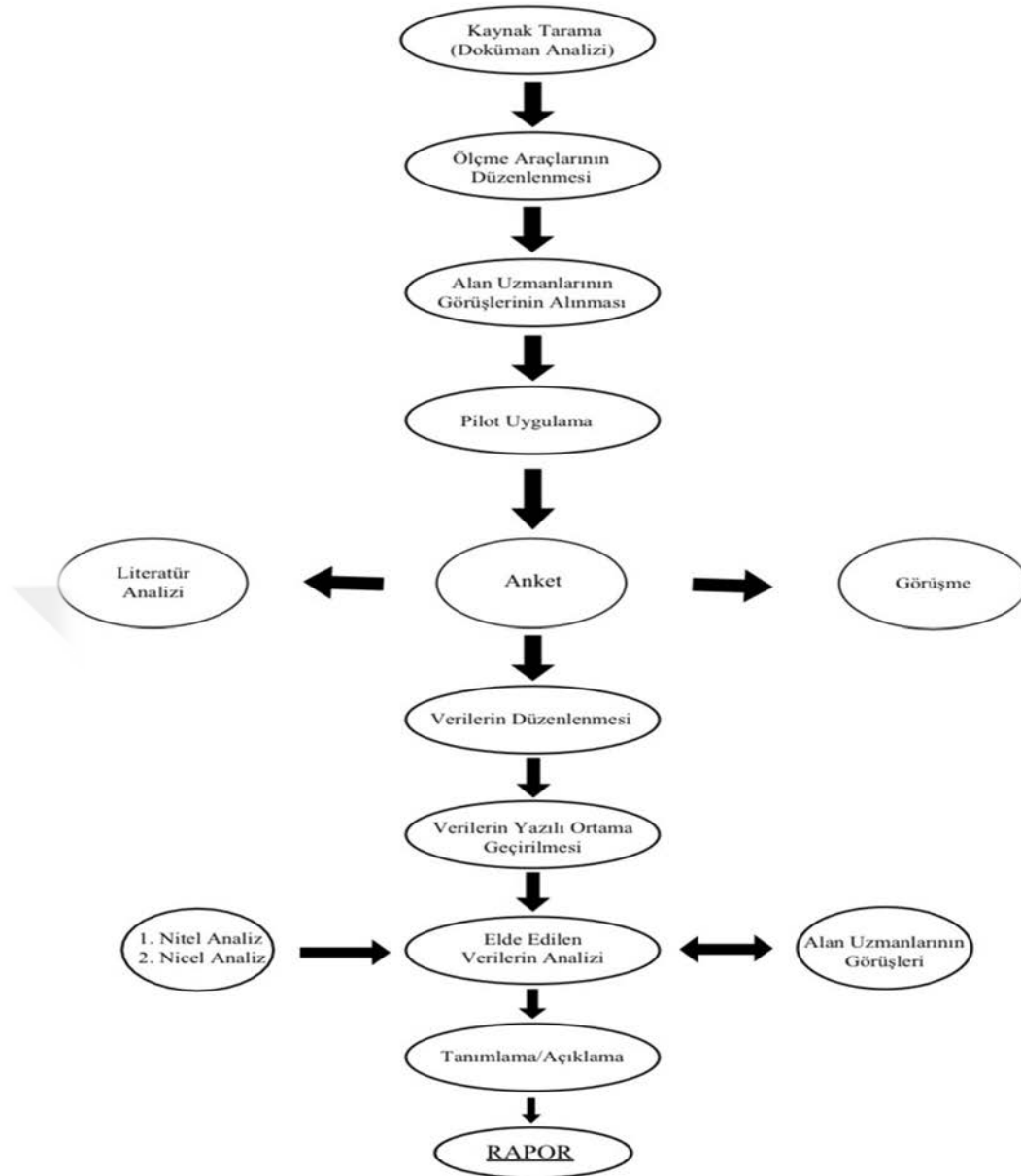
Araştırmaya ilk olarak kaynak ve literatür taraması (doküman analizi) ile başlanmıştır. Çalışmanın konusu ile ilgili olarak yapılan ve amaçlara uygun bir şekilde yürütülen literatür taramasına ek olarak yapılan alan araştırması, verilerin toplanması için düzenlenen diğer araçlar içindeki kapsam ve ana boyutlara yöneltilecek olan tüm soruların ortaya çıkarılmasına öncülük etmiştir. Gruplandırılarak ortaya çıkarılmış olan veri toplama araçları, alan uzmanlarının görüşlerine sunulmuş ve yine alanla ilgili uzmanların değerlendirmeleri doğrultusunda yeniden biçimlendirilmiştir. Sonrasında düzenlemeleri tamamlanan araçlarla hedef kitle ile benzer özellikler taşıyan gruba yapılması gerekli görülen pilot uygulamalar gerçekleştirilmiş ve bu adımdan sonra da elde edilen bilgiler ışığında veri toplama araçlarına esas hali verilmiştir.

Yapılan bu araştırma üç bölümde gerçekleştirilmiştir. Birinci bölüm; MEB tarafından 2006 – 2021 yılları arasında 16 yıllık süreçte müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen HİE programlarının niceliğini belirlemek amacıyla yöneliktir. Bu amaç doğrultusunda doküman analizine paralel olarak; HİE'lerin müzik öğretmenlerine sayısal açıdan müzik öğretmenlerinin ihtiyaçlarına ne derecede ağırlık verildiği ve MEB tarafından düzenlenen HİE sayılarının nicel verilere dayanarak betimlenmesi ile ortaya konulmuştur.

İkinci bölüm; çağımızın gerektirdiği bilgi, iletişim ve teknoloji ile ilgili şartlar doğrultusunda, 2006 – 2021 yıllarını kapsayan süreçte müzik öğretmenleri için MEB tarafından düzenlenen HİE programlarının MEB'na bağlı devlet okulları, özel okullar, güzel sanatlar liseleri ve bilim sanat merkezlerinde görev yapan müzik öğretmenlerinin HİE ile ilgili ihtiyaçlarının hangi alan ve konularda yoğunlaştığını belirlemek, sonrasında da ne derecede kümülatif bir biçimde biriktiğini ortaya çıkararak, bu ihtiyaçların müzik öğretmenlerinin demografik özelliklerine göre ne tür farklılıklar gösterdiğini tespit etmek amacıyla yöneliktir.

Ayrıca HİE’lerde zayıf olan yönlerin tespit edilerek güncellenmesinin gerekliliği, HİE’in müziksel boyutlarının artırılıp desteklenerek genişletilmesi ve müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda HİE’lerdeki ihtiyaçların analiz edilerek mesleki ilerleme ve gelişme durumlarının ne derecede karşılanabildiğini belirlemek de amaçlanmıştır. Üçüncü bölüm ise; 2006 – 2021 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine için düzenlenen HİE programlarında öğretim elemanı olarak görev yapmış olan müzik eğitimcilerinin, katılmış oldukları programların niteliği yönünden görüşlerini almaya yöneliktir. Bu görüşlerin alınmasına ek olarak; öğretim elemanlarının HİE faaliyetlerindeki eğitim ortamlarının uygunluğu, HİE süreçlerinin yeterliliği, ders çeşitliliği ve bu programların hazırlanmasına ilişkin ihtiyaçları belirlemek amacı da taşımaktadır.

Şekil 3.1.1. Araştırma Kapsamında Yer Alan Aşamalar

Araştırma çerçevesinde modele uygun olarak aşağıdaki basamaklar izlenmiştir:

1. Araştırmayla ilgili yurt içi ve yurt dışı kaynaklarını kapsayan doküman analizi.
2. Doküman analizine paralel olarak, ölçme araçları kapsamında bulunacak ana temaların belirlenmesi.
3. Oluşturulan bu temalar ışığında; araştırma çerçevesine paralel olarak,
  - a. Belge Analizi

- b. Görüşme Formu
- c. Anket Formunun oluşturulması.
- 4. Veri toplamak amacıyla hazırlanan araçlarının ilgili alan uzmanlarının görüşlerine sunulması ve giderek sonuçlara bağlı olacak bir şekilde değişiklik – ekleme ve düzenlemelerin yapılması.
- 5. Oluşturulan ölçme araçlarının pilot uygulaması için gerekli örneklem grubunun seçilmesi ve öncül veri toplamak amacıyla pilot uygulama yapılması.
- 6. Alınan görüşlerden sonra pilot uygulama sonuçlarına bağlı olarak gerekli görülen düzeltme ve geliştirmelerin yapılması.
- 7. Çalışma içinde yer alacak belirli özelliklerin yansıtılabilmesi amacıyla araştırma örnekleminin belirlenmesi.
- 8. Geçerli ve güvenilir sonuçların elde edilmesi için ölçme araçlarının uygulanması.
- 9. Anlamlı verilere ulaşmak için kapalı uçlu verilerin nicel çözümlenmesinin yapılması.
- 10. Alternatif veriler için açık uçlu verilerin nitel çözümlenmesinin yapılması.
- 11. Araştırma için gerekli olan sonuçların tanımlanması ve yorumlanması.
- 12. Araştırmanın raporlaştırılması.

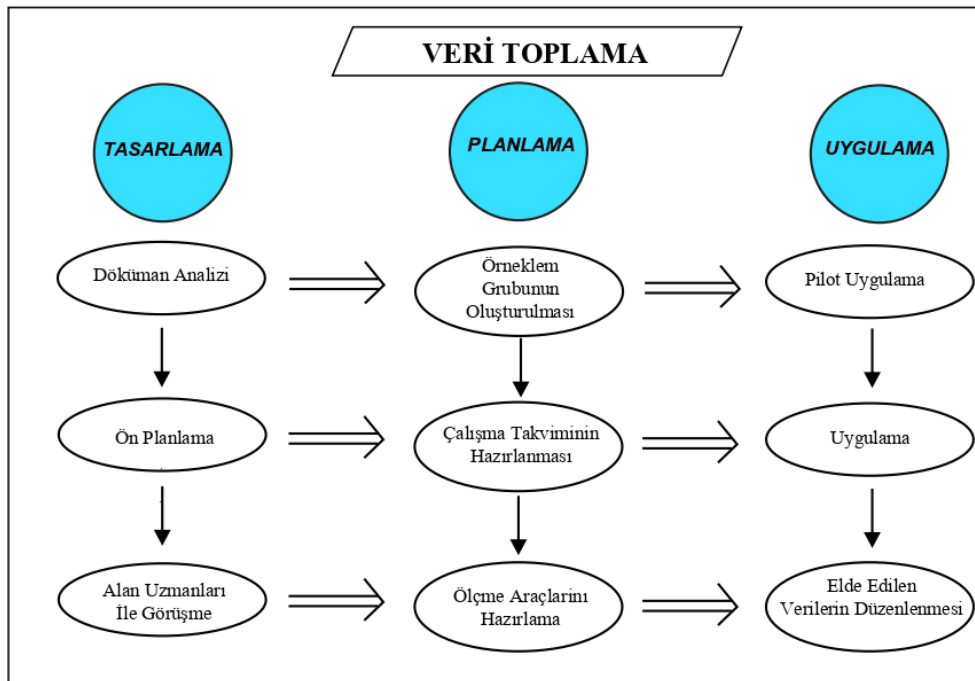
Araştırmanın birinci bölümüyle ilgili verilerin toplanması aşamasında nitel araştırmalara uygun olacak şekilde belge (doküman) analizine başvurulmuştur. Doküman analizi, basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir. Nitel araştırmada kullanılan diğer yöntemler gibi doküman analizi de anlam çıkarmak, ilgili konu hakkında bir anlayış oluşturmak, ampirik bilgi geliştirmek için verilerin incelenmesini ve yorumlanmasını gerektirmektedir (Corbin & Strauss, 2008, akt: Kırıl,2020). Belge analizi çerçevesinde, 2006 – 2021 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik olarak nicel verilerin sağlıklı olabilmesi bakımından MEB Strateji Dairesi Başkanlığı'ndan HİE'lerle ilgili arşivler istenmiş ve gerekli olan bilgiler taranmıştır. Elde edilen veriler ışığında, araştırma kapsamında yer alacak olan nicel verilerin tümü, frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlarıyla birlikte tabloleştirilip açıklanarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın ikinci bölümü ile ilgili olan veriler için; sistemli bir şekilde verilerin toplanmasına yönelik olarak “anket” tekniği uygulanmıştır. Arıkan'a göre (2018) anket tekniği, bireylerden sözlü veya yazılı olarak bilgi almak için yapılır. Bireyden istenen bilgiler kendisi, çevresi veya kurumuyla ilgili değişik türden nicel ve nitel veriler olabilir. Bu bilgiler esas

itibariyle yüz yüze görüşerek, posta ile yazılı olarak, telefonla veya internet ortamında sorarak elde edilir. Bu tekniklerin biri veya bir kaç birliktede kullanılabilir; yani, aynı araştırmada hem yüz yüze anket yapılır, hem de internet ortamından da yararlanılabilir. Araştırma kapsamında, ülkemizde yer alan özel okullar, devlet okulları, güzel sanatlar liseleri (GSL) ve bilim sanat merkezlerinde (BİLSEM) görev yapan müzik öğretmenlerine, 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen HİE faaliyetleri ile ilgili belirleyici unsurlardan biri olan programların niteliğine yönelik görüşlerini ve bunlara ek olarak yaşadığımız çağa paralel olarak güncel HİE ihtiyaçlarının neler olması gerektiğini belirlemek amacıyla, araştırmacı tarafından düzenlenip geliştirilen anket uygulanmıştır. Oluşturulan anket, Türkiye’de 7 bölgede ve 21 ilde 2006 – 2021 yılları arasında görev yapan örneklem grubundaki 877 müzik öğretmenine uygulanmıştır.

Araştırmanın üçüncü bölümünde ise, 2006 – 2021 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen HİE’lerde görev yapan öğretim elemanlarına araştırmacı tarafından hazırlanan “görüşme formu” uygulanmıştır. Görüşme, ülkemizde yaşanan pandemi sürecinden dolayı online yapılmış olup, görüşülen alanla ilgili öğretim elemanlarının kendi görüşlerini birinci elden ifade edebilmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmiş ve kayıt altına alınmıştır.

Yapılan bu açıklamalardan sonra araştırma kapsamında yer alacak olan veri toplama aşamalarının hangi doğrultuda ve nasıl oluşturulduğu şekil 3.1.2’de gösterilmiştir.

Şekil 3.1.2. Veri Toplama

Hem nicel hem de nitel analiz yöntemleri aracılığıyla ulaşılan tüm veriler değerlendirilmiş buna paralel olarak da yine sonuçlar nicel ve nitel olarak araştırmanın tümünde sunulmuştur. Sonuçlarla ilgi olan yorumlar, doküman analizinde karşılaşılan diğer sonuçlarla birlikte yapılmış ve bu kapsam gereği hem uygulama hem de bu araştırma sonrasında yapılacak olan bağıl araştırmalar için öneriler düzenlenerek geliştirilmiştir.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni belirlenirken Türkiye’de bulunan genel, mesleki ve özengen müzik eğitimi veren kurumların neler olduğu belirlenmiş, ayrıca bu kurumlarda verilen hizmet içi eğitimler göz önüne alınmıştır. Bu bağlamda verilen müzik eğitimi türüne göre araştırmanın evrenini Türkiye’de genel müzik eğitiminin verildiği devlet okulları (ortaokul – lise) ve özel okullar, lise düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren güzel sanatlar liseleri ve özengen müzik eğitimi noktasında müzik eğitimine önemli katkılar sağlayan bilim sanat merkezleri olmak üzere üç farklı gruptan oluşmaktadır. Ayrıca hizmet içi eğitimlerde eğitici olarak görev yapan öğretim elemanları araştırmanın üçüncü evrenini oluşturmuştur. Bu bağlamda, araştırmanın örnekleme oluşturulurken, tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Tabakalı örnekleme; sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılır. Burada önemli olan, evren içindeki alt tabakaların varlığından yola çıkarak evren üzerinde çalışmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s.105).

Araştırmanın birinci evrenini; , 2006 – 2021 yılları arasında MEB tarafından müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen HİE programları oluşturmaktadır. Araştırmanın ikinci evrenini; Türkiye genelinde MEB’na bağlı özel okullar, devlet okulları, güzel sanatlar liseleri (GSL) ve bilim sanat merkezlerinde (BİLSEM) kadrolu olarak görev yapmakta olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın üçüncü evrenini ise; hizmet içi eğitim programlarda eğitici olarak görev yapmış olan öğretim elemanları (müzik eğitimi uzmanları) oluşturmaktadır.

Birinci evren için örneklemin belirlenmesinde, araştırmanın evrenini oluşturan 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen ve müzik öğretmenlerine yönelik olarak planlanan HİE faaliyetleri sırasıyla incelenmiştir.

İkinci evreni temsil eden örneklem, ülkemizdeki 7 coğrafi bölge temel alınıp oluşturularak bu 7 bölgede yer alan illerin seçimi aşamasında sosyoekonomik gelişmişlik endeksi incelenerek gerekli belirlemeler yapılmıştır. Bu açıklamalara paralel olarak, araştırmanın örneklemini, İstanbul, Ankara, Diyarbakır, İzmir, Kütahya, Aydın, Van, Elazığ,

Ağrı, Kahramanmaraş, Adana, Antalya, Gaziantep, şırnak, Kırıkkale, Yozgat, Gümüşhane, Bartın, Balıkesir, Tekirdağ ve Karabük illerimizdeki okullarda 2021 – 2022 Eğitim – Öğretim yılında görev yapmakta olan 877 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Bu örneklem için MEB Strateji Dairesi Başkanlığı'ndan alınan özel okullar, devlet okulları, GSL ve BİLSEM'lerde kadrolu olarak görev yapan müzik öğretmenleri ile yine aynı müzik öğretmenlerinin görevlerini halen sürdürdüğleri okulların listeleri kullanılmıştır.

Araştırmanın üçüncü evrenini temsil edecek örneklem ise, müzik öğretmenlerine verilen HİE programlarında öğretim elemanı olarak görev yapmış olan alanla ilgili müzik eğitimi uzmanlarından 8 öğretim elemanı oluşturmuştur. Bu öğretim elemanlarının tümüne ulaşılmış olup görüşmeler online yapılarak kayıt altına alınmıştır. Araştırmayla ilgili olarak görüşleri alınan tüm öğretim elamanları görev yaptıkları üniversitelerdeki öğretim üyelerinden seçilmişlerdir.

Araştırmanın örnekleme oluşturulurken şu basamaklar takip edilmiştir:

1. Araştırma'nın örnekleme oluşturulurken Türkiye'nin gelişmişlik indeksi temel alınmıştır. Araştırma için literatürde bulunan Türkiye'nin iller bazındaki gelişmişlik düzeyine yönelik çalışmalar incelenmiştir.
2. Araştırmanın örnekleme oluşturulurken, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından oluşturulan İl Gelişmişlik Düzeyleri (SEGE 2017) isimli çalışma kullanılmış ve Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesine göre gruplandırılarak tablo haline getirilmiştir.
3. Gelişmişlik düzeyi çalışmalarının ardından illerdeki okul sayıları belirlenmiştir. Gelişmişlik indeksine bağlı seçilecek olan genel müzik eğitimi için 21 il, mesleki ve özengen müzik eğitimi için 42 kurum, Türkiye'deki genel okul sayısına göre oranlanacaktır. Türkiye'deki Toplam okul sayısına, % 5'lik hata payı dahilinde, 400 okulun örnekleme alınabileceği, şekle göre oranlanacaktır.

İl gelişmişlik indeksine göre 6 gelişmişlik bölgesi olduğu ve Akdeniz bölgesi dışında her coğrafi bölgede her gelişmişlik düzeyinden il olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum göz önüne alınarak yedi coğrafi bölge kendi potansiyelinde değerlendirmeye alınış bu tablo da temel alınarak her coğrafi bölgede yer alan il kendi içinde göreceli olarak sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma neticesinde yedi coğrafi bölgeden üç farklı gelişmişlik düzeyinde il belirlenmiştir.

Tablo 6. Örneklem Alınan İller Tablosu

	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu	Ege Bölgesi	Güneydoğu Anadolu	İç Anadolu	Karadeniz Bölgesi	Marmara Bölgesi
Birinci Düzye	Antalya	Elazığ	İzmir	Gaziantep	Ankara	Karabük	İstanbul
İkinci Düzye	Adana	Van	Kütahya	Diyarbakır	Kırıkkale	Bartın	Tekirdağ
Üçüncü Düzye	K.Maraş	Ağrı	Aydın	Şırnak	Yozgat	Gümüşhane	Balıkesir

İl gelişmişlik indeksine göre genel müzik eğitimi veren kurumlara yönelik örneklemin belirlenmesi sürecinde her gelişmişlik düzeyinden birer il örnekleme alınmıştır. Bu amaçla oluşturulan örnekleme toplam 21 il olduğu görülmektedir. İllerde bulunan okul sayılarının belirlenmesi amacıyla MEB kurum listelerine göre illerdeki devlet ve özel okul sayıları belirlenmiş ve tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Gelişmişlik Düzeyine Göre Seçilmiş İllerdeki Okul Sayıları

İller		Devlet Okulları			Özel Okullar			İl Toplamı
		O.O	Lise	Toplam	O.O	Lise	Toplam	
Akdeniz Bölgesi	Antalya	131	39	170	67	77	144	314
	Adana	135	94	229	36	58	94	323
	K.Maraş	106	29	135	14	29	43	178
	Bölge Top.	372	162	534	117	164	281	815
Doğu Anadolul Bölgesi	Elazığ	50	20	70	11	19	30	100
	Van	103	23	126	11	15	26	152
	Ağrı	38	10	48	3	3	6	54
	Bölge Top.	191	53	244	25	37	62	306
Ege Bölgesi	İzmir	201	82	283	109	133	242	525
	Kütahya	33	9	42	10	8	18	60
	Aydın	31	9	40	12	18	30	70
	Bölge Top.	265	100	365	131	159	290	655
Güneydoğu Anadolul Bölgesi	Gaziantep	174	67	241	29	68	97	338
	Diyarbakır	122	49	171	32	53	85	256
	Şırnak	25	4	29	1	1	2	31
	Bölge Top.	306	153	420	71	139	237	594
İç Anadolul Bölgesi	Ankara	284	131	415	251	334	585	1000
	Kırşehir	27	10	37	8	10	18	55
	Yozgat	16	8	24	3	6	9	33
	Bölge Top.	327	149	476	262	350	612	1088
Karadeniz Bölgesi	Karabük	23	8	31	3	3	6	37
	Bartın	20	5	25	3	3	6	31
	G.Hane	5	3	8	2	2	4	12
	Bölge Top.	48	16	64	8	8	16	80
Marmara Bölgesi	İstanbul	744	297	1041	569	553	1122	2163
	Tekirdağ	21	6	27	12	12	24	42
	Balıkesir	46	14	60	11	17	28	88
	Bölge Top.	803	316	1119	592	582	1174	2293
Genel Toplam		2335	917	3252	1197	1422	2619	5871

Örnekleme alınan illerdeki okul sayıları incelendiğinde toplam sayının 5871 olduğu görülmüştür. Devlet okulu ve özel okulların illere göre oranları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. İllerdeki Devlet Okulu ve Özel Okul Oranları

İller	Devlet Okulları				Özel Okullar			
	Ortaokul		Lise		Ortaokul		Lise	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Antalya	131	77,06	39	22,94	67	46,53	77	53,47
Adana	135	58,95	94	41,05	36	38,3	58	61,7
K.Maraş	106	78,52	29	21,48	14	23,56	29	67,44
Elazığ	50	71,43	20	28,57	11	36,67	19	63,33
Van	103	81,75	23	18,25	11	42,31	15	57,69
Ağrı	38	79,17	10	20,83	3	50	3	50
İzmir	201	71,02	82	28,98	109	45,04	133	54,96
Kütahya	33	78,57	9	21,43	10	55,56	8	44,44
Aydın	31	77,5	9	22,5	12	40	18	60
G.Antep	174	72,2	67	27,08	29	29,9	68	70,1
D.Bakır	122	71,35	49	28,65	32	37,65	53	62,35
Şırnak	25	86,21	4	13,79	1	50	1	50
Ankara	284	68,43	131	31,57	251	42,91	334	57,09
Kırıkkale	27	72,97	10	27,03	8	44,44	10	55,56
Yozgat	16	66,67	8	33,33	3	33,33	6	66,67
Karabük	23	74,19	8	25,81	3	50	3	50
Bartın	20	80	5	20	3	50	3	50
G.Hane	5	52,5	3	37,5	2	50	2	50
İstanbul	744	71,47	297	28,53	569	50,71	553	49,29
Tekirdağ	21	77,78	5	22,22	12	50	12	50
Balıkesir	46	76,67	14	23,33	17	39,29	17	60,71
Toplam	2335	-	917	-	1197	-	1422	-

MEB kurum listelerine ve MEB istatistik (2018;71) rakamlarına göre Türkiye’de 15 723 devlet okulunun, 4063 özel okulunun olduğu, evrende ise toplamda 19 786 okul olduğu tespit edilmiştir. Bu okulların 12 749’unun Temel Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokul olduğu, 2664’ünün orta öğretim genel müdürlüğüne bağlı Anadolu lisesi olduğu, 310’unun yine aynı müdürlüğe bağlı olan fen lisesi olduğu görülmüştür. Ayrıca özel öğretim genel müdürlüğüne bağlı 2060 Özel Ortaokul, 1494 Özel Anadolu Lisesi ve 509 Özel Fen Lisesi olduğu ve toplamda 4063 özel okul olduğu tespit edilmiştir.

Yukarda verilen istatistikler ve örnekleme alınan illerdeki okul sayıları göz önüne alındığında 19 786 okul olduğu, örnekleme alınan illerde 5871 okul olduğu, örneklemin evreni %29,66 oranında temsil ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ölçeklerin ve anketlerin gönderileceği okul sayılarının belirlenmesi amacıyla devlet okullarının ve özel okulların il bazında oranları tespit edilmiştir. Tablo 9’da ortaokul ve lise kademelerinde devlet okullarının ve özel okulların illere göre oranları verilmiştir.

Tablo 9. Devlet Okulları Ve Özel Okulların Oranları

	Devlet Okulları		Özel Okullar	
	f	%	f	%
Antalya	170	54,14	144	45,86
Adana	229	70,9	94	29,1
K.Maraş	135	75,84	43	24,16
Elazığ	70	70	30	30
Van	126	82,89	26	17,11
Ağrı	48	88,89	6	11,11
İzmir	283	53,9	242	46,1
Kütahya	42	70	18	30
Aydın	40	57,14	30	42,86
G.Antep	241	71,3	97	28,7
D.Bakır	171	66,8	85	33,2
Şırnak	29	93,55	2	6,45
Ankara	415	41,5	585	58,5
Kırıkkale	37	67,27	18	32,73
Yozgat	24	72,73	9	27,27
Karabük	31	83,78	6	16,22
Bartın	25	80,65	6	19,35
Gümüşhane	8	66,67	4	33,33
İstanbul	1041	48,13	1122	51,87
Tekirdağ	27	52,94	24	47,06
Balıkesir	60	68,18	28	31,82
Toplam	3252	55,39	2619	44,61

İncelenen oranlar neticesinde İstanbul ve Ankara’da özel okul oranlarının devlet okulu oranından yüksek olduğu, diğer illerde ise devlet okulu oranının özel okul oranından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca gelişmişlik indeksi neticesinde birinci düzey illerde yer alan okul sayılarının ikinci düzey illerdeki okul sayılarından az olduğu görülmüştür.

Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004, s.50) %95’lik kesin sonuçlar dâhilinde 10 000 kişilik bir evreni 370 kişilik bir örneklemin temsil edebileceğini, 25 000 kişilik bir evreni 378 kişilik bir örneklemin temsil edebileceğini, 50 000 kişilik evren için 381 kişinin, 100 000 kişilik evren için ise 383 kişinin temsil edebileceği sonucuna ulaşmıştır. Evren sayısı 1 Milyona ulaştığında %95’lik kesin sonuçlar dahilinde 384 kişilik örneklemin bu evreni temsil edebileceğini tespit etmişlerdir. Bu bağlamda 19.786 okulun olduğu bir örnekleme 377 okulun temsil edebileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırmada anketlerin ve ölçüklerin gönderileceği okul sayısı 377 olarak belirlenmiş olmasına rağmen daha sağlıklı sonuçların alınması ve kayıp verilerin önlenmesi adına 800 okulun örnekleme alınmasına karar verilmiştir. Tablo 10’da illerdeki okul sayılarının 800’e oranlanmış ve anketlerin gönderileceği okul sayıları elde edilmiştir.

Tablo 10. Okul Sayılarının Örneklem Sayısına Oranlaması

İller	Toplam Okul Sayısı	Anket Gönderilecek Okul Sayısı (800)
Antalya	314	43
Adana	323	44
Kahramanmaraş	178	24
Elazığ	100	14
Van	152	21
Ağrı	54	7
İzmir	525	72
Kütahya	60	8
Aydın	70	10
Gaziantep	338	46
Diyarbakır	256	35
Şırnak	31	4
Ankara	1000	136
Kırıkkale	55	7
Yozgat	33	4
Karabük	37	5
Bartın	31	4
Gümüşhane	12	2
İstanbul	2163	295
Tekirdağ	51	7
Balıkesir	88	12
Toplam	5721	800

İllere gönderilecek olan toplam anket ve ölçek sayısı belirlendikten sonra illerdeki devlet okulu ve özel okul oranlarına göre anket gönderilecek devlet ve özel okullar belirlenmiş ve Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Anket Gönderilecek Olan Devlet Okul ve Özel Okul Sayıları

İller	Devlet Okulu	Özel Okul
Antalya	23	20
Adana	31	13
K.Maraş	18	6
Elazığ	10	4
Van	17	4
Ağrı	6	1
İzmir	39	33
Kütahya	6	2
Aydın	6	4
G.Antep	33	13
D.Bakır	23	12
Şırnak	3	1
Ankara	56	80
Kırıkkale	5	2
Yozgat	3	1
Karabük	4	1
Bartın	3	1
G.Hane	1	1
İstanbul	141	154
Tekirdağ	4	3
Balıkesir	8	4
Toplam	440	360

Yapılan hesaplamalardan sonra anket gönderilecek 800 okulun 440'ının devlet okulu, 360'ının özel okul olduğu görülmüştür. Araştırmanın bir diğer örneklem grubunu da mesleki müzik eğitimi ve özengen müzik eğitimi veren kurumlar oluşturmaktadır. Bu bağlamda ülkemizde lise düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren Güzel Sanatlar Liseleri ve özengen müzik eğitimi veren Bilim Sanat Merkezleri de (BİLSEM) örnekleme alınmıştır.

Araştırmada yeterli okul ve bilsem sayısına ulaşabilmek için gelişmişlik indeksine göre her gelişmişlik düzeyinden ikişer il alınmasına karar verilmiş ve alınan iller tablo 12'de belirtilmiştir.

Tablo 12. GSL ve BİLSEM İçin Örnekleme Alınacak İller Tablosu

	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu	Ege Bölgesi	Güneydoğu Anadolu	İç Anadolu	Karadeniz Bölgesi	Marmara Bölgesi
Birinci Düzey	Antalya	Elazığ	İzmir	Gaziantep	Ankara	Karabük	İstanbul
İkinci Düzey	Adana	Van	Kütahya	Diyarbakır	Kırıkkale	Bartın	Tekirdağ
Üçüncü Düzey	K.Maraş	Ağrı	Aydın	Şırnak	Yozgat	Gümüşhane	Balıkesir

İllerin belirlenmesinden sonra bu illerde bulunan GSL ve BİLSEM sayıları tespit edilmiş ve her ilden birer GSL ve birer BİLSEM'in örnekleme alınmasına karar verilmiştir. Örnekleme alınan GSL ve BİLSEM sayıları tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13. İllerde Bulunan ve Örnekleme Alınan GSL ve BİLSEM Sayıları

İl	GSL	Bil.
Antalya	2	5
Adana	1	2
K.Maraş	1	2
Elazığ	1	1
Van	2	3
Ağrı	1	2
Gaziantep	2	3
Diyarbakır	1	4
Şırnak	1	2
İzmir	2	7
Aydın	1	3
Kütahya	1	3
Ankara	3	8
Kırıkkale	1	1
Yozgat	1	3
Karabük	1	1
Bartın	1	1
G. Hane	-	1
İstanbul	9	18
Tekirdağ	1	3
Balıkesir	2	3
Toplam	35	76

Örnekleme yer alan illerde toplam 35 GSL ve 76 BİLSEM olduğu görülmektedir. Güzel sanatlar liseleri noktasında en çok okula sahip olan ilin İstanbul olduğu görülürken, BİLSEM'ler açısından bakıldığında en çok kurumun yine İstanbul'da olduğu görülmektedir.

Gümüşhane ilinde güzel sanatlar lisesi bulunmadığı için sadece Gümüşhane ili kapsamında bulunan BİLSEM'e anket gönderilmiştir.

Sonuç olarak hazırlanan örneklem çalışmasında; Gelişmişlik indeksine göre, coğrafi bölgeler de göz önünde bulundurularak 21 il tespit edilmiş, tespit edilen 21 ilden 440 devlet okuluna 360 özel okula, 35 güzel sanatlar lisesine ve 76 BİLSEM'e anket gönderilmesine karar verilmiştir.

Araştırma Örnekleminde Bulunan Katılımcıların Kişisel Özellikleri

Araştırmada SEGE 2017 verilerine göre, örneklem grubu oluşturulmuş ve oluşturulan bu örneklemdeki müzik öğretmenlerinin kişisel özellikleri tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 14. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptığı İller ve Oranları

İller	f	%
Adana	53	6,0
Ağrı	17	1,9
Ankara	107	12,2
Antalya	62	7,1
Aydın	38	4,3
Balıkesir	47	5,4
Bartın	19	2,2
Diyarbakır	37	4,2
Elazığ	19	2,2
Gaziantep	42	4,8
Gümüşhane	14	1,6
İstanbul	157	17,9
İzmir	118	13,5
Kahramanmaraş	27	3,1
Karabük	9	1,0
Kırıkkale	11	1,3
Kütahya	13	1,5
Şırnak	16	1,8
Tekirdağ	34	3,9
Van	29	3,3
Yozgat	8	,9
Total	877	100,0

Tablo 14'e göre araştırmaya en çok katılımın İstanbul ilinden olduğu ve en az katılımın da Yozgat ilinden olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin okul türüne göre dağılım oranları Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Okul Türüne Göre Oranları

Okul Türü	f	%
Devlet okulu	729	83,1
Özel okul	148	16,9
Total	877	100,0

Tablo 15'e göre, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin okul türlerine göre dağılımına baktığımızda, %83,1'inin (f=727) devlet okullarında görev yaptığı, %16,9'unun da (f=148) özel okullarda görev yaptığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları kurum türüne göre oranları ise Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Kurum Türüne Göre Oranları

Kurum Türü	f	%
Bilim ve Sanat Merkezi	56	6,4
Güzel sanatlar lisesi	110	12,5
Lise	240	27,4
Ortaokul	471	53,7
Total	877	100,0

Tablo 16'ya göre müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları kurum türüne göre dağılımına baktığımızda, %53,7'sinin (f=471) ortaokullarda, %27,4'ünün (f=240) liselerde, %12,5'inin (f=110) güzel sanatlar lisesinde ve %6,4'ünün de (f=56) bilim ve sanat merkezinde görev yaptığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin öğrenim durumlarına göre oranları Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Öğrenim Durumlarına Göre Oranları

Öğrenim Durumu	f	%
Doktora	7	,8
Lisans	686	78,2
Sanatta Yeterlilik	2	,2
Yüksek Lisans	182	20,8
Total	877	100,0

Tablo 17'de araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin öğrenim durumlarına göre dağılımına baktığımızda, %78,2'si (f=686) lisans, %20,8'i (f=182) yüksek lisans, % ,8'i (f=7) doktora ve % ,2'si (f=2) sanatta yeterlilik derecelerinde öğrenim gördükleri belirlenmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları fakültelere göre oranları Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülterle Göre Oranları

Mezun Olunan Fakülte Adı	f	%
Devlet Konservatuarı	50	5,7
Eğitim Fakültesi	633	72,2
Güzel Sanatlar Fakültesi	42	4,8
Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	4	,5
Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	3	,3
Sınıf Öğretmenliği	2	,2
Türk Müziği Devlet Konservatuarı	139	15,8
Türk Müziği Devlet Konservatuarı Halk Oyunları Bölümü	4	,5
Total	877	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları fakülterle göre dağılımına baktığımızda, %72,2'si (f=633) Eğitim Fakültesi, %15,8'i (f=139) Türk Müziği Devlet Konservatuarı, %5,7'si (f=50) Devlet Konservatuarı, %4,8'i (f=42) Güzel Sanatlar Fakültesi, % ,5'i (f=4) Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, % ,5'i (f=4) Türk Müziği Devlet Konservatuarı Halk Oyunları Bölümü, % ,3'ü (f=3) Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi ve % ,2'si (f=2) Sınıf Öğretmenliği fakültelerinden mezun oldukları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kıdem yıllarına göre oranları Tablo 19'da verilmiştir.

Tablo 19. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Kıdem Yıllarına Göre Oranları

Kıdem Yılı	f	%
1-5 yıl	204	23,3
11-15 yıl	144	16,4
16-20 yıl	109	12,4
21-25 yıl	76	8,7
26 yıl ve üzeri	34	3,9
6-10 yıl	310	35,3
Total	877	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kıdem yıllarına göre dağılımına baktığımızda, %35,3'ü (f=310) 6-10 yıl, %23,3'ü (f=204) 1-5 yıl, %16,4'ü (f=144) 11-15 yıl, %12,4'ü (f=109) 16-20 yıl, %8,7'si (f=76) 21-25 yıl ve %3,9'u da (f=34) 26 yıl ve üzeri kıdem yıllarına sahip oldukları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin HİE programlarına katılma durumlarının oranı Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 20. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE Programlarına Katılma Durumlarının Oranı

Katılma durumları	f	%
Evet katıldım	454	51,8
Hayır katılmadım	423	48,2
Total	877	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin HİE programlarına katılma durumlarının dağılımına baktığımızda, %51,8'inin (f=454) "Evet Katıldım" yönünde, %48,2'sinin ise (f=423) "Hayır Katılmadım" yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiş olup, oranların birbirine yakın bir çizgide olduğu söylenebilmektedir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin HİE programlarına katılma sayılarına göre oranları Tablo 21'de verilmiştir.

Tablo 21. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE Programlarına Katılma Sayılarına Göre Oranları

HİE katılım Sayısı	f	%
Katılmadım	418	47,66
1 – 4	322	36,71
5 – 9	90	10,26
10 – 14	33	3,76
15 – 19	10	1,14
20 – 24	3	,34
25 – Üstü	1	,11
Toplam	877	100

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin HİE programlarına katılma sayılarına göre dağılımına baktığımızda, %47,66'sı (f=418) Katılmadım, %36,71'i (f=322) 1 – 4 kez, %10,26'sı (f=90) 5 – 9 kez, %3,76'sı (f=33) 10 – 14 kez, %1,14'ü (f=10) 15 – 19 kez, % ,34'ü (f=3) 20 – 24 kez ve % ,11'i (f=1) 25 – Üstü katılım sağladıkları yönünde bilgi verdikleri tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin HİE alma tercihlerine göre oranları Tablo 22'de verilmiştir.

Tablo 22. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE Alma Tercihlerine Göre Oranları.

HİE Alma Tercihleri	f	%
Uzaktan hizmet içi eğitim	478	54,5
Yüz yüze hizmet içi eğitim (Görev yaptığım ilde)	308	35,1
Yüz yüze hizmet içi eğitim (MEB'in belirleyeceği HİE merkezlerinde)	91	10,4
Total	877	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin HİE alma tercihlerine göre dağılımına baktığımızda, %54,5'i (f=478) Uzaktan hizmet içi eğitim, %35,1'i (f=308) Yüz yüze hizmet içi eğitim (Görev yaptığım ilde) ve %10,4'ü (f=91) Yüz yüze hizmet içi eğitim (MEB'in

belirleyeceği HİE merkezlerinde) yönünde tercihlerini belirtmişleridir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin katılmış oldukları HİE Programlarının Yıllara göre oranları Tablo 23’de verilmiştir.

Tablo 23. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Katılmış Oldukları HİE Programlarının Yıllara Göre Oranları

HİE Programlarının Yılları	f	%
2002	1	,1
2004	1	,1
2005	1	,1
2006	5	,6
2007	7	,8
2008	4	,5
2009	5	,6
2010	7	,8
2011	2	,2
2012	6	,7
2013	1	,1
2014	10	1,1
2015	15	1,7
2016	16	1,8
2017	36	4,1
2018	78	8,9
2019	74	8,4
2020	53	6
2021	135	15,4
2022	1	,1
Hatırlamıyorum	5	,6
Katılmadım	414	47,2
Total	877	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin katılmış oldukları “HİE Programlarının Yıllara Göre Dağılımına” baktığımızda, %47,2’si (f=414) Katılmadım, %15,4’ü (f=135) 2021, %8,9’u (f=78) 2018, %8,4’ü (f=74) 2019, %6’sı (f=53) 2020, %4,1’i (f=36) 2017, %1,8’i (f=16) 2016, %1,7’si (f=15) 2015, %1,1’i (f=10) 2014, % ,8’i (f=7) 2010, % ,8’i (f=7) 2006, % ,7’si (f=6) 2012, % ,6’sı (f=5) 2009, % ,6’sı (f=5) 2006, % ,6’sı (f=5) Hatırlamıyorum, % ,5’i (f=4) 2008, % ,2’i (f=2) 2011 ve % ,1’i (f=1) 2022, 2013, 2005, 2004, 2002 yılları yönünde tarih bildirdikleri belirlenmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversitelere göre oranları Tablo 24’te verilmiştir.

Tablo 24. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Üniversitelere Göre Oranları

Mezun Olunan Üniversite	f	%
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	24	2,7
Adıyaman Üniversitesi	1	,1
Adnan Menderes Üniversitesi	12	1,4
Afyon Kocatepe Üniversitesi	6	,7
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	5	,6
Akdeniz Üniversitesi	7	,8
Ankara Üniversitesi	3	,3
Atatürk Üniversite	24	2,7
Balıkesir Üniversitesi	16	1,8
Başkent Üniversitesi	1	,1
Bilkent Üniversitesi	1	,1
Binali Yıldırım Üniversitesi	1	,1
Bülent Ecevit Üniversitesi	1	,1
Cumhuriyet Üniversitesi	27	3,1
Çukurova Üniversitesi	4	,5
Dicle Üniversitesi	14	1,6
Doğu Akdeniz Üniversitesi	3	,3
Dokuz Eylül Üniversitesi	65	7,4
Ege Üniversitesi	42	4,8
Erciyes üniversitesi	3	,3
Fırat Üniversitesi	9	1,0
Gazi Osman Paşa Üniversitesi	12	1,4
Gazi Üniversitesi	108	12,3
Gaziantep Üniversitesi	41	4,7
Giresun Üniversitesi	2	,2
Hacettepe Üniversitesi	2	,2
Haliç Üniversitesi	1	,1
Harran Üniversitesi	9	1,0
İnönü Üniversitesi	37	4,2
İstanbul Teknik Üniversitesi	31	3,5
Karabük Üniversitesi	5	,6
Karadeniz Teknik Üniversitesi	39	4,4
Kırıkkale Üniversitesi	3	,3
Kocaeli Üniversitesi	2	,2
Marmara Üniversitesi	53	6,0
Medipol Üniversitesi	1	,1
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	7	,8
Mimar Sinan Üniversitesi	1	,1
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	19	2,2
Necmettin Erbakan Üniversitesi	4	,5
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	8	,9
Onsekiz Mart Üniversitesi	24	2,7
Ordu Üniversitesi	1	,1

Ömer Halisdemir Üniversitesi	23	2,6
Pamukkale Üniversitesi	28	3,2
Sakarya üniversitesi	1	,1
Sakarya Üniversitesi	14	1,6
Selçuk üniversitesi	1	,1
Selçuk Üniversitesi	27	3,1
Süleyman Demirel Üniversitesi	12	1,4
Tekirdağ Namık Kemal üniversitesi	1	,1
Trakya Üniversitesi	12	1,4
Uludağ Üniversitesi	41	4,7
Yeditepe Üniversitesi	1	,1
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	,1
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	,1
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	32	3,6
Total	877	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları fakülterlere göre oranları Tablo 25’te verilmiştir.

Tablo 25. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülterlere Göre Oranları

Mezun Olunan Fakülte	f	%
Devlet konservatuarı	72	8,2
Devlet konservatuarı 4 Müzik ve sahne sanatları fakültesi + Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü + Lisans	1	,1
Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği programı	612	69,8
Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği programı + Devlet konservatuarı	3	,3
Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği programı + Güzel sanatlar fakültesi	2	,2
Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği programı + Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü + Lisans	10	1,1
Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği programı + Müzik ve sahne sanatları fakültesi	1	,1
Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği programı + Türk müziği devlet konservatuarı	2	,2
Güzel sanatlar fakültesi	38	4,3
Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü + Lisans + Müzik ve sahne sanatları fakültesi	27	3,1
Türk müziği devlet konservatuarı	7	,8
Türk müziği devlet konservatuarı + Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü + Lisans	100	11,4
	2	,2
Total	877	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları fakülterlere göre dağılımına baktığımızda, %69,8 (f=612) Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı, %11,4 (f=100) Türk Müziği Devlet Konservatuarı, %8,2 (f=72) Devlet Konservatuarı, %4,3 (f=38) Güzel Sanatlar Fakültesi, %3,1 (f=27) Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü + Lisans, %1,1 (f=10) Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü +

Lisans,% ,8 (f=7) Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, % ,3 (f=3) Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı, Devlet Konservatuarı, % ,2 (f=2) Türk Müziği Devlet Konservatuarı, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü + Lisans, % ,2 (f=2) Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı, Türk Müziği Devlet Konservatuarı, % ,2 (f=2) Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı, Güzel Sanatlar Fakültesi, % ,1 (f=1) Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı, Müzik Ve Sahne Sanatları Fakültesi, % ,1 (f=1) Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü + Lisans mezunu oldukları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin Mezuniyet yıllarına göre oranları Tablo 26’da verilmiştir.

Tablo 26. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Mezuniyet Yıllarına Göre Oranları

Mezuniyet Yılı	f	%
1980	2	,2
1985	1	,1
1986	1	,1
1987	2	,2
1988	1	,1
1989	1	,1
1990	4	,5
1991	3	,3
1992	6	,7
1993	4	,5
1994	8	,9
1995	11	1,3
1996	14	1,6
1997	13	1,5
1998	24	2,7
1999	24	2,7
2000	27	3,1
2001	29	3,3
2002	18	2,1
2003	22	2,5
2004	27	3,1
2005	24	2,7
2006	17	1,9
2007	20	2,3
2008	29	3,3
2009	33	3,8
2010	56	6,4
2011	57	6,5
2012	48	5,5
2013	43	4,9
2014	85	9,7
2015	48	5,5
2016	68	7,8
2017	49	5,6
2018	27	3,1
2019	16	1,8
2020	10	1,1
2021	5	,6
Total	877	100,0

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mezuniyet yıllarına göre dağılımına baktığımızda, % 9,7'si (f=85) 2014 yılı, %7,8 (f=68) 2016 yılı, %6,5 (f=57) 2011 yılı, %6,4 (f=56) 2010 yılı, % 5,6 (f=49) 2017 yılı, %5,5 (f=48) 2015 yılı, %5,5 (f=48) 2012 yılı, %4,9 (f=43) 2013 yılı, %3,8 (f=43) 2009 yılı, %3,3 (f=29) 2008 yılı, %3,3 (f=29) 2001 yılı, %3,1 (f=27) 2018 yılı, %3,1 (f=27) 2004 yılı, %3,1 (f=27) 2000 yılı, %2,7 (f=24) 2005 yılı, %2,7 (f=24) 1999 yılı, %2,7 (f=24) 1998 yılı, %2,5 (f=22) 2003 yılı, %2,3 (f=20) 2006 yılı, %2,1 (f=18) 2002 yılı, %1,9 (f=17) 2006 yılı, %1,8 (f=16) 2019 yılı, %1,6 (f=14) 1996 yılı, %1,5 (f=13) 1997 yılı, %1,3 (f=11) 1995 yılı, %1,1 (f=10) 2020 yılı, % ,9 (f=8) 1994 yılı, % ,7 (f=6) 1992 yılı, % ,6 (f=5) 2021 yılı, % ,5 (f=4) 1993 yılı, % ,5 (f=4) 1990 yılı, % ,3 (f=3) 1991 yılı, % ,2 (f=2) 1987 yılı, % ,2 (f=2) 1980 yılı, % ,1 (f=1) 1989 yılı, % ,1 (f=1) 1988 yılı, % ,1 (f=1) 1986 yılı, % ,1 (f=1) 1985 yılı olarak tespit edilmiştir.

3.3. Veri Araçlarının Toplanması

3.3.1. Müzik Öğretmenlerine Verilen HİE'ye Yönelik Belge Analizi

Araştırmanın nitel verilerine dayalı alt problemlerini yanıtlayabilmek için, Milli Eğitim Bakanlığının 2006 yılından sonraki Hizmet İçi Eğitim programları incelenmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu, anketlerde de gerçekleştirildiği gibi, yapılan pilot uygulamaların ardından, alanla ilgili uzmanlardan alınan görüşlere paralel olarak araştırma için kullanılabilir bir biçim haline getirilerek uygulanmıştır. Öğretim elemanlarına uygulanacak olan görüşme formunun, görüşmelerin yapılabileceği çalışma takvimine göre en uygun yer ve zaman seçilerek örneklem grubundaki öğretim elemanları ile görüşmelere başlanmıştır. Bu görüşme işlemleri, öğretim elemanlarının çalışma koşullarının ve ders programlarının durumları da dikkate alınarak oluşturulmuş ve önceden alınan randevular ile geniş zamana yayılarak gerçekleştirilmiştir.

3.3.2. Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesine Yönelik Veri Araçları

Müzik öğretmenlerinin katılmış oldukları HİE programlarının içeriklerinin programlara yönelik görüşlerinin, müzik öğretmenlerinin almak istedikleri HİE konularının tespit edilmesi için nicel ve nitel veri araçları kullanılacaktır. Nicel veriler için anket kullanılırken, nitel veriler için açık soru kullanılmıştır.

Bu amaç dahilinde, nicel verilerin oluşturulması için müzik öğretmenliği eğitim programı, MEB öğretmen yetiştirme programı ve müzik öğretmeni nitelikleri göz önünde bulundurularak 7 alan belirlenmiş, ardından bu 7 alana yönelik ihtiyaç çizelgesi hazırlanmıştır.

Hazırlanan bu 7 alan içeriğinde yer alan tüm maddeler soru köküne çevrilmiştir. Bu 7 alan şu şekildedir;

1. Alan ve Alan Eğitimi
2. Meslek Bilgisi
3. Genel Kültür
4. Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri
5. Türk Müzik Kültürü
6. Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları
7. Uzaktan Eğitim alanı

Bunlar dışında, güzel sanatlar liseleri (GSL) ve bilim sanat merkezleri (BİLSEM) için özel iki bölüm daha oluşturulmuş ve özel HİE ihtiyaç analizine yönelik sorular geliştirilmiştir. Ayrıca, daha önce HİE almış olan müzik öğretmenleri için HİE'leri değerlendirme bölümü oluşturularak anketlere farklı bir bölüm daha eklenmiştir.

Son olarak, müzik öğretmenlerine HİE'lere yönelik görüş ve önerileri açık uçlu olarak ifade edebilecekleri bir şekilde sorulmuş, cevaplar tema ve kod olarak değerlendirilmiştir.

3.3.3. Hizmet İçi Eğitim Veren Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Tespit Edilmesine Yönelik Veri Araçları

Hizmet içi eğitim süreci düşünüldüğünde eğitimi alan öğretmenler kadar eğitimi veren öğretim elemanları da önemli görülmektedir. Müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin durumunun belirlenmesi amacıyla öğretim elemanlarının da görüşleri alınmıştır. Bu bağlamda öğretim elemanlarının gözünden hizmet içi eğitim sorunlarının belirlenmesi, sorunlara yönelik çözümlerin üretilebilmesi çalışmanın bir diğer amacını oluşturmaktadır.

Bu amaçla müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitim faaliyetlerinde görev yapan öğretim elemanlarına yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu soruları hazırlanırken, öğretim elemanlarının; görev yaptıkları hizmet içi eğitimler, planlama, sınırlılıklar, programı etkileyen faktörler, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin süreci ve sonucu gibi sorular sorulurken, hizmet içi eğitimlerin verimli geçmesi hususunda nasıl çalışmalarına yapılabileceğine yönelik sorular hazırlanmış ve bu sorular kapsam geçerliliği amacıyla uzmanların görüşlerine sunulmuştur. Uzmanlardan gelen görüşler neticesinde yarı yapılandırılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir.

3.3.4. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Geçerlilik ve Güvenirlik Analizi

3.3.4.1 Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı Geçerlilik ve Güvenirlik Analizi

Müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesine için toplam 9 bölümden oluşan “Hizmet İçi Eğitim İhtiyaç Anketi” hazırlanmıştır. Anketin bölümleri, örneklem grubunda yer alan ortaokullarda, liselerde, güzel sanatlar liselerinde (GSL) ve bilim sanat merkezi merkezlerinde (BİLSEM) görev yapan toplam 120 müzik öğretmenine uygulanırken; 6. Bölüm sadece GSL’lerde, 7. Bölüm ise sadece BİLSEM’lerde görev yapan müzik öğretmenlerine uygulanmıştır.

Anketin soruları 1998 ve 2006 müzik eğitimi anabilim dalı programında yer alan dersler, Milli Eğitim Bakanlığı’nın öğretmen yeterliliği genelgesi incelenerek oluşturulmuş; sonrasında alan uzmanlarının görüşleri neticesinde sorular yeniden düzenlenmiştir. Güvenirlik ve geçerlilik analizlerinin yapılması için pilot uygulaması yapılmıştır. Pilot uygulamadan sonra anketin her bölümü için ayrı ayrı geçerlilik güvenirlik analizi yapılmıştır.

3.3.4.1.1. Alan ve Alan Eğitimine İlişkin İhtiyaçlar

Anketin ilk bölümü olan “Alan ve Alan Eğitimine İlişkin İhtiyaçlar” bölümünde toplam 22 soru bulunmaktadır. 22 Soru için güvenirlik için Cronbach’s Alpha katsayısı ve Faktör Analizi hesaplanmıştır.

Tablo 27. Alan ve Alan Eğitimine İlişkin HİE Anketi

Madde	Faktör Değeri	Cronbach's Alpha
1.	0,691	
2.	0,702	
3.	0,471	
4.	0,312	
5.	0,580	
6.	0,413	
7.	0,614	
8.	0,641	
9.	0,458	
10.	0,649	0,906
11.	0,701	
12.	0,678	
13.	0,237	
14.	0,698	
15.	0,731	
16.	0,745	
17.	0,767	
18.	0,647	
19.	0,575	
20.	0,691	
21.	0,653	
22.	0,175	

Anketin birinci bölümünde yer alan 22 madde için güvenilirlik katsayısı 0,906 olarak hesaplanmış ve güvenilirlik açısından yüksek bir değer olduğu görülmüştür. Faktör yük değerlerinin ise 0,767 ile 0,175 arasında olduğu, 22 maddenin toplam varyans açıklama oranınının 36,67 olduğu ve 22 maddenin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

3.3.4.1.2. Meslek Bilgisine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Tablo 28. Meslek Bilgisine İlişkin HİE anketi

Madde	Faktör Değeri	Cronbach's Alpha
1.	0,845	
2.	0,863	
3.	0,727	
4.	0,711	
5.	0,722	0,910
6.	0,859	
7.	0,812	
8.	0,773	
9.	0,521	

Anketin ikinci bölümünde yer alan 9 madde için güvenilirlik katsayısı 0,910 olarak hesaplanmış ve güvenilirlik açısından yüksek bir değer olduğu görülmüştür. Faktör yük değerlerinin ise 0,863 ile 0,521 arasında olduğu, 9 maddenin toplam Varyans açıklama oranının 74,67 olduğu ve 9 maddenin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

3.3.4.1.3. Genel Kültür Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Anketin üçüncü bölümü olan “Genel Kültür Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” bölümünde toplam 12 soru bulunmaktadır. 12 Soru için güvenilirlik için Cronbach’s Alpha katsayısı ve Faktör Analizi hesaplanmıştır. Faktör yük değerlerinin ise 0,831 ile 0,593 arasında olduğu, 9 maddenin toplam Varyans açıklama oranının 51,85 olduğu ve 9 maddenin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

Tablo 29. Genel Kültür Alanına İlişkin İhtiyaçlar

Madde	Faktör Değeri	Cronbach’s Alpha
1.	0,839	0,925
2.	0,593	
3.	0,774	
4.	0,570	
5.	0,813	
6.	0,831	
7.	0,800	
8.	0,696	
9.	0,800	
10.	0,726	
11.	0,742	
12.	0,714	

3.3.4.1.4. Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Anketin dördüncü bölümü olan “Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” bölümünde toplam 24 soru bulunmaktadır. Bu 24 Soru için güvenilirlik kapsamında Cronbach’s Alpha katsayısı ve Faktör Analizi hesaplanmıştır.

Tablo 30. Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri İlişkin İhtiyaçlar

Madde	Faktör Değeri	Cronbach's Alpha
1.	0,659	
2.	0,594	
3.	0,521	
4.	0,851	
5.	0,785	
6.	0,580	
7.	0,757	
8.	0,743	
9.	0,743	0,973
10.	0,787	
11.	0,787	
12.	0,817	
13.	0,820	
14.	0,844	
15.	0,845	
16.	0,891	
17.	0,850	
18.	0,876	
19.	0,784	
20.	0,847	

Anketin dördüncü bölümünde yer alan 24 madde için güvenilirlik katsayısı 0,973 olarak hesaplanmış ve güvenilirlik açısından yüksek bir değer olduğu görülmüştür. Faktör yük değerlerinin ise 0,891 ile 0,521 arasında olduğu, 24 maddenin toplam Varyans açıklama oranınının 63,03 olduğu ve 24 maddenin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

3.3.4.1.4. Türk Müzik Kültürüne İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Anketin beşinci bölümü olan “Türk Müzik Kültürüne İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” bölümünde toplam 5 soru bulunmaktadır. 5 Soru için güvenilirlik için Cronbach's Alpha katsayısı ve Faktör Analizi hesaplanmıştır.

Tablo 31. Türk Müzik Kültürüne İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Madde	Faktör Değeri	Cronbach's Alpha
1.	0,790	
2.	0,850	
3.	0,789	0,843
4.	0,712	
5.	0,788	

Anketin beşinci bölümünde yer alan 5 madde için güvenilirlik katsayısı 0,843 olarak hesaplanmış ve güvenilirlik açısından yüksek bir değer olduğu görülmüştür. Faktör yük değerlerinin ise 0,850 ile 0,712 arasında olduğu, 5 maddenin toplam Varyans açıklama oranının 61,91 olduğu ve 5 maddenin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

3.3.4.1.5. Müzik Eğitimi Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Anketin beşinci bölümü olan “Müzik Eğitimi Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” bölümünde toplam 11 soru bulunmaktadır. 11 Soru için güvenilirlik için Cronbach’s Alpha katsayısı ve Faktör Analizi hesaplanmıştır.

Tablo 32. Müzik Eğitim Teknolojileri ve Yazılımlarına Yönelik Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Madde	Faktör Değeri	Cronbach’s Alpha
1.	0,764	0,939
2.	0,786	
3.	0,897	
4.	0,890	
5.	0,902	
6.	0,868	
7.	0,813	
8.	0,768	
9.	0,802	
10.	0,725	
11.	0,504	

Anketin altıncı bölümünde yer alan 11 soru için güvenilirlik katsayısı 0,939 olarak hesaplanmış ve güvenilirlik açısından yüksek bir değer olduğu görülmüştür. Faktör yük değerlerinin ise 0,902 ile 0,504 arasında olduğu, 11 sorunun toplam Varyans açıklama oranının 63,99 olduğu ve 11 maddenin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

3.3.4.1.6. Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Anketin yedinci bölümü olan “Uzaktan Eğitimi Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” bölümünde toplam 8 soru bulunmaktadır. 8 Soru için güvenilirlik için Cronbach’s Alpha katsayısı ve Faktör Analizi hesaplanmıştır.

Tablo 33. Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Alanına İlişkin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Madde	Faktör Değeri	Cronbach's Alpha
1.	0,812	
2.	0,834	
3.	0,839	
4.	0,731	0,928
5.	0,870	
6.	0,870	
7.	0,832	
8.	0,733	

Anketin yedinci bölümünde yer alan 8 madde için güvenilirlik katsayısı 0,928 olarak hesaplanmış ve güvenilirlik açısından yüksek bir değer olduğu görülmüştür. Faktör yük değerlerinin ise 0,870 ile 0,731 arasında olduğu, 8 maddenin toplam Varyans açıklama oranının 66,70 olduğu ve 8 maddenin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

3.3.4.1.7. Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Araştırmanın bu bölümünde Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan 47 müzik öğretmeni üzerinde pilot uygulama yapılmış ve toplam 10 soru sorulmuştur. 10 Soru için güvenilirlik için Cronbach's Alpha katsayısı ve Faktör Analizi hesaplanmıştır.

Tablo 34. Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Madde	Faktör Değeri	Cronbach's Alpha
1.	0,835	
2.	0,905	
3.	0,906	
4.	0,938	
5.	0,963	0,981
6.	0,940	
7.	0,935	
8.	0,949	
9.	0,955	
10.	0,919	

Anketin sekizinci bölümünde yer alan 10 madde için güvenilirlik katsayısı 0,981 olarak hesaplanmış ve güvenilirlik açısından yüksek bir değer olduğu görülmüştür. Faktör yük değerlerinin ise 0,963 ile 0,835 arasında olduğu, 10 maddenin toplam Varyans açıklama oranının 85,59 olduğu ve 10 maddenin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

3.3.4.1.8. Bilim Sanat Merkezi Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Araştırmanın bu bölümünde Bilim Sanat Merkezlerinde görev yapan 43 müzik öğretmeni üzerinde pilot uygulama yapılmış ve toplam 11 soru sorulmuştur. 11 Soru için güvenilirlik için Cronbach's Alpha katsayısı ve Faktör Analizi hesaplanmıştır.

Tablo 35. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları

Madde	Faktör Değeri	Cronbach's Alpha
1.	0,810	
2.	0,846	
3.	0,883	
4.	0,912	
5.	0,932	0,973
6.	0,915	
7.	0,840	
8.	0,936	
9.	0,961	
10.	0,922	
11.	0,925	

Anketin dokuzuncu bölümünde yer alan 11 madde için güvenilirlik katsayısı 0,973 olarak hesaplanmış ve güvenilirlik açısından yüksek bir değer olduğu görülmüştür. Faktör yük değerlerinin ise 0,936 ile 0,810 arasında olduğu, 11 maddenin toplam Varyans açıklama oranınının 79,22 olduğu ve 11 maddenin tek faktörde toplandığı görülmüştür.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler araştırmanın problem durumuna ve yöntemine göre nicel veriler ve nitel veriler olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Milli eğitim bakanlığından talep edilen 2006 – 2021 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik yapılan HİE faaliyetleri ve araştırmada belirlenen 21 ilde görev yapan müzik öğretmenlerinin HİE'lere yönelik memnuniyet ve ihtiyaçlarına yönelik anket verileri nicel boyutu oluşturmaktadır. HİE faaliyetlerinde görev yapan akademisyenlerin görüşleri ise nitel boyutu oluşturmaktadır.

MEB'den talep edilen HİE faaliyetlerine belge analiz yapılmış, MEB tarafından yapılan HİE faaliyetleri yer, zaman, konu vb. yönlerden gruplandırılmış betimleyici istatistik teknikleriyle frekans ve yüzde olarak ifade edilmiş ve yorumlanmıştır. Bu şekilde 2006 – 2021 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik yapılan HİE faaliyetlerinin niceliği belirlenmiştir.

Araştırmada müzik öğretmenlerinin HİE faaliyetlerine yönelik memnuniyetleri ve HİE ihtiyaçlarının belirlenmesi için anket uygulanmış, uygulanan Microsoft Excel programı ile

düzenlenmiş, SPSS 22.0 sürümü ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin HİE faaliyetlerine yönelik memnuniyet durumları ve çeşitli alanlara yönelik HİE ihtiyaçları frekans ve yüzde olarak ifade edilmiş, HİE faaliyetlerine yönelik memnuniyet durumları ile HİE ihtiyaçlarının hangi alanda yoğunlaştığı betimleyici istatistik teknikleriyle belirlenmiştir. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin HİE faaliyetlerinden ne düzeyde memnun olduklarını belirlemek için değerlendirme aralığı kullanılmıştır. Değerlendirme aralığına göre, 1,00 – 1,79 “Hiç Yeterli Değildi”, 1,80 – 2,59 “Az Yeterliydi”, 2,60 – 3,39 “Orta Ölçüde Yeterliydi”, 3,40 – 4,19 “Büyük Ölçüde Yeterliydi” ve 4,20 – 5,00 “Tamamen Yeterliydi” olarak belirlenmiştir. Bunlara ek olarak, müzik öğretmenlerinin HİE'lere yönelik ihtiyaçlarının kişisel değişkenlere göre nasıl farklılaştığını belirlemek için iki grupta verilerde T-Testi, iki gruptan fazla veriler için One Way ANOVA (Tek yönlü ANOVA) testleri uygulanmıştır.

HİE faaliyetlerinde görev yapan öğretim elemanlarının HİE faaliyetlerine yönelik görüşlerinin tespit edilmesi için görüşme formu uygulanmıştır. Nitel verilerin elde edildiği bu bölümde öğretim elemanlarının vermiş oldukları cevaplara içerik analizi uygulanmış tema – alt tema – kod veya tema – kod şeklinde tablolştırılmıştır. Bu şekilde HİE faaliyetlerine katılan öğretim elemanlarının HİE faaliyetlerine yönelik görüşleri tespit edilmiştir.

BÖLÜM IV
BULGULAR

4.1. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Eğitim Programlarının Dağılımı

4.1.1. Türkiye’de 2006 – 2021 Yılları Arasında MEB Tarafından Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğe Yönelik Bulgular

Tablo 36. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Niceliğine İlişkin Bulgular

HİE Programının Yılı	HİE Programının Konusu	HİE Programının Yeri	HİE programının yapıldığı tarih	HİE’in Süresi (Gün)	HİE Programına Katılan Kursiyer Sayısı	Açıklamalar
2006	Müzik Semineri	HATAY	12 Ekim – 14 Ekim	3	116	İlköğretim okullarında görevli müzik öğretmenleri katılacaktır.
2006	Taslak Öğretim Program Tanıtım Semineri	İZMİR	26 Haziran – 30 Haziran	5	42	Müzik ve resim öğretmenleri katılacaktır.
2007	Öğretim Yöntem ve Teknikleri Kursu	VAN	21 Mayıs – 25 Mayıs	5	25	Özel eğitim kurumlarında görevli resim, müzik ve beden eğitimi öğretmenleri katılacaktır.
2007	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Alanında Uygulanan Derslerin Öğretim Yöntem ve Teknikleri Kursu	ERZURUM	30 Temmuz – 3 Ağustos	5	38	Anadolu güzel sanatlar lisesi müzik alanı öğretmenleri katılacaktır.
2007	Üstün Yetenekli Çocuklarda Sanat Eğitimi Kursu	-	9 Temmuz – 13 Temmuz	5	47	Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek ve Müzik Öğretmenleri katılacaktır.
2007	Üstün Yetenekli Çocukların Eğitiminde Yeni Modeller Kursu	AYDIN	2 Temmuz – 6 Temmuz	5	5	Bilim Sanat Merkezlerinde görevli resim ve müzik öğretmenleri katılacaktır.

2008	İşitme Engelli Çocukların Eğitiminde Drama Yöntemi Semineri	AKSARAY	23 Haziran – 27 Haziran	5	28	İşitme engelliler okullarında görevli özel eğitim, sınıf ve müzik öğretmenleri katılacaktır.
2008	Program Tanıtma Semineri	RİZE	14 Temmuz – 18 Temmuz	5	66	Anadolu güzel sanatlar liselerinde uygulamakta olan 54 Pilot okulda görevli müzik öğretmenleri katılacaktır.
2008	Modüler Öğretim Programlarını Tanıtma Semineri	YALOVA	25 Ağustos – 29 Ağustos	5	59	Ortaöğretim Projesi kapsamındaki pilot okullarda görevli Müzik öğretmenleri katılacaktır.
2008	Lider Yetiştirme Kursu	MERSİN	26 Mayıs – 30 Mayıs	5	67	İlköğretim ve ortaöğretim okullarında görevli müzik, resim, el sanatları ve güzel sanatlar dersi öğretmenleri katılacaktır.
2009	Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Dersi Öğretim Programlarını Tanıtma Semineri	AKSARAY	20 Temmuz – 24 Temmuz	5	53	Anadolu güzel sanatlar liselerinde görevli müziksel işitme, okuma ve yazma öğretmenleri katılacaktır.
2009	Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri Semineri	İZMİR	3 Ağustos – 7 Ağustos	5	71	Anadolu Güzel Sanatlar ve Anadolu liselerinde görevli müzik öğretmenleri katılacaktır.
2009	Müzik Alanı Öğretim Programlarını Tanıtma Semineri	YALOVA	17 Ağustos – 21 Ağustos	5	57	Anadolu güzel sanatlar liselerinde görevli müzik öğretmenleri katılacaktır.
2010	Web Tabanlı İçerik Geliştirme Kursu (I. Kademe)	MERSİN	19 Temmuz – 30 Temmuz	12	55	Bilişim teknolojisi araçlarını iyi derecede kullanabilen ilköğretim okulunda görevli müzik ve bilişim teknolojileri öğretmenleri katılacaktır.

2010	Web Tabanlı İçerik Geliştirme Kursu (II. Kademe)	YALOVA	01 Kasım – 12 Kasım	12	38	İlköğretim okulunda görevli müzik ve bilişim teknolojileri öğretmenleri katılacaktır. (I. Kademe eğitimine katılanlar)
2011	Müzik Semineri	İZMİR	12 Temmuz – 16 Temmuz	5	53	Daha önce müzik gelişim seminerine katılmayıp, branş kurslarına katılanlar
2011	Müzik Eğitimi (Orff) Semineri	İSTANBUL	18 Mart – 20 Mart	3	16	Güher-Süher Pekinel'in Orff merkezi destekli açılan faaliyete katılımcılar resen seçilecektir.
2011	Proje Hazırlama Teknikleri Semineri	BARTIN	19.Eylül – 23 Eylül	5	61	Üstün Yeteneklilerin proje hazırlamalarına yönelik olarak, Bilim ve Sanat Merkezlerinde görevli resim ve müzik öğretmenleri katılacaktır.
2012	YİBO'larda Ders Dışı Zamanların Etkili Değerlendirilmesi Semineri	RİZE	11 Haziran – 15 Haziran	5	111	Yatılı ilköğretim bölge okul müdür yardımcıları, rehber, beden eğitimi, görsel sanatlar, müzik, teknoloji tasarım öğretmenleri
2012	YİBO'larda Ders Dışı Zamanların Etkili Değerlendirilmesi Semineri	MUĞLA	09 Temmuz – 13 Temmuz	5	107	Yatılı ilköğretim bölge okul müdür yardımcıları, rehber, beden eğitimi, görsel sanatlar, müzik, teknoloji tasarım öğretmenleri
2013	YİBO'larda Ders Dışı Zamanların Değerlendirilmesi Semineri	AKSARAY	12 Ağustos – 16 Ağustos	5	96	Yatılı ilköğretim bölge okul müdür yardımcıları, rehber, beden eğitimi, görsel sanatlar, müzik, teknoloji ve tasarım öğretmenleri katılacaktır.
2016	FATİH Projesi Ders Akışı Tasarımı Kursu	İSTANBUL	03 Ekim – 07 Ekim	5	23	Eğitimde teknoloji kullanımı, öğretim yöntem ve teknikleri konusunda hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılanlar öncelikli olmak üzere tüm müzik öğretmenleri katılacaktır.

2018	Bir Öğretmen Bin Ritim Kursu	İZMİR	02 Temmuz – 06 Temmuz	5	73	Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlarda görev yapan müzik öğretmenlerden merkezi hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmamış olanlar.
2019	Bir Öğretmen Bin Ritim Eğitici Eğitimi (Temel Düzey) Kursu	İZMİR	01 Temmuz – 05 Temmuz	5	72	Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlarda görev yapan müzik alanı öğretmenleri katılacaktır.
2019	Yedi İklim Bin Ritim Eğitici Eğitimi Kursu	AKSARAY	02 Eylül – 06 Eylül	5	61	Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlarda görev yapan müzik alanı öğretmenleri katılacaktır.
2019	Bir Öğretmen Bin Ritim Eğitici Eğitimi (İleri Düzey) Kursu	RİZE	30 Eylül – 5 Ekim	6	90	Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlarda görev yapan müzik alanı öğretmenlerinden resen seçilen öğretmenler katılacaktır.
2020	Masal Anlatıcılığı Eğitici Eğitimi (Temel Düzey) Kursu	ESKİŞEHİR	13 Temmuz – 17 Temmuz	5	93	Bakanlığa bağlı okul/kurumlarında görev yapan Sınıf, Okul Öncesi, Türkçe, Türk dili edebiyatı, İngilizce, Tarih, Müzik, Görsel Sanatlar ve Rehberlik öğretmenleri arasından seçilen öğretmenler katılacaktır.
2021	Orff-Schulwerk Elementer Müzik ve Hareket Pedagojisi Uzaktan Temel Eğitimi Kursu	Uzaktan Eğitim	24 Mayıs – 28 Mayıs	5	107	Bakanlığımız okul/kurumlarında, görev yapan okul öncesi ve müzik öğretmenleri katılacaktır.
2021	Masal Anlatıcılığı Eğitici Eğitimi Kursu (Temel Düzey)	ERZURUM	26 Temmuz – 30 Temmuz	5	110	Bakanlığa bağlı okul/kurumlarında görev yapan Sınıf, Okul Öncesi, Türkçe, Türk Dili Edebiyatı, İngilizce, Tarih, Müzik, Görsel Sanatlar ve Rehberlik öğretmenleri katılacaktır.

Tablo 36'ya bakıldığında, 2006 – 2021 yıllarında müzik öğretmenleri için MEB tarafından planlanan toplamda 30 hizmet içi eğitim programının olduğu, bununla birlikte 2014, 2015 ve 2017 yıllarında ise herhangi bir hizmet içi eğitim faaliyetinin planlanmadığı ve yürütülmediği görülmektedir. 2006 – 2021 yılları arasında, 29 hizmet içi eğitim programının adları, hangi tarihte düzenlendikleri, hangi illerde ve tarihlerde gerçekleştirildiği, bu faaliyetlere katılan müzik öğretmenlerinin sayıları, programın süre aralıkları ve hizmet içi eğitimler için gerekli olan açıklamalar Tablo 36'da verilmiştir.

2006 – 2021 yılları arasında gerçekleştirilen hizmet içi eğitim faaliyetlerinde, birbirinden farklı 22 konunun 13 ilde düzenlendiği, ayrıca bu hizmet içi eğitim faaliyetlerinden 1'inin de uzaktan eğitim modeli ile planlanıp uygulandığı görülmektedir. Sıralamaya bakıldığında, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin büyük çoğunluğunun mayıs, haziran ve temmuz aylarında düzenlendiği, bu ayların dışında 2011 yılının mart ayında, 2011 ve 2019 yıllarının eylül ayında, 2006 ve 2016 yıllarının ekim ayında da hizmet içi eğitimlerin gerçekleştirildiği görülmektedir. Süre bakımından incelendiğinde ise, en az 3 en çok 12 gün olarak oluşturulan hizmet içi eğitimlere 2006 – 2021 yılları arasında toplamda 1840 müzik öğretmenin katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan doküman analizlerinde Tablo 36 incelendiğinde, 16 yıllık süreç içinde gerçekleştirilmiş olan hizmet içi eğitimlere ait olan açıklamalar bölümünde, oluşturulan plan çerçevesinde her bir yıla ilişkin açıklamaların yapıldığı belirlenmiştir. Açıklamalar kısmına bakıldığında ise, 2006, 2007, 2008, 2009, 2011, 2016, 2018 ve 2019 yıllarını kapsayan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin sadece müzik branş öğretmenlerini tanımlayarak planlandığı görülürken, 2006, 2007 ve 2008 yıllarının farklı dönemleri ile 2010, 2012, 2013, 2020 ve 2021 yıllarında gerçekleştirilen hizmet içi eğitimlerde, müzik öğretmenleri ile birlikte resim, el sanatları, görsel sanatlar, teknoloji tasarım, bilişim teknolojileri, otelcilik ve turizm, Türkçe, İngilizce, okul öncesi, sınıf, beden eğitimi ve rehberlik öğretmenlerinin yanı sıra okul müdür yardımcılarının da dahil olduğu faaliyetlerin gerçekleştirildiği doküman incelemesinde belirtilmiştir.

Bu sonuçlar ışığında, 2006 – 2021 yıllarını kapsayan dönemin 13 yılında hizmet içi eğitim programlarının düzenlendiği, aynı yıl aralığının 3 yılında (2014, 2015 ve 2017) ise müzik öğretmenlerini ilgilendiren HİE faaliyetlerinin düzenlenmediği neticesine ulaşılmıştır. Hizmet içi eğitimlerin düzenlenmediği yıllarda, müzik öğretmenlerinin mesleki bilgi, beceri, donanım ve yeterliliklerinde, hem uygulama hem de teorik konulardaki gelişimlerinin kesintiye uğradığı ayrı bir durum olarak düşünülebilir. Sürekliliğinin ve bir önceki hizmet içi eğitim faaliyetlerine

göre planlanarak devamlılığının sağlanması gereken HİE'ler, genelde öğretmenlerimizin özelde ise müzik öğretmenlerimizin ihtiyaçlarına göre hazırlanıp tutarlı, verimli, etkili ve özgün bir şekilde gerçekleştirilerek, Ülkemizdeki öğretmenlerimizin niteliğinin artırılması yönünde bir işleve sahip olmalıdır.

Bu bağlamda ortaya çıkan bulgulara göre; 2006 – 2021 yılları arasında MEB tarafından gerçekleştirilen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin, 16 yıllık döneminde 13 HİE programı düzenlenmiş ancak bahsi geçen yılların 3 yılında ise olası bir HİE faaliyetinin gerçekleştirilmemiş olması, müzik öğretmenlerinin eğitim süreçlerinin planlanabilmesinde, alana ilişkin yeterliklerinde ve mesleki gelişimlerinin sağlanmasında kısmen bazı eksikliklerin ve yeni bilgilere ulaşabilme durumlarının olumsuz etkileri olduğu düşünülmektedir. Modern eğitim sistemleri kapsamında yer alan ülkelerin öğretmen yetiştirme durumlarına bakıldığında, gerek lisans düzeyinde gerekse hizmet içi eğitimlerde çağın gerektirdiği modern mesleki bilgilerin, ihtiyaç ve istekler göz önüne alınarak düzenlendiği, bu düzenlemelere paralel olarak da sistemli bir eğitimin verildiği ve öğretmen eğitimine son derece önem verdikleri de bilinmektedir.

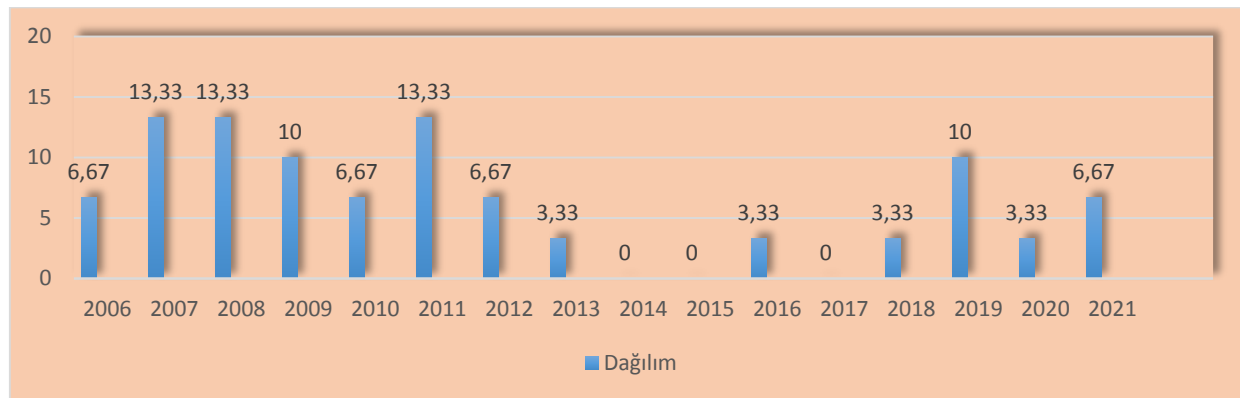
Bu bilgiler ışığında, 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim programlarına katılan öğretmen sayısı göz önüne alındığında, müzik öğretmenlerinin hem mesleki hem de kişisel özelliklerini geliştirmeleri ve donanım kazanmaları ile ilgili olarak, olumlu bir devamlılığın sağlandığı düşünülmektedir. Ancak bu durumun etkisini kaybetmemesi, hizmet içi eğitimlere yeni konu ve alan içeriklerinin dahil edilmesi, müzik öğretmenlerimizin öncelik verdikleri mesleki gelişim beklentilerine göre planlanıp faaliyete geçirilecek olan diğer hizmet içi eğitimlerinin gerekliliği ve önemini yitirmemesi de ayrı bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

HİE programlarına ait olan dokümanlar incelenip, hizmet içi eğitimlere katılacak olan müzik öğretmenleri ile ilgili açıklamalar bölümüne bakıldığında, büyük çoğunlukla müzik öğretmenlerinin genelini kapsayan beyan ve tanımların olduğu görülmekle birlikte, bazı özel şartları gerektiren durumların da yer aldığı görülmektedir. Örneğin 2010 yılında Mersin ilinde düzenlenen “Web Tabanlı İçerik Geliştirme Kursu” (I. Kademe) başlıklı HİE programında, “Bilişim teknolojisi araçlarını iyi derecede kullanabilen ilköğretim okulunda görevli müzik öğretmenleri” ifadesinden, belirli teknolojik donanımlara sahip olan müzik öğretmenleri için geçerli bir faaliyet olduğu anlaşılmaktadır.

4.1.2. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Yıllara Göre Dağılımına Yönelik Bulgular

Tablo 37. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	HİE Sayısı	%
2006	2	6,67
2007	4	13,33
2008	4	13,33
2009	3	10
2010	2	6,67
2011	4	13,33
2012	2	6,67
2013	1	3,33
2014	-	-
2015	-	-
2016	1	3,33
2017	-	-
2018	1	3,33
2019	3	10
2020	1	3,33
2021	2	6,67
TOPLAM	30	100,00

Grafik 1. Yıllara Göre HİE Dağılımı

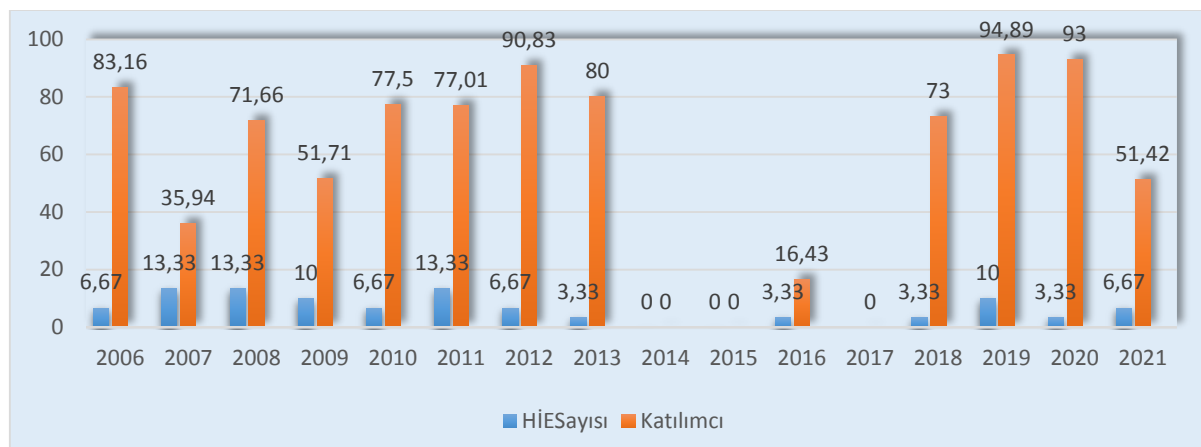
Tablo 37’ye bakıldığında, 2006 – 2021 yılları arasındaki 16 yıllık süreçte, müzik branş öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen ve MEB’in planlayıp programladığı HİE faaliyetleri görülmektedir. Buna göre; 2014, 2015 ve 2017 yıllarında müzik öğretmenlerini kapsayan herhangi bir hizmet içi eğitim programı ya da faaliyetinin yürütülmediği ve düzenlenmediği görülmektedir. Tablo 37 incelendiğinde, 2006 yılının % 6,67, 2007 yılının %13,33, 2008 yılının % 13,33, 2009 yılının %10, 2010 yılının %6,67, 2011 yılının 13,33, 2012 yılının % 6,67, 2013

yılı %3,33, 2016 yılının %3,33, 2018 yılının %3,33, 2019 yılının %10, 2020 yılının %3,33 ve 2021 yılının %6,67 oranlarında düzenlemişlerdir. Ayrıca, hizmet içi eğitim programlarının planlanıp yürütüldüğü yıllar, bu programlara katılmış olan müzik öğretmenlerinin sayıları ve bunlara ek olarak tanımlayıcı bilgiler ile gerekli olan açıklamalar Tablo 38’de verilecektir.

4.1.3. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Katılımcı Sayısı ve Katılımcı Dağılımına Yönelik Bulgular

Tablo 38. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Katılım Oranlarına İlişkin Bulgular

Yıl	HİE Sayısı	Yüzde	Belirlenen Katılımcı Sayısı	HİE Katılan Öğretmen Sayısı	Katılımcı Oranı
2006	2	6,67	190	158	83,16
2007	4	13,33	320	115	35,94
2008	4	13,33	307	220	71,66
2009	3	10,00	350	181	51,71
2010	2	6,67	120	93	77,5
2011	4	13,33	187	130	77,01
2012	2	6,67	240	218	90,83
2013	1	3,33	120	93	80
2014	-	-	-	-	-
2015	-	-	-	-	-
2016	1	3,33	140	23	16,43
2017	785	-	-	-	-
2018	1	3,33	100	73	73
2019	3	10,00	235	223	94,89
2020	1	3,33	100	93	93
2021	2	6,67	422	217	51,42
TOPLAM	30	100,00	2831	1840	65,49

Grafik 2. Katılımcı Dağılımı ve Oranı

Tablo 38 incelendiğinde, 2006 – 2021 yılları arasındaki süreçte, MEB'in gerçekleştirdiği 30 hizmet içi eğitim programının 2'si (6,67) 2006 yılında, 4'ü (%13,33) 2007 yılında, 4'ü (%13,33) 2008 yılında, 3'ü (%10) 2009 yılında, 2'si (6,67) 2010 yılında, 4'ü (%13,33) 2011 yılında, 2'si (6,67) 2011 yılında, 1'i (%3,33) 2013 yılında, 1'i (%3,33) 2016 yılında, 1'i (%3,33) 2018 yılında, 3'ü (%10) 2019 yılında, 1'i (%3,33) 2020 yılında ve 2'si (6,67) 2020 yılında planlanıp gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2006 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %83,16'sünün, 2007 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %35,94'sünün, 2008 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %71,66'sının, 2009 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %51,71'inin, 2010 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %77,5'inin, 2011 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %77,01'inin, 2012 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %90,83'ünün, 2013 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %80'inin, 2016 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %16,43'ünün, 2018 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %73'ünün, 2019 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %94,89'unun, 2020 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %93'ünün ve 2021 yılında düzenlenen HİE programına katılan müzik öğretmenlerinin %51,42'sinin HİE faaliyetlerine katıldığı görülmektedir.

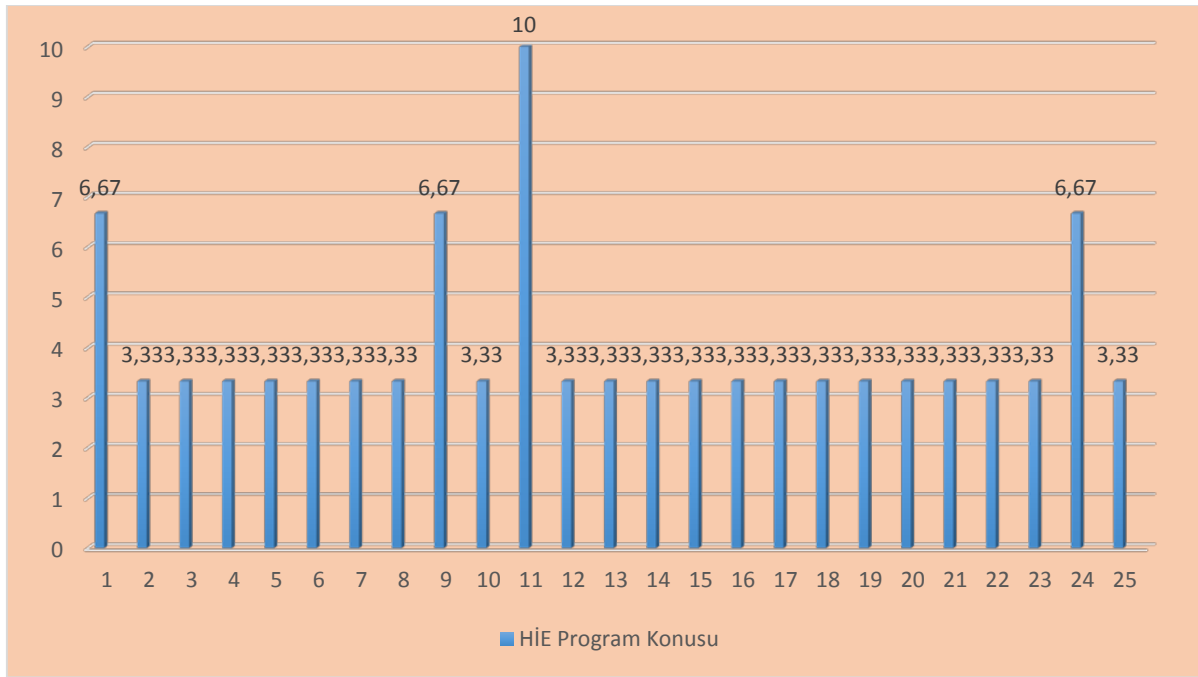
Bu bulgular ışığında; 2007, 2008 ve 2011 yıllarının hizmet içi eğitim faaliyetlerinin en yoğun şekilde gerçekleştirildiği yıllar olduğu görülmektedir. Aynı yılları kapsayan dönemlerde, 4 farklı hizmet içi eğitim merkezinde toplamda 465 müzik öğretmeni HİE programlarına katılmıştır. 2007, 2008 ve 2011 yıllarına bakıldığında, özel eğitim kurumları, güzel sanatlar liseleri ile ortaöğretim kurumlarını kapsayan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yoğunluklu olarak gerçekleştirildiği de görülmektedir. 2006 – 2021 yılları arasındaki süreçte müzik öğretmenleri için gerçekleştirilen HİE faaliyetlerinin konulara göre dağılımları Tablo 39'da verilecektir.

4.1.4. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Konu Yönünden Dağılımına Yönelik Bulgular

Tablo 39. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Konularına Göre Dağılım Oranlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Sayı	HİE Program Konusu	f	%
1	Müzik semineri	2	6,67
2	Taslak öğretim program tanıtım semineri	1	3,33
3	İşitme engelli çocukların eğitiminde drama yöntemi semineri	1	3,33
4	Program tanıtma semineri	1	3,33
5	Modüler öğretim programlarını tanıtma semineri	1	3,33
6	Müziksel işitme okuma ve yazma dersi öğretim programlarını tanıtma semineri	1	3,33
7	Müzik öğretim yöntem ve teknikleri semineri	1	3,33
8	Müzik alanı öğretim programlarını tanıtma semineri	1	3,33
9	Müzik eğitimi (Orff) semineri	2	6,67
10	Proje hazırlama teknikleri semineri	1	3,33
11	YİBO'larda ders dışı zamanların etkili değerlendirilmesi semineri	3	10,00
12	Öğretim yöntem ve teknikleri kursu	1	3,33
13	AGSL müzik alanında uygulanan derslerin öğretim yöntem ve teknikleri kursu	1	3,33
14	Üstün yetenekli çocuklarda sanat eğitimi kursu	1	3,33
15	Üstün yetenekli çocukların eğitiminde yeni modeller kursu	1	3,33
16	Lider yetiştirme kursu	1	3,33
17	WEB tabanlı içerik geliştirme kursu (I. Kademe)	1	3,33
18	WEB tabanlı içerik geliştirme kursu (II. Kademe)	1	3,33
19	FATİH projesi ders akışı tasarımı kursu	1	3,33
20	Bir öğretmen Bin Ritim kursu	1	3,33
21	Bir öğretmen bin ritim eğitici eğitimi (temel düzey) kursu	1	3,33
22	Yedi iklim bin ritim eğitici eğitimi kursu	1	3,33
23	Bir öğretmen bin ritim eğitici eğitimi (ileri düzey) kursu	1	3,33
24	Masal anlatıcılığı eğitici eğitimi (temel düzey) kursu	2	6,67
25	Orff - Schulwerk elementer müzik ve hareket pedagojisi uzaktan temel eğitimi kursu	1	3,33
TOPLAM		30	100,00

Grafik 3. HİE Programlarının Konularına Göre Dağılımı

Tablo 39’da 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının hangi konular üzerinden gerçekleştirildiği görülmektedir. Tablo 39’a göre; HİE programlarının %10’u “YİBO’larda ders dışı zamanların etkili değerlendirilmesi semineri” konu başlığı altında, % 6,67’si “Müzik semineri”, “Müzik eğitimi (Orff) semineri”, ve “Masal anlatıcılığı eğitici eğitimi (temel düzey) kursu” konu başlıkları altında, %3,33’ü ise “Taslak öğretim program tanıtım semineri”, “İşitme engelli çocukların eğitiminde drama yöntemi semineri”, “Program tanıtma semineri”, “Modüler öğretim programlarını tanıtma semineri”, “Müziksel işitme okuma ve yazma dersi öğretim programlarını tanıtma semineri”, “Müzik öğretim yöntem ve teknikleri semineri”, “Müzik alanı öğretim programlarını tanıtma semineri”, “Proje hazırlama teknikleri semineri”, “Öğretim yöntem ve teknikleri kursu”, “AGSL müzik alanında uygulanan derslerin öğretim yöntem ve teknikleri kursu”, “Üstün yetenekli çocuklarda sanat eğitimi kursu”, “Lider yetiştirme kursu”, “WEB tabanlı içerik geliştirme kursu (I. Kademe)”, “WEB tabanlı içerik geliştirme kursu (II. Kademe)”, “FATİH projesi ders akışı tasarımı kursu”, “Bir öğretmen Bin Ritim kursu”, “Bir öğretmen bin ritim eğitici eğitimi (temel düzey) kursu”, “Yedi iklim bin ritim eğitici eğitimi kursu”, “Bir öğretmen bin ritim eğitici eğitimi (ileri düzey) kursu” ve “Orff - Schulwerk Elementer müzik ve hareket pedagojisi uzaktan temel eğitimi kursu” konu başlıkları altında düzenlenmiştir.

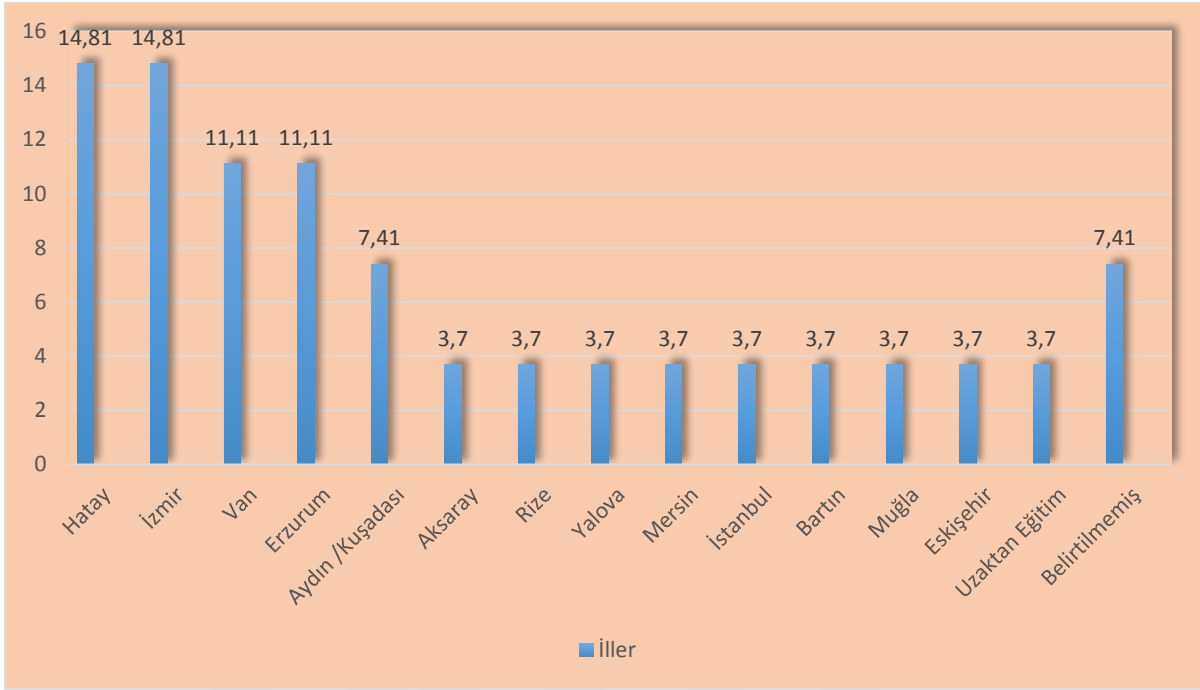
Tablo 39'daki bulgulara göre; 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen 30 hizmet içi eğitim programında, “YİBO'larda ders dışı zamanların etkili değerlendirilmesi semineri” nin 3 kez, “Müzik semineri”, “Müzik eğitimi (Orff) semineri” ve “Masal anlatıcılığı eğitici eğitimi (temel düzey) kursu”nun 2 kez ağırlıklı bir şekilde düzenlenen programlar olduğu görülmektedir.

Elde edilen bulgular ışığında; düzenlenen HİE programındaki faaliyet başlıklarının genel yüzde oranlarına bakıldığında, “İşitme engelli çocukların eğitiminde drama yöntemi semineri”, “Üstün yetenekli çocukların eğitiminde yeni modeller kursu”, “Yedi iklim bin ritim eğitici eğitimi kursu” gibi özellikli konuların daha az sayıda programa dahil edildiği görülmektedir. Diğer konu başlıklarının az sayıda gerçekleştirilmiş olması, hizmet içindeki alan müzik öğretmenlerinin etkili ve verimli bir mesleki eğitim süreci içinde bulunamadıkları şeklinde yorumlanabilir. Bir diğer anlatımla, müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim süreçleri içinde, gerekli eğitimsel etkinliklerin öğretim yöntem ve teknikleri de dahil olmak üzere yeterli sayıda ve çok çeşitlendirilmiş etkinliklerle planlanıp gerçekleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir. 2006 – 2021 yılları arasındaki süreçte müzik öğretmenleri için HİE programlarının düzenlendiği illere göre dağılımı Tablo 40'ta verilecektir.

4.1.5. Türkiye’de 2006 – 2021 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Yapıldığı Şehir Yönünden Dağılımına Yönelik Bulgular

Tablo 40. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Planlanan İllerin Sayısal Dağılımlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Yer	f	%
Hatay	4	14,81
İzmir	4	14,81
Van	3	11,11
Erzurum	3	11,11
Aydın /Kuşadası	2	7,41
Aksaray	1	3,70
Rize	1	3,70
Yalova	1	3,70
Mersin	1	3,70
İstanbul	1	3,70
Bartın	1	3,70
Muğla	1	3,70
Eskişehir	1	3,70
Uzaktan Eğitim	1	3,70
Belirtilmemiş	2	7,41
TOPLAM	27	100

Grafik 4. Şehir Yönünden Dağılım

Tablo 40’ta görüldüğü üzere, 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının %14,81 oranında Hatay ilinde, %14,81 oranında İzmir ilinde, %11,11 oranında Van ilinde, %11,11 oranında Erzurum ilinde, %7,41 oranında Aydın ilinde, %3,70 oranında Aksaray ilinde, %3,70 oranında Rize ilinde, %3,70 oranında Yalova ilinde, %3,70 oranında Mersin ilinde, %3,70 oranında İstanbul ilinde, %3,70 oranında Bartın ilinde, %3,70 oranında Muğla ilinde, %3,70 oranında Eskişehir ilinde, %3,70 oranında uzaktan eğitim modeliyle ve %7,41 oranında ise hizmet içi eğitim faaliyetinin nerede yapıldığı bilgisine ulaşamadığından tabloda “belirtilmemiş” ifadesi ile açıklanmıştır.

Buradaki bulgulardan yola çıkarak; 2006 – 2021 yılları arasındaki süreçte müzik öğretmenleri için düzenlenen HİE programlarının, çoğunlukla Hatay, İzmir, Erzurum ve Van illerinde planlanıp gerçekleştirildiği görülmektedir.

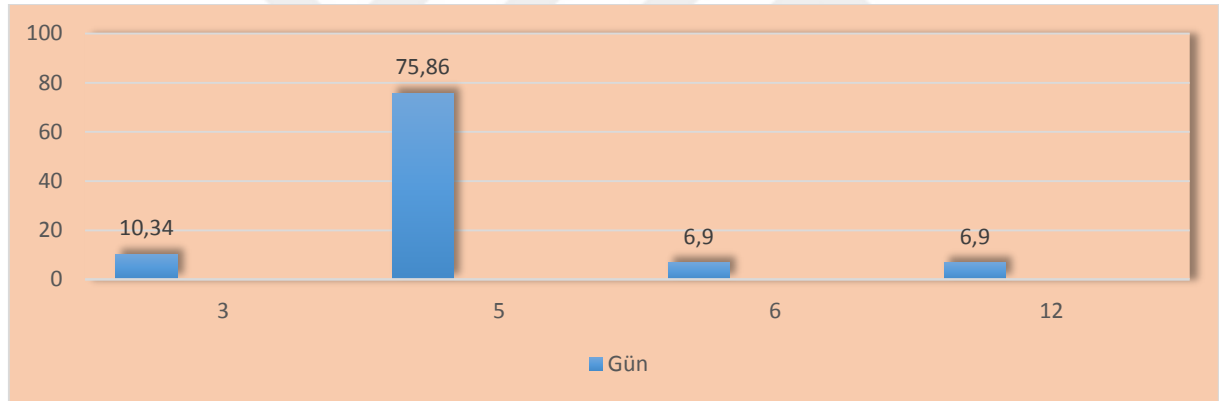
Bu durumun, günümüzde barınma, ulaşım ve diğer imkânlar açısından herhangi bir sorunun yaşanmayacağı, üniversitelerden gelen öğretim elemanları ve kursiyer müzik öğretmenlerinin bu olanaklardan rahatça yararlanabilecekleri öngörülerek MEB tarafından tercih edildiği şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, hizmet içi eğitimlerin üçte birlik bölümünün İstanbul, Mersin, Muğla, Aydın, Bartın gibi illerimizde gerçekleştirildiği göz önüne alındığında, bu programlara müzik öğretmenlerinin mesleki eğitimden ziyade gezi veya tatil

maksadıyla katılım göstermiş olabileceklerini ve bu durumda da mesleki yeterlilik açısından programının verimliliğini olumsuz olarak etkileyebileceği söylenebilir. 2006 – 2021 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik HİE programlarının süre dağılımların Tablo 41’de verilecektir.

4.1.6. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Süre Yönünden Dağılımına Yönelik Bulgular

Tablo 41. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte MEB Tarafından Müzik Öğretmenleri İçin Düzenlenen HİE Programlarının Süre Dağılımlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Gün	f	%
3	3	10,34
5	22	75,86
6	2	6,90
12	2	6,90
TOPLAM	29	100

Grafik 5. HİE’lerin Süre Yönünden Dağılımı

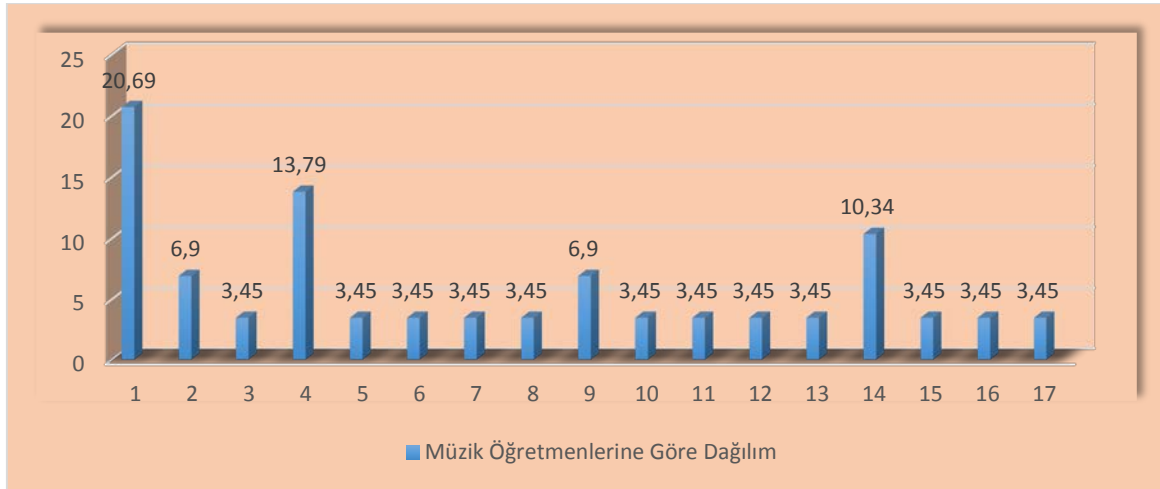
Tablo 41’e bakıldığında, 2006 – 2021 yılları arasında müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının %75,86’sının 5 gün sürdüğü, %10,34’ünün 3 gün sürdüğü, %6,90’ının 6 gün ve %6,90’ının da 12 gün sürdüğü anlaşılmaktadır.

Bu bulgulara göre, 16 yıllık süreç içindeki hizmet içi eğitim programlarının büyük çoğunluğunun 5 gün süren faaliyetlerden oluştuğu görülmektedir ve ek olarak düzenlenen programların üçte bire yakınının da 3 günlük programlar oldukları tespit edilmiştir. En uzun süreli hizmet içi eğitim programının ise 12 gün süreli olduğu ve 2 kez düzenlendiği de anlaşılmaktadır. 2006 – 2021 yılları arasındaki süreçte müzik öğretmenleri için planlanan HİE programlarına katılan kursiyer dağılımları Tablo 42’de verilecektir.

4.1.7. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Hitap Ettiği Kursiyer Yönünden Dağılımına Yönelik Bulgular

Tablo 42. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte Müzik Öğretmenleri İçin MEB Tarafından Planlanan HİE Programlarının Müzik Öğretmenleri Dağılımına Göre Bulgu ve Yorumları

Katılımcı	Katılımcı Sayısı	f	%
1 Müzik öğretmenleri	533	6	20,69
2 İlköğretim okullarında görevli müzik öğretmenleri	183	2	6,90
3 Özel eğitim kurumlarında müzik öğretmenleri	25	1	3,45
4 AGSL müzik branşı öğretmenleri	212	4	13,79
5 BİLSEM’lerde görev yapan müzik öğretmenleri	5	1	3,45
6 İşitme engelliler okullarındaki müzik öğretmenleri	28	1	3,45
7 Proje kapsamında görevli müzik öğretmenleri	59	1	3,45
8 Müziksel işitme okuma ve yazma branşında görevli müzik öğretmenleri	53	1	3,45
9 Bilişim teknolojisi araçlarını iyi kullanabilen ilköğretim okulunda görevli müzik ve bilim teknolojileri öğretmenleri	93	2	6,90
10 Daha önce müzik gelişim seminerine katılmayıp, branş kurslarına katılanlar	53	1	3,45
11 İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Trabzon, Gaziantep ve Mardin illerinde görev yapan müzik öğretmenleri	16	1	3,45
12 Güher - Süher Pekinel’in Orff merkezi destekli açılan faaliyete katılımcılar arasında seçilen müzik öğretmenleri	16	1	3,45
13 Üstün yeteneklilerin proje hazırlamalarına yönelik olarak BİLSEM’lerde görevli müzik öğretmenleri	61	1	3,45
14 YİBO’da görevli müzik öğretmenleri	314	3	10,34
15 Eğitimde teknoloji kullanımı, Öğretim yöntem ve teknikleri konusunda HİE faaliyetlerine katılanların öncelikli olmak üzere tüm müzik öğretmenleri	23	1	3,45
16 Merkezi HİE faaliyetlerine katılmamış olan müzik öğretmenleri	73	1	3,45
17 Eğitici eğitimi sertifikası alan müzik öğretmenleri	93	1	3,45
TOPLAM	1840	29	100

Grafik 6. HİE Programlarının Müzik Öğretmenleri Dağılımı

Tablo 42’de görüldüğü gibi, 2006 – 2021 yılları arasındaki süreçte müzik öğretmenleri için düzenlenen HİE programlarının %20,69’unda katılımcı olan kursiyerlerin “Müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 533 müzik öğretmenin katıldığı, %13,79’unda katılımcı olan kursiyerlerin “AGSL müzik branşı öğretmenleri” olarak tanımlandığı ve bu programlara 212 müzik öğretmenin katıldığı, %10,34’ünde katılımcı olan kursiyerlerin “YİBO’da görevli müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 314 müzik öğretmenin katıldığı, %6,90’ında katılımcı olan kursiyerlerin “İlköğretim okullarında görevli müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 183 müzik öğretmenin katıldığı, %6,90’ında katılımcı olan kursiyerlerin “Bilişim teknolojisi araçlarını iyi kullanabilen ilköğretim okulunda görevli müzik ve bilim teknolojileri öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 93 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde katılımcı olan kursiyerlerin “Özel eğitim kurumlarında müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 25 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “BİLSEM’lerde görev yapan müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 5 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “İşitme engelliler okullarındaki müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 28 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “Proje kapsamında görevli müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 59 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “Müziksel işitme okuma ve yazma branşında görevli müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 53 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “Daha önce müzik gelişim seminerine katılmayıp, branş kurslarına katılanlar” olarak tanımlandığı ve bu programlara 53 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Trabzon, Gaziantep ve Mardin illerinde görev yapan müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 16 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “Güher - Süher Pekinel’in Orff merkezi destekli açılan faaliyete katılımcılar arasında seçilen müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 16 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “Üstün yeteneklilerin proje hazırlamalarına yönelik olarak BİLSEM’lerde görevli müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 61 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “Eğitimde teknoloji kullanımı, Öğretim yöntem ve teknikleri konusunda HİE faaliyetlerine katılanların öncelikli olmak üzere tüm müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 23 müzik öğretmenin katıldığı, %3,45’inde “Merkezi HİE faaliyetlerine katılmamış olan müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 73 müzik öğretmenin katıldığı ve %3,45’inde ise “Eğitici eğitimi sertifikası alan müzik öğretmenleri” olarak belirtildiği ve bu HİE faaliyetlerine 93 müzik öğretmenin katıldığı görülmektedir.

Bu bulgulara göre; düzenlenmiş olan hizmet içi eğitim programlarının tümünde katılımcı olan kursiyerler hakkında gerekli bilgilerin verildiği, %20,69'luk büyük bir kısmının “Müzik öğretmenleri” olarak gruplaştırıldığı %3,45 gibi en düşük oranın da diğer branşlarla birleştirilerek ya da konu başlıkları farklılaştırılarak kümelendiği anlaşılmaktadır. Bunlara ek olarak, AGSL öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının 16 yıllık süreç içinde yetersiz sayı ve konuda olduğu, ayrıca BİLSEM’lerde görevli müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programının en düşük yüzdelerden birine (%3,45)sahip olduğu görülmektedir.

4.2. Türkiye’de 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Eğitim Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin HİE Faaliyetleri İle İlgili Memnuniyet Durumlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 43. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları Hizmet İçi Eğitimlere İlişkin Memnuniyet Düzeylerine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanlayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Planlama	13	1,5	17	1,9	64	7,3	111	12,7	281	32	486	4,296	1,002
2 Eğitim Konusunun İçeriği	11	1,3	17	1,9	52	5,9	120	13,7	286	32,6	486	4,344	,960
3 Öğretim Yöntem ve Teknikleri	12	1,4	26	3	69	7,9	119	13,6	257	29,3	483	4,207	1,036
4 Materyal ve Teknolojiler	38	4,3	29	3,3	77	8,8	118	13,5	224	25,5	486	3,949	1,249
5 Eğitimin Süresi	135	15,4	31	3,5	61	7	83	9,5	175	20	485	3,272	1,650
6 Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı	14	1,6	22	2,5	44	5	125	14,3	277	31,6	482	4,305	1,009
7 Konaklama Hizmetleri	186	21,2	35	4	49	5,6	70	8	124	14,1	464	2,808	1,693
8 Eğitim-Öğretim Mekanları	169	19,3	29	3,3	63	7,2	83	9,5	128	14,6	472	2,941	1,660
9 Ölçme-Değerlendirme	173	19,7	36	4,1	53	6	82	9,4	134	15,3	478	2,933	1,678
10 Geri Dönüt Alınması	175	20	42	4,8	63	7,2	78	8,9	123	14	481	2,859	1,647

Tablo 43'te göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaç anketinin “Alınan HİE'lere İlişkin Memnuniyet” bölümüne vermiş oldukları yanıtlar, yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre Tablo 1'de görüldüğü gibi, 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci ve 6'ncı maddelerde en yüksek oranın “Tamamen Yeterli” seçeneğinde ve 7'nci, 8'inci, 9'uncu ve 10. maddelerde ise “Hiç Yeterli Değildi” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; “Alınan HİE'lere İlişkin Memnuniyet” başlıklarından “Planlama” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %32'si “Tamamen Yeterliydi”, %12,7'si “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %7,3'ü “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %1,9'u “Az Yeterliydi” ve %1,5'i “Hiç Yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerin “Planlama” konusunda vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 4,29$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Konusunun İçeriği” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %32,6'sı “Tamamen Yeterliydi”, 13,7'si “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %5,9'u “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %1,9'u “Az Yeterliydi” ve %1,3'ü “Hiç Yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Eğitim Konusunun İçeriği” konusunda vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 4,34$ değerinde bulunmuştur.

“Öğretim Yöntem ve Teknikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %29,3'ü “Tamamen Yeterliydi”, %13,6'sı “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %7,9'u “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %3'ü “Az Yeterliydi” ve %1,4'ü “Hiç Yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerin “Öğretim Yöntem Ve Teknikleri” konusunda vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 4,20$ değerinde bulunmuştur.

“Materyal ve Teknolojiler” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %25,5'inin “Tamamen Yeterliydi”, %13,5'inin “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %8,8'inin “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %3,3'ünün “Az Yeterliydi” ve %4,3'ünün “Hiç Yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Materyal Ve Teknolojileri” konusunda vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak; hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 3,94$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitimin Süresi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %20'si “Tamamen Yeterliydi”, %9,5'i “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %7'si “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %3,5'i “Az Yeterliydi” ve %15,4'ünün “Hiç Yeterli Değildi”

yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerin “Eğitim Süresi” konusunda vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak; hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 3,27$ değerinde bulunmuştur.

“Öğretim Elemanlarının Uzmanlığı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %31,6’sı “Tamamen Yeterliydi”, %14,3’ü “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %5’i “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %2,5’i “Az Yeterliydi” ve %1,6’sı “Hiç Yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerin “Öğretim Elemanlarının Uzmanlığı” konusunda vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak; hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 4,30$ değerinde bulunmuştur.

“Konaklama Hizmetleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %14,1’i “Tamamen Yeterliydi”, %8’i “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %5,6’sı “Orta Ölçüde Yeterliydi”, 4’ü “Az Yeterliydi” ve %21,2’si “Hiç Yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerin “Konaklama Hizmetleri” konusunda vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak; hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 2,80$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim – Öğretim Mekânları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %14,6’sı “Tamamen Yeterliydi”, %9,5’i “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %7,2’si “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %3,3’ü “Az Yeterliydi” ve %19,3’ü “Hiç Yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerin “Eğitim-Öğretim Mekânları” konusunda vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak; hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 2,94$ değerinde bulunmuştur.

“Ölçme ve Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; %15,3’ü “Tamamen Yeterliydi”, %9,4’ü “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %6’sı “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %4,1’i “Az Yeterliydi” ve %19,7’si “Hiç Yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerin “Ölçme ve Değerlendirme” konusunda vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak; hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 2,93$ değerinde bulunmuştur.

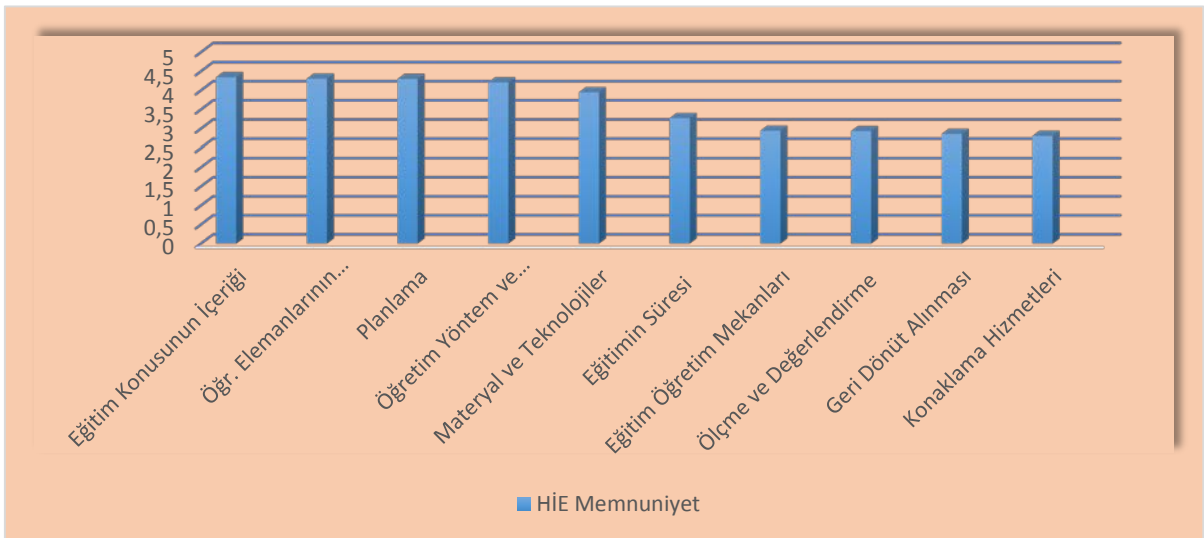
“Geri Dönüt Alınması” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; %14’ü “Tamamen Yeterliydi”, %8,9’u “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %7,2’si “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %4,8’i “Az Yeterliydi” ve %20’si “Hiç Yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerin “Geri Dönüt Alınması” konusunda vermiş oldukları

yanıtlara paralel olarak; hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 2,85$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “Alınan Hizmet İçi Eğitime İlişkin Memnuniyeti” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

“Alınan HİE İlişkin Memnuniyet” konularında $\bar{X} = 2,80 - 4,34$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen Yeterliydi” ve “Hiç Yeterli Değildi” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitimlerden aldıkları memnuniyet düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %14 - %32,6 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %1,3 - %21,2 aralığında olması hizmet içi eğitimi memnuniyetine ilişkin konulardaki HİE ihtiyaçlarının genel anlamda yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, müzik öğretmenlerinin “Eğitim Konusunun İçeriği” (%32,6), “Planlama” (%30), “Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı” (%31,6), “Öğretim Yöntem ve Teknikleri” (%29,3) ve “Materyal ve Teknolojiler” (%25,5) ile ilgili memnuniyet konularında HİE’leri yeterli gördükleri, “Konaklama Hizmetleri” (%21,2), “Geri Dönüt Alınması” (%20) “Ölçme ve Değerlendirme” (%19,7) ve “Eğitim-Öğretim Mekanları” (%19,3), ile ilgili konularda HİE’leri ise yetersiz gördükleri ve bu konularla ilgili verilen HİE’lere ilişkin memnuniyetlerinin düşük düzeyde olduğu görülmüştür.

Grafik 7. Müzik Öğretmenlerinin “HİE Memnuniyeti” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Memnuniyet Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 7’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Alınan HİE’lere İlişkin Memnuniyet” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarıyla ilgili değerlendirmeler, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Eğitim Konusunun İçeriği” ile ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri ($\bar{X} = 4,34$), en az ise “Konaklama Hizmetleri” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 2,80$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin HİE programlarına yönelik memnuniyet sıralaması incelendiğinde, “Eğitim Konusunun İçeriği”, “Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı”, “Planlama”, “Öğretim Yöntem ve Teknikleri” ve “Materyal ve Teknolojiler” konularının yüksek düzeyde, “Konaklama Hizmetleri”, “Eğitim Öğretim Mekanları”, “Ölçme ve Değerlendirme” konularında orta düzeyde, “Geri Dönüt Alınması” ve “Konaklama Hizmetleri” konularında ise müzik öğretmenlerinin memnuniyetlerinin az düzeyde olduğu görülmüştür.

Tablo 44. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları HİE İlişkin Memnuniyet Düzeylerine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Planlama	2	1,8	4	3,6	24	21,8	17	15,5	35	31,8	82	3,963	1,070
2 Eğitim Konusunun İçeriği	2	1,8	3	2,7	19	17,3	24	21,8	34	30,9	82	4,037	1,011
3 Öğretim Yöntem ve Teknikleri	2	1,8	3	2,7	26	23,6	19	17,3	32	29,1	82	3,927	1,039
4 Materyal ve Teknolojiler	2	1,8	6	5,5	24	21,8	19	17,3	31	28,2	82	3,866	1,086
5 Eğitim Süresi	6	5,5	8	7,3	14	12,7	21	19,1	33	30	82	3,817	1,268
6 Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı	2	1,8	6	5,5	11	10	21	19,1	42	38,2	82	4,159	1,071
7 Konaklama Hizmetleri	6	5,5	8	7,3	14	12,7	19	17,3	31	28,2	78	3,782	1,285
8 Eğitim Öğretim Mekanları	5	4,5	5	4,5	20	18,2	16	14,5	34	30,9	80	3,863	1,219
9 Ölçme ve Değerlendirme	7	6,4	4	3,6	16	14,5	15	13,6	36	32,7	78	3,885	1,299
10 Geri Dönüt Alınması	6	5,5	6	5,5	24	21,8	16	14,5	29	26,4	81	3,691	1,241

Tablo 44'e göre; araştırmaya katılan GSL müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin "GSL Öğretmenlerinin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitime" ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 2'de görüldüğü gibi, 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu ve 10'uncu maddelerde en yüksek oranın "Tamamen Yeterli" seçeneğinde yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre Tablo 44'te görüldüğü gibi, GSL müzik öğretmenlerinin katıldıkları hizmet içi eğitime ilişkin "Planlama" konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %31,8'i "Tamamen Yeterli", %15,5'i "Büyük Ölçüde Yeterli", %21,8'i "Orta Ölçüde Yeterli", %3,6'sı "Az Yeterli" ve %1,8'i "Hiç Yeterli Değildi" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Planlama" konusuna ilişkin HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,07$ değerinde bulunmuştur.

"Eğitim Konusunun İçeriği" konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %30,9'u "Tamamen Yeterli", %21,8'i "Büyük Ölçüde Yeterli", %17,3'ü "Orta Ölçüde Yeterli", %2,7'si "Az Yeterli" ve %1,8'i "Hiç Yeterli Değildi" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Eğitim Konusunun İçeriği" konusuyla ilgili HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,01$ değerinde bulunmuştur.

"Öğretim Yöntem ve Teknikleri" konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %29,1'i "Tamamen Yeterli", %17,3'ü "Büyük Ölçüde Yeterli", %23,6'sı "Orta Ölçüde Yeterli", %2,7'si "Az Yeterli" ve %1,8'i "Hiç Yeterli Değildi" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Öğretim Yöntem ve Teknikleri" konusuyla ilgili HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,03$ değerinde bulunmuştur.

"Materyal ve Teknolojiler" konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL alan öğretmenlerinin %28,2'si "Tamamen Yeterli", %17,3'ü "Büyük Ölçüde Yeterli", %21,8'i "Orta Ölçüde Yeterli", %5,5'i "Az Yeterli" ve %1,8'i "Hiç Yeterli Değildi" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Materyal ve Teknolojiler" konusuyla ilgili HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,08$ değerinde bulunmuştur.

"Eğitim Süresi" konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %30'u "Tamamen Yeterli", %19,1'i "Büyük Ölçüde Yeterli", %12,7'si "Orta Ölçüde Yeterli", %7,3'ü "Az Yeterli" ve %5,5'i "Hiç Yeterli

Değildi” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Materyal ve Teknolojiler” konusuyla ilgili HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,26$ değerinde bulunmuştur.

“Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı” konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %38,2’si “Tamamen Yeterliydi”, %19,1’i “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %10’u “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %5,5’i “Az Yeterliydi” ve %1,8’i “Hiç Yeterli Değildi” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı” konusuyla ilgili HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,07$ değerinde bulunmuştur.

“Konaklama Hizmetleri” konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %28,2’si “Tamamen Yeterliydi”, %17,3’ü “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %12,7’si “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %7,3’ü “Az Yeterliydi” ve %5,5’i “Hiç Yeterli Değildi” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Konaklama Hizmetleri” konusuyla ilgili HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,28$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Öğretim Mekânları” konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %30,9’u “Tamamen Yeterliydi”, %14,5’i “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %18,2’si “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %4,5’i “Az Yeterliydi” ve %4,5’i “Hiç Yeterli Değildi” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Eğitim Öğretim Mekânları” konusuyla ilgili HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,21$ değerinde bulunmuştur.

“Ölçme ve Değerlendirme” konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %32,7’si “Tamamen Yeterliydi”, %13,6’sı “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %14,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az Yeterliydi” ve %6,4’ü “Hiç Yeterli Değildi” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Ölçme ve Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,29$ değerinde bulunmuştur.

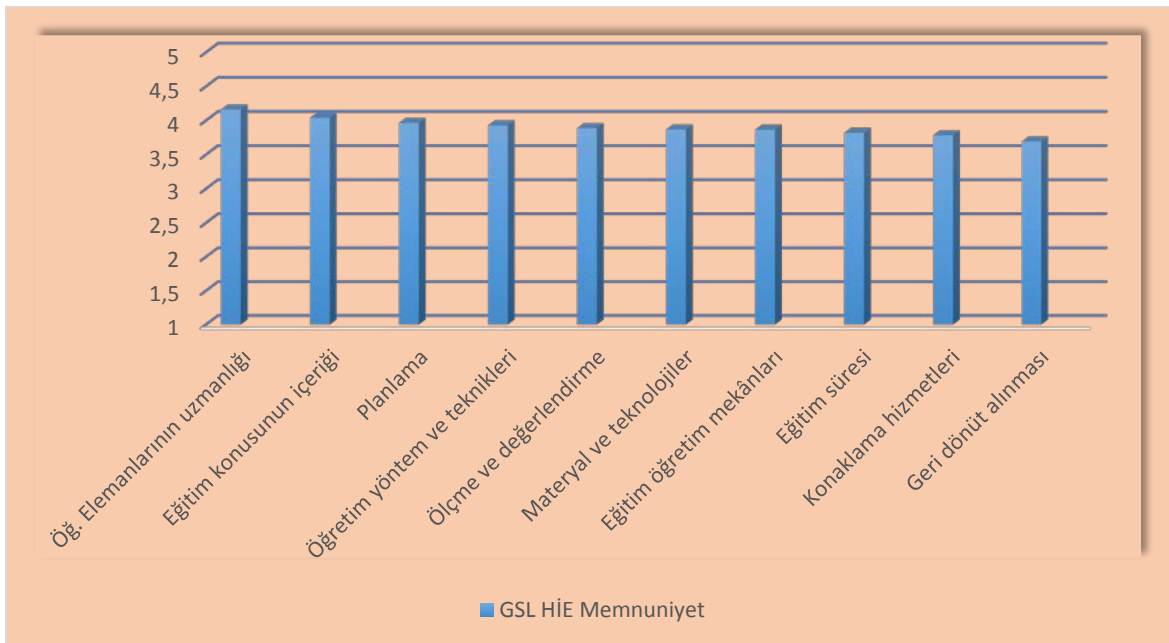
“Geri Dönüt Alınması” konusunda HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yöneltilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %26,4’ü “Tamamen Yeterliydi”, %14,5’i “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %21,8’i “Orta Ölçüde Yeterliydi”, %5,5’i “Az Yeterliydi” ve %5,5’i “Hiç Yeterli Değildi” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Ölçme ve

Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE memnuniyet düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,24$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Alınan Hizmet İçi Eğitimine İlişkin Memnuniyeti” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

“Alınan Hizmet İçi Eğitimi Memnuniyetine” ilişkin konularda $\bar{X} = 1,01- 1,29$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen Yeterliydi” yönündeki seçenekte yoğunlaşması, hizmet içi eğitimlerden aldıkları memnuniyet düzeylerinin benzer seviyelerde yoğunlaştığı yönünde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen Yeterliydi” seçeneğinin %26,4 - %38,2 aralığında olması hizmet içi eğitimi memnuniyetine ilişkin konulardaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, GSL müzik öğretmenlerinin “Öğretim Elemanlarının uzmanlığı” (%38,2), “Ölçme ve değerlendirme” (%32,7) “Planlama” (%31,8), “Eğitim konusunun içeriği” (%30,9), “Eğitim öğretim mekânları” (%30,9), “Eğitim Süresi” (%30), “Öğretim yöntem ve teknikleri” (%29,1), “Materyal ve teknolojiler” (%28,2), “Konaklama hizmetleri” (%28,2), ve Geri dönüt alınması (%26,4) konularıyla ilgili HİE’leri genel olarak yüksek düzeyde yeterli buldukları görülmektedir.

Grafik 8. GSL Müzik Öğretmenlerinin “HİE Memnuniyeti ”Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Memnuniyet Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 8’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin GSL Müzik Öğretmenlerinin “HİE Memnuniyeti ” alanına yönelik konular için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin en fazla “Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X}=4,15$), en az ise “Geri Dönüt Alınması” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 3,69$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerine Yönelik Proje Hazırlama”, “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Müzikal Olarak Bireysel Gelişim Çeşitliliği”, “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Yaratıcılığını Geliştirme”, BİLSEM Öğrencilerinin Yerelden Ulusala Ve Ulusaldan Uluslararası Müzik Türlerini Tanımlarına İlişkin Uygulamalar”, Bilsem Müzik Alanı Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme – Değerlendirme”, “Bilsem Müzik Alanı Öğrencilerinde Performansa Dayalı Değerlendirme”, “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Toplu Etkinlik Hazırlığı Ve Sunumu”, “BİLSEM ’deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser –Resital Vb.) Düzenlenmesi Ve Uygulanması”, “BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci, Öğretmen Ve Veli İletişimi (Motivasyon Ve Verimliliği Arttırma Süreçleri)” “Güncel BİLSEM Müzik Alanı Öğretim Programı” konularında HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu ve “BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci Tanılama” konusunda ise HİE’lere ihtiyaçlarının düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 45. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları HİE Memnuniyet Düzeylerine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Planlama	-	-	1	1,8	7	12,5	12	21,4	21	37,5	41	4,293	,843
2 Eğitim Konusunun İçeriği	1	1,8	1	1,8	6	10,7	13	23,2	20	35,7	41	4,220	,962
3 Öğretim Yöntem ve Teknikleri	-	-	1	1,8	6	10,7	17	30,4	17	30,4	41	4,220	,791
4 Materyal ve teknolojiler	1	1,8	-	-	9	16,1	15	26,8	16	28,6	41	4,098	,916
5 Eğitimin Süresi	5	8,9	1	1,8	11	19,6	7	12,5	17	30,4	41	3,732	1,360

Öğr.														
6	Elemanlarının Uzmanlığı	-	2	3,6	2	3,6	13	23,2	24	42,9	41	4,439	,807	
7	Konaklama Hizmetleri	7	12,5	1	1,8	7	12,5	6	10,7	14	25,0	35	3,543	1,540
8	Eğitim Öğretim Mekânları	6	10,7	3	5,4	5	8,9	11	19,6	13	23,2	38	3,579	1,445
9	Ölçme ve Değerlendirme	5	8,9	4	7,1	6	10,7	9	16,1	17	30,4	41	3,707	1,418
10	Geri Dönüt Alınması	3	5,4	8	14,3	7	12,5	10	17,9	12	21,4	40	3,500	1,320

Tablo 45'e göre; araştırmaya katılan BİLSEM müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaç anketinin "Alınan Hizmet İçi Eğitimine İlişkin Memnuniyet" bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre Tablo 45'te görüldüğü gibi, 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci ve 6'ncı, 7'nci, , 8'inci, 9'uncu ve 10'uncu maddelerde en yüksek oranın "Tamamen Yeterli" seçeneğinde yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; "Alınan Hizmet İçi Eğitimine İlişkin Memnuniyet" başlıklarından "Planlama" konusuna ilişkin olarak BİLSEM müzik öğretmenlerinin %37,5'i "Tamamen Yeterliydi", %21,4'ü "Büyük Ölçüde Yeterliydi", %12,5'i "Orta Ölçüde Yeterliydi", %1,8'i "Az Yeterliydi" yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin "Planlama" konusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 4,29$ değerinde bulunmuştur.

"Eğitim konusunun içeriği" konusuna ilişkin olarak müzik öğretmenlerinin %35,7'si "Tamamen Yeterliydi", %23,2'si "Büyük Ölçüde Yeterliydi", %10,7'si "Orta Ölçüde Yeterliydi", %1,8'i "Az Yeterliydi" ve %1,8'i "Hiç yeterli Değildi" yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin "Eğitim konusunun içeriği" konusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 4,22$ değerinde bulunmuştur.

"Öğretim Yöntem ve Teknikleri" konusuna ilişkin olarak BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4'ü "Tamamen Yeterliydi", %30,4'ü "Büyük Ölçüde Yeterliydi", %10,7'si "Orta Ölçüde Yeterliydi", %1,8'i "Az Yeterliydi" yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin "Öğretim yöntem ve teknikleri" konusuna ilişkin vermiş

oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 4,22$ değerinde bulunmuştur.

“Materyal ve Teknolojiler” konusuna ilişkin olarak BİLSEM müzik öğretmenlerinin %28,6’sı “Tamamen Yeterliydi”, %26,8’si “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %16,1’i “Orta Ölçüde Yeterliydi” ve %1,8’i “Hiç yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir.” yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin “Materyal ve Teknolojileri” konusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 4,09$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Süresi” konusuna ilişkin olarak BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4’ü “Tamamen Yeterliydi”, %12,5’i “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %19,6’sı “Orta Ölçüde Yeterliydi” ve %1,8’i “Az Yeterliydi” ve %8,9’u “Hiç yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir.” yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin “Materyal ve teknolojileri” konusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 3,73$ değerinde bulunmuştur.

“Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı” konusuna ilişkin olarak BİLSEM müzik öğretmenlerinin %42,9’u “Tamamen Yeterliydi”, %23,2’si “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %3,6’sı “Orta Ölçüde Yeterliydi” ve %3,6’sı “Az Yeterliydi” yönünde cevaplar vermişlerdir.” yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin “Öğr. Elemanlarının uzmanlığı” konusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 4,43$ değerinde bulunmuştur.

“Konaklama Hizmetleri” konusuna ilişkin olarak müzik öğretmenlerinin %25’i “Tamamen Yeterliydi”, %10,7’si “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %12,5’i “Orta Ölçüde Yeterliydi” ve %1,8’i “Az Yeterliydi” ve %12,5’i “Hiç yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin “Konaklama hizmetleri” konusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 3,54$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Öğretim Mekânları” konusuyla ilgili BİLSEM müzik öğretmenlerinin %23,2’si “Tamamen Yeterliydi”, %19,6’sı “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %19,6’u “Orta Ölçüde Yeterliydi” ve %5,4 ‘ü “Az Yeterliydi” ve %10,7’si “Hiç yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin “Eğitim öğretim mekânları” konusuna ilişkin

vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 3,57$ değerinde bulunmuştur.

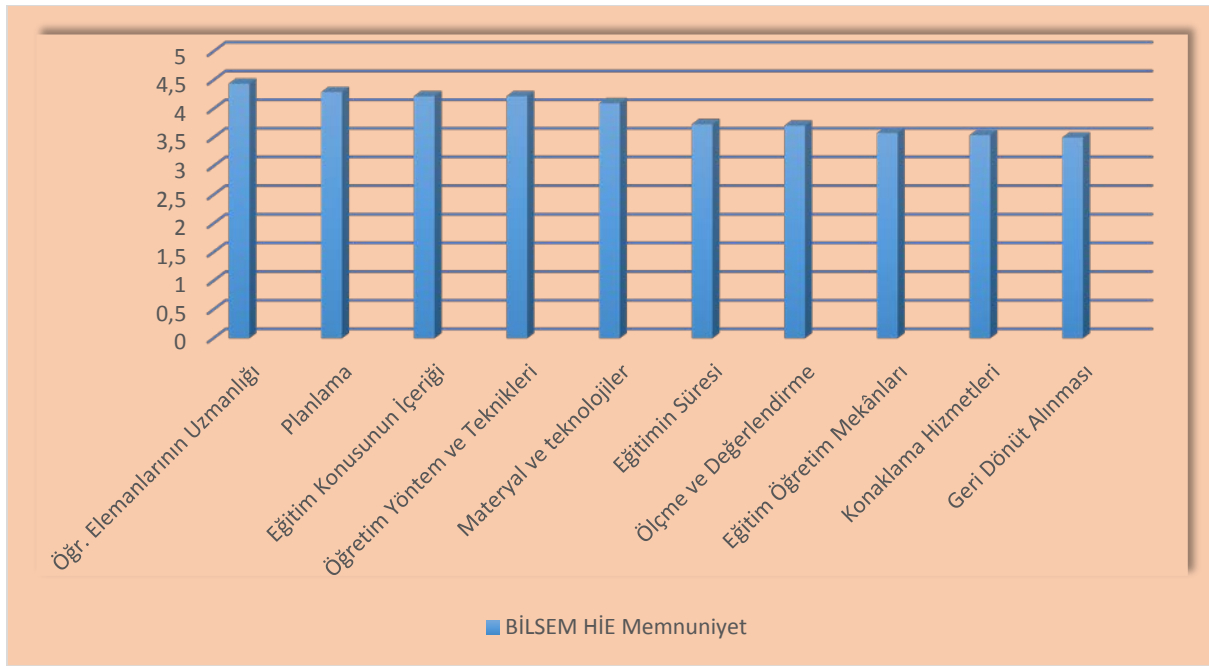
“Ölçme ve Değerlendirme” konusuyla ilgili olarak BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4’ü “Tamamen Yeterliydi”, %16,1’i “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %10,7’si “Orta Ölçüde Yeterliydi” ve %7,1’i “Az Yeterliydi” ve %8,9’u “Hiç yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin “Ölçme ve Değerlendirme” konusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 3,70$ değerinde bulunmuştur.

“Geri Dönüt Alınması” konusuna ilişkin olarak BİLSEM müzik öğretmenlerinin %21,4’ü “Tamamen Yeterliydi”, %17,9’u “Büyük Ölçüde Yeterliydi”, %12,5’i “Orta Ölçüde Yeterliydi” ve %14,3’ü “Az Yeterliydi” ve %5,4’ü “Hiç yeterli Değildi” yönünde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerin “Geri dönüt alınması” konusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlara paralel olarak alınan hizmet içi eğitiminden memnuniyet ortalaması $\bar{X} = 3,50$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Alınan Hizmet İçi Eğitimine İlişkin Memnuniyeti” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Alınan Hizmet İçi Eğitimine İlişkin Memnuniyet” konularında $\bar{X} = 3,50 - 4,43$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %21,4 - %42,9 aralığında ve “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %10,7- %30,4 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin, Öğr. Elemanlarının uzmanlığı (%42,9), “Planlama” (%37,5), “Eğitim konusunun içeriği” (%35,7), “Eğitim süresi” (%30,7), “Öğretim yöntem ve teknikleri” (%30,4), “Ölçme ve Değerlendirme” (%30,4), “Materyal ve teknolojileri” (%28,6), Konaklama hizmetleri (%25), Eğitim öğretim mekânları (%23,2), Geri dönüt alınması (%21,4) ile ilgili alınan hizmet içi eğitimine ilişkin Memnuniyet HİE’leri orta derecede yeterli buldukları görülmüştür.

Grafik 9. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “HİE Memnuniyeti” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 9’da örneklem grubuna uygulanan ankette “BİLSEM müzik öğretmenlerinin Alınan HİE’lere İlişkin Memnuniyet” alanına yönelik konular için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı” ile ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri ($\bar{X} = 4,43$), en az ise “Materyal ve Teknolojiler” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 4,09$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

BİLSEM müzik öğretmenlerinin HİE programlarına yönelik memnuniyet sıralaması incelendiğinde, “Öğr. Elemanlarının Uzmanlığı”, “Planlama”, “Eğitim Konusunun İçeriği”, “Öğretim Yöntem ve Teknikleri” ve “Materyal ve Teknolojiler” konularında HİE’lerdeki memnuniyetlerinin yüksek düzeyde olduğu ve “Eğitimin Süresi”, “Ölçme ve Değerlendirme”, “Eğitim Öğretim Mekânları”, “Konaklama Hizmetleri” ve “Geri Dönüt Alınması” konularında ise orta düzeyde, “Geri Dönüt Alınması” ve “Konaklama Hizmetleri” konularında ise müzik öğretmenlerinin HİE’lerdeki memnuniyetlerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür.

4.3. 2006 – 2021 Yılları Arasından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

4.3.1. 2006 – 2021 Yılları Arasından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 46. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Sorular	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Müziksel İşitme OkumaYazma	385	43,9	187	21,3	127	14,5	82	9,4	96	10,9	877	2,221	1,377
2 Bireysel Ses Eğitimi	425	48,5	162	18,5	111	12,7	68	7,8	111	12,7	877	2,177	1,425
3 Okul Çalgıları (Blokflüt)	472	53,8	175	20	111	12,7	46	5,2	73	8,3	877	1,943	1,273
4 Okul Çalgıları (Mandolin)	399	45,5	186	21,2	125	14,3	68	7,8	99	11,3	877	2,181	1,375
5 Okul Çalgıları (Gitar)	307	35	91	10,4	120	13,7	130	14,8	229	26,1	877	2,867	1,637
6 Okul Çalgıları (Bağlama)	405	46,2	118	13,5	90	10,3	77	8,8	187	21,3	877	2,456	1,621
7 Armoni-Kontrpuan	511	58,3	103	11,7	123	14	56	6,4	84	9,6	877	1,973	1,357
8 GTHM ve Uygulamaları	308	35,1	80	9,1	134	15,3	103	11,7	252	28,7	877	2,899	1,660
9 GTSM ve Uygulamaları	474	54	116	13,2	88	10	51	5,8	148	16,9	877	2,182	1,536
10 Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi	202	23	85	9,7	112	12,8	141	16,1	337	38,4	877	3,372	1,606
11 Koro ve Yönetimi	170	19,4	59	6,7	90	10,3	114	13	444	50,6	877	3,688	1,589
12 Elektronik Org Eğitimi	447	51	80	9,1	126	14,4	54	6,2	170	19,4	877	2,339	1,591
13 Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi	525	59,9	57	6,5	99	11,3	60	6,8	136	15,5	877	2,116	1,539
14 Eşlik Çalma	218	24,9	54	6,2	82	9,4	120	13,7	403	46	877	3,497	1,669
15 Eğitim Müziği Dağarı	428	48,8	117	13,3	90	10,3	60	6,8	182	20,8	877	2,374	1,610
16 Eğitim Müziği Besteleme	417	47,5	90	10,3	123	14	80	9,1	167	19	877	2,418	1,588
17 Müzik Biçimleri	546	62,3	80	9,1	95	10,8	43	4,9	113	12,9	877	1,970	1,445
18 Türk Müziği Çok Seslendirme	435	49,6	89	10,1	114	13	78	8,9	161	18,4	877	2,363	1,582

19	Okul Öncesinde MüzikEğitimi	351	40	98	11,2	127	14,5	71	8,1	230	26,2	877	2,693	1,658
20	Bireysel Çalgı ve Öğretimi	207	23,6	47	5,4	63	7,2	113	12,9	447	51	877	3,623	1,667
21	Piyano ve Öğretimi	195	22,2	53	6	122	13,9	90	10,3	417	47,5	877	3,548	1,629
22	Okul Badosu	372	42,4	82	9,4	124	14,1	98	11,2	201	22,9	877	2,628	1,638

Tablo 46'ya göre; araştırmaya katılan 877 müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin “Alan ve Alan Eğitimi” ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 2’de görüldüğü gibi; 10’uncu, 11’inci, 14’üncü, 20’nci ve 21’inci maddelerde en yüksek oranın “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinde ve 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü, 5’inci, 6’ncı, 7’nci, 8’inci, 9’uncu, 12’inci, 13’üncü, 15’inci, 16’ncı, 17’nci, 18’inci, 19’uncu ve 22’inci maddelerde ise “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; “Alan ve Alan Eğitimi” konularından “Müziksel İşitme Okuma Yazma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %10,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %43,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Müziksel İşitme Okuma Yazma” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,22$ değerinde bulunmuştur.

“Bireysel Ses Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %12,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %12,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %48,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Bireysel Ses Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,17$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Blokflüt)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %8,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %53,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Blokflüt)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,94$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Mandolin)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %11,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %45,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Mandolin)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,18$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Gitar)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %26,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %13,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %35’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Gitar)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,86$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Bağlama)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %21,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %46,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Bağlama)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,45$ değerinde bulunmuştur.

“Armoni-Kontrpuan” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %9,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %58,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Armoni-Kontrpuan” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması

$\bar{X} = 1,97$ değerinde bulunmuştur.

“GTHM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %28,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %35,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “GTHM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,89$ değerinde bulunmuştur.

“GTSM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %16,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, 5,8’i Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %54’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “GTSM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,18$ değerinde bulunmuştur.

“Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %38,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,8 ‘i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,37$ değerinde bulunmuştur.

“Koro ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %50,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %6,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Koro ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması, $\bar{X} = 3,68$ değerinde bulunmuştur.

“Elektronik Org Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %19,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %51’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Elektronik Org Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,33$ değerinde bulunmuştur.

“Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %15,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %6,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %59,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,11$ değerinde bulunmuştur.

“Eşlik Çalma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %46’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,7’si “Büyük Ölçüde

İhtiyaç Duyuyorum”, %9,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %6,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %24,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Eşlik Çalma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,66$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Müziği Dağarı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %20,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %48,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Eğitim Müziği Dağarı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,49$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Müziği Besteleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %19’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %47,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Eğitim Müziği Besteleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,41$ değerinde bulunmuştur.

“Müzik Biçimleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %12,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %62,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Müzik Biçimleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,97$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Müziği Çok Seslendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %18,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %13’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %49,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Türk Müziği Çok Seslendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,36$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %26,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %40’ı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar

vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,69$ değerinde bulunmuştur.

“Bireysel Çalgı ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %51’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Bireysel Çalgı ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,62$ değerinde bulunmuştur.

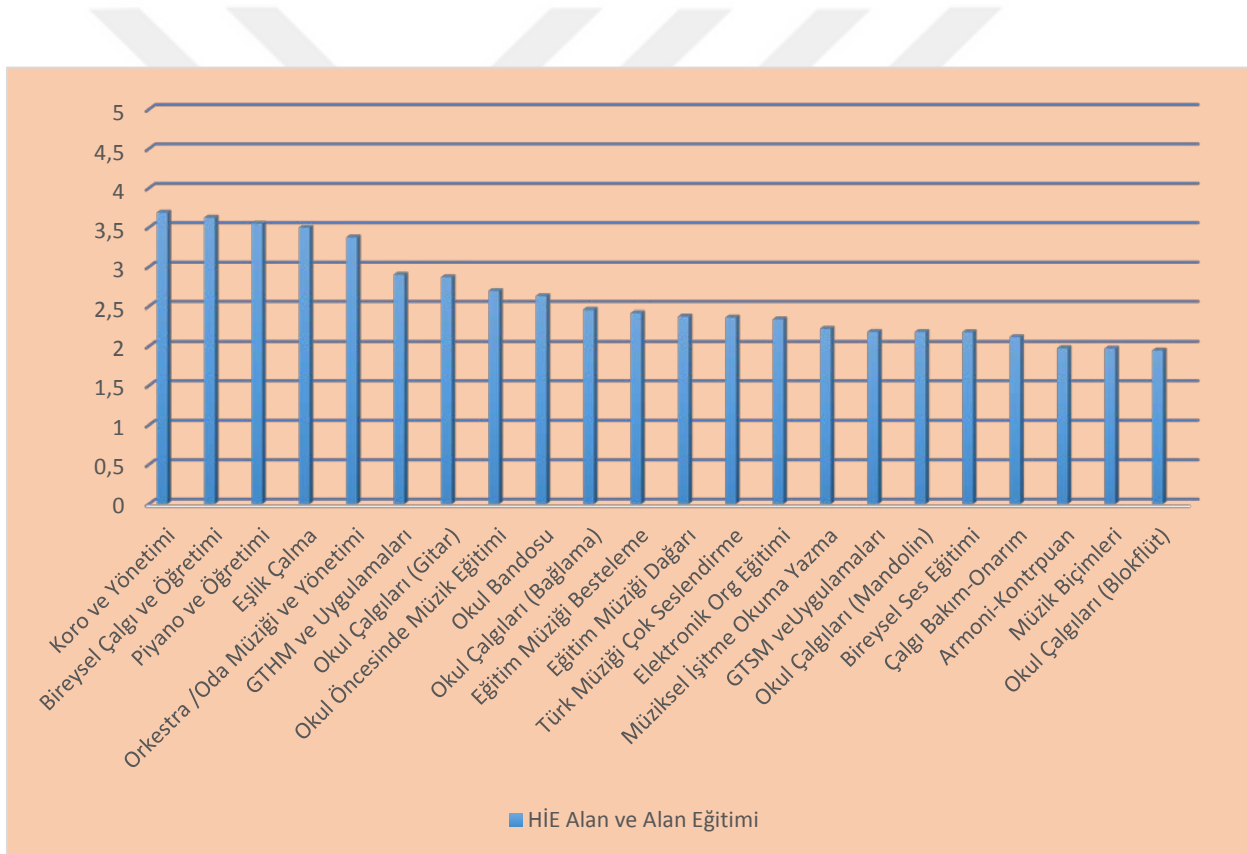
“Piyano ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %47,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %22,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Piyano ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,54$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Bandosu” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %22,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %42,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Okul Bandosu” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,62$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimine İlişkin” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

“Alan ve Alan Eğitimine” kapsamındaki konularda müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları ortalamasının $\bar{X} = 1,94 - 3,68$ aralığında olması ve belirtilen ihtiyaç düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneklerinde yoğunlaşması, müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimine kapsamındaki konularda HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %8,3 - %51 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %19,4 - %62,3 aralığında olması alan ve alan eğitimi konularındaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, müzik öğretmenlerinin “Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” (%38,4), “Koro ve Yönetimi” (%50,6), “Eşlik Çalma” (%46), “Bireysel Çalgı ve Öğretimi” (%51) ve “Piyano ve Öğretimi” (47,5) ile ilgili konularda verilen HİE’lere ilişkin yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Müzik Biçimleri” (62,3), “Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi” (%59,9), “Armoni-Kontrpuan” (58,3), “GTSM ve Uygulamaları” (%54), “Okul Çalgıları (Blokflüt)” (53,8), “Elektronik Org Eğitimi” (%51), “Türk Müziği Çok Seslendirme” (49,6), “Eğitim Müziği Dağarı” (%48,8), “Bireysel Ses Eğitimi” (%48,5), “Eğitim Müziği Besteleme” (%47,5), “Okul Çalgıları (Bağlama)” (%46,2), “Okul Çalgıları (Mandolin)” (%45,5), “Müziksel İşitme Okuma Yazma” (%43,9), “Okul Bandosu” (%42,4), “Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” (%40), “GTHM ve Uygulamaları” (%35,1) ve “Okul Çalgıları (Gitar)” (%35) ile ilgili konularda ise verilen HİE’lere ilişkin düşük düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Grafik 10. Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeylerine Göre Grafikselleştirilmiş Görünümü

Grafik 10’da örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimine” alanına yönelik konular için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Koro ve Yönetimi” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X}=3,68$), en az ise

“Okul Çalgıları (Blokflüt)” konusunda HİE ihtiyacı belirttikleri ($\bar{X} = 1,94$) görülmektedir. Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “Alan ve Alan Eğitimi” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin, en fazla “Koro ve Yönetimi”, konusunda HİE’lere ihtiyaçlarının olduğu, en az ise “Okul Çalgıları (Blokflüt)” konusunda HİE’lere ihtiyaçlarının olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” konularında HİE ihtiyaç sıralamasına bakıldığında; “Koro ve Yönetimi”, “Bireysel Çalgı ve Öğretimi”, “Piyano ve Öğretimi”, “Eşlik Çalma” ve “Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” konularında hizmet içi eğitimlere yüksek düzeyde ihtiyaç duydukları, “GTHM ve Uygulamaları”, “Okul Çalgıları (Gitar)”, “Okul Öncesinde Müzik Eğitimi”, “Okul Bandosu”, “Okul Çalgıları (Bağlama)”, “Eğitim Müziği Besteleme”, “Eğitim Müziği Dağarı”, “Türk Müziği Çok Seslendirme”, “Elektronik Org Eğitimi”, “Müziksel İşitme Okuma Yazma”, “GTSM ve Uygulamaları”, “Okul Çalgıları (Mandolin)”, “Bireysel Ses Eğitimi”, ve “Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi” konularında orta düzeyde ihtiyaç duydukları ve , “Armoni-Kontrpuan”, “Müzik Biçimleri” ve “Okul Çalgıları (Blokflüt)” konularında ise az düzeyde ihtiyaç duydukları görülmüştür.

4.3.2. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisi Alanına İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 47. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisi Alanıyla İlgili İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanlayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Eğitim Bilimi	569	64,9	95	10,8	127	14,5	41	4,7	45	5,1	877	1,743	1,174
2 Eğitim Psikolojisi	554	63,2	88	10,0	128	14,6	45	5,1	62	7,1	877	1,829	1,261
3 Ölçme ve Değerlendirme	542	61,8	108	12,3	132	15,1	38	4,3	57	6,5	877	1,814	1,222
4 Öğretim Tek.ve Materyal Tasarımı	373	42,5	118	13,5	176	20,1	94	10,7	116	13,2	877	2,387	1,448
5 Özel Öğretim Yöntemleri	423	48,2	107	12,2	163	18,6	77	8,8	107	12,2	877	2,245	1,435
6 Sınıf Yönetimi	616	70,2	106	12,1	67	7,6	29	3,3	59	6,7	877	1,642	1,179
7 Rehberlik	592	67,5	105	12	61	7	38	4,3	81	9,2	877	1,758	1,301
8 Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	549	62,6	89	10,1	132	15,1	40	4,6	67	7,6	877	1,845	1,274

Tablo 47'ye göre; araştırmaya katılan 877 müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin “Meslek Bilgisine” ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci 6'ncı, 7'inci, 8'inci ve 9'uncu maddelerde en yüksek oranın “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinde yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre, “Meslek Bilgisi” konularından “Eğitim Bilimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %5,1'i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,7'si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,8'i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %64,9'u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Eğitim Bilimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,74$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Psikolojisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %7,1'i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,1'i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,6'sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10'u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %63,2'si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Eğitim Psikolojisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,82$ değerinde bulunmuştur.

“Ölçme ve Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %6,5'i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,3'ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,1'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,3'ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %61,8'i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Ölçme ve Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,81$ değerinde bulunmuştur.

“Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %13,2'si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7'si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20,1'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,5'i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %42,5'i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,38$ değerinde bulunmuştur.

“Özel Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %12,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %48,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Özel Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,45$ değerinde bulunmuştur.

“Sınıf Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %6,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %3,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %70,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Sınıf Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,64$ değerinde bulunmuştur.

“Rehberlik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %9,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %67,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Rehberlik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,75$ değerinde bulunmuştur.

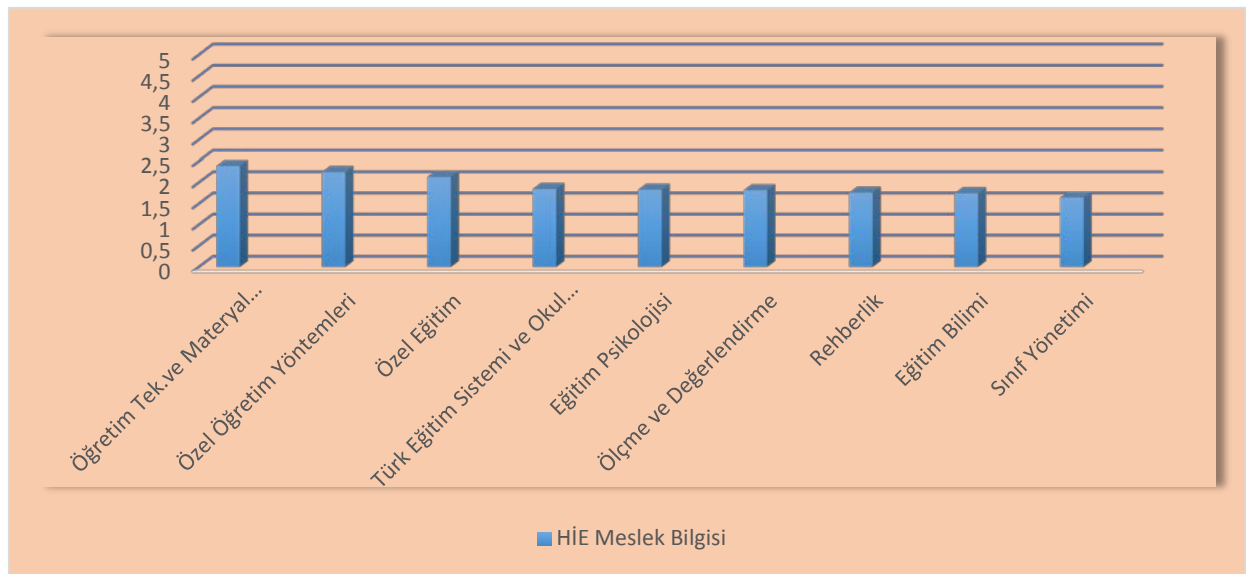
“Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %7,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %62,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,84$ değerinde bulunmuştur.

“Özel Eğitim” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %15,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %58’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Özel Eğitim” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,13$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

“Meslek Bilgisine” ilişkin konularda müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları ortalamasının $\bar{X} = 1,64 - 2,38$ aralığında olması ve belirtilen ihtiyaç düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneklerinde yoğunlaşması, müzik öğretmenlerinin meslek bilgisi yönelik konularda HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %5,1 - %15,5 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %42,5 - %70,2 aralığında olması meslek bilgisi konularındaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, müzik öğretmenlerinin “Bireysel Çalgı ve Öğretimi” (%51), “Koro ve Yönetimi” (%50,6), “Eşlik Çalma” (%46), “Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” (%38,4), ve “Piyano ve Öğretimi” (47,5) ile ilgili konularda verilen HİE’lere ilişkin yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Müzik Biçimleri” (62,3), “Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi” (%59,9), “Armoni-Kontrpuan” (58,3), “GTSM ve Uygulamaları” (%54), “Okul Çalgıları (Blokflüt)” (53,8), “Elektronik Org Eğitimi” (%51), “Türk Müziği Çok Seslendirme” (49,6), “Eğitim Müziği Dağarı” (%48,8), “Bireysel Ses Eğitimi” (%48,5), “Eğitim Müziği Besteleme” (%47,5), “Okul Çalgıları (Bağlama)” (%46,2), “Okul Çalgıları (Mandolin)” (%45,5), “Müziksel İşitme Okuma Yazma” (%43,9), “Okul Bandosu” (%42,4), “Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” (%40), “GTHM ve Uygulamaları” (%35,1) ve “Okul Çalgıları (Gitar)” (%35) ile ilgili konularda ise verilen HİE’lere ilişkin düşük düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Grafik 11. Müzik Öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeylerine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 11’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” alanına yönelik konular için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Öğretim Tek. ve Materyal Tasarımı” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X}=2,38$), en az ise “Sınıf Yönetimi” konusunda HİE’ye ihtiyaç duyduklarını belirttikleri ($\bar{X} = 1,64$) görülmektedir. Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “Meslek Bilgisi” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Öğretim Tek. ve Materyal Tasarımı” “Özel Öğretim Yöntemleri” ve “Özel Eğitim” konularına HİE’lerde orta düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi”, “Eğitim Psikolojisi”, “Ölçme ve Değerlendirme”, “Rehberlik “Eğitim Bilimi” ve “Sınıf Yönetimi”, konularında ise HİE’lere az düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

4.3.3. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür Alanına İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 48. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Müzik Kültürü	390	44,5	144	16,4	190	21,7	66	7,5	87	9,9	877	2,220	1,344
2 Felsefe	579	66	84	9,6	114	13	48	5,5	52	5,9	877	1,757	1,218
3 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	623	71	90	10,3	59	6,7	35	4	70	8	877	1,676	1,246
4 Yabancı Dil	525	59,9	72	8,2	81	9,2	62	7,1	137	15,6	877	2,104	1,540
5 Genel Müzik Tarihi	391	44,6	118	13,5	209	23,8	60	6,8	99	11,3	877	2,268	1,379
6 Türkçe: Sözlü Anlatım	677	77,2	77	8,8	53	6	20	2,3	50	5,7	877	1,505	1,092
7 Türkçe: Yazılı Anlatım	678	77,3	80	9,1	54	6,2	21	2,4	44	5	877	1,487	1,058
8 Bilgisayar	349	39,8	82	9,4	196	22,3	111	12,7	139	15,8	877	2,554	1,499
9 Güncel Popüler Müzikler	390	44,5	119	13,6	200	22,8	50	5,7	118	13,5	877	2,301	1,422
10 Toplum Hizmet Uygulamaları	506	57,7	107	12,2	167	19	39	4,4	58	6,6	877	1,901	1,237

11	Oyun – Dans – Müzik	178	20,3	61	7	127	14,5	106	12,1	405	46,2	877	3,569	1,590
12	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	501	57,1	135	15,4	105	12	45	5,1	91	10,4	877	1,962	1,353

Tablo 48'e göre; araştırmaya katılan 877 müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin "Genel Kültür" alanına ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 48'de görüldüğü gibi, 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu ve 12'inci maddelerde en yüksek oranın "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" seçeneğinde ve 11'inci madde de ise "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; "Genel Kültür" konularından "Müzik Kültürü" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %9,9'u "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %7,5'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %21,7'si "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %16,4'ü "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %44,5'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin "Müzik Kültürü" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,22$ değerinde bulunmuştur.

"Felsefe" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %5,9'u "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %5,5'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %13'ü "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %9,6'sı "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %66'sı "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin "Felsefe" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,75$ değerinde bulunmuştur.

"Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %8'i "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %4'ü "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %6,7'si "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %10,3'ü "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %71'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin "Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,67$ değerinde bulunmuştur.

"Yabancı Dil" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %15,6'sı "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %7,1'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %9,2'si "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %8,2'si "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %59,9'u "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik

öğretmenlerinin “Yabancı Dil” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,10$ değerinde bulunmuştur.

“Genel Müzik Tarihi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %11,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %44,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Genel Müzik Tarihi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,26$ değerinde bulunmuştur.

“Türkçe: Sözlü Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %5,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %2,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %77,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Türkçe: Sözlü Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,50$ değerinde bulunmuştur.

“Türkçe: Yazılı Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %2,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %6,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %77,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Türkçe: Yazılı Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,48$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayar” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %15,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %39,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Bilgisayar” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,55$ değerinde bulunmuştur.

“Güncel Popüler Müzikler” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %13,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %44,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin “Güncel Popüler Müzikler” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,30$ değerinde bulunmuştur.

“Topluma Hizmet Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %6,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %57,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Topluma Hizmet Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,90$ değerinde bulunmuştur.

“Oyun – Dans – Müzik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %46,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %20,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Oyun – Dans – Müzik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,56$ değerinde bulunmuştur.

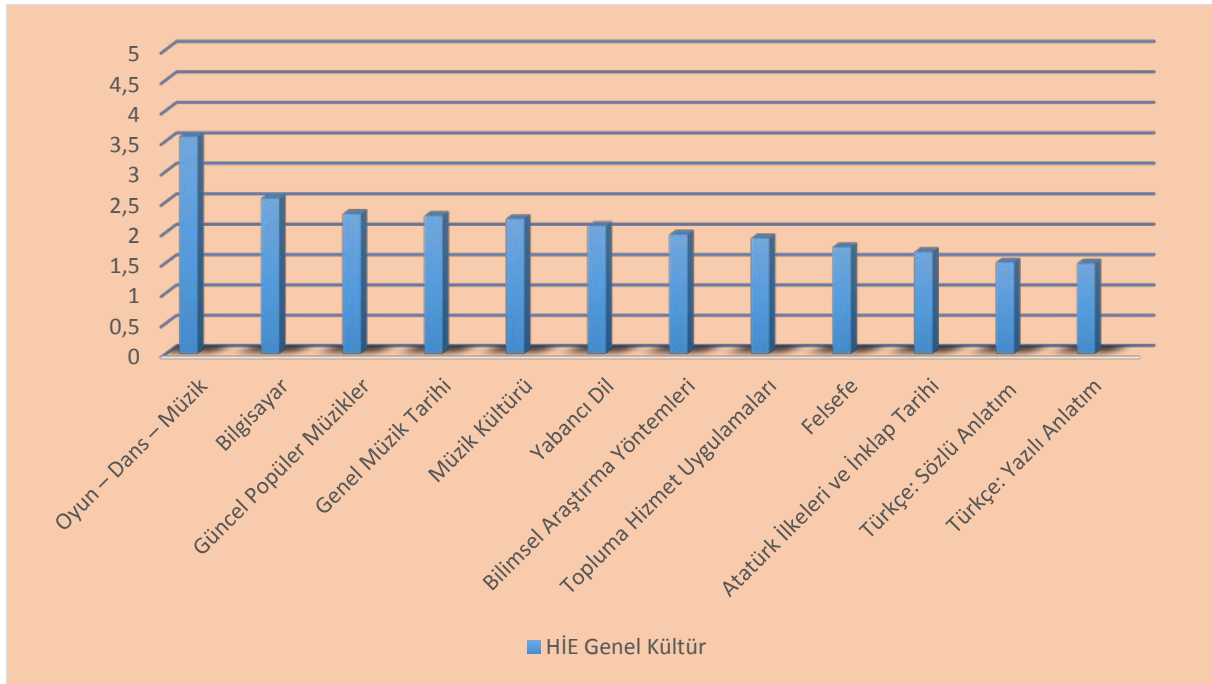
“Bilimsel Araştırma Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %10,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %57,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,96$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

“Genel Kültür” alanına ilişkin konularda müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları ortalamasının $\bar{X} = 1,48 - 3,56$ aralığında olması ve belirtilen ihtiyaç düzeylerinin “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneklerinde yoğunlaşması, müzik öğretmenlerinin genel kültür konularında HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %20,3 - %77,3 aralığında olması genel kültür konularındaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Buna bağlamda, müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” alanına ilişkin konularda müzik öğretmenlerinin HİE’lere büyük ölçüde ihtiyaç duymadıkları söylenebilir. Bununla birlikte, HİE “Genel Kültür” konuları kapsamında yer alan “Oyun – Dans – Müzik” (%46,2) ile ilgili

konuda verilen HİE'lere ilişkin yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Müzik Kültürü” (%44,5), “Felsefe” (%66), “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi” (%71), “Yabancı Dil” (%59,9), “Genel Müzik Tarihi” (%44,6), “Türkçe: Sözlü Anlatım” (%77,2), “Türkçe: Yazılı Anlatım” (%77,3), “Bilgisayar” (%39,8), “Güncel Popüler Müzikler” (%44,5), “Topluma Hizmet Uygulamaları” (%57,7) ve “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” (%57,1) ile ilgili konularda ise verilen HİE'lere ilişkin düşük düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Grafik 12. Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 12’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” alanına yönelik konular için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Oyun – Dans – Müzik” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X}=3,56$), en az ise “Türkçe: Yazılı Anlatım” konusunda HİE’ye ihtiyaç duyduklarını belirttikleri ($\bar{X}=1,48$) görülmektedir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “Genel Kültür” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Oyun – Dans – Müzik” ve “Bilgisayar” konularında HİE’lerde yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Güncel Popüler Müzikler”, “Genel Müzik Tarihi”, “Müzik Kültürü”, “Yabancı Dil”, “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” ve “Topluma Hizmet Uygulamaları” konularında yakın düzeyde, “Felsefe”,

“Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi”, “Türkçe: Sözlü Anlatım”, ve “Türkçe: Yazılı Anlatım” konularında ise HİE'lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.3.4. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye'deki Müzik Öğretmenlerinin Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 49. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Genel Müzik Öğretim Yöntemleri	172	19,6	68	7,8	101	11,5	140	16	396	45,2	877	3,593	1,574
2 Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi	205	23,4	88	10	94	10,7	170	19,4	320	36,5	877	3,356	1,601
3 Nota İle Öğretim Yöntemi	226	25,8	54	6,2	83	9,5	124	14,1	390	44,5	877	3,454	1,676
4 Dalcroze Yöntemi	170	19,4	62	7,1	77	8,8	106	12,1	462	52,7	877	3,716	1,601
5 Kodaly Yöntemi	155	17,7	105	12	82	9,4	119	13,6	416	47,4	877	3,611	1,577
6 Orff Yöntemi	139	15,8	45	5,1	124	14,1	79	9	490	55,9	877	3,839	1,519
7 Suzuki Yöntemi	217	24,7	70	8	128	14,6	91	10,4	371	42,3	877	3,375	1,651
8 Montessori Yöntemi	172	19,6	55	6,3	145	16,5	87	9,9	418	47,7	877	3,597	1,580
9 Çoklu Zeka Yöntemi	248	28,3	65	7,4	144	16,4	106	12,1	314	35,8	877	3,197	1,650
10 Carabo – Cone Yöntemi	196	22,3	91	10,4	121	13,8	143	16,3	326	37,2	877	3,356	1,588
11 Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	158	18	79	9	112	12,8	129	14,7	399	45,5	877	3,607	1,553
12 Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	181	20,6	67	7,6	159	18,1	105	12	365	41,6	877	3,463	1,573

13	Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemi	207	23,6	61	7	141	16,1	121	13,8	347	39,6	877	3,388	1,608
14	Özgül Müzik Öğretim Yöntemi	215	24,5	88	10	145	16,5	103	11,7	326	37,2	877	3,270	1,617
15	Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi	174	19,8	94	10,7	128	14,6	119	13,6	362	41,3	877	3,457	1,575
16	Alfabeli Müzik Öğretim Yöntemi	198	22,6	101	11,5	136	15,5	102	11,6	340	38,8	877	3,325	1,607
17	Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	197	22,5	128	14,6	93	10,6	124	14,1	335	38,2	877	3,310	1,618
18	Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi	182	20,8	111	12,7	150	17,1	109	12,4	325	37,1	877	3,324	1,568
19	Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	209	23,8	81	9,2	118	13,5	100	11,4	369	42,1	877	3,387	1,642
20	Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	199	22,7	69	7,9	165	18,8	93	10,6	351	40,1	877	3,374	1,598
21	Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi	205	23,4	80	9,1	150	17,1	124	14,1	318	36,3	877	3,308	1,589
22	Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi	202	23	127	14,5	142	16,2	96	10,9	310	35,3	877	3,211	1,596
23	Tünekleme Müzik Öğretim Yöntemi	184	21	82	9,4	171	19,5	89	10,1	351	40	877	3,389	1,576
24	Mimikleme Müzik Öğretim Yöntemi	183	20,9	78	8,9	139	15,8	154	17,6	323	36,8	877	3,406	1,552

Tablo 49'a göre; araştırmaya katılan 877 müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin "Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine" ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 49'a görüldüğü gibi, 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu, 11'inci, 12'inci, 13'üncü, 15'inci, 16'ncı, 17'nci, 18'inci, 19'uncu, 20'nci, 21'inci ve 22'inci maddelerde "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinin en yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; "Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri" konularından "Genel Müzik Öğretim Yöntemleri" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya;

müzik alan öğretmenlerinin %45,2'si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16'sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,5'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,8'i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,6'sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,59$ değerinde bulunmuştur.

“Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %36,5'i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %19,4'ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7'si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10'u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,4'ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,35$ değerinde bulunmuştur.

“Nota İle Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %44,5'i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,1'i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,5'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %6,2'si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25,8'i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Nota İle Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,45$ değerinde bulunmuştur.

“Dalcroze Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %52,7'si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,1'i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,8'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1'i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,4'ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Dalcroze Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,71$ değerinde bulunmuştur.

“Kodaly Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %47,4'ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6'sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,4'ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12'si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,7'si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Kodaly Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,61$ değerinde bulunmuştur.

“Orff Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %55,9'u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9'u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,1'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,1'i “Az İhtiyaç

Duyuyorum” ve %15,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Orff Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,83$ değerinde bulunmuştur.

“Suzuki Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %42,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %24,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Suzuki Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması

$\bar{X} = 3,37$ değerinde bulunmuştur.

“Montessori Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %47,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %6,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Montessori Yöntemi” ” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması

$\bar{X} = 3,59$ değerinde bulunmuştur.

“Çoklu Zekâ Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %35,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %28,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Çoklu Zekâ Yöntemi” ” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,19$ değerinde bulunmuştur.

“Carabo – Cone Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %37,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %22,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Carabo – Cone Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,35$ değerinde bulunmuştur.

“Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %45,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %18’i “Hiç İhtiyaç

Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,60$ değerinde bulunmuştur.

“Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %41,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %20,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,46$ değerinde bulunmuştur.

“Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %39,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,38$ değerinde bulunmuştur.

“Özgül Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %37,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %24,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Özgül Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,27$ değerinde bulunmuştur.

“Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %41,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,45$ değerinde bulunmuştur.

“Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyula ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %38,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç

Duyuyorum”, %11,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %22,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,32$ değerinde bulunmuştur.

“Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %38,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %22,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,31$ değerinde bulunmuştur.

“Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %37,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %20,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,32$ değerinde bulunmuştur.

“Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %42,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,4 ‘ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,38$ değerinde bulunmuştur.

“Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %40’ı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %22,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Ses Sözcüklemeli Müzik Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,37$ değerinde bulunmuştur.

“Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %36,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum”

şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,30$ değerinde bulunmuştur.

“Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %35,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,21$ değerinde bulunmuştur.

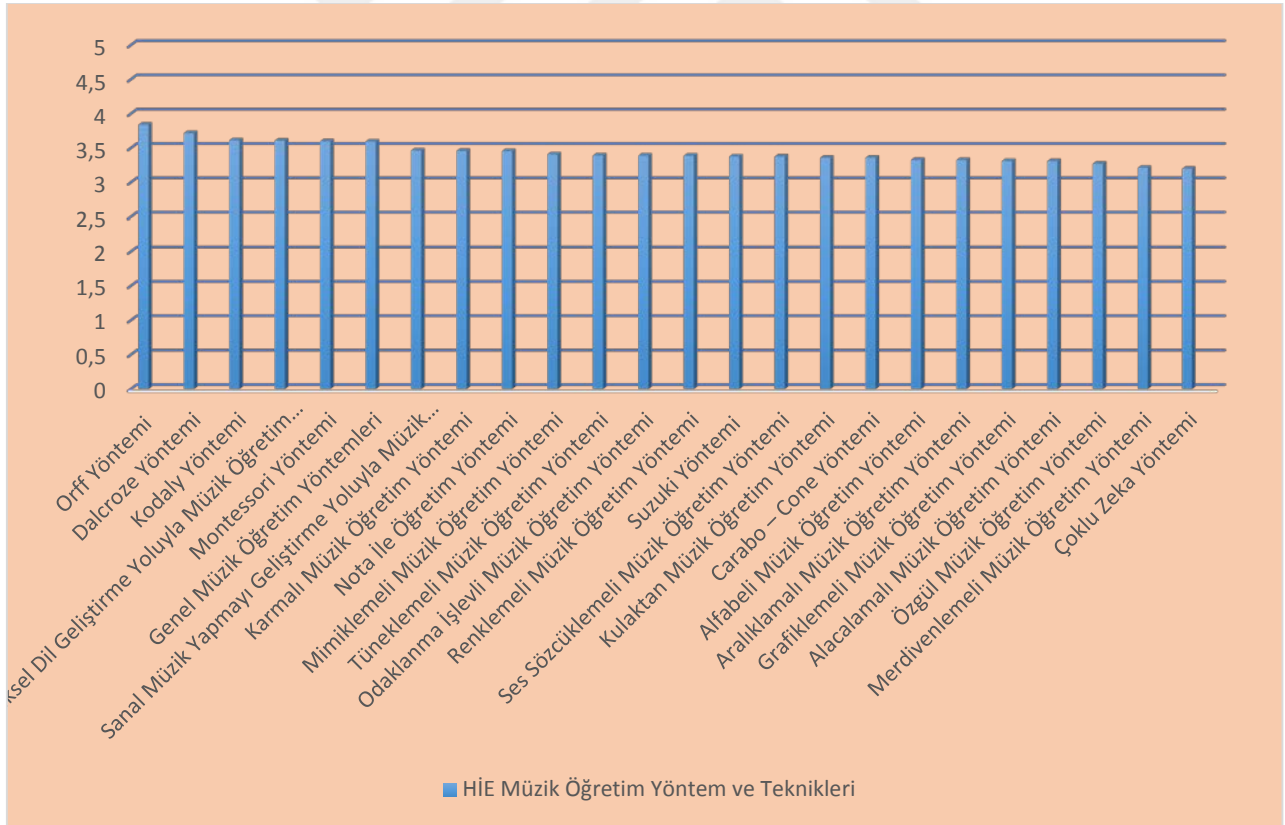
“Tüneklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %40’ı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Tüneklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,38$ değerinde bulunmuştur.

“Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %36,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %17,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %20,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,40$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

“Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” alanıyla ilgili konularda müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçları ortalamasının $\bar{X} = 3,19 - 3,83$ aralığında olması ve belirtilen ihtiyaç düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinde yoğunlaşması, müzik öğretmenlerinin müzik öğretim yöntem ve teknikleri konularında HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %35,3 - %55,9 aralığında olması müzik öğretim yöntem ve teknikleri konularındaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, müzik öğretmenlerinin “Orff Yöntemi” (%55,9), “Dalcroze Yöntemi” (%52,7), “Montessori Yöntemi” (%47,7) “Kodaly Yöntemi” (%47,4), “Nota İle Öğretim Yöntemi” (%45,5), “Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” (%45,5), “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri” (%45,2), “Suzuki Yöntemi” (%42,3), “Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%42,1), “Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” (%41,6), “Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi” (%41,3), “Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%40,1), “Tüneklemeleli Müzik Öğretim Yöntemi” (%40), “Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemi” (%39,6), “Alfabeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%38,8), “Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%38,2), “Carabo – Cone Yöntemi” (%37,2), “Özgül Müzik Öğretim Yöntemi” (%37,2), “Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi” (%37,1), “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%36,8), “Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” (%36,5), “Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi” (%36,3), “Çoklu Zeka Yöntemi” (%35,8) ve “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%35,3) ile ilgili konularda verilen HİE’lere ilişkin yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, görülmüştür.

Grafik 13. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselleştirilmesi

Grafik 13'te örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” alanına yönelik konular için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Orff Yöntemi” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X} = 3,83$), en az ise “Çoklu Zeka Yöntemi” konusunda HİE’ye ihtiyaç duyduklarını belirttikleri ($\bar{X} = 1,48$) görülmektedir. Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin ihtiyaç düzeylerinin yüksek oranda birbirine yakın olduğu görülmektedir. Sıralamaya bakıldığında bu durumun müzik öğretmenlerinin müzik öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili konuların tümünde benzer düzeylerde HİE’lere ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

4.3.5. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 50. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanlayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Türk Halk Oyunları ve Müzikleri	195	22,2	68	7,8	123	14	143	16,3	348	39,7	877	3,434	1,591
2 Türk Dünyası Müzikleri	170	19,4	84	9,6	147	16,8	114	13	362	41,3	877	3,472	1,559
3 Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)	510	58,2	163	18,6	97	11,1	42	4,8	65	7,4	877	1,847	1,236
4 Türk Tasavvuf Musikisi	538	61,3	136	15,5	86	9,8	40	4,6	77	8,8	877	1,839	1,288
5 Çoksesli Türk Müzikleri	172	19,6	44	5	86	9,8	103	11,7	472	53,8	877	3,751	1,594

Tablo 50’ye göre; araştırmaya katılan 877 müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin “Türk Müzik Kültürüne” ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 50’de görüldüğü gibi, 3’üncü ve 4’üncü maddelerde en yüksek oranın “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” “” seçeneğinde ve 1’inci, 2’nci ve 5’inci Tamamen İhtiyaç Duyuyorum maddelerde ise seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre “Türk Müzik Kültürü” konularından “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %39,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”,

%14'ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,8'i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %22,2'si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,43$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Dünyası Müzikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %41,3'ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13'ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,8'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,6'sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,4'ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Türk Dünyası Müzikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,47$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %7,4'ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,8'i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,1'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,6'sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %58,2'si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,84$ değerinde bulunmuştur.

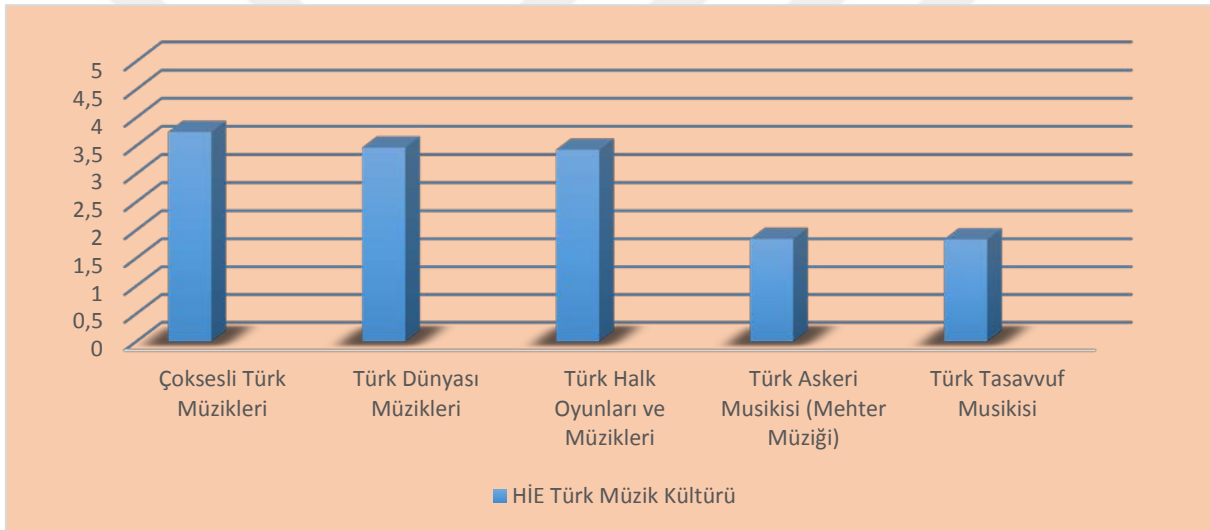
“Türk Tasavvuf Musikisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %8,8'i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,6'sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,8'i Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5'i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %61,3'ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Türk Tasavvuf Musikisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,83$ değerinde bulunmuştur.

“Çoksesli Türk Müzikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %53,8'i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,7'si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,8'i Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5'i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,6'sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Çoksesli Türk Müzikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,75$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

Türk Müzik Kültürü alanına ilişkin konularda müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları ortalamasının $\bar{X} = 1,83 - 3,75$ aralığında olması ve belirtilen ihtiyaç düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneklerinde yoğunlaşması, müzik öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürü konularında HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir.

Buna göre, müzik öğretmenlerinin “Çoksesli Türk Müzikleri” (%53,8), “Türk Dünyası Müzikleri” (%41,3) “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri” (%39,7), ile ilgili konularda verilen HİE’lere ilişkin yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu ve “Türk Tasavvuf Musikisi” (%8,8) ve “Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)” (%7,4) ile ilgili konularda ise verilen HİE’lere ilişkin düşük düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Grafik 14. Müzik Öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselleştirilmiş Görünümü

Grafik 14’te örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” alanına yönelik konular için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Çoksesli Türk Müzikleri” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X} = 3,75$), en az ise “Türk Tasavvuf Musikisi” konusunda HİE’ye ihtiyaç duyduklarını belirttikleri ($\bar{X} = 1,83$) görülmektedir. Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “Türk Müzik Kültürü” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Çoksesli Türk Müzikleri”, “Türk Dünyası Müzikleri” ve “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri” konularında,

HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)” ve “Türk Tasavvuf Musikisi” konularında ise HİE'lere az düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmektedir.

Grafik 12’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” alanına yönelik konular için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Oyun – Dans – Müzik” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X}=3,56$), en az ise “Türkçe: Yazılı Anlatım” konusunda HİE’ye ihtiyaç duyduklarını belirttikleri ($\bar{X} = 1,48$) görülmektedir. Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “Genel Kültür” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Oyun – Dans – Müzik” ve “Bilgisayar” konularında HİE’lerde yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Güncel Popüler Müzikler”, “Genel Müzik Tarihi”, “Müzik Kültürü”, “Yabancı Dil”, “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” ve “Topluma Hizmet Uygulamaları” konularında yakın düzeyde, “Felsefe”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi”, “Türkçe: Sözlü Anlatım”, ve “Türkçe: Yazılı Anlatım” konularında ise HİE'lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.3.6. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 51. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	Ss
1 Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi	191	21,8	43	4,9	105	12	132	15,1	406	46,3	877	3,592	1,604
2 Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)	174	19,8	61	7	84	9,6	139	15,8	419	47,8	877	3,648	1,586
3 Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)	215	24,5	98	11,2	142	16,2	109	12,4	313	35,7	877	3,236	1,609
4 Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal	177	20,2	45	5,1	70	8	111	12,7	474	54	877	3,753	1,607

Bağlama, vb.)

5	Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları	243	27,7	117	13,3	134	15,3	87	9,9	296	33,8	877	3,087	1,639
6	Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları	369	42,1	96	10,9	127	14,5	71	8,1	214	24,4	877	2,618	1,645
7	Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)	136	15,5	47	5,4	78	8,9	162	18,5	454	51,8	877	3,856	1,482
8	Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik	230	26,2	92	10,5	136	15,5	100	11,4	319	36,4	877	3,212	1,637
9	Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme	157	17,9	54	6,2	81	9,2	106	12,1	479	54,6	877	3,794	1,567
10	Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme	173	19,7	42	4,8	67	7,6	126	14,4	469	53,5	877	3,771	1,590
11	EBA uygulamaları	206	23,5	97	11,1	122	13,9	80	9,1	372	42,4	877	3,359	1,646

Tablo 51'e göre; araştırmaya katılan 877 müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin "Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına" ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 51'de görüldüğü gibi, 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu ve 11'inci maddelerde en yüksek oranın "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinde ve 6'ncı maddede ise "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; "Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları" konularından "Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %46,3'ü "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %15,1'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %12'si "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %4,9'u "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %21,8'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin "Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,59$ değerinde bulunmuştur.

"Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik öğretmenlerinin %47,8'i "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %15,8'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %9,6'sı "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %7'si "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %19,8'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin "Bilgisayarda

Nota Yazım Programları(Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,64$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)” konusuyula ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %35,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %24,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,23$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Çalgı Eğitimi Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)” konusuyula ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %54’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %20,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,75$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” konusuyula ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %33,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %27,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,08$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” konusuyula ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %24,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %42,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” konusuyula ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,61$ değerinde bulunmuştur.

“Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %51,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %18,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %15,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,85$ değerinde bulunmuştur.

“Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %36,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %26,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Sahne Seslendirme ve Tonmaisterlik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,21$ değerinde bulunmuştur.

“Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %54,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %6,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,79$ değerinde bulunmuştur.

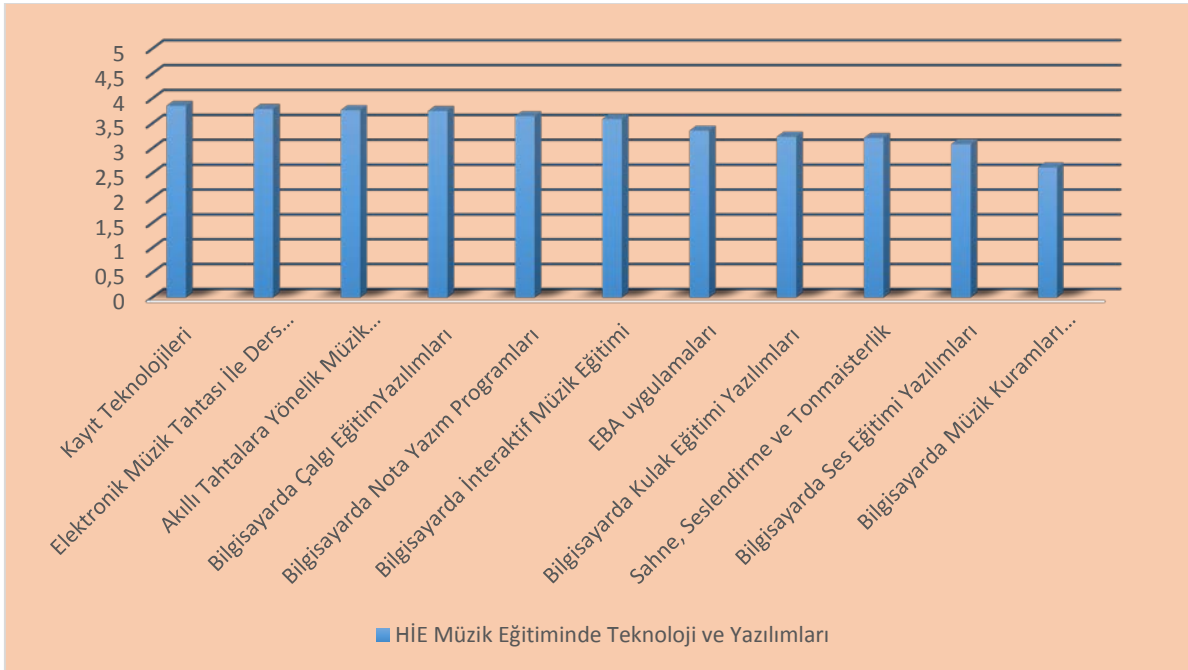
“Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %53,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %4,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,77$ değerinde bulunmuştur.

“EBA Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %42,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %41,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “EBA Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,35$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

“Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarıyla” ilgili konularda müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları ortalamasının $\bar{X} = 2,61 - 3,85$ aralığında olması ve belirtilen ihtiyaç düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinde yoğunlaşması, müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımları konularında HİE ihtiyaçlarının benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir.

Buna göre, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” alanına ilişkin “Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme” (%54,6), “Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)” (%54), “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” (%53,5), “Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” (%51,8), “Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)” (%47,8), “Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi” (%46,3), “EBA Uygulamaları” (%42,4), “Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik” (%36,4), Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.) (%35,7) ve “Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” (%33,8) ile ilgili konularda ile ilgili konularda verilen HİE’lere ilişkin yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu ve “Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” (%42,1) ile ilgili konuda verilen HİE’lere ilişkin düşük düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Grafik 15. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafıksel Görünümü

Grafik 15'te örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” alanına yönelik konuları için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Kayıt teknolojileri” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X}=3,85$), en az ise “Türk Tasavvuf Musikisi” konusunda HİE’ye ihtiyaç duyduklarını belirttikleri ($\bar{X}=2,61$) görülmektedir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Kayıt Teknolojileri”, “Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme”, “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme”, “Bilgisayarda Çalgı Eğitimi Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)”, “Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)” ve “Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi” konularında HİE’lerde yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “EBA uygulamaları”, “Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)”, “Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik” ve “Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” konusunda ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmektedir.

4.3.7. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’deki Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin Konularda HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 52. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1	Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma												
	191	21,8	49	5,6	82	9,4	142	16,2	413	47,1	877	3,612	1,612
2	Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme												
	178	20,3	63	7,2	95	10,8	126	14,4	415	47,3	877	3,612	1,596
3	Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme												
	216	24,6	85	9,7	123	14	150	17,1	303	34,5	877	3,273	1,601
4	EBA Platformunun Ekin Kullanımı												
	196	22,3	124	14,1	104	11,9	88	10	365	41,6	877	3,344	1,638
5	Pratik Şarkı Öğretimi Programları												
	217	24,7	56	6,4	88	10	124	14,1	392	44,7	877	3,477	1,661
6	Pratik Nota Öğretimi Programları												
	162	18,5	45	5,1	76	8,7	157	17,9	437	49,8	877	3,755	1,547
7	Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype Vb. Yazılımların Kullanımı												
	354	40,4	131	14,9	81	9,2	74	8,4	237	27	877	2,668	1,680
8	Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu												
	186	21,2	87	9,9	140	16	118	13,5	346	39,5	877	3,400	1,582

Tablo 52’ye göre; araştırmaya katılan 877 müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin “Uzaktan Eğitim” alanına ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 52’de görüldüğü gibi, 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü, 5’inci, 6’ncı maddelerde en yüksek oranın “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinde ve 7’nci maddelerde ise “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; “Uzaktan Eğitim” alanı konularından “Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %47,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Bilgisayar / tabletler için hazırlanmış yazılımları kullanma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,61$ değerinde bulunmuştur.

“Senkron (Eş Zamanlı/Canlı)Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %47,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %20,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) ders işleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,61$ değerinde bulunmuştur.

“Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %34,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %17,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %24,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Asenkron (Serbest Zamanlı) ders işleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,27$ değerinde bulunmuştur.

“EBA Platformunun Etkin Kullanımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %41,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %22,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “EBA Platformunun Etkin Kullanımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,34$ değerinde bulunmuştur.

“Pratik Şarkı Öğretimi Programları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %44,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %6,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %24,’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Pratik Şarkı Öğretimi Programları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,47$ değerinde bulunmuştur.

“Pratik Nota Öğretimi Programları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %49,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %18,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Pratik Nota Öğretimi Programları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,75$ değerinde bulunmuştur.

“Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, GoogleMeets, Skype vb. Yazılımların Kullanımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %27’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %40,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype vb. Yazılımların Kullanımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,66$ değerinde bulunmuştur.

“Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; müzik alan öğretmenlerinin %39,’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,40$ değerinde bulunmuştur.

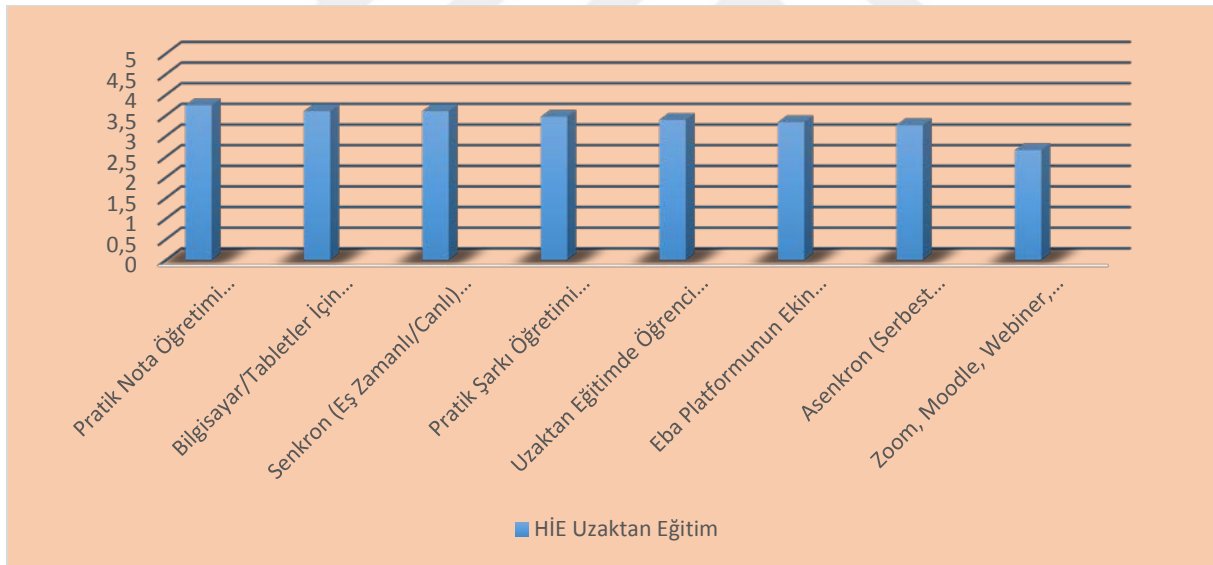
Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

“Uzaktan Eğitim Alanına” ilişkin konularında $\bar{X} = 2,66 - 3,75$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitimlerden aldıkları memnuniyet düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %27 - %49,8 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %18,5 - %40,4 aralığında olması uzaktan eğitim alanına ilişkin konulardaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, müzik öğretmenlerinin “Pratik Nota Öğretimi Programı” (%49,8), “Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme” (%47,3), “Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış

Yazılımları Kullanma” (%47,1), “Pratik Şarkı Öğretimi Programları” (%44,7), “EBA Platformunun Etkin Kullanımı” (%41,6), “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” (%39,5), ve Asenkron (Serbest Zamanlı) ders işleme (%34,5), konuları ile ilgili HİE'lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu, “Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, GoogleMeets, Skype vb. Yazılımların Kullanımı” (%40,4) konusunda ilgili ise HİE'lere düşük düzeyde ihtiyaç ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Buna göre, “Uzaktan Eğitim” alanına ilişkin konularda müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitime büyük ölçüde ihtiyaç duydukları söylenebilir. Ayrıca uzaktan eğitim alanına ilişkin konuları kapsamında “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %27 - %49,8 aralığında ve genel olarak yüksek düzeyde olması, müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim alanına büyük ölçüde ihtiyaç duydukları şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca müzik öğretmenlerinin Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype vb. yazılımları pandemi döneminde konu anlatma, ders işleme, sınav yapma gibi faaliyetlerde kullandıkları düşünüldüğünden dolayı, bu konularda HİE'lere ihtiyaç duymadıkları ve uzaktan eğitim alanında müzik öğretmenlerinin başka konulara yöneldikleri görülmüştür.

Grafik 16. Müzik Öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselleştirilmesi

Grafik 16’da örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” alanına yönelik konuları için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Pratik Nota Öğretimi Programları” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X}=3,75$), en az

“Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype vb. Yazılımların Kullanımı” konusunda HİE’ye ihtiyaç duyduklarını belirttikleri ($\bar{X} = 2,66$) görülmektedir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “Uzaktan Eğitim” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Pratik Nota Öğretimi Programları”, “Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma”, “Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme”, “Pratik Şarkı Öğretimi Programları”, “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu”, “EBA Platformunun Ekin Kullanımı”, “Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme” konularında HİE’lerde orta düzeyde ihtiyaçlarının olduğu ve “Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype Vb. Yazılımların Kullanımı” konusunda ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmektedir.

4.4. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 53. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Güncel GSL Müzik Bölümleri Öğretim Programı	35	31,8	8	7,3	20	18,2	16	14,5	31	28,2	110	3,000	1,625
2 GSL’deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser – Resital Vb.) Düzenlenmesi	32	29,1	13	11,8	21	19,1	14	12,7	30	27,3	110	2,973	1,588
3 Okul Tanıtımı Ve Öğrencilerin Tercihini Arttırma	24	21,8	9	8,2	20	18,2	16	14,5	41	37,3	110	3,373	1,573
4 GSL Öğrencilerinin Yerelden Ulusala Ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımlarına İlişkin Uygulamalar	24	21,8	10	9,1	25	22,7	14	12,7	37	33,6	110	3,273	1,543
5 GSL Müzik Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme – Değerlendirme	24	21,8	11	10	32	29,1	11	10	30	27,3	108	3,111	1,487
6 GSL Müzik Öğrencilerinde Performansa Dayalı Ölçme – Değerlendirme	28	25,5	12	10,9	26	23,6	16	14,5	28	26,5	110	3,036	1,520

7	GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına MİOY Etkin Olarak Hazırlanması	36	32,7	9	8,2	13	11,8	20	18,2	32	29,1	110	3,027	1,661
8	GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına Çalgı Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması	32	29,1	12	10,9	16	14,5	17	15,5	33	30	110	3,064	1,627
9	GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına Söyleme Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması	30	27,3	15	13,6	16	14,5	20	18,2	29	26,4	110	3,027	1,576
10	GSL Öğrenci Ve Okullarına Yönelik Proje Hazırlama	20	18,2	14	12,7	23	20,9	11	10	40	36,4	108	3,343	1,535

Tablo 53'e göre; araştırmaya katılan GSL müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin "GSL Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları" bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 8'inci ve 10'uncu maddelerde en yüksek oranın "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinde ve 1'inci, 2'nci, 7'nci, 9'uncu ve 22'inci maddelerde ise "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre Tablo 53'te görüldüğü gibi, GSL müzik öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları konularından "Güncel GSL müzik bölümleri öğretim programı" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %28,2'si "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %14,5'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %18,2'si "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %7,3'ü "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %31,8'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Güncel GSL müzik bölümleri öğretim programı" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,00$ değerinde bulunmuştur.

"GSL'deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser – Resital vb.) Düzenlenmesi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %27,3'ü "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %12,7'si "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %19,1'i "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %11,8'i "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %29,1'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik

öğretmenlerinin “GSL’deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser – Resital vb.) Düzenlenmesi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,97$ değerinde bulunmuştur.

“Okul tanıtımı ve öğrencitercihini arttırma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %37,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Okul tanıtımı ve öğrencitercihini arttırma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,37$ değerinde bulunmuştur.

“GSL Öğrencilerinin Yerelden Ulusala ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımalarına İlişkin Uygulamalar” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %33,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “GSL Öğrencilerinin Yerelden Ulusala ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımalarına İlişkin Uygulamalar” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,27$ değerinde bulunmuştur.

“GSL Müzik Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme –Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %27,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %29,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “GSL Müzik Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme – Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,11$ değerinde bulunmuştur.

“GSL Müzik Öğrencilerinde Performansa Dayalı Ölçme – Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %25,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “GSL Müzik Öğrencilerinde Performansa Dayalı Ölçme – Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,03$ değerinde bulunmuştur.

“GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına MİOY Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %29,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %32,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına MİOY Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,02$ değerinde bulunmuştur.

“GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına Çalgı Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %30’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %29,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına Çalgı Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,06$ değerinde bulunmuştur.

“GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına Söyleme Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %26,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %27,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına Söyleme Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,02$ değerinde bulunmuştur.

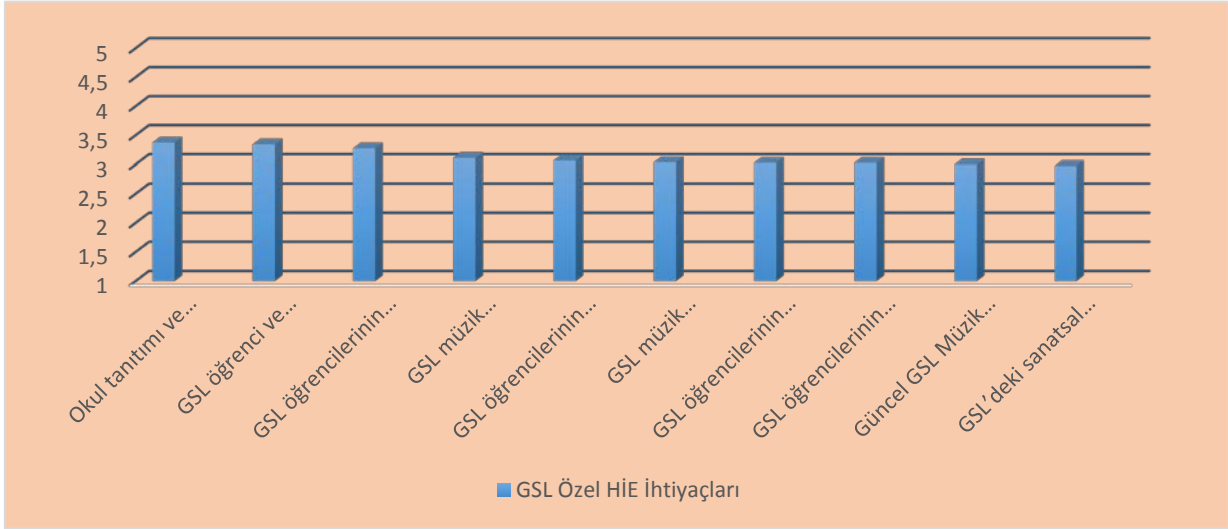
“GSL Öğrenci ve Okullarına Yönelik Proje Hazırlama” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %36,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %18,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “GSL Öğrenci ve Okullarına Yönelik Proje Hazırlama” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,34$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “GSL Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

GSL müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarına ilişkin konularında $\bar{X} = 2,97 - 3,37$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen Yeterliydi” ve “Hiç Yeterli Değildi” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitimlerden aldıkları memnuniyet düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %26,4 - %37,3 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %18,2- %32,7 aralığında olması hizmet içi eğitimi memnuniyetine ilişkin konulardaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, GSL müzik öğretmenlerinin “Okul tanıtımı ve öğrencilerin tercihini arttırma” (%37,3), “GSL Öğrenci Ve Okullarına Yönelik Proje Hazırlama” (%36,4) “GSL öğrencilerinin yerelden ulusala ve ulusaldan uluslararası müzik türlerini tanımlarına ilişkin uygulamalar” (%33,6), “GSL öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarına çalgı boyutuyla etkin olarak hazırlanması” (%30) “GSL müzik öğrencilerinde süreç temelli ölçme – değerlendirme” (%27,3), ve “GSL müzik öğrencilerinde performansa dayalı ölçme – değerlendirme” (%26,5), konuları ile ilgili HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “GSL öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarına MİOY etkin olarak hazırlanması” (%32,7), “Güncel GSL Müzik bölümleri öğretim programı” (%31,8), “GSL’deki sanatsal faaliyetlerin (dinleti – konser – resital vb) düzenlenmesi” (%29,1) ve “GSL öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarına söyleme boyutuyla etkin olarak hazırlanması” (%27,3) konularıyla ilgili ise HİE’lere düşük düzeyde ihtiyaç duydukları görülmüştür.

Buna göre, GSL müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitime büyük ölçüde ihtiyaç duydukları söylenebilir. Ayrıca HİE’e ilişkin GSL konuları kapsamında “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %26,4 - %37,3 aralığında ve genel olarak yüksek düzeyde olması, GSL müzik öğretmenlerinin HİE’e büyük ölçüde ihtiyaç duydukları şeklinde yorumlanabilir.

Grafik 17. Müzik Öğretmenlerinin “GSL Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları ” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 17’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin “GSL Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları” alanına yönelik konular için belirtmiş oldukları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Okul Tanıtımı ve Öğrencilerin Tercihini Arttırma” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu ($\bar{X}=3,37$), en az “GSL’deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser – Resital Vb.) Düzenlenmesi” konusunda HİE’ye ihtiyaç duyduklarını belirttikleri ($\bar{X}=2,66$) görülmektedir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “GSL Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Okul Tanıtımı Ve Öğrencilerin Tercihini Arttırma”, “GSL Öğrenci ve Okullarına Yönelik Proje Hazırlama”, “GSL Öğrencilerinin Yerelden Ulusala ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımlarına İlişkin Uygulamalar” konularında HİE’lerde yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu ve “GSL Müzik Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme – Değerlendirme”, “GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına Çalgı Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması”, “GSL Müzik Öğrencilerinde Performansa Dayalı Ölçme – Değerlendirme”, “GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına MİOY Etkin Olarak Hazırlanması”, “GSL Öğrencilerinin Üniversiteye Yönelik Özel Yetenek Sınavlarına Söyleme Boyutuyla Etkin Olarak Hazırlanması”, “Güncel GSL Müzik Bölümleri Öğretim Programı” ve “GSL’deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser – Resital vb.) Düzenlenmesi” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu görülmektedir.

4.4.1. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Alan Ve Alan Eğitime İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 54. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitime İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Müziksel İşitme Okuma Yazma	47	42,7	21	19,1	19	17,3	8	7,3	15	13,6	110	2,300	1,430
2 Bireysel Ses Eğitimi	48	43,6	10	9,1	24	21,8	11	10	17	15,5	110	2,445	1,505
3 Okul Çalgıları (Blokflüt)	83	75,5	18	16,4	6	5,5	2	1,8	1	,9	110	1,364	,750
4 Okul Çalgıları (Mandolin)	66	60	23	20,9	13	11,8	6	5,5	2	1,8	110	1,682	1,004
5 Okul Çalgıları (Gitar)	51	46,4	13	11,8	17	15,5	10	9,1	19	17,3	110	2,391	1,550
6 Okul Çalgıları (Bağlama)	63	57,3	11	10	14	12,7	10	9,1	12	10,9	110	2,064	1,435
7 Armoni - Kontrpuan	30	27,3	13	11,8	25	22,7	13	11,8	29	26,4	110	2,982	1,550
8 GTHM Ve Uygulamaları	39	35,5	19	17,3	17	15,5	9	8,2	26	23,6	110	2,673	1,591
9 GTSM Ve Uygulamaları	42	38,2	18	16,4	19	17,3	7	6,4	24	21,8	110	2,573	1,570
10 Orkestra/Oda Müziği Ve Yönetimi	32	29,1	11	10	22	20	18	16,4	27	24,5	110	2,973	1,559
11 Koro Ve Yönetimi	30	27,3	11	10	24	21,8	16	14,5	29	26,4	110	3,027	1,553
12 Elektronik Org Eğitimi	58	52,7	15	13,6	15	13,6	7	6,4	15	13,6	110	2,145	1,464
13 Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi	28	25,5	8	7,3	12	10,9	25	22,7	37	33,6	110	3,318	1,608
14 Eşlik Çalma	28	25,5	12	10,9	19	17,3	15	13,6	36	32,7	110	3,173	1,601
15 Eğitim Müziği Dağarı	31	28,2	21	19,1	17	15,5	14	12,7	27	24,5	110	2,864	1,559

16	Eğitim Müziği Besteleme	31	28,2	19	17,3	15	13,6	18	16,4	27	24,5	110	2,918	1,568
17	Müzik Biçimleri	32	29,2	17	15,5	22	20	13	11,8	26	23,6	110	2,855	1,543
18	Türk Müziği Çok Seslendirme	29	26,4	14	12,7	14	12,7	18	16,4	35	31,8	110	3,145	1,618
19	Okul Öncesinde Müzik Eğitimi	50	45,5	20	18,2	15	13,6	8	7,3	17	15,5	110	2,291	1,486
20	Bireysel Çalgı Ve Öğretimi	49	44,5	10	9,1	12	10,9	13	11,8	26	23,6	110	2,609	1,676
21	Piyano Ve Öğretimi	41	37,3	13	11,8	13	11,8	14	12,7	29	26,4	110	2,791	1,665
22	Okul Bandosu	53	48,2	13	11,8	22	20	5	4,5	17	15,5	110	2,273	1,483

Tablo 54'e göre; araştırmaya katılan GSL müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin "GSL Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine" ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre Tablo 12'de görüldüğü gibi; 10'uncu, 11'inci, 13'üncü 14'üncü ve 18'inci maddelerde en yüksek oranın "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinde ve 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 12'inci, 15'inci, 16'ncı, 17'nci, 19'unc, 20'nci, 21'inci ve 22'inci maddelerde ise "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre Tablo 54'te görüldüğü gibi, GSL müzik öğretmenlerinin "Alan Ve Alan Eğitimi" konularından "Müziksel İşitme Okuma Yazma" " konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %13,6'sı "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %7,3'ü "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %17,3'ü "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %19,1 'i "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %42,7'si "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Müziksel İşitme Okuma Yazma" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,30$ değerinde bulunmuştur.

"Bireysel Ses Eğitimi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %15,5'i "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %10'u "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %21,8'i "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %9,1'i "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %43,6'sı "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Bireysel Ses Eğitimi" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,44$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Blokflüt)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %1,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %75,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Blokflüt)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,36$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Mandolin)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,1,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %20,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %60’ı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Mandolin)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,68$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Gitar)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %,17,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %46,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Gitar)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,39$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Bağlama)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,10,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %57,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Bağlama)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,06$ değerinde bulunmuştur.

“Armoni-Kontrpuan” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,26,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %27,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Armoni-Kontrpuan” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,98$ değerinde bulunmuştur.

“GTHM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si

“Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Orta Düzeydeİhtiyaç Duyuyorum”, %17,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %35,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “GTHM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,67$ değerinde bulunmuştur.

“GTSM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %,21,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,3’ü “Orta Düzeydeİhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %38,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “GTSM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,57$ değerinde bulunmuştur.

“Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,24,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeydeİhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %29,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,97$ değerinde bulunmuştur.

“Koro ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,26,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,8’i “Orta Düzeydeİhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %27,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Koro ve Yönetimi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,02$ değerinde bulunmuştur.

“Elektronik Org Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,13,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Orta Düzeydeİhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %52,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Elektronik Org Eğitimi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,14$ değerinde bulunmuştur.

“Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,33,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %22,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Orta Düzeydeİhtiyaç Duyuyorum”, %7,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar

vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,31$ değerinde bulunmuştur.

“Eşlik Çalma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %32,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Eşlik Çalma” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,17$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Müziği Dağarı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %24,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %28,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Eğitim Müziği Dağarı” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,86$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Müziği Besteleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %24,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %28,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Eğitim Müziği Besteleme” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,91$ değerinde bulunmuştur.

“Müzik Biçimleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %29,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Müzik Biçimleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,85$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Müziği Çok Seslendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %31,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %26,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Türk Müziği Çok Seslendirme” konusuyla ilgili

olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,14$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %15,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %45,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,29$ değerinde bulunmuştur.

“Bireysel Çalgı ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %45,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Bireysel Çalgı ve Öğretimi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,60$ değerinde bulunmuştur.

“Piyano ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %26,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %37,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Piyano ve Öğretimi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,79$ değerinde bulunmuştur.

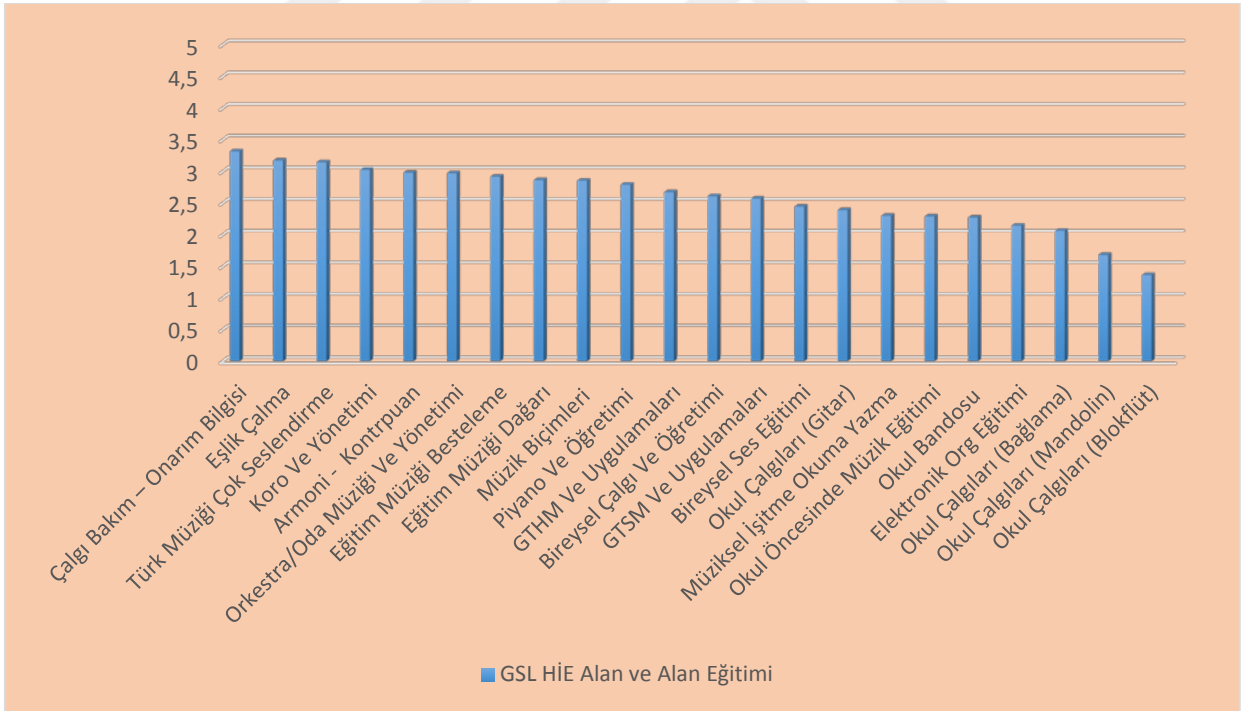
“Okul Bandosu” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %15,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %48,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Okul Bandosu” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,27$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

GSL müzik öğretmenlerinin “Alan Ve Alan Eğitime” ilişkin konularında $\bar{X} = 1,36 - 3,31$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen

İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %9 - %33,6 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %25,5 - %75,5 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, GSL müzik öğretmenlerinin “Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi” (%33,6), “Eşlik Çalma” (%32,7) ve “Türk Müziği Çok Seslendirme” (%31,8) konuları ile ilgili genel olarak yüksek düzeyde HİE’ e ihtiyaçlarının olduğu, “Okul Çalgıları (Blokflüt)” (%75,5), “Okul Çalgıları (Mandolin)” (%60), “Okul Çalgıları (Bağlama)” (%57,3), “Okul Bandosu” (%48,2), “Elektronik Org Eğitimi” (%52,7), “Okul Çalgıları (Gitar)” (%46,4), “Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” (%45,5), “Bireysel Çalgı ve Öğretimi” (%44,5), “Bireysel Ses Eğitimi” (%43,6), “Müziksel İşitme Okuma Yazma” (%42,7), “GTSM ve Uygulamaları” (%38,2), “Piyano ve Öğretimi” (%37,3), “GTHM ve Uygulamaları” (%35,5), “Müzik Biçimleri” (%29,2), “Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” (%29,1), “Eğitim Müziği Dağarı” (%28,2), “Eğitim Müziği Besteleme” (%28,2), “Armoni-Kontrpuan” (%27,3), “Koro ve Yönetimi” (%27,3) konuları ile ilgili genel olarak HİE’lere düşük düzeyde ihtiyaç duydukları görülmüştür.

Grafik 18. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 18’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin GSL müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” konuları için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin en fazla “Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu, ($\bar{X}=3,31$), en az ise “Okul Çalgıları (Blokflüt)” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X}=1,36$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında GSL müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi”, “Eşlik Çalma”, “Türk Müziği Çok Seslendirme”, “Koro Ve Yönetimi”, “Armoni - Kontrpuan”, “Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi” “Eğitim Müziği Besteleme”, “Eğitim Müziği Dağarı”, “Müzik Biçimleri”, ve “Piyano Ve Öğretimi” konularında HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “GTHM ve Uygulamaları” “Bireysel Çalgı ve Öğretimi” “GTSM Ve Uygulamaları”, “Bireysel Ses Eğitimi”, “Okul Çalgıları (Gitar)” “Müziksel İşitme Okuma Yazma” “Okul Öncesinde Müzik Eğitimi”, “Okul Bandosu” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “Elektronik Org Eğitimi”, “Okul Çalgıları (Bağlama)”, “Okul Çalgıları (Mandolin)” “Okul Çalgıları (Blokflüt)” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmektedir.

4.4.2. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisi Eğitimine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 55. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Eğitim Bilimi	50	45,6	13	11,8	26	23,6	15	13,6	6	5,5	110	2,218	1,302
2 Eğitim Psikolojisi	37	33,6	17	15,5	24	21,8	15	13,6	17	15,5	110	2,618	1,458
3 Ölçme ve Değerlendirme	42	38,2	21	19,1	22	20	11	10	14	12,7	110	2,400	1,409
4 Öğretim Tek. Materyal Tasarımı	40	36,4	16	14,5	21	19,1	12	10,9	21	19,1	110	2,618	1,532
5 Özel Öğretim Yöntemleri	33	30	16	14,5	28	25,5	11	10	22	20	110	2,755	1,485
6 Sınıf Yönetimi	60	54,5	17	15,5	14	12,7	6	5,5	13	11,8	110	2,045	1,403
7 Rehberlik	50	45,5	12	10,9	20	18,2	6	5,5	22	20	110	2,436	1,576
8 Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	48	43,6	18	16,4	21	19,1	8	7,3	15	13,6	110	2,309	1,438
9 Özel Eğitim	38	34,5	13	11,8	23	20,9	9	8,2	27	24,5	110	2,764	1,590

Tablo 55’e göre; araştırmaya katılan GSL müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin GSL müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisine” ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre Tablo 55’te görüldüğü gibi; 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü, 5’inci, 6’ncı, 7’nci, 8’inci ve 9’uncu maddelerde “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisine” ilişkin konularından “Eğitim Bilimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %5,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,6’ı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %45,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Eğitim Bilimi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin

ortalaması $\bar{X} = 2,21$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Psikolojisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %15,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %33,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Eğitim Psikolojisi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,61$ değerinde bulunmuştur.

“Ölçme ve Değerlendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %12,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %38,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Ölçme ve Değerlendirme” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,40$ değerinde bulunmuştur.

“Öğretim Tek. Materyal Tasarımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %19,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %36,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Öğretim Tek. Materyal Tasarımı” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,61$ değerinde bulunmuştur.

“Özel Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %20’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %25,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %30’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Özel Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,75$ değerinde bulunmuştur.

“Sınıf Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %11,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %54,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Sınıf Yönetimi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,04$ değerinde bulunmuştur.

“Rehberlik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %20’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %45,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Rehberlik” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,43$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %13,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %43,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,30$ değerinde bulunmuştur.

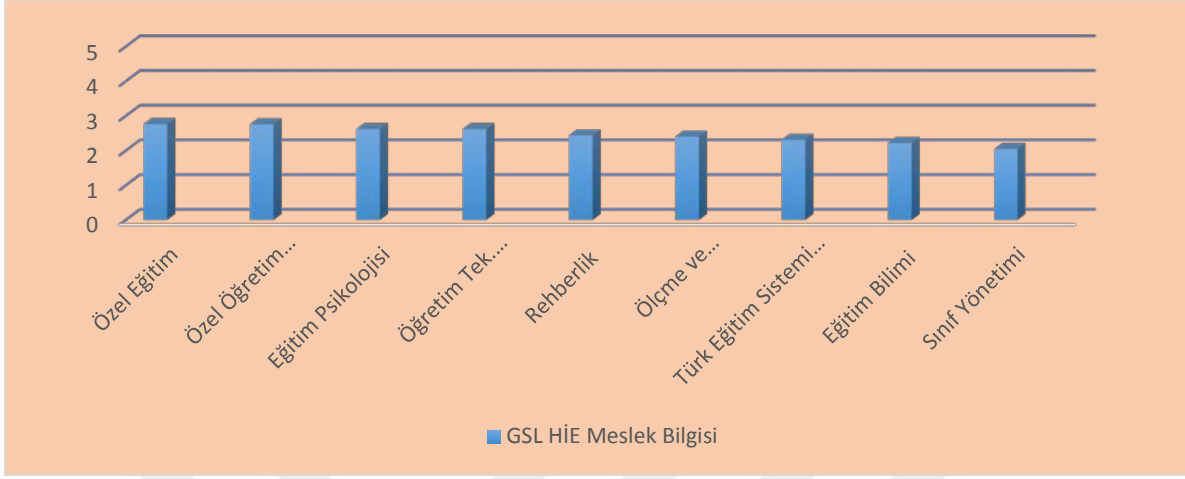
“Özel Eğitim” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %24,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %34,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Özel Eğitim” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,76$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

GSL müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisine” ilişkin konularında $\bar{X} = 2,04 - 2,76$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Hiç İhtiyaç Duyuyorum” ve “Orta Düzeyde İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyacı düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Hiç İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %30 - %54,5 aralığında ve “Orta Düzeyde İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %12,7 - %25,5 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, GSL müzik öğretmenlerinin “Sınıf Yönetimi” (%54,5), “Eğitim Bilimi” (%45,6), “Rehberlik” (%45,5), “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” (%43,6) “Ölçme ve Değerlendirme” (%38,2), “Öğretim Tek. Materyal Tasarımı” (%36,4), “Özel Eğitim” (%34,5),

“Eğitim Psikolojisi” (%33,6) ve “Özel Öğretim Yöntemleri” (%30) konuları ile ilgili HİE’ye ihtiyaç duymadıkları görülmüştür.

Grafik 19. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 19’da örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin GSL müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” konularına için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin en fazla “Özel Eğitim” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu, ($\bar{X} = 2,76$), en az ise “Sınıf Yönetimi” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 2,04$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında GSL müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Özel Eğitim”, “Özel Öğretim Yöntemleri” “Öğretim Tek. Materyal Tasarımı”, “Eğitim Psikolojisi” konularında HİE’lere orta düzeyde ihtiyaçlarının olduğu ve “Rehberlik”, “Ölçme ve Değerlendirme”, “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi”, “Eğitim Bilimi” ve “Sınıf Yönetimi” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmektedir.

4.4.3. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 56. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss	
1 Müzik Kültürü	37	33,7	18	16,4	18	16,4	14	12,7	23	20,9	110	2,709	1,552	
2 Felsefe	37	33,6	24	21,8	25	22,7	9	8,2	15	13,6	110	2,464	1,385	
3 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	47	42,7	20	18,2	15	13,6	10	9,1	18	16,4	110	2,382	1,508	
4 Yabancı Dil	19	17,3	13	11,8	22	20	18	16,4	38	34,5	110	3,391	1,490	
5 Genel Müzik Tarihi	37	33,6	13	11,8	22	20	17	15,5	21	19,1	110	2,745	1,529	
6 Türkçe: Anlatım	Sözlü	58	52,7	14	12,7	18	16,4	3	2,7	17	15,5	110	2,155	1,478
7 Türkçe: Anlatım	Yazılı	60	54,5	15	13,6	18	16,4	3	2,7	14	12,7	110	2,055	1,406
8 Bilgisayar		30	27,3	18	16,4	26	23,6	7	6,4	29	26,4	110	2,882	1,542
9 Güncel Müzikler	Popüler	41	37,3	17	15,5	20	18,2	6	5,5	26	23,6	110	2,627	1,590
10 Topluma Hizmet Uygulamaları		46	41,8	20	18,2	20	18,2	8	7,3	16	14,5	110	2,345	1,449
11 Oyun – Dans – Müzik		36	32,7	12	10,9	22	20	9	8,2	31	28,2	110	2,882	1,624
12 Bilimsel Araştırma Yöntemleri		33	30	18	16,4	20	18,2	13	11,8	26	23,6	110	2,827	1,555

Tablo 56’ya göre; araştırmaya katılan GSL müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin GSL müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür Alanına” ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre Tablo 56’da görüldüğü gibi; 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 5’inci, 6’ncı, 7’nci, 8’inci, 9’uncu, 10’uncu, maddelerde “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu 4’üncü, 11’inci ve 12’inci maddelerde ise “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” alanına ilişkin konularından “Müzik Kültürü” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %20,9 ‘u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %33,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Müzik kültürü” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,70$ değerinde bulunmuştur.

“Felsefe” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %13,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %33,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Felsefe” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,46$ değerinde bulunmuştur.

“Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %16,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %42,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Atatürk İlkeleri Ve İnkılap Tarihi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,38$ değerinde bulunmuştur.

“Yabancı Dil” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %34,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Yabancı Dil” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,39$ değerinde bulunmuştur.

“Genel Müzik Tarihi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %19,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %33,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Genel Müzik Tarihi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,74$ değerinde bulunmuştur.

“Türkçe: Sözlü Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %15,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %2,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %52,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Türkçe: Sözlü Anlatım” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,15$ değerinde bulunmuştur.

“Türkçe: Yazılı Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %12,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %2,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %54,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Türkçe: Yazılı Anlatım” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,05$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayar” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %26,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %27,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Bilgisayar” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,88$ değerinde bulunmuştur.

“Güncel Popüler Müzikler” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %37,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Güncel Popüler Müzikler” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,62$ değerinde bulunmuştur.

“Topluma Hizmet Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %14,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %41,8’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Topluma Hizmet Uygulamaları” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,34$ değerinde bulunmuştur.

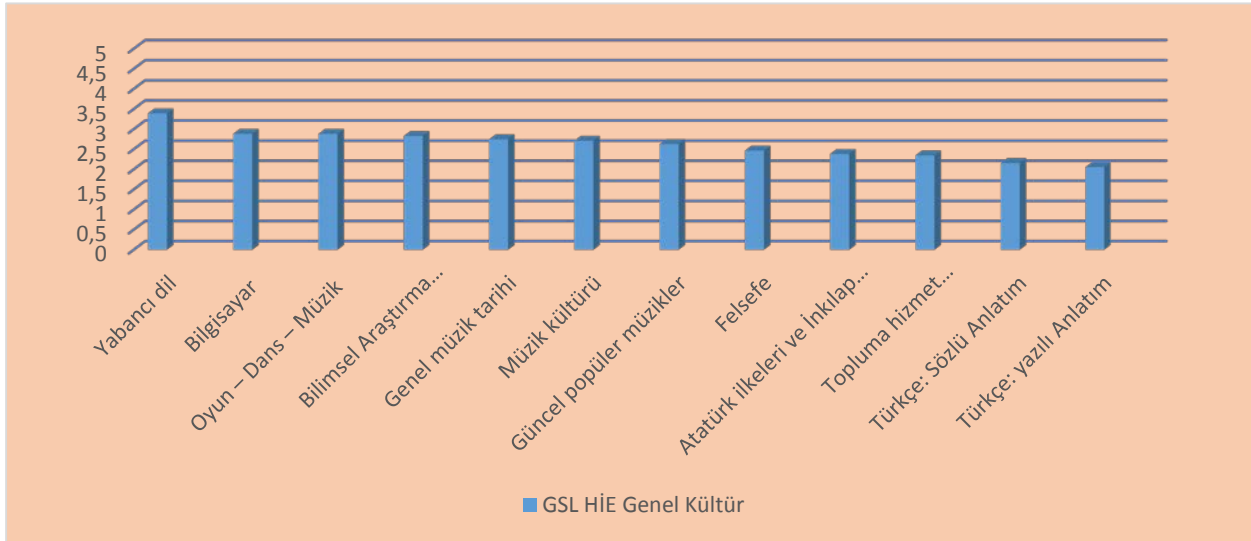
“Oyun – Dans – Müzik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %28,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %32,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Oyun – Dans – Müzik” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,88$ değerinde bulunmuştur.

“Bilimsel Araştırma Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %30’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,82$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; GSL alan müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

GSL müzik öğretmenlerinin meslek bilgisine ilişkin konularında $\bar{X} = 2,05 - 3,39$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %12,7 - %34,5 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %17,3 - %54,5 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, GSL müzik öğretmenlerinin “Yabancı Dil” (%34,5) ile ilgili konuda HİE’lere orta düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Türkçe: Yazılı Anlatım” (%54,5), “Türkçe: Sözlü Anlatım” (%52,7), “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi” (%42,7), “Topluma Hizmet Uygulamaları” (%41,8), “Güncel Popüler Müzikler” (%37,3), “Müzik kültürü” (%33,7) “Felsefe” (%33,6), “Genel müzik tarihi” (%33,6), “Oyun – Dans – Müzik” (%32,7), “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” (%30) ve “Bilgisayar” (%27,3) ile ilgili konularda ise HİE’lere düşük düzeyde ihtiyaç duydukları görülmüştür.

Grafik 20. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 20’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin GSL müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” konuları için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin en fazla “Yabancı Dil” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu, ($\bar{X}$ =3,39), en az ise “Türkçe: Yazılı Anlatım” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X}$ = 2,05) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında GSL müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Yabancı Dil” konularında HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Bilgisayar”, “Oyun – Dans – Müzik”, “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” “Genel Müzik Tarihi”, “Müzik Kültürü”, “Güncel Popüler Müzikler” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “Felsefe”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi”, “Topluma Hizmet Uygulamaları”, “Türkçe: Sözlü Anlatım”, “Türkçe: Yazılı Anlatım” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmektedir.

4.4.4. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 57. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Genel Müzik Öğretim Yöntemleri	41	37,3	17	15,5	19	17,3	10	9,1	23	20,9	110	2,609	1,562
2 Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi	50	45,7	16	14,5	13	11,8	11	10	20	18,2	110	2,409	1,569
3 Nota İle Öğretim Yöntemi	50	45,5	13	11,8	10	9,1	11	10	26	23,6	110	2,545	1,673
4 Dalcroze Yöntemi	40	36,4	12	10,9	21	19,1	11	10	26	23,6	110	2,736	1,600
5 Kodaly Yöntemi	39	35,7	11	10	25	22,7	10	9,1	25	22,7	110	2,736	1,572
6 Orff Yöntemi	36	32,7	14	12,7	22	20	10	9,1	28	25,5	110	2,818	1,592
7 Suzuki Yöntemi	33	30,1	18	16,4	22	20	10	9,1	27	24,5	110	2,818	1,557
8 Montessori Yöntemi	33	30	16	14,5	22	20	15	13,6	24	21,8	110	2,827	1,531
9 Çoklu Zekâ Yöntemi	34	30,9	13	11,8	22	20	15	13,6	26	23,6	110	2,873	1,562
10 Carabo – Cone Yöntemi	32	29,1	18	16,4	27	24,5	9	8,2	24	21,8	110	2,773	1,500
11 Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	31	28,2	16	14,5	27	24,5	10	9,1	26	23,6	110	2,855	1,519
12 Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	25	22,7	14	12,7	25	22,7	14	12,7	32	29,1	110	3,127	1,527
13 Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemleri	33	30	11	10	29	26,4	8	7,3	29	26,4	110	2,900	1,561
14 Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri	30	27,3	17	15,5	27	24,5	10	9,1	26	23,6	110	2,864	1,511
15 Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi	31	28,4	13	11,8	26	23,6	13	11,8	27	24,5	110	2,927	1,536
16 Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi	43	39,1	13	11,8	21	19,1	11	10	22	20	110	2,600	1,563
17 Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	34	30,9	17	15,5	23	20,9	8	7,3	28	25,5	110	2,809	1,570
18 Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi	39	35,5	13	11,8	24	21,8	10	9,1	24	21,8	110	2,700	1,559

19	Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	41	37,4	14	12,7	22	20	10	9,1	23	20	110	2,636	1,560
20	Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	44	40	10	9,1	25	22,7	8	7,3	23	20,9	110	2,600	1,569
21	Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi	42	38,2	16	14,5	25	22,7	8	7,3	19	17,3	110	2,509	1,488
22	Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi	47	42,7	12	10,9	24	21,8	5	4,5	22	20	110	2,482	1,554
23	Tünekleli Müzik Öğretim Yöntemi	47	42,7	16	14,5	19	17,3	7	6,4	21	19,1	110	2,445	1,547
24	Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	39	35,5	18	16,4	23	20,9	9	8,2	21	19,1	110	2,591	1,510

Tablo 57'ye göre; araştırmaya katılan 110 GSL müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine” ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre Tablo 57'de görüldüğü gibi; 12'nci maddede “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu, 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu, 11'inci, 13'üncü, 14'üncü, 15'inci, 16'ncı, 17'nci, 18'inci, 19'uncu, 20'nci, 21'inci, 22'nci, 23'üncü ve 24'üncü maddelerde “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine” ilişkin konularından “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %20,9'u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1'i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,3'ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5'i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %37,3'ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,60$ değerinde bulunmuştur.

“Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %18,2'si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10'u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5'i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %45,5'i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,40$ değerinde bulunmuştur.

“Nota İle Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %45,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Nota İle Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,54$ değerinde bulunmuştur.

“Dalcroze Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %36,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Dalcroze Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,73$ değerinde bulunmuştur.

“Kodaly Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,22,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %35,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Kodaly Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,73$ değerinde bulunmuştur.

“Orff Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,25,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %32,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Orff Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,81$ değerinde bulunmuştur.

“Suzuki Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,24,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %30’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Suzuki Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,81$ değerinde bulunmuştur.

“Montessori Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,21,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %30’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Montessori Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,82$ değerinde bulunmuştur.

“Çoklu Zekâ Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %13,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %30,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Çoklu Zekâ Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,87$ değerinde bulunmuştur.

“Carabo – Cone Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,21,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %24,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %29,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Carabo – Cone Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,77$ değerinde bulunmuştur.

“Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %24,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %28,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,85$ değerinde bulunmuştur.

“Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,29,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %22,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,12$ değerinde bulunmuştur.

“Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,26,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %26,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %30’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,90$ değerinde bulunmuştur.

“Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,23,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %24,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %27,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,84$ değerinde bulunmuştur.

“Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,24,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %28,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,92$ değerinde bulunmuştur.

“Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,20’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %39,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,60$ değerinde bulunmuştur.

“Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,25,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %30,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,80$ değerinde

bulunmuştur.

“Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,21,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %35,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,70$ değerinde bulunmuştur.

“Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,20’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %37,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,63$ değerinde bulunmuştur.

“Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,20,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %40’ı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,60$ değerinde bulunmuştur.

“Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,17,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %38,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,50$ değerinde bulunmuştur.

“Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,20’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %4,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç

Duyuyorum”, %10,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %42,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,48$ değerinde bulunmuştur.

“Tüneklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,19,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %42,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Tüneklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,44$ değerinde bulunmuştur.

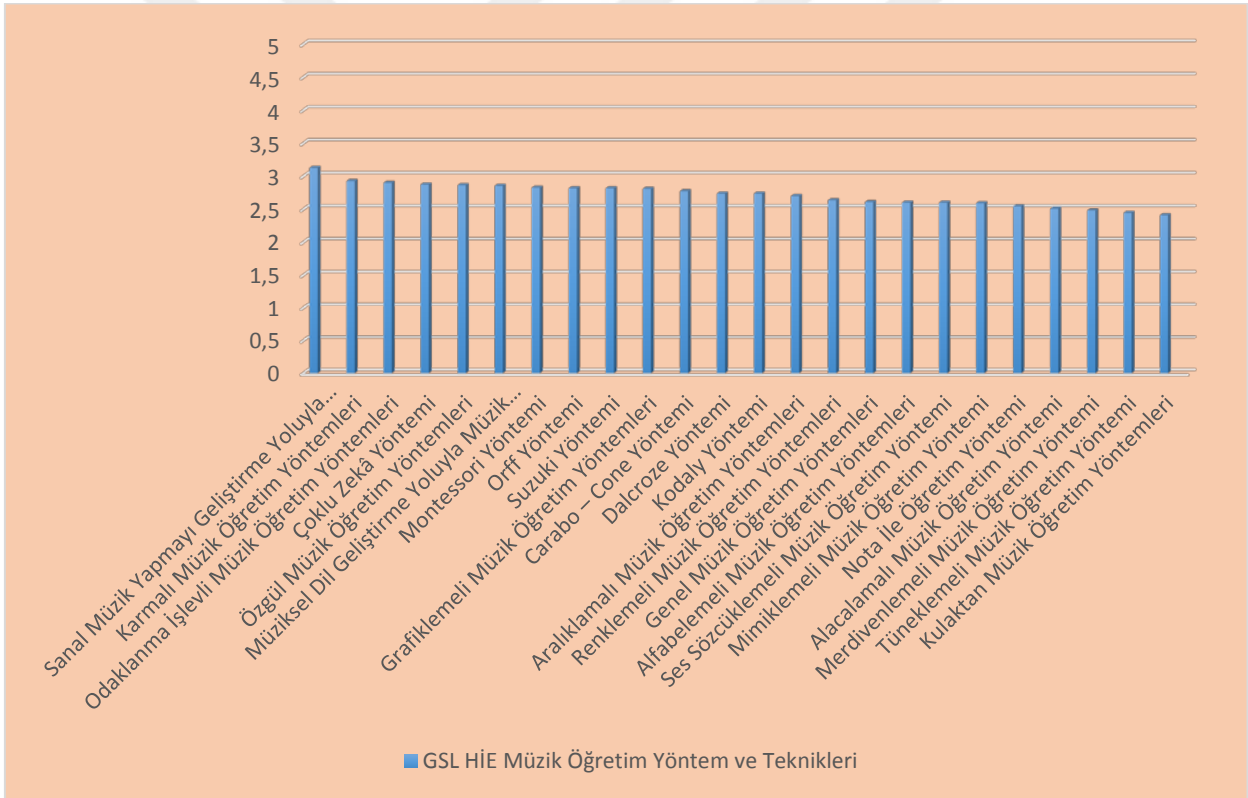
“Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,19,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %35,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,91$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

GSL müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine” ilişkin konularında $\bar{X}= 2,40 - 3,12$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %,17,3 - %29,1 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %22,7 - %45,5 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, GSL müzik öğretmenlerinin “Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” (%29,1) ile ilgili konuda HİE’lere orta düzeyde ihtiyaç duydukları, “Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” (%45,7), “Nota İle Öğretim Yöntemi” (%45,5),

“Tüneklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%42,7), “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%42,7), “Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%40), “Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%39,1), “Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi” (%38,2), “Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%37,4), “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri” (%37,3), “Dalcroze Yöntemi” (%36,4), “Kodaly Yöntemi” (%35,7), “Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi” (%35,5), “Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%35,5), “Orff Yöntemi”(%32,7), “Çoklu Zekâ Yöntemi” (%30,9), “Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%30,9), “Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemleri” (%30), Suzuki Yöntemi(%30,1), Montessori Yöntemi(%30), Carabo – Cone Yöntemi(%29,1), Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi (%28,4), Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (%28,2), Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri (%27,3), ile ilgili konularda ise HİE’lere düşük düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Grafik 21. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafiksnel Görünümü

Grafik 21’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin GSL müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” konuları için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin en fazla “Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim

Yöntemi” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu, ($\bar{X}=3,12$), en az ise “Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X}=2,40$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında “GSL alan müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusunda HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi”, “Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemleri”, “Çoklu Zekâ Yöntemi”, “Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri”, “Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi”, “Montessori Yöntemi”, “Orff Yöntemi”, “Suzuki Yöntemi”, “Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Carabo – Cone Yöntemi”, “Dalcroze Yöntemi”, “Kodaly Yöntemi”, “Aralıklı Müzik Öğretim Yöntemi”, “Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri”, “Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Nota İle Öğretim Yöntemi”, “Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi”, “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Tünekleme Müzik Öğretim Yöntemi”, “Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” ile ilgili konularda ise HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu görülmektedir.

4.4.5. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 58. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Türk Halk Oyunları ve Müzikleri	35	31,8	18	16,4	18	16,4	12	10,9	27	24,5	110	2,800	1,584
2 Türk Dünyası Müzikleri	33	30,1	14	12,7	23	20,9	13	11,8	27	24,5	110	2,882	1,560
3 Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)	44	40,7	18	16,4	18	16,4	9	8,2	21	19,1	110	2,500	1,543
4 Türk Tasavvuf Musikisi	44	40,7	17	15,5	22	20	6	5,5	21	19,1	110	2,482	1,524
5 Çoksesli Türk Müzikleri	29	26,4	10	9,1	20	18,2	18	16,4	33	30	110	3,145	1,584

Tablo 58'e göre; araştırmaya katılan GSL müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin "Türk Müzik Kültürü" bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre Tablo 58'de görüldüğü gibi; 5'inci maddede "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu, 1'inci ve 2'nci, 3'üncü ve 4'üncü maddelerde "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; GSL müzik alan öğretmenlerinin "Türk Müzik Kültürüne" ilişkin konularından "Türk Halk Oyunları ve Müzikleri" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %24,5'i "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %10,9'u "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %16,4'ü "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %16,4'ü "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %31,8'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Türk Halk Oyunları ve Müzikleri" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,80$ değerinde bulunmuştur.

"Türk Dünyası Müzikleri" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %24,5'i "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %11,8'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %20,9'u "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %12,7'si "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %30'u "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Türk Dünyası Müzikleri" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,88$ değerinde bulunmuştur.

"Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %19,1'i "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %8,2'si "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %16,4'ü "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %16,4'ü "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %40'ı "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,50$ değerinde bulunmuştur.

"Türk Tasavvuf Musikisi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %19,1'i "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %5,5'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %20'si "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %15,5'i "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %40'ı "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,48$ değerinde bulunmuştur.

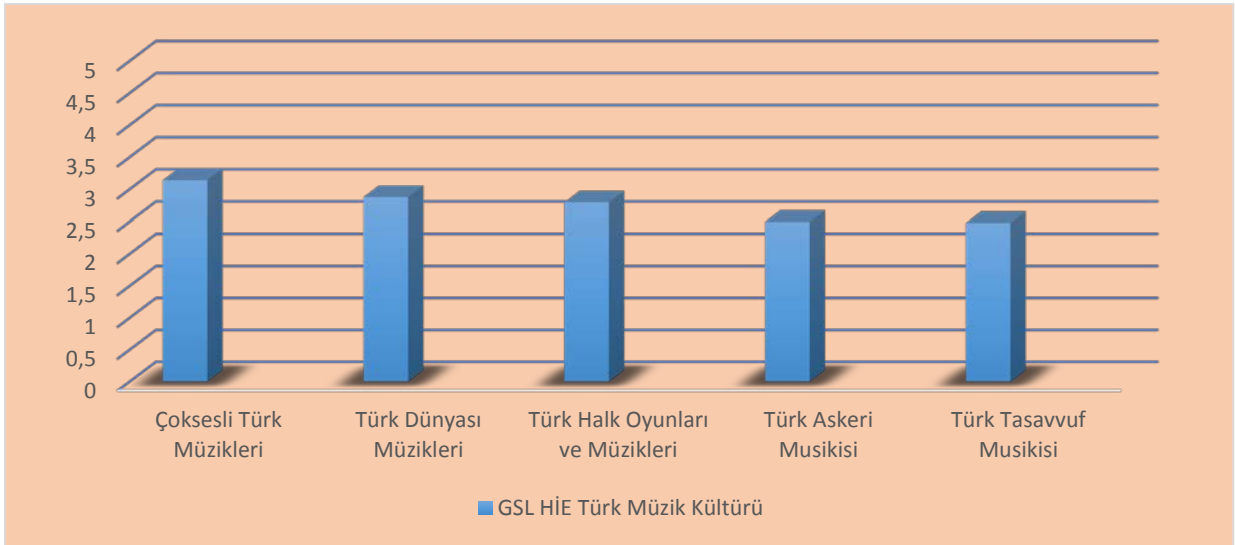
"Çoksesli Türk Müzikleri" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %30'u "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %16,4'ü "Büyük

Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %26,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Çoksesli Türk Müzikleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,14$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

GSL müzik öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürü konularında $\bar{X} = 2,48 - 3,14$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %,19,1 - %30 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %26,4 - %40 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, GSL müzik öğretmenlerinin, “Çoksesli Türk Müzikleri” (%30) ile ilgili konuda HİE’lere orta düzeyde ihtiyaç duydukları, “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri” (%31,8), “Türk Dünyası Müzikleri” (%30,1), “Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)” (%40,7), “Türk Tasavvuf Musikisi (%40)” ile ilgili konularda ise HİE’lere düşük düzeyde ihtiyaç duydukları görülmüştür.

Grafik 22. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 22’de örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin GSL müzik öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” konuları için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin en fazla “Çoksesli Türk Müzikleri” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu, ($\bar{X}=3,14$), en az ise “Türk Tasavvuf Musikisi” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X}=2,48$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında GSL müzik öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Çoksesli Türk Müzikleri” konusunda HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri”, “Türk Dünyası Müzikleri” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)”, “Türk Tasavvuf Musikisi” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmektedir.

4.4.6. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 59. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi	21	19,1	16	14,5	23	20,9	12	10,9	38	34,5	110	3,273	1,532
2 Bilgisayarda Nota Yazım Programları(Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)	24	21,8	7	6,4	21	19,1	14	12,7	44	40	110	3,427	1,582
3 Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)	24	21,8	10	9,1	25	22,7	8	7,3	43	39,1	110	3,327	1,586
4 Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları(Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)	24	21,8	10	9,1	23	20,9	11	10	42	38,3	110	3,336	1,581
5 Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları	30	27,3	10	9,1	21	19,1	11	10	38	34,5	110	3,155	1,632
6 Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları	28	25,5	11	10	25	22,7	7	6,4	39	35,5	110	3,164	1,611
7 Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)	21	19,1	7	6,4	18	16,4	17	15,5	47	42,7	110	3,564	1,547

8	Sahne Seslendirme ve Tonmaisterlik	23	20,9	10	9,1	22	20	13	11,8	42	38,2	110	3,373	1,567
9	Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme	26	23,6	9	8,2	23	20,9	11	10,0	41	37,3	110	3,291	1,599
10	Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme	27	24,5	13	11,8	21	19,1	9	8,2	40	36,4	110	3,200	1,618
11	EBA uygulamaları	44	40	13	11,8	22	20	9	8,2	22	20	110	2,564	1,559

Tablo 59'a göre; araştırmaya katılan 110 GSL müzik öğretmenin HİE ihtiyacı anketinin "Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına" ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre Tablo 59'da görüldüğü gibi; 1'inci ve 2'nci, 3'üncü 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu ve 10'uncu maddede "Tamamen İhtiyacı Duyuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu ve 11'inci maddede "Hiç İhtiyacı Duymuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; GSL müzik öğretmenlerinin "Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına" ilişkin konularından "Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %34,5'i "Tamamen İhtiyacı Duyuyorum", %10,9'u "Büyük Ölçüde İhtiyacı Duyuyorum", %20,9'u "Orta Düzeyde İhtiyacı Duyuyorum", %14,5'i "Az İhtiyacı Duyuyorum" ve %19,1'i "Hiç İhtiyacı Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=3,27$ değerinde bulunmuştur.

"Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %40'ı "Tamamen İhtiyacı Duyuyorum", %12,7'si "Büyük Ölçüde İhtiyacı Duyuyorum", %19,1'i "Orta Düzeyde İhtiyacı Duyuyorum", %6,4'ü "Az İhtiyacı Duyuyorum" ve %21,8'i "Hiç İhtiyacı Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=3,42$ değerinde bulunmuştur.

"Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %39,1'i "Tamamen İhtiyacı Duyuyorum", %7,3'ü "Büyük Ölçüde İhtiyacı Duyuyorum", %22,7'si "Orta Düzeyde İhtiyacı Duyuyorum", %9,1'i "Az İhtiyacı Duyuyorum" ve %21,8'i "Hiç İhtiyacı Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=3,42$ değerinde bulunmuştur.

Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,32$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Çalgı Eğitimi Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %38,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,33$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %34,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %27,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,15$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %35,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %6,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %22,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,16$ değerinde bulunmuştur.

“Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %42,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %6,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,56$ değerinde bulunmuştur.

“Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %38,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %20,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,37$ değerinde bulunmuştur.

“Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %37,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, 20,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,27$ değerinde bulunmuştur.

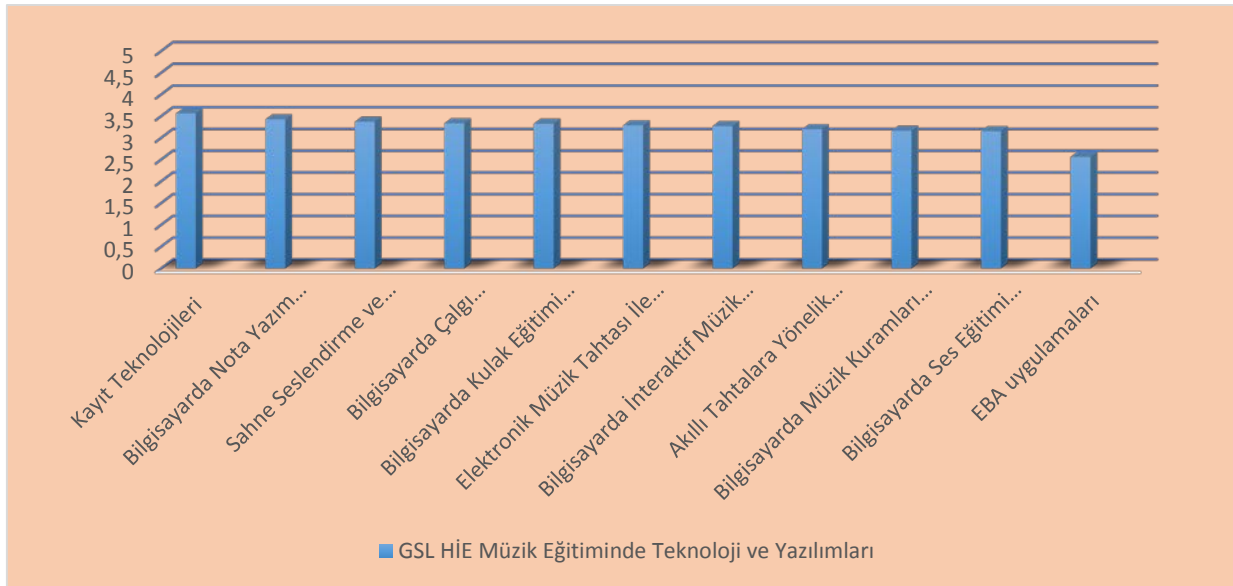
“Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %36,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, 19,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %24,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,20$ değerinde bulunmuştur.

“EBA uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %20’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, 19,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %40’ı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,56$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

GSL müzik öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” konularında $\bar{X} = 2,56 - 3,56$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %20 - %42,7 aralığında ve “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %16,4 - %22,7 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, GSL müzik öğretmenlerinin, “Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” (%42,7), “Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)” (%40), “Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)” (%39,1), “Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)” (%38,3), “Sahne Seslendirme ve Tonmaisterlik” (%38,2), “Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme” (%37,3), “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” (%36,4), Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları (%35,5), Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları (%34,5) ve “Bilgisayar/tabletler için hazırlanmış yazılımları kullanma” (%34,5) ile ilgili konularda HİE'lere orta düzeyde ihtiyaç duydukları, “EBA uygulamaları” (%40) ile ilgili konuda ise HİE'lere düşük düzeyde ihtiyaç duydukları görülmüştür.

Grafik 23. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji Ve Yazılımları” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 23’te örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin GSL müzik öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” konuları için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin en fazla “Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu, ($\bar{X}=3,56$), en az ise “EBA uygulamaları” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X}=2,56$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında GSL müzik öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)”, “Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)”, “Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik”, “Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)”, “Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)”, “Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme”, “Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi”, “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme”, “Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” “Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu ve “EBA Uygulamaları” konusunda ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmektedir.

4.4.7. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 60. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss	
Bilgisayar/Tabletler														
1	İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma	26	23,6	12	10,9	22	20	13	11,8	37	33,6	110	3,209	1,580
Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme														
2	Zamanlı/Canlı Ders İşleme	28	25,5	14	12,7	20	18,2	10	9,1	38	34,5	110	3,145	1,618

3	Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme	28	25,5	18	16,4	26	23,6	8	7,3	30	27,3	110	2,945	1,537
4	EBA Platformunun Ekin Kullanımı	33	30	19	17,3	24	21,8	10	9,1	24	21,8	110	2,755	1,515
5	Pratik Şarkı Öğretimi Programları	35	31,8	14	12,7	17	15,5	11	10	33	30	110	2,936	1,649
6	Pratik Nota Öğretimi Programları	32	29,1	11	10	21	19,1	11	10	35	31,8	110	3,055	1,630
7	Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype Vb. Yazılımların Kullanımı	41	37,3	12	10,9	16	14,5	11	10	30	27,3	110	2,791	1,665
8	Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu	35	31,9	13	11,8	22	20	12	10,9	28	25,5	110	2,864	1,588

Tablo 60'a göre; araştırmaya katılan GSL müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin "Uzaktan Eğitim" alanına ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Buna göre Tablo 60'ta görüldüğü gibi; 1'inci ve 2'nci, 3'üncü ve 6'ncı maddelerde "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu ve 4'üncü, 5'inci, 7'nci ve 8'inci, maddede "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; GSL müzik öğretmenlerinin "Uzaktan Eğitim" alanına ilişkin konularından "Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik alan öğretmenlerinin %33,6'sı "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %11,8'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %20'si "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %10,9'u "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %23,6'sı "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin "Bilgisayar/tabletler için hazırlanmış yazılımları kullanma" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,20$ değerinde bulunmuştur.

“Senkron (Eş Zamanlı / Canlı)Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,34,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %18,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Senkron (Eş Zamanlı / Canlı)ders işleme” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=3,14$ değerinde bulunmuştur.

“Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,27,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Asenkron (Serbest Zamanlı) ders işleme” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,94$ değerinde bulunmuştur.

“EBA Platformunun Etkin Kullanımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,21,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %9,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %30’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “EBA Platformunun Etkin Kullanımı” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,75$ değerinde bulunmuştur.

“Pratik Şarkı Öğretimi Programları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,30’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %15,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %31,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Pratik Şarkı Öğretimi Programları” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X}=2,93$ değerinde bulunmuştur.

“Pratik Nota Öğretimi Programları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,31,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %29,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Pratik Nota ÖğretimiProgramları” konusuyla ilgili

olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,05$ değerinde bulunmuştur.

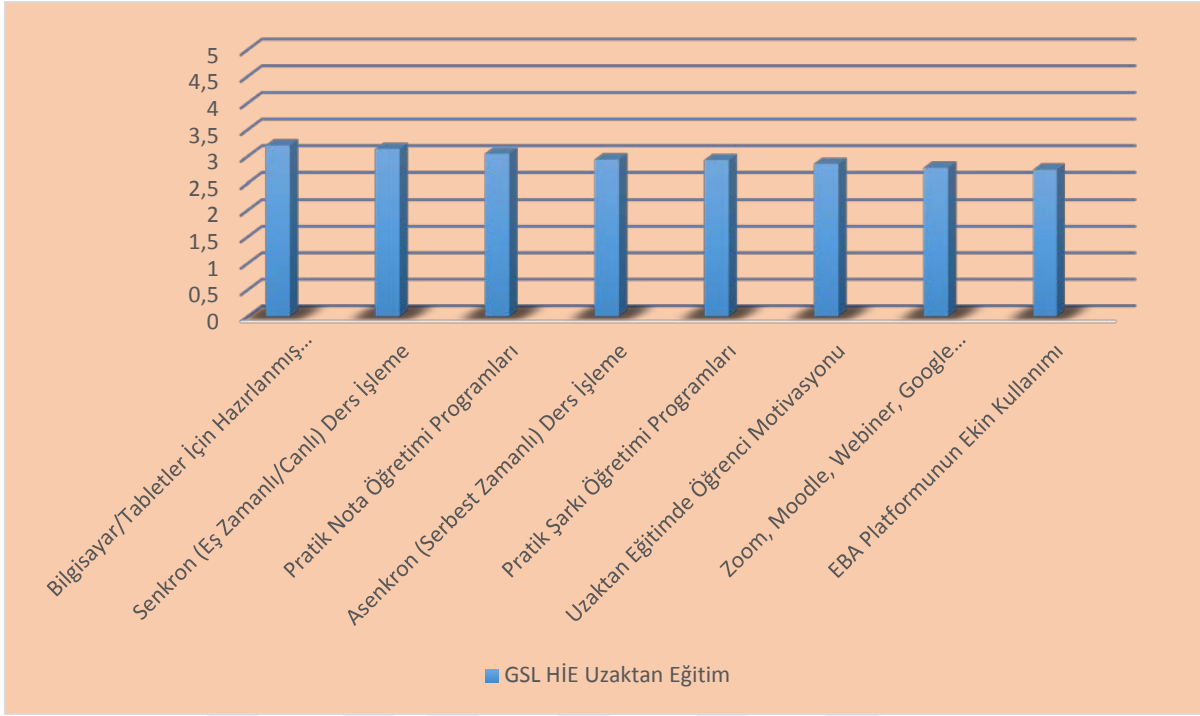
“Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, GoogleMeets, Skype vb. Yazılımların Kullanımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,27,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %37,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype vb. yazılımların kullanımı” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,79$ değerinde bulunmuştur.

“Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” konusuna ilişkin HİE ihtiyacını belirlemek için sorulan soruya; GSL müzik öğretmenlerinin %,25,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %20’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %11,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %31,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. GSL müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,86$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

GSL müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” konularında $\bar{X} = 2,75 - 3,20$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %,21,8 - %34,5 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %23,6 - %37,3 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, GSL müzik öğretmenlerinin, “Senkron (Eş Zamanlı / Canlı)ders işleme” (%34,5), “Bilgisayar/tabletler için hazırlanmış yazılımları kullanma” (%33,6), Pratik Nota Öğretimi Programları” (%31,8), “Asenkron (Serbest Zamanlı) ders işleme” (%27,3), ile ilgili konularda HİE’lere orta düzeyde ihtiyaç duydukları, “Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, GoogleMeets, Skype vb. Yazılımların Kullanımı” (%37,3), “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” (%31,9) “Pratik Şarkı Öğretimi Programları” (%31,8) ve “EBA Platformunun Etkin Kullanımı” (%30) ile ilgili konularda HİE’lere düşük düzeyde ihtiyaç duydukları görülmüştür.

Grafik 24. GSL Müzik Öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 24’te örneklem grubuna uygulanan ankette müzik öğretmenlerinin GSL müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” konuları için belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçları, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; GSL müzik öğretmenlerinin en fazla “Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma” ile ilgili konuda HİE’ye ihtiyaçlarının olduğu, ($\bar{X}=3,20$), en az ise “EBA Platformunun Etkin Kullanımı” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 2,75$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında GSL müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma”, “Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme”, “Pratik Nota Öğretimi Programları”, “Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme”, “Pratik Şarkı Öğretimi Programları”, “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu”, “Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype Vb. Yazılımların Kullanımı”, “EBA Platformunun Etkin Kullanımı” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu görülmektedir.

4.5. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 61. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss	
1	BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci Tanılama	25	44,6	3	5,4	8	14,3	7	12,5	13	23,2	56	2,643	1,678
2	Güncel BİLSEM Müzik Alanı Öğretim Programı	14	25	6	10,7	10	17,9	7	12,5	19	33,9	56	3,196	1,611
3	BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Yaratıcılığını Geliştirme	9	16,1	2	3,6	10	17,9	11	19,6	24	42,9	56	3,696	1,463
4	BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Müzikal Olarak Bireysel Gelişim Çeşitliliği	7	12,5	2	3,6	6	10,7	9	16,1	25	44,6	49	3,878	1,452
5	BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Toplu Etkinlik Hazırlığı Ve Sunumu	7	12,5	8	14,3	12	21,4	9	16,1	20	35,7	56	3,482	1,426
6	BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerine Yönelik Proje Hazırlama	6	10,7	3	5,4	10	17,9	9	16,1	28	50	56	3,893	1,370
7	BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci, Öğretmen Ve Veli İletişimi (Motivasyon Ve Verimliliği Arttırma Süreçleri)	12	21,4	6	10,7	13	23,2	7	12,5	18	32,1	56	3,232	1,537
8	BİLSEM Öğrencilerinin Yerelden Ulusala Ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımlarına İlişkin Uygulamalar	9	16,1	3	5,4	10	17,9	11	19,6	23	41,3	56	3,643	1,470
9	BİLSEM ’deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser – Resital Vb.) Düzenlenmesi Ve Uygulanması	12	21,4	8	14,3	11	19,6	3	5,4	22	39,3	56	3,268	1,612
10	Bilsem Müzik Alanı Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme - Değerlendirme	10	17,9	2	3,6	13	23,2	8	14,3	23	41,2	56	3,571	1,499
11	Bilsem Müzik Alanı Öğrencilerinde Performansa Dayalı Değerlendirme	10	17,9	3	5,4	13	23,2	7	12,5	23	41,1	56	3,536	1,513

Tablo 61'e göre; araştırmaya katılan BİLSEM müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin "BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarına" ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 61'de görüldüğü gibi, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu ve 11'inci maddelerde en yüksek oranın "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinde ve 1'inci maddede ise "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları konularından "BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci Tanılama" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik alan öğretmenlerinin %23,2'si "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %12,5'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %14,3'ü "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %5,4'ü "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %44,6'sı "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin "BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci Tanılama" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,64$ değerinde bulunmuştur.

"Güncel BİLSEM Müzik Alanı Öğretim Programı" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %33,9'u "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %12,5'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %17,9'u "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %10,7'si "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %25'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin "Güncel BİLSEM Müzik Alanı Öğretim Programı" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,19$ değerinde bulunmuştur.

"BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Yaratıcılığını Geliştirme" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %42,9'u "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %19,6'sı "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %17,9'u "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %3,6'sı "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %16,1'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin "BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Yaratıcılığını Geliştirme" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,69$ değerinde bulunmuştur.

“BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Müzikal Olarak Bireysel Gelişim Çeşitliliği” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %44,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %12,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Müzikal Olarak Bireysel Gelişim Çeşitliliği” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,87$ değerinde bulunmuştur.

“BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Toplu Etkinlik Hazırlığı ve Sunumu” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %35,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %12,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Toplu Etkinlik Hazırlığı ve Sunumu” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,48$ değerinde bulunmuştur.

“BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerine Yönelik Proje Hazırlama” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %50’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %10,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerine Yönelik Proje Hazırlama” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,89$ değerinde bulunmuştur.

“BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci, Öğretmen ve Veli İletişimi (Motivasyon ve Verimliliği Arttırma Süreçleri)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %32,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci, Öğretmen ve Veli İletişimi (Motivasyon Ve Verimliliği Arttırma Süreçleri)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,23$ değerinde bulunmuştur.

“BİLSEM Öğrencilerinin Yerelden Ulusala ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımalarına İlişkin Uygulamalar” konusyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %41,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %16,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Öğrencilerinin Yerelden Ulusala ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımalarına İlişkin Uygulamalar” konusyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,64$ değerinde bulunmuştur.

“BİLSEM ’deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser – Resital vb.) Düzenlenmesi ve Uygulanması” konusyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %39,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “BİLSEM ’deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser – Resital vb.) Düzenlenmesi ve Uygulanması” konusyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,26$ değerinde bulunmuştur.

“BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme – Değerlendirme” konusyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %41,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,9’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme – Değerlendirme” konusuna ilişkin HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,57$ değerinde bulunmuştur.

“BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinde Performansa Dayalı Ölçme – Değerlendirme” konusyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %41,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinde Performansa Dayalı Ölçme – Değerlendirme” konusyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,53$ değerinde bulunmuştur.

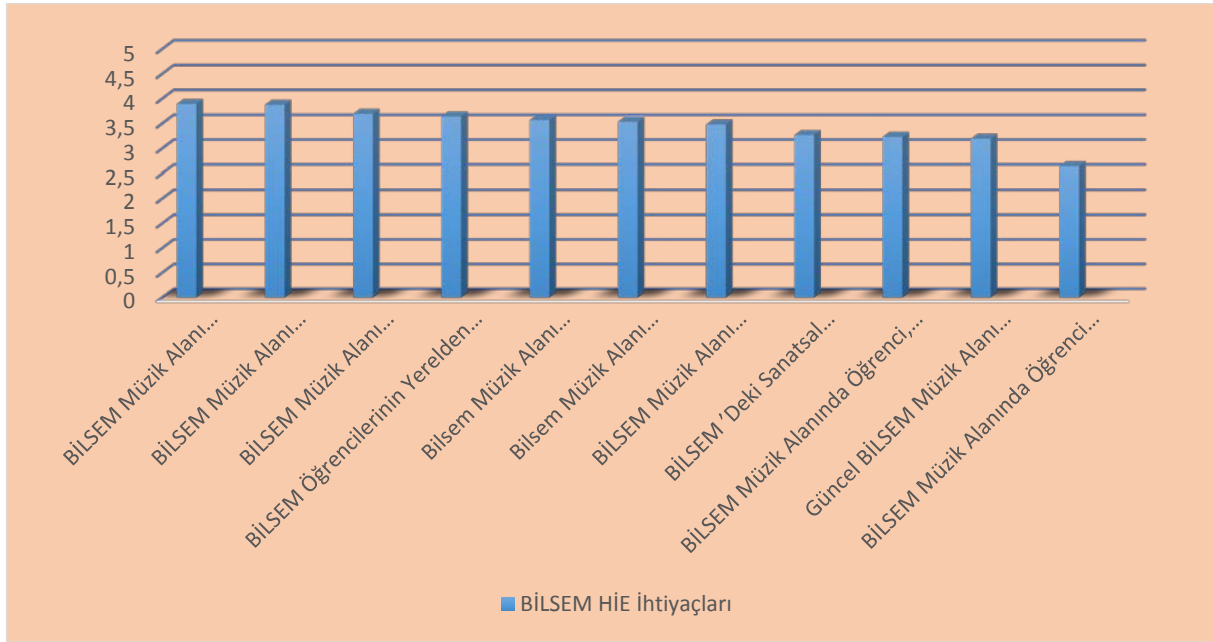

Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

BİLSEM müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarına ilişkin konularında $\bar{X} = 2,64 - 3,89$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen Yeterliydi” ve “Hiç Yeterli Değildi” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitimlerden aldıkları memnuniyet düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %23,2 - %50 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %10,7 - %44-6 aralığında olması hizmet içi eğitimi memnuniyetine ilişkin konulardaki HİE ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin “BİLSEM müzik alanı öğrencilerine yönelik proje hazırlama” (%50), “BİLSEM müzik alanı öğrencilerinin müzikal olarak bireysel gelişim çeşitliliği” (%44,6), “BİLSEM müzik alanı öğrencilerinin yaratıcılığını geliştirme” (%42,9), “BİLSEM öğrencilerinin yerelden ulusala ve ulusaldan uluslararası müzik türlerini tanımlarına ilişkin uygulamalar” (%41,3), “Bilsem müzik alanı öğrencilerinde süreç temelli ölçme - değerlendirme” (%41,2) “Bilsem müzik alanı öğrencilerinde performansa dayalı değerlendirme” (%41,1), “BİLSEM ’deki sanatsal faaliyetlerin (dinleti – konser –resital vb.) düzenlenmesi ve uygulanması” (%39,3), BİLSEM müzik alanı öğrencilerinin toplu etkinlik hazırlığı ve sunumu” (%35,7), “Güncel BİLSEM müzik alanı öğretim programı” (%33,9), “BİLSEM müzik alanında öğrenci, öğretmen ve veli iletişimi (motivasyon ve verimliliği arttırma süreçleri)” (%32,1) ile ilgili HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “BİLSEM müzik alanında öğrenci tanılama” (%44,6) konusuyla ilgili ise HİE’lere düşük düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Buna göre, BİLSEM müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitime büyük ölçüde ihtiyaç duydukları söylenebilir. Ayrıca HİE’e ilişkin BİLSEM konuları kapsamında “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %23,2- %50 aralığında ve genel olarak yüksek düzeyde olması, BİLSEM müzik öğretmenlerinin HİE’e büyük ölçüde ihtiyaç duydukları şeklinde yorumlanabilir.

Grafik 25. Müzik Öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçları ” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 25’te örneklem grubuna uygulanan ankette BİLSEM müzik öğretmenlerinin “HİE İhtiyaçları” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına yönelik değerlendirmeler aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin en fazla “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerine Yönelik Proje Hazırlama” ($\bar{X} = 3,89$) ve “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Müzikal Olarak Bireysel Gelişim Çeşitliliği” ($\bar{X} = 3,87$) konularıyla ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri, en az ise “BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci Tanılama” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 2,64$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında BİLSEM müzik öğretmenlerinin “HİE İhtiyaçları” konularında ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerine Yönelik Proje Hazırlama”, “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Müzikal Olarak Bireysel Gelişim Çeşitliliği”, “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Yaratıcılığını Geliştirme”, “BİLSEM Öğrencilerinin Yerelden Ulusala Ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımlarına İlişkin Uygulamalar”, “Bilsem Müzik Alanı Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme - Değerlendirme”, “Bilsem Müzik Alanı Öğrencilerinde Performansa Dayalı Değerlendirme” ve “BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Toplu Etkinlik Hazırlığı ve Sunumu” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu, “BİLSEM ’deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser –Resital Vb.) Düzenlenmesi

Ve Uygulanması”, “BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci, Öğretmen Ve Veli İletişimi (Motivasyon Ve Verimliliği Arttırma Süreçleri)” ve “Güncel BİLSEM Müzik Alanı Öğretim Programı” konularında HİE'lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci Tanılama” konusunda ise HİE'lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.5.1. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 62. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitimine İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Müziksel işitme okuma yazma	26	46,4	8	14,3	9	16,1	9	16,1	4	7,1	56	2,232	1,375
2 Bireysel ses eğitimi	24	42,9	8	14,3	9	16,1	9	16,1	6	10,7	56	2,375	1,446
3 Okul çalgıları (Blokflüt)	38	67,9	8	14,3	6	10,7	1	1,8	3	5,4	56	1,625	1,104
4 Okul çalgıları (mandolin)	25	44,6	5	8,9	9	16,1	4	7,1	13	23,2	56	2,554	1,650
5 Okul Çalgıları (Gitar)	18	32,2	8	14,3	9	16,1	4	7,1	17	30,4	56	2,893	1,658
6 Okul çalgıları (Bağlama)	25	44,6	6	10,7	9	16,1	5	8,9	11	19,6	56	2,482	1,595
7 Armoni - Kontrpuan	16	28,6	4	7,1	15	26,8	10	17,9	11	19,6	56	2,929	1,487
8 GTHM ve Uygulamaları	18	32,1	7	12,5	14	25	4	7,1	13	23,2	56	2,768	1,549
9 GTSM ve Uygulamaları	27	48,2	5	8,9	11	19,6	7	12,5	6	10,7	56	2,286	1,448
10 Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi	11	19,6	7	12,5	7	12,5	9	16,1	22	39,3	56	3,429	1,582
11 Koro ve Yönetimi	11	19,6	7	12,5	10	17,9	8	14,3	20	35,7	56	3,339	1,552
12 Elektronik Org Eğitimi	22	39,3	4	7,1	11	19,6	3	5,4	16	28,6	56	2,768	1,684

13	Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi	21	37,5	3	5,4	11	19,6	3	5,4	18	32,1	56	2,893	1,712
14	Eşlik Çalma	7	12,5	6	10,7	9	16,1	5	8,9	29	51,8	56	3,768	1,489
15	Eğitim Müziği Dağarı	20	35,7	5	8,9	15	26,8	6	10,7	10	17,9	56	2,661	1,504
16	Eğitim Müziği Besteleme	15	26,8	7	12,5	7	12,5	10	17,9	17	30,4	56	3,125	1,618
17	Müzik Biçimleri	21	37,5	6	10,7	13	23,2	6	10,7	10	17,9	56	2,607	1,521
18	Türk Müziği Çok Seslendirme	22	39,4	2	3,6	11	19,6	8	14,3	13	23,2	56	2,786	1,637
19	Okul öncesinde Müzik eğitimi	21	37,5	4	7,1	13	23,2	5	8,9	13	23,2	56	2,732	1,601
20	Bireysel çalgı ve öğretimi	17	30,4	7	12,5	11	19,6	6	10,7	15	26,8	56	2,911	1,598
21	Piyano ve öğretimi	16	28,7	5	8,9	12	21,4	7	12,5	16	28,7	56	3,036	1,595
22	Okul Bandosu	31	55,4	3	5,4	7	12,5	7	12,5	8	14,3	56	2,250	1,563

Tablo 62'e göre; araştırmaya katılan 56 BİLSEM müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin “Alan ve Alan Eğitimine” ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 62'de görüldüğü gibi, 10'uncu, 11'inci, 14'üncü, 16'ncı, 19'uncu, 20'nci ve 21'inci maddelerde en yüksek oranın “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinde ve 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 12'inci, 13'üncü, 15'inci, 17'nci, 18'inci ve 22'inci maddelerde ise “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre “Alan ve Alan Eğitimi” konularından “Müziksel İşitme Okuma Yazma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %7,1'i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1'i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3'ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %46,4'ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Müziksel İşitme Okuma Yazma” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,23$ değerinde bulunmuştur.

“Bireysel Ses Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %10,7'si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1'i

“Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %42,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bireysel Ses Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,37$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Blokflüt)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %5,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %1,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %10,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %67,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Blokflüt)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,62$ değerinde bulunmuştur.

Okul Çalgıları (Mandolin) konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %23,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %44,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Blokflüt)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,55$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Gitar)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %32,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Gitar)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,89$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Çalgıları (Bağlama)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %19,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %44,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Okul Çalgıları (Bağlama)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,48$ değerinde bulunmuştur.

“Armoni-Kontrpuan” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %19,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %26,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %28,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir.

BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Armoni-Kontrpuan” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,92$ değerinde bulunmuştur.

“GTHM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %23,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %25’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %32,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Armoni-Kontrpuan” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,76$ değerinde bulunmuştur.

“GTSM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %10,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %48,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “GTSM ve Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,28$ değerinde bulunmuştur.

“Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %39,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %12,5’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,42$ değerinde bulunmuştur.

“Koro ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %35,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %17,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Koro ve Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,33$ değerinde bulunmuştur.

“Elektronik Org Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %28,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %39,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Elektronik Org Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı

düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,76$ değerinde bulunmuştur.

“Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %32,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %37,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,89$ değerinde bulunmuştur.

“Eşlik Çalma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %51,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Eşlik Çalma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,76$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Müziği Dağarı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %17,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %26,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %35,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Eğitim Müziği Dağarı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,66$ değerinde bulunmuştur.

“Eğitim Müziği Besteleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %26,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Eğitim Müziği Besteleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,12$ değerinde bulunmuştur.

“Müzik Biçimleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %17,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %23,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %37,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Müzik Biçimleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,60$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Müziği Çok Seslendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %23,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %39,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türk Müziği Çok Seslendirme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,78$ değerinde bulunmuştur.

“Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %23,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %23,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %37,5’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Okul Öncesinde Müzik Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,73$ değerinde bulunmuştur.

“Bireysel Çalgı ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %26,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %30,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bireysel Çalgı ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,91$ değerinde bulunmuştur.

“Piyano ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %29,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %21,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %28,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Piyano ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,03$ değerinde bulunmuştur.

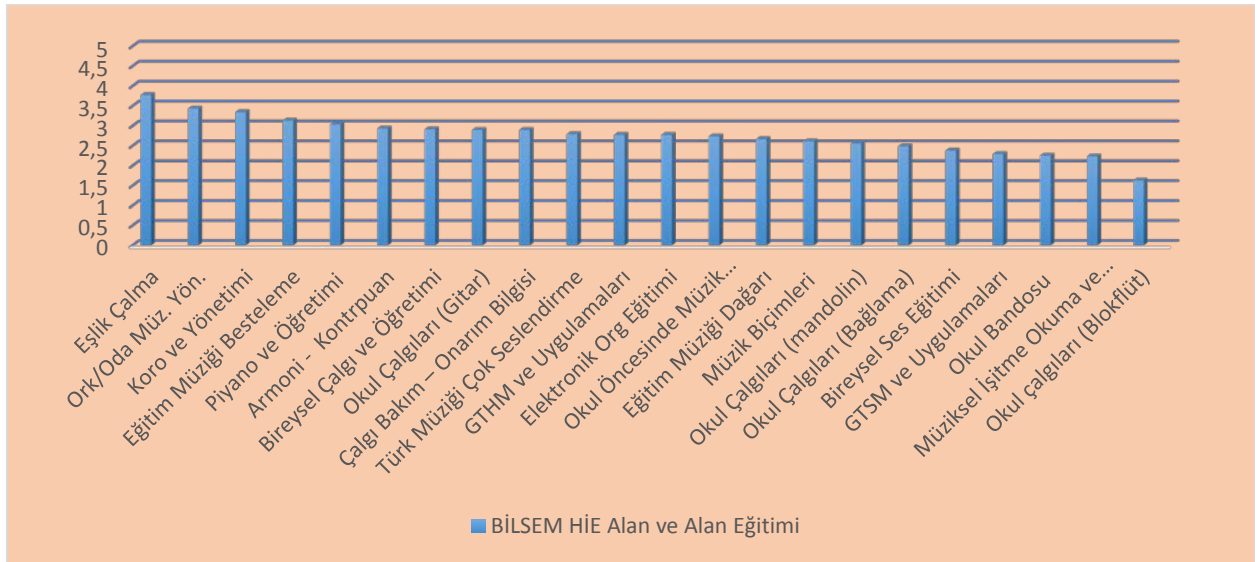
“Okul Bandosu” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %14,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %55,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Piyano ve Öğretimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,25$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Alınan Hizmet İçi Eğitimine İlişkin Memnuniyet” konularında $\bar{X} = 1,62 - 3,76$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %,5,4- %51,8 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %12,5 - %67,9 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin, “Eşlik Çalma” (%51,8), “Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi”(%,39,3), “Koro ve Yönetimi” (%35,7) ve “Eğitim Müziği Besteleme” (%30,4) ile ilgili konularda HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, “Okul Çalgıları (Blokflüt)” (%67,9), Okul Bandosu(%55,4), GTSM ve Uygulamaları” (%48,2), “Müziksel İşitme Okuma Yazma” (%46,4), “Okul Çalgıları (Bağlama)” (%44,6), “Okul Çalgıları (Mandolin)” (%44,6), “Bireysel Ses Eğitimi (%42,9), Türk Müziği Çok Seslendirme (%39,4),), Elektronik Org Eğitimi (%39,3), Müzik Biçimleri (%37,6),Okul Öncesinde Müzik Eğitimi(%37,5), Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi (%37,5), Eğitim Müziği Dağarı (%35,7), “Okul Çalgıları (Gitar)” (%32,2), “GTHM ve Uygulamaları” (%32,1), Bireysel Çalgı ve Öğretimi(%30,4), Piyano ve Öğretimi (%28,7) , “Armoni-Kontrpuan” (%28,6), ile ilgili konularda ise HİE'lere orta düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür.

Grafik 26. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 26’da örneklem grubuna uygulanan ankette BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına yönelik değerlendirmeler aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Müziksel İşitme Okuma Yazma” ile ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri ($\bar{X} = 3,76$), en az ise “Okul çalgıları (Blokflüt)” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 1,62$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında BİLSEM müzik öğretmenlerinin Alan Ve Alan Eğitimi” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Eşlik Çalma”, “Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi”, “Koro ve Yönetimi”, “Eğitim Müziği Besteleme” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu, Piyano ve öğretimi”, “Armoni - Kontrpuan” “Bireysel çalgı ve öğretimi”, “Okul Çalgıları (Gitar)”, “Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi”, “Türk Müziği Çok Seslendirme”, “GTHM ve Uygulamaları”, “Elektronik Org Eğitimi”, “Okul öncesinde Müzik eğitimi”, “Eğitim Müziği Dağarı”, “Müzik Biçimleri”, “Okul çalgıları (mandolin)”, “Okul çalgıları (Bağlama)”, konularında HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “Bireysel Ses eğitimi”, “GTSM ve Uygulamaları”, “Okul Badosu”, “Müziksel İşitme Okuma Yazma”, “Okul çalgıları (Blokflüt)” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.5.2. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 63. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisi Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Eğitim Bilimi	23	41,1	11	19,6	12	21,4	4	7,1	6	10,7	56	2,268	1,355
2 Eğitim Psikolojisi	22	39,3	12	21,4	10	17,9	7	12,5	5	8,9	56	2,304	1,347
3 Ölçme ve Değerlendirme	25	44,6	11	19,6	11	19,6	2	3,6	7	12,5	56	2,196	1,380
4 Öğretim Tek. ve Materyal Tasarımı	12	21,4	11	19,6	10	17,9	14	25	9	16,1	56	2,946	1,406

5	Özel Öğretim Yöntemleri	14	25	8	14,3	13	23,2	6	10,7	15	26,8	56	3,000	1,537
6	Sınıf Yönetimi	27	48,2	13	23,2	9	16,1	2	3,6	5	8,9	56	2,018	1,272
7	Rehberlik	27	48,2	11	19,6	7	12,5	3	5,4	8	14,3	56	2,179	1,453
8	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	26	46,4	13	23,2	8	14,3	7	12,5	2	3,6	56	2,036	1,205
9	Özel Eğitim	14	25	4	7,1	17	30,4	5	8,9	16	28,6	56	3,089	1,528

Tablo 63'e göre; araştırmaya katılan 56 BİLSEM müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin "Meslek Bilgisine" ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 21'de görüldüğü gibi, 5'inci ve 9'uncu maddelerde en yüksek oranın "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinde ve 1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 6'ncı, 7'nci ve 8'inci, maddelerde ise "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre "Meslek Bilgisi" konularından "Eğitim Bilimi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %10,7'si "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %7,1'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum", %21,4'ü "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %19,6'sı "Az İhtiyaç Duyuyorum" ve %41,1'i "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin "Eğitim Bilimi" konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,26$ değerinde bulunmuştur.

"Eğitim Psikolojisi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %8,9'u "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %12,5'i "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum" %17,9'u "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %21,4'ü "Az İhtiyaç Duyuyorum", %39,3'ü "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin "Eğitim Psikolojisi" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,30$ değerinde bulunmuştur.

"Ölçme ve Değerlendirme" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %12,5'i "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %3,6'sı "Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum" %19,6'sı "Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum", %19,6'sı "Az İhtiyaç Duyuyorum", %44,6'sı "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme" konusuyla ilgili HİE ihtiyacı

düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,19$ değerinde bulunmuştur.

“Öğretim Tek. ve Materyal Tasarımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %16,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %25’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %17,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %21,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Öğretim Tek. ve Materyal Tasarımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,94$ değerinde bulunmuştur.

“Özel Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %26,8’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %23,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %25’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Özel Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,00$ değerinde bulunmuştur.

“Sınıf Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %8,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %48,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Sınıf Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,01$ değerinde bulunmuştur.

“Rehberlik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %14,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %48,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Rehberlik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,17$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %3,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,2’si “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %46,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,03$ değerinde

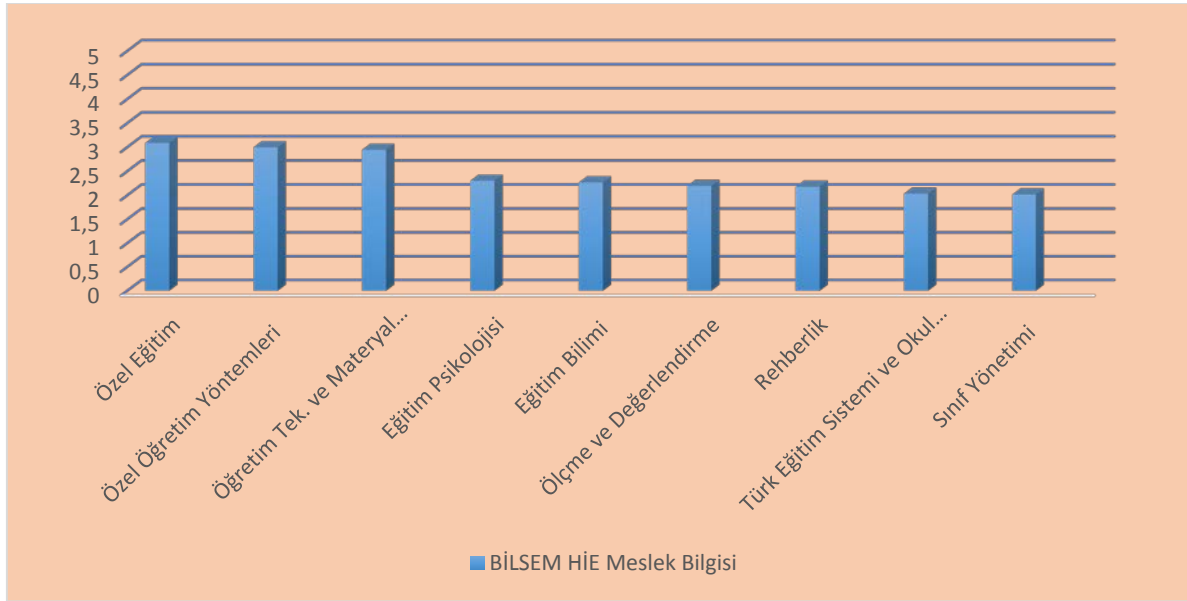
bulunmuştur.

“Özel Eğitim” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %28,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %30,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %25’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Özel Eğitim” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,08$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisine” ilişkin konularında $\bar{X} = 2,01 - 3,08$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %,8,9- %28,6 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %21,4- %48,2 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin, “Özel Öğretim Yöntemleri” (% 26,8) ve “Özel Eğitim” (%28,6), ile ilgili konularda HİE’lere orta düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, Sınıf Yönetimi (%48,2)”, “Rehberlik (%48,2)”, “Okul Yönetimi” (%46,4), “Ölçme ve Değerlendirme” (%44,6), “Eğitim Bilimi” (%41,1), “Eğitim Psikolojisi” (%39,3), “Öğretim Tek.ve Materyal Tasarımı” (%21,4), ve “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” konularında ise HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaç duymadıkları görülmüştür.

Grafik 27. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 27’de örneklem grubuna uygulanan ankette BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarıyla ilgili aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Özel Eğitim” ile ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri ($\bar{X} = 3,08$), en az ise “Sınıf Yönetimi” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 2,01$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Özel Eğitim”, “Özel Öğretim Yöntemleri”, “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu, “Eğitim Psikolojisi”, “Eğitim Bilimi”, “Ölçme ve Değerlendirme”, “Rehberlik”, “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” ve “Sınıf Yönetimi” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.5.3. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Genel Kültür Alanına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 64. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Müzik Kültürü	13	27,2	10	17,9	15	26,8	7	12,5	11	19,6	56	2,875	1,427
2 Felsefe	20	35,8	5	8,9	14	25	8	14,3	9	16,1	56	2,661	1,492
3 Atatürk ilkeleri ve İnkılap tarihi	25	44,6	10	17,9	9	16,1	6	10,7	6	10,7	56	2,250	1,404
4 Yabancı Dil	17	30,4	7	12,5	8	14,3	4	7,1	20	35,7	56	3,054	1,699
5 Genel Müzik Tarihi	17	30,4	10	17,9	13	23,2	6	10,7	10	17,9	56	2,679	1,466
6 Türkçe: Yazılı Anlatım	32	57,1	10	17,9	7	12,5	2	3,6	5	8,9	56	1,893	1,288
7 Türkçe: Sözlü Anlatım	32	57,2	11	19,6	8	14,3	1	1,8	4	7,1	56	1,821	1,192
8 Bilgisayar	16	28,6	7	12,5	12	21,4	7	12,5	14	25	56	2,929	1,559
9 Güncel Popüler Müzikler	22	39,3	10	17,9	8	14,3	4	7,1	12	21,4	56	2,536	1,583
10 Topluma Hizmet Uygulamaları	19	33,9	11	19,6	13	23,2	6	10,7	7	12,5	56	2,482	1,388
11 Oyun – Dans – Müzik	8	14,3	5	8,9	16	28,6	9	16,1	18	32,1	56	3,429	1,399
12 Bilimsel Araştırma Yöntemleri	20	35,7	6	10,7	11	19,6	5	8,9	14	25	56	2,768	1,618

Tablo 64’e göre; araştırmaya katılan 56 BİLSEM müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin “Genel Kültür” alanına ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 22’de görüldüğü gibi, 4’üncü ve 11’inci maddelerde en yüksek oranın “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinde ve 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 5’inci, 6’ncı, 7’nci ve 8’inci, 9’uncu, 10’uncu ve 12’inci maddelerde ise “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre “Genel Kültür” konularından “Müzik Kültürü” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %19,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %26,8’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %27,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Müzik Kültürü” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,87$ değerinde bulunmuştur.

“Felsefe” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %16,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %25’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %35,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Felsefe” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,66$ değerinde bulunmuştur.

“Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %10,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %44,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,25$ değerinde bulunmuştur.

“Yabancı Dil” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %35,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %30,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Yabancı Dil” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,05$ değerinde bulunmuştur.

“Genel Müzik Tarihi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %17,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %23,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %30,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Genel Müzik Tarihi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,67$ değerinde bulunmuştur.

“Türkçe: Sözlü Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %8,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %57,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türkçe: Sözlü Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,89$ değerinde bulunmuştur.

“Türkçe: Yazılı Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %7,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %1,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %57,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türkçe: Yazılı Anlatım” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,82$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayar” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %25’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %21,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %28,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bilgisayar” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,92$ değerinde bulunmuştur.

“Güncel Popüler Müzikler” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %21,4’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %39,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Güncel Popüler Müzikler” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,53$ değerinde bulunmuştur.

“Topluma Hizmet Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %12,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %23,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %33,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Topluma Hizmet Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,48$ değerinde bulunmuştur.

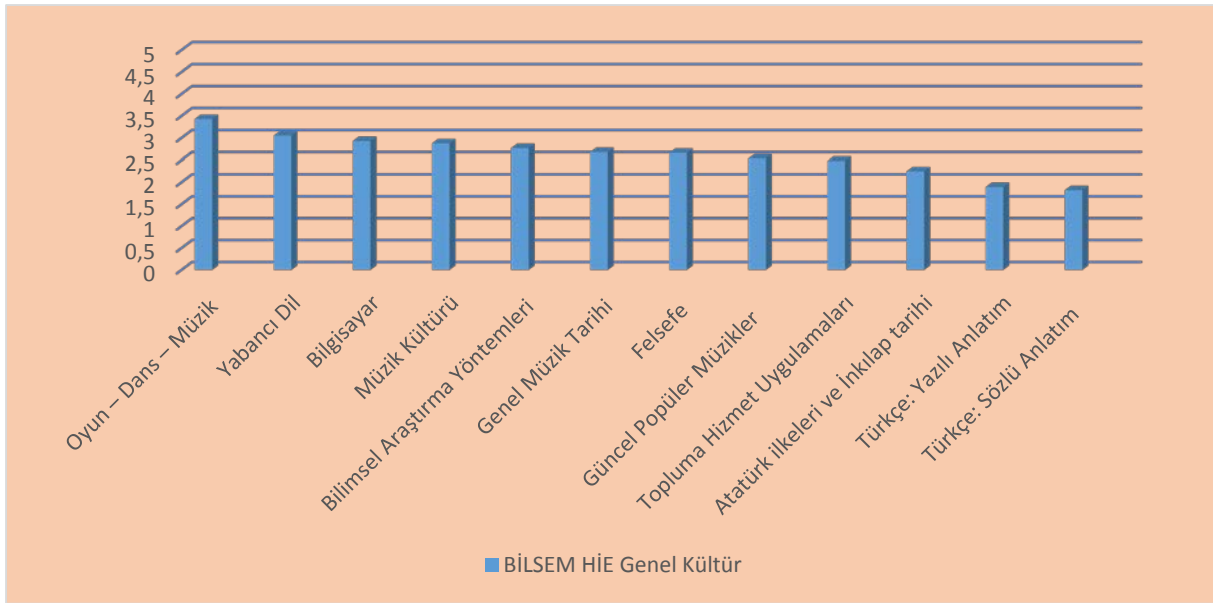
“Oyun – Dans – Müzik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %32,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %28,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Oyun – Dans – Müzik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,42$ değerinde bulunmuştur.

“Bilimsel Araştırma Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %25’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum” %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum”, %35,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,76$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” alanına ilişkin konularında $\bar{X} = 1,82 - 3,42$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %7,1 - %35,7 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %14,3 - %57,1 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin, “Yabancı Dil” (%35,7), ve “Oyun – Dans – Müzik” (%32,1) ile ilgili konularda HİE’lere orta düzeyde ihtiyaç duydukları, “Türkçe: Sözlü Anlatım” (%57,2), “Türkçe: Yazılı Anlatım” (%57,1), “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi” (%44,6), “Güncel Popüler Müzikler” (%39,3), “Felsefe” (%35,7), “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” (%35,7), “Topluma Hizmet Uygulamaları” (%33,9), “Genel Müzik Tarihi” (%30,4), “Bilgisayar” (%28,6) ve “Müzik Kültürü” (%27,2), ile ilgili konularda ise HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaç duymadıkları görülmüştür.

Grafik 28. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Genel Kültür” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 28’de örneklem grubuna uygulanan ankette BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarıyla ilgili değerlendirmeler, aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Oyun – Dans – Müzik” ile ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri ($\bar{X} = 3,42$), en az ise “Türkçe: Sözlü Anlatım ” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 1,82$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Genel Kültür” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Oyun – Dans – Müzik”, “Yabancı Dil”, “Bilgisayar” ve “Müzik Kültürü” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu, “Bilimsel Araştırma Yöntemleri”, “Genel Müzik Tarihi”, “Felsefe”, “Güncel Popüler Müzikler” ve “Topluma Hizmet Uygulamaları” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “Atatürk ilkeleri ve İnkılap Tarihi”, “Türkçe: Yazılı Anlatım” ve “Türkçe: Sözlü Anlatım” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.5.4. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 65. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Genel Müzik Öğretim Yöntemleri	14	25	6	10,7	11	19,6	8	14,3	17	30,4	56	3,143	1,577
2 Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi	19	33,9	9	16,1	6	10,7	9	16,1	13	23,2	56	2,786	1,614
3 Nota İle Öğretim Yöntemi	20	35,7	9	16,1	6	10,7	7	12,5	14	25	56	2,750	1,643
4 Dalcroze Yöntemi	9	16,1	7	12,5	8	14,3	8	14,3	24	42,9	56	3,554	1,536
5 Kodaly Yöntemi	9	16,1	4	7,1	10	17,9	12	21,4	21	37,9	56	3,571	1,463
6 Orff Yöntemi	12	21,4	3	5,4	8	14,3	9	16,1	24	42,8	56	3,536	1,595
7 Suzuki Yöntemi	11	19,6	2	3,6	13	23,2	7	12,5	23	41,2	56	3,518	1,537
8 Montessori Yöntemi	8	14,3	2	3,6	9	16,1	9	16,1	28	50	56	3,839	1,449
9 Çoklu Zekâ Yöntemi	9	16,1	3	5,4	14	25	11	19,6	19	33,6	56	3,500	1,427
10 Carabo – Cone Yöntemi	12	21,4	3	5,4	12	21,4	10	17,9	19	33,8	56	3,375	1,532
11 Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	10	17,9	-	-	10	17,9	15	26,8	21	37,8	56	3,661	1,443
12 Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	9	16,1	4	7,1	5	8,9	13	23,2	25	44,6	56	3,732	1,495
13 Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemi	8	14,3	4	7,1	9	16,1	13	23,2	22	39,3	56	3,661	1,430

14	Özgül Müzik Öğretim Yöntemi	10	17,9	3	5,4	11	19,6	9	16,1	23	41,1	56	3,571	1,511
15	Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi	9	16,1	6	10,7	8	14,3	12	21,4	21	37,5	56	3,536	1,488
16	Alfabeli Müzik Öğretim Yöntemi	8	14,3	9	16,1	10	17,9	12	21,4	17	30,4	56	3,375	1,434
17	Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	8	14,3	9	16,1	8	14,3	11	19,6	20	35,7	56	3,464	1,476
18	Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi	6	10,7	10	17,9	12	21,4	10	17,9	18	32,1	56	3,429	1,386
19	Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	15	26,8	7	12,5	6	10,7	11	19,6	17	31,4	56	3,143	1,622
20	Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi	13	23,2	8	14,3	9	16,1	7	12,5	19	33,7	56	3,196	1,600
21	Alaçalamalı Müzik Öğretim Yöntemi	13	23,2	6	10,7	9	16,1	9	16,1	19	33,9	56	3,268	1,589
22	Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi	12	21,4	7	12,5	11	19,6	10	17,9	16	28,6	56	3,196	1,518
23	Tünekleme Müzik Öğretim Yöntemi	15	26,8	6	10,7	9	16,1	7	12,5	19	33,9	56	3,161	1,637
24	Mimikleme Müzik Öğretim Yöntemi	13	23,2	7	12,5	9	16,1	8	14,3	19	33,9	56	3,232	1,595

Tablo 65'e göre; araştırmaya katılan 56 BİLSEM müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin "Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine" ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 65'te görüldüğü gibi, 1'inci, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu, 11'inci, 12'inci, 13'üncü, 14'üncü, 15'inci, 16'ncı, 17'inci, 18'inci, 19'uncu, 20'inci, 21'inci, 22'nci, 23'üncü ve 24'üncü maddelerde en yüksek oranın "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum" seçeneğinde ve 2'inci ve 3'üncü maddelerde ise "Hiç İhtiyaç Duymuyorum" seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; "Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri" konularından "Genel Müzik Öğretim Yöntemleri" konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4'ü "Tamamen İhtiyaç Duyuyorum", %14,3'ü "Büyük

Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,14$ değerinde bulunmuştur.

“Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %23,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %33,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,78$ değerinde bulunmuştur.

“Nota İle Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %25’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %35,7’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Nota İle Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,75$ değerinde bulunmuştur.

“Dalcroze Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %42,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %16,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Dalcroze Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,55$ değerinde bulunmuştur.

“Kodaly Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %37,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %21,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %16,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Kodaly Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,57$ değerinde bulunmuştur.

“Orff Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %42,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM

müzik öğretmenlerinin “Orff Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,53$ değerinde bulunmuştur.

“Suzuki Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %41,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %23,2’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %19,6’sı “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Suzuki Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,51$ değerinde bulunmuştur.

“Montessori Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %50’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %14,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Montessori Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,83$ değerinde bulunmuştur.

“Çoklu Zekâ Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %33,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %25’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %16,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Çoklu Zekâ Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,50$ değerinde bulunmuştur.

“Carabo – Cone Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %33,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Carabo – Cone Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,37$ değerinde bulunmuştur.

“Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %37,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %26,8’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, ve %17,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik

Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,66$ değerinde bulunmuştur.

“Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %44,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %23,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %16,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,73$ değerinde bulunmuştur.

“Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %39,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %23,2’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %14,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,66$ değerinde bulunmuştur.

“Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %41,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,57$ değerinde bulunmuştur.

“Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %37,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %21,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %16,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,53$ değerinde bulunmuştur.

“Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %21,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %14,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum”

şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,37$ değerinde bulunmuştur.

“Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %35,7’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %14,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,46$ değerinde bulunmuştur.

“Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %32,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %21,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %10,7’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,42$ değerinde bulunmuştur.

“Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %26,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,14$ değerinde bulunmuştur.

“Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %33,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,19$ değerinde bulunmuştur.

“Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %33,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,26$ değerinde bulunmuştur.

“Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %28,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,19$ değerinde bulunmuştur.

“Tünekleli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %33,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %26,8’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Tünekleli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,16$ değerinde bulunmuştur.

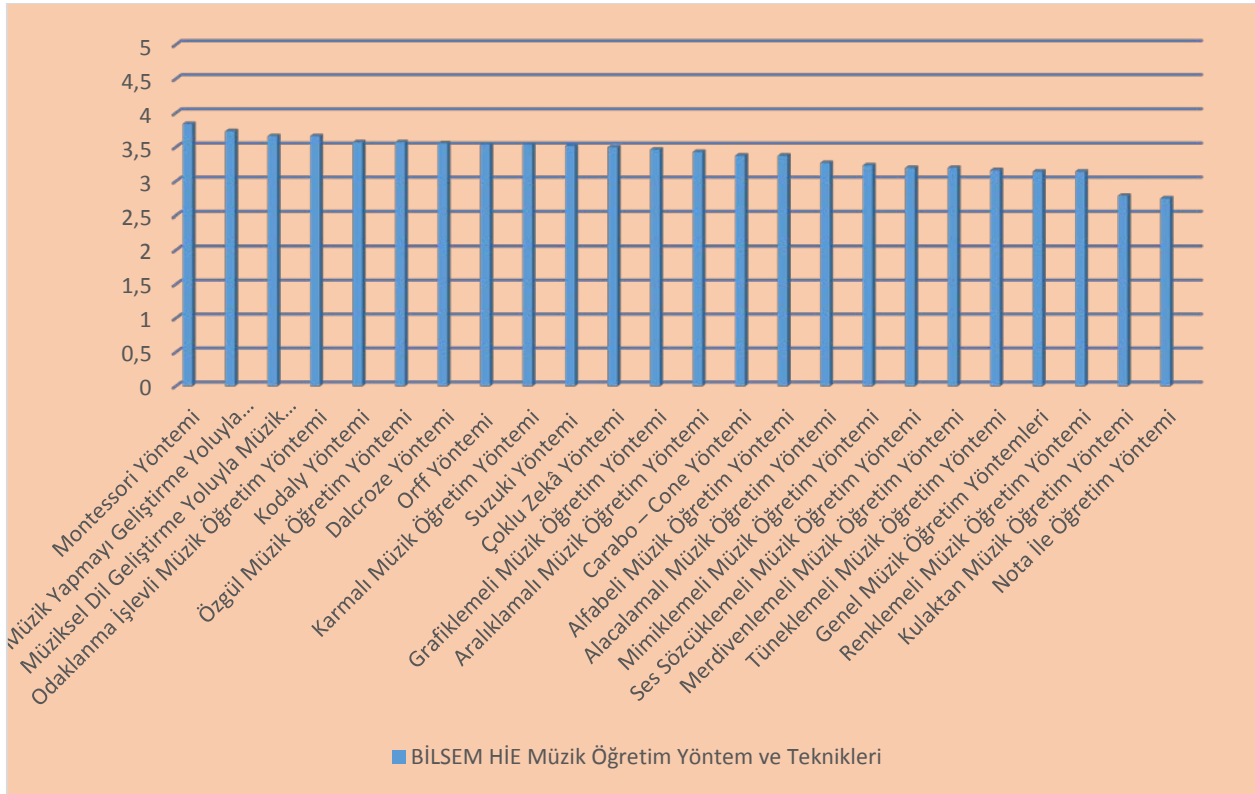
“Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %33,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,23$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Tekniklerine” ilişkin konularında $\bar{X} = 2,75 - 3,83$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin

“Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %23,2 - %50 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %14,3 - %35,7 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Montessori Yöntemi” (%50), “Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” (%44,6), “Dalcroze Yöntemi” (%42,9), “Orff Yöntemi” (%42,8), “Suzuki Yöntemi” (%41,2), “Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri” (%41,1), “Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemleri” (%39,3), “Kodaly Yöntemi” (%37,9) “Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” (%37,8), “Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi” (%37,5), “Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%35,7), “Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi” (%33,9), “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%33,9), “Tüneklemeleli Müzik Öğretim Yöntemi” (%33,9), “Carabo – Cone Yöntemi” (%33,8), “Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%33,7), “Çoklu Zekâ Yöntemi” (%33,6), “Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi” (%32,1), “Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%31,4), “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri” (%30,4), , “Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi” (%30,4) ve “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi” ile ilgili konularda HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu, (%28,6), “Nota İle Öğretim Yöntemi” (%35,7) ve “Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” (%33,9) ile ilgili konularda HİE'ler yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olmadığı görülmüştür.

Grafik 29. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 29’da örneklem grubuna uygulanan ankette BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” konularına yönelik belirttikleri değerlendirmeler aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Montessori Yöntemi” ile ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri ($\bar{X} = 3,42$), en az ise “Nota İle Öğretim Müzik Öğretim Yöntemi” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 1,82$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Montessori Yöntemi”, “Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi”, “Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi” ve “Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemi” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu, “Kodaly Yöntemi”, “Özgül Müzik Öğretim Yöntemi”, “Dalcroze Yöntemi”, “Orff Yöntemi”, “Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi”, “Suzuki Yöntemi”, “Çoklu Zekâ Yöntemi”, “Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi”, “Carabo – Cone Yöntemi”, “Alfabeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Alacalamalı Müzik Öğretim

Yöntemi”, “Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Tüneklemeleli Müzik Öğretim Yöntemi”, “Genel Müzik Öğretim Yöntemleri” ve “Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi konularında HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi” ve “Nota İle Öğretim Müzik Öğretim Yöntemi” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.5.5. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürüne İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 66. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Türk Müzik Kültürü Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Türk Halk Oyunları ve Müzikleri	14	25	5	8,9	14	25	9	16,1	14	26,1	56	3,071	1,511
2 Türk Dünyası Müzikleri	12	21,4	6	10,7	14	25	7	12,5	17	30,4	56	3,196	1,518
3 Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)	27	48,2	6	10,7	14	25	5	8,9	4	7,1	56	2,161	1,318
4 Türk Tasavvuf Musikisi	32	57,1	8	14,3	9	16,1	5	8,9	2	3,6	56	1,875	1,191
5 Çoksesli Türk Müzikleri	8	14,3	6	10,7	7	12,5	11	19,6	24	42,9	56	3,661	1,480

Tablo 66’ya göre; araştırmaya katılan 56 BİLSEM müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin “Türk Müzik Kültürü” bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 24’te görüldüğü gibi, 1’inci, 2’inci ve 5’inci, maddelerde en yüksek oranın “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinde ve 3’üncü ve 4’üncü maddelerde ise “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; “Türk Müzik Kültürü” konularından “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %26,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %25’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik

öğretmenlerinin “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,07$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Dünyası Müzikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %25’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türk Dünyası Müzikleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,19$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %7,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %25’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %48,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 2,16$ değerinde bulunmuştur.

“Türk Tasavvuf Musikisi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %3,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %57,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türk Tasavvuf Musikisi” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,87$ değerinde bulunmuştur.

“Çoksesli Türk Müzikleri” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %42,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %14,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Çoksesli Türk Müzikleri” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,66$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

BİLSEM müzik öğretmenlerinin ““Türk Müzik Kültürü” ilişkin konularında $\bar{X} = 1,87$ – 3,66 aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç

Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %3,6 - %42,9 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %14,3 - %48,2 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Çoksesli Türk Müzikleri” (%42,9), ve “Türk Dünyası Müzikleri” (%30,4) ile ilgili konularda HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duydukları, “Türk Tasavvuf Musikisi” (%57,1), “Türk Askeri Musikisi” (Mehter Müziği) (%48,2) ve “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri” (%26,1) konularında ise HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duymadıkları görülmüştür.

Grafik 30. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselleştirilmesi

Grafik 30’da örneklem grubuna uygulanan ankette BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” konularına yönelik belirttikleri değerlendirmeler aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Çoksesli Türk Müzikleri” ile ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri ($\bar{X} = 3,66$), en az ise “Türk Tasavvuf Musikisi” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 1,87$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Türk Müzik Kültürü” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Çoksesli Türk Müzikleri” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu, “Türk Dünyası Müzikleri” ve “Türk Halk Oyunları ve Müzikleri” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)” ve “Türk Tasavvuf Musikisi” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.5.6. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları Alanına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 67. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanlayıcı		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss
1 Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi	6	10,7	5	8,9	3	5,4	7	12,8	35	62,5	56	4,071	1,425
2 Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)	7	12,5	3	5,4	4	7,1	6	10,7	36	64,3	56	4,089	1,443
3 Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)	6	10,7	5	8,9	4	7,1	7	12,5	34	60,7	56	4,036	1,426
4 Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)	8	14,3	3	5,4	5	8,9	4	7,1	36	64,3	56	4,018	1,507
5 Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları	8	14,3	2	3,6	7	12,5	4	7,1	35	62,5	56	4,000	1,489
6 Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları	14	25	2	3,6	6	10,7	6	10,7	28	50	56	3,571	1,693
7 Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)	8	14,3	3	5,4	3	5,4	6	10,7	36	64,3	56	4,054	1,494
8 Sahne Seslendirme ve Tonmaisterlik	12	21,4	1	1,8	7	12,5	4	7,1	32	57,1	56	3,768	1,640
9 Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme	9	16,1	3	5,4	5	8,9	3	5,4	36	64,3	56	3,964	1,5605

10	Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme	10	17,9	2	3,6	4	7,1	5	8,9	35	62,5	56	3,946	1,577
11	EBA uygulamaları	14	25	7	12,5	11	19,6	5	8,9	19	33,9	56	3,143	1,611

Tablo 67'ye göre; araştırmaya katılan 56 BİLSEM müzik öğretmeninin HİE ihtiyaç anketinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlarına” ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir.

Tablo 25'te görüldüğü gibi, 1'inci, 2'inci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'inci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu ve 11'inci maddelerde en yüksek oranın “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinde olduğu görülmüştür.

Buna göre; “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları Konularından” “Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %62,5'i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5'i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4'ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9'u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %10,7'si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımları konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 4,07$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Nota Yazım Programları(Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %64,3'ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7'si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4'ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %12,5'i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 4,08$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %60,7'si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5'i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1'i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9'u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %10,7'si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)” konusuyla ilgili olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 4,03$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Çalgı Eğitimi Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %64,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %14,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 1,50$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %62,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %14,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 4,01$ değerinde bulunmuştur.

“Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %50’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 4,00$ değerinde bulunmuştur.

“Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %64,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %14,3’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,57$ değerinde bulunmuştur.

“Sahne Seslendirme ve Tonmaisterlik” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %57,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç

Duyuyorum”, %1,8’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Sahne Seslendirme ve Tonmaisterlik” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 4,05$ değerinde bulunmuştur.

“Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %64,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %16,1’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,76$ değerinde bulunmuştur.

“Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %62,5’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,96$ değerinde bulunmuştur.

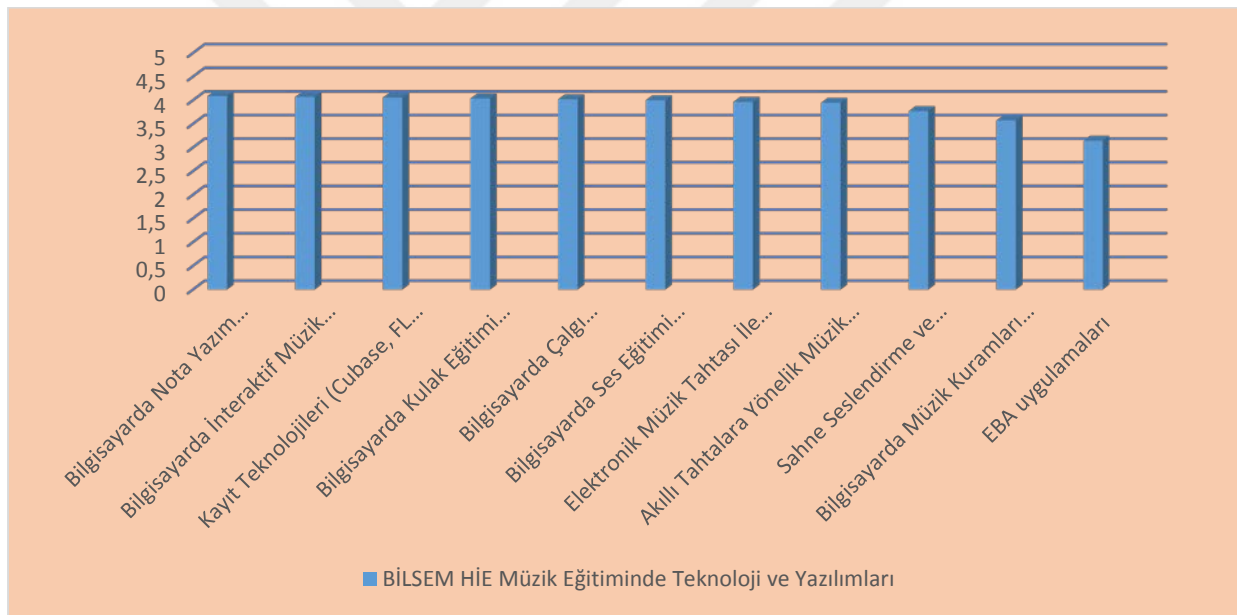
“EBA Uygulamaları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %33,9’u “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %19,6’sı “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,14$ değerinde bulunmuştur.

Bu bulgulara göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

BİLSEM müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlarına ilişkin konularda $\bar{X} = 3,14 - 4,08$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” yönündeki seçenekte yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç

Duyuyorum” seçeneğinin %3,6 - %42,9 aralığında olması hizmet içi eğitim konularındaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin, “Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)” (%64,3), “Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” (%64,3), “Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme” (%64,3), “Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)” (%64,3), “Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi” (%62,5), “Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları” (%62,5), “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” (%62,5), “Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)” (%60,7), “Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik” (%57,1), “Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” (%50) ve “EBA Uygulamaları” (%33,9) ile ilgili konularda HİE’lere yüksek düzeyde ihtiyaç duydukları görülmüştür.

Grafik 31. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 31’de örneklem grubuna uygulanan ankette BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” konularına yönelik belirttikleri değerlendirmeler aritmetik ortalama ($\bar{X}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)” ile ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri ($\bar{X} = 4,08$), en az

ise “EBA uygulamaları” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{X} = 3,14$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımları” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)” , “Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi”, “Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)”, “Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)”, “Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)”, “Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları”, “Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme”, “Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme” ve “Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik” konularında HİE’lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu ve “Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları” ve “EBA Uygulamaları” konularında ise HİE’lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.5.7. 2006 Yılından Günümüze Kadar Olan Süreçte Türkiye’de BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin HİE İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 68. 2006 – 2021 Yıllarını Kapsayan Süreçte HİE Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Alanına İlişkin İhtiyaçlarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Soru	1		2		3		4		5		Tanılayıcı			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	N	X	ss	
1	Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma													
2	10	17,9	3	5,4	6	10,7	7	12,5	30	53,6	56	3,786	1,569	
2	Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme													
3	10	17,9	5	8,9	7	12,5	7	12,5	27	48,2	56	3,643	1,577	
3	Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme													
4	13	23,2	10	17,9	7	12,5	9	16,1	17	30,4	56	3,125	1,584	
4	EBA Platformunun Ekin Kullanımı													
5	17	30,4	7	12,5	7	12,5	7	12,5	18	32,1	56	3,036	1,672	
5	Pratik Şarkı Öğretimi Programları													
6	14	25	4	7,1	9	16,1	7	12,5	22	39,3	56	3,339	1,643	
6	Pratik Nota Öğretimi Programları													
7	10	17,9	3	5,4	7	12,5	10	17,9	26	46,4	56	3,696	1,536	
7	Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype Vb. Yazılımların Kullanımı													
8	19	33,9	2	3,6	8	14,3	9	16,1	18	32,1	56	3,089	1,697	
8	Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu													
	12	21,4	3	5,4	10	17,9	14	25	17	30,4	56	3,375	1,508	

Tablo 68’e göre; araştırmaya katılan 56 BİLSEM müzik öğretmenin HİE ihtiyaç anketinin “Uzaktan Eğitim” alanına ilişkin bölümüne verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 68’de görüldüğü gibi, 1’inci, 2’inci 3’üncü, 4’üncü, 5’inci,6’ncı ve 8’inci maddelerde en yüksek oranın “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinde ve 7’nci maddede ise “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin yüksek oranda olduğu görülmüştür.

Buna göre; “Uzaktan Eğitim” konularından “Bilgisayar/tabletler için hazırlanmış yazılımları kullanma” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %53,6’sı “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük

Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %10,7’si “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %85,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bilgisayar /tabletler için hazırlanmış yazılımları kullanma” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,78$ değerinde bulunmuştur.

“Senkron (Eş Zamanlı/Canlı)Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %48,2’si “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %8,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) ders işleme” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,64$ değerinde bulunmuştur.

“Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %23,2’si “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Asenkron (Serbest Zamanlı) ders işleme” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,12$ değerinde bulunmuştur.

“EBA Platformunun Etkin Kullanımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %32,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %30,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “EBA Platformunun Etkin Kullanımı” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,03$ değerinde bulunmuştur.

“Pratik Şarkı Öğretimi Programları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %39,3’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %7,1’i “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %25’i “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Pratik Şarkı Öğretimi Programları” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,33$ değerinde bulunmuştur.

“Pratik Nota Öğretimi Programları” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %46,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %12,5’i “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %17,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Pratik Nota Öğretimi Programları” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,69$ değerinde bulunmuştur.

“Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype vb. Yazılımların Kullanımı” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %32,1’i “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %16,1’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %14,3’ü “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %3,6’sı “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %33,9’u “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype vb. yazılımların kullanımı” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,08$ değerinde bulunmuştur.

“Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” konusuyla ilgili HİE ihtiyacını saptamak amacıyla yönetilen soruya; BİLSEM müzik öğretmenlerinin %30,4’ü “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum”, %25’i “Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum”, %17,9’u “Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum”, %5,4’ü “Az İhtiyaç Duyuyorum” ve %21,4’ü “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” şeklinde cevaplar vermişlerdir. BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” konusuna ilişkin olarak HİE ihtiyacı düzeylerinin ortalaması $\bar{X} = 3,37$ değerinde bulunmuştur.

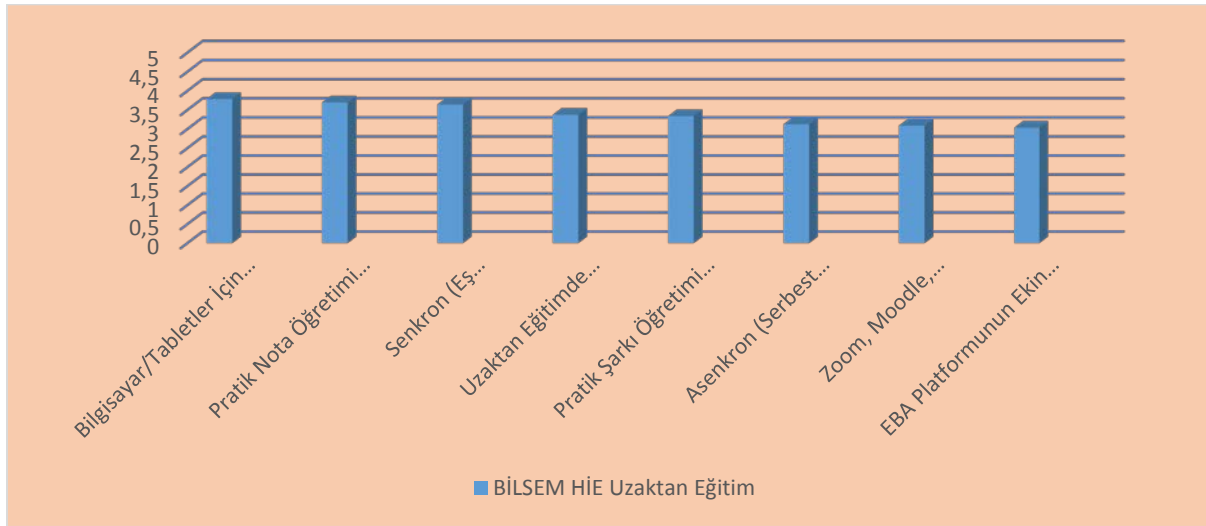
Bu bulgulara göre; BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” konularında belirtmiş oldukları HİE ihtiyaçlarına ait aşağıdaki yorumlar yapılabilir;

BİLSEM müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin konularda $\bar{X} = 3,03 - 3,78$ aralığında olması ve belirtilen memnuniyet düzeylerinin “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” yönündeki seçeneklerde yoğunlaşması, hizmet içi eğitim ihtiyaç düzeylerinin benzer düzeylerde yoğunlaştığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, “Tamamen İhtiyaç Duyuyorum” seçeneğinin %,3,6 - %42,9 aralığında ve “Hiç İhtiyaç Duymuyorum” seçeneğinin %14,3 - %48,2 aralığında olması hizmet içi eğitim konulardaki ihtiyaçlarının genel olarak yüksek düzeyde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma” (%53,6), “Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme” (%48,2), “Pratik

Nota Öğretimi Programları” (%46,4), “Pratik Şarkı Öğretimi Programları” (%39,3), “EBA Platformunun Ekin Kullanımı” (%32,1), “Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme” (%30,4) ve “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” (%30,4) ile ilgili konularda HİE'lere yüksek oranda ihtiyaç duydukları, “Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype Vb. Yazılımların Kullanımı” (%32,1) konusunda ise HİE'lere orta düzeyde ihtiyaç duymadıkları görülmüştür.

Grafik 32. BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” Konularına İlişkin HİE İhtiyaçlarının Belirtilen İhtiyaç Düzeyine Göre Grafikselsel Görünümü

Grafik 32’de örneklem grubuna uygulanan ankette BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” konularına yönelik belirttikleri değerlendirmeler aritmetik ortalama ($\bar{x}$) düzeylerine göre sıralanmıştır. Bu bulgulara göre; müzik öğretmenlerinin en fazla “Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma” ile ilgili memnuniyet konusunda yeterli gördükleri ($\bar{x}= 4,08$), en az ise “EBA Platformunun Ekin Kullanımı” ile ilgili, memnuniyet konusunda ($\bar{x}= 3,03$) hizmet içi eğitimleri yetersiz gördükleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Belirtilen ihtiyaç sıralaması göz önüne alındığında, HİE programında BİLSEM müzik öğretmenlerinin “Uzaktan Eğitim” konusundaki ihtiyaç sıralamasına göre müzik öğretmenlerinin “Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma”, “Pratik Nota Öğretimi Programları”, “Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme” konularında HİE'lere ihtiyaçlarının yüksek düzeyde olduğu ve “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu” ve “Pratik Şarkı Öğretimi Programları” konularında HİE'lere ihtiyaçlarının orta düzeyde olduğu ve “Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme”, “Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom,

Google Meets, Skype Vb. Yazılımların Kullanımı” ve “EBA Platformunun Ekin Kullanımı” konularında ise HİE'lere ihtiyaçlarının az düzeyde olduğu görülmüştür.

4.6. Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Ve Memnuniyet Düzeylerinin Kişisel Değişkenlere Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular Ve Yorumlar

4.6.1. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının cinsiyete göre değişimi Tablo 69'da yer almaktadır.

Tablo 69. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p																																																																																								
					F	p																																																																																											
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme	Erkek	379	3.61	.70	1.42	.234	875	.511	.609																																																																																								
	Kadın	498	3.58	.74						Alan ve Alan Eğitimi	Erkek	379	2.60	.87	3.48	.062	875	.706	.706	Kadın	498	2.62	.82	Meslek Bilgisi	Erkek	379	1.96	1.1	.256	.613	875	.542	.588	Kadın	498	1.92	1.1	Genel Kültür	Erkek	379	2.13	.96	.146	.702	875	.111	.912	Kadın	498	2.12	.95	Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Erkek	379	3.31	1.28	.008	.930	875	-2.448	.015*	Kadın	498	3.52	1.24	Türk Müzik Kültürü	Erkek	379	2.92	1.05	.086	.769	875	1.274	.203	Kadın	498	2.83	1.03	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Erkek	379	3.36	1.19	10.378	.001	875	-2.037	.042*	Kadın	498	3.51	1.03	Uzaktan Eğitim Alanı	Erkek	379	3.27
Alan ve Alan Eğitimi	Erkek	379	2.60	.87	3.48	.062	875	.706	.706																																																																																								
	Kadın	498	2.62	.82						Meslek Bilgisi	Erkek	379	1.96	1.1	.256	.613	875	.542	.588	Kadın	498	1.92	1.1	Genel Kültür	Erkek	379	2.13	.96	.146	.702	875	.111	.912	Kadın	498	2.12	.95	Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Erkek	379	3.31	1.28	.008	.930	875	-2.448	.015*	Kadın	498	3.52	1.24	Türk Müzik Kültürü	Erkek	379	2.92	1.05	.086	.769	875	1.274	.203	Kadın	498	2.83	1.03	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Erkek	379	3.36	1.19	10.378	.001	875	-2.037	.042*	Kadın	498	3.51	1.03	Uzaktan Eğitim Alanı	Erkek	379	3.27	1.26			875	-2.555	.011*								
Meslek Bilgisi	Erkek	379	1.96	1.1	.256	.613	875	.542	.588																																																																																								
	Kadın	498	1.92	1.1						Genel Kültür	Erkek	379	2.13	.96	.146	.702	875	.111	.912	Kadın	498	2.12	.95	Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Erkek	379	3.31	1.28	.008	.930	875	-2.448	.015*	Kadın	498	3.52	1.24	Türk Müzik Kültürü	Erkek	379	2.92	1.05	.086	.769	875	1.274	.203	Kadın	498	2.83	1.03	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Erkek	379	3.36	1.19	10.378	.001	875	-2.037	.042*	Kadın	498	3.51	1.03	Uzaktan Eğitim Alanı	Erkek	379	3.27	1.26			875	-2.555	.011*																						
Genel Kültür	Erkek	379	2.13	.96	.146	.702	875	.111	.912																																																																																								
	Kadın	498	2.12	.95						Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Erkek	379	3.31	1.28	.008	.930	875	-2.448	.015*	Kadın	498	3.52	1.24	Türk Müzik Kültürü	Erkek	379	2.92	1.05	.086	.769	875	1.274	.203	Kadın	498	2.83	1.03	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Erkek	379	3.36	1.19	10.378	.001	875	-2.037	.042*	Kadın	498	3.51	1.03	Uzaktan Eğitim Alanı	Erkek	379	3.27	1.26			875	-2.555	.011*																																				
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Erkek	379	3.31	1.28	.008	.930	875	-2.448	.015*																																																																																								
	Kadın	498	3.52	1.24						Türk Müzik Kültürü	Erkek	379	2.92	1.05	.086	.769	875	1.274	.203	Kadın	498	2.83	1.03	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Erkek	379	3.36	1.19	10.378	.001	875	-2.037	.042*	Kadın	498	3.51	1.03	Uzaktan Eğitim Alanı	Erkek	379	3.27	1.26			875	-2.555	.011*																																																		
Türk Müzik Kültürü	Erkek	379	2.92	1.05	.086	.769	875	1.274	.203																																																																																								
	Kadın	498	2.83	1.03						Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Erkek	379	3.36	1.19	10.378	.001	875	-2.037	.042*	Kadın	498	3.51	1.03	Uzaktan Eğitim Alanı	Erkek	379	3.27	1.26			875	-2.555	.011*																																																																
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Erkek	379	3.36	1.19	10.378	.001	875	-2.037	.042*																																																																																								
	Kadın	498	3.51	1.03						Uzaktan Eğitim Alanı	Erkek	379	3.27	1.26			875	-2.555	.011*																																																																														
Uzaktan Eğitim Alanı	Erkek	379	3.27	1.26			875	-2.555	.011*																																																																																								

*p<0.05.

Tablo 69 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin “Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri”, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” konularında cinsiyete göre farklılık gösterdiği, fakat “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme”, “Alan ve Alan Eğitimi”, “Meslek Bilgisi”, “Genel Kültür” ve “ Türk Müzik Kültürü” konularında cinsiyete göre anlamlı fark göstermediği görülmektedir.

Bu bulgulara göre, kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre müzik öğretim yöntem ve tekniklerinde, müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlarda ve uzaktan eğitim alanında daha çok ihtiyaç duyduğu belirtilebilir.

4.6.2. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Görev Aldığı Bölge Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının görev aldığı bölgeye göre değişimi Tablo 70’te yer almaktadır.

Tablo 70. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Görev Aldığı Bölgeye Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Görev Bölgesi	N	$\bar{X}$	ss	Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark Olan Gruplar
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme	1	238	3.64	.75	Gruplar Arası	9.21	6-870	1.536	2.954	.007*	2-5
	2	169	3.72	.76							
	3	126	3.57	.63							
	4	142	3.57	.69							
	5	42	3.31	.76							
	6	65	3.50	.88							
	7	95	3.46	.56							
	Topl	877	3.59	.7	Topla	461.575					
Alan ve Alan Eğitimi	1	238	2.58	.84	Gruplar Arası	4.98	6-870	.829	.1162	.325	
	2	169	2.56	.86							
	3	126	2.73	.88							
	4	142	2.61	.90							
	5	42	2.44	.63							
	6	65	2.61	.87							
	7	95	2.74	.76							
	Topl	877	2.61	.8	Topla	626.005					
	1	238	1.97	1.08	Gruplar	5.57	6-870	.928	.770	.593	

Meslek Bilgisi	2	169	1.92	1.04	Arası							
	3	126	2.07	1.24								
	4	142	1.87	1.12								
	5	42	1.78	.73								
	6	65	1.97	1.11								
	7	95	1.82	1.10								
	Topl.	877	1.93	1.		Topla	1053.32					
	Genel Kültür	1	238	2.12		.96	Gruplar Arası	8.15	6-870	1.358	1.505	.173
2		169	2.17	.92								
3		126	2.23	1.05								
4		142	2.05	.94								
5		42	1.87	.56								
6		65	2.31	.98								
7		95	2.03	.95								
Topl.		877	2.13	.9	Topla	793.282						
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	1	238	3.52	1.34	Gruplar Arası	12.3	6-870	2.045	1.285	.262		
	2	169	3.43	1.32								
	3	126	3.31	1.1								
	4	142	3.53	1.35								
	5	42	3.04	1.28								
	6	65	3.35	1.18								
	7	95	3.43	1.02								
	Topl.	877	3.43	1.							Topla	1397.21
Türk Müzik Kültürü	1	238	2.79	1.01	Gruplar Arası	3.51	6-870	.584	.535	.782		
	2	169	2.93	1.1								
	3	126	2.92	1.05								
	4	142	2.92	1.02								
	5	42	2.8	.95								
	6	65	2.84	1.15								
	7	95	2.85	1.0								
	Topl.	877	2.87	1.							Topla	953.360
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	1	238	3.34	1.18	Gruplar Arası	15.2	6-870	2.536	2.094	.052		
	2	169	3.63	1.09								
	3	126	3.55	1.03								
	4	142	3.47	1.15								
	5	42	3.12	.97								
	6	65	3.50	1.04								
	7	95	3.33	1.01								
	Topl.	877	3.45	1.							Topla	1069.03
Uzaktan Eğitim Alanı	1	238	3.3	1.19	Gruplar Arası	21.7	6-870	3.616	2.553	.019*	2-5	
	2	169	3.55	1.27								
	3	126	3.47	1.15								
	4	142	3.47	1.28								
	5	42	3.03	1.15								
	6	65	3.07	1.12								
	7	95	3.50	1.0								
	Topl.	877	3.39	1.								Topla

*p<0.05. 1=Marmara, 2=Ege, 3=İç Anadolu, 4=Akdeniz, 5=Karadeniz, 6=Doğu Anadolu, 7=Güneydoğu Anadolu

Tablo 70 incelendiğinde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının görev aldığı bölgeye göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” ($F= 2.954$; $p= .007$) ve “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutlarında ($F= 2.553$; $p= .019$) farklılaşma olduğu görülmektedir.

4.6.3. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Görev Yaptığı Okul Türü Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının görev yaptığı okul türüne göre değişimi Tablo 71’de yer almaktadır.

Tablo 71. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Görev Yaptığı Okul Türüne Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Okul Türü	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p																																																																																												
					F	p																																																																																															
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme	Devlet	729	3.61	.73	.024	.877	875	1.355	.176																																																																																												
	Özel	148	3.52	.70						Alan ve Alan Eğitimi	Devlet	729	2.63	.81	14.68	.00	875	1.208	.227	Özel	148	2.54	.99	Meslek Bilgisi	Devlet	729	1.89	1.06	7.719	.006	875	-2.277	.023	Özel	148	2.12	1.24	Genel Kültür	Devlet	729	2.13	.94	.819	.366	875	.333	.739	Özel	148	2.10	.99	Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Devlet	729	3.51	1.28	17.900	.000	875	3.963	.000	Özel	148	3.06	1.09	Türk Müzik Kültürü	Devlet	729	2.9	1.02	4.868	.028	875	2.130	.033	Özel	148	2.7	1.12	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Devlet	729	3.5	1.08	1.991	.159	875	1.879	.061	Özel	148	3.29	1.20	Uzaktan Eğitim Alanı	Devlet	729	3.42	1.19	.468	.494	875
Alan ve Alan Eğitimi	Devlet	729	2.63	.81	14.68	.00	875	1.208	.227																																																																																												
	Özel	148	2.54	.99						Meslek Bilgisi	Devlet	729	1.89	1.06	7.719	.006	875	-2.277	.023	Özel	148	2.12	1.24	Genel Kültür	Devlet	729	2.13	.94	.819	.366	875	.333	.739	Özel	148	2.10	.99	Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Devlet	729	3.51	1.28	17.900	.000	875	3.963	.000	Özel	148	3.06	1.09	Türk Müzik Kültürü	Devlet	729	2.9	1.02	4.868	.028	875	2.130	.033	Özel	148	2.7	1.12	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Devlet	729	3.5	1.08	1.991	.159	875	1.879	.061	Özel	148	3.29	1.20	Uzaktan Eğitim Alanı	Devlet	729	3.42	1.19	.468	.494	875	1.848	.065	Özel	148	3.22	1.22								
Meslek Bilgisi	Devlet	729	1.89	1.06	7.719	.006	875	-2.277	.023																																																																																												
	Özel	148	2.12	1.24						Genel Kültür	Devlet	729	2.13	.94	.819	.366	875	.333	.739	Özel	148	2.10	.99	Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Devlet	729	3.51	1.28	17.900	.000	875	3.963	.000	Özel	148	3.06	1.09	Türk Müzik Kültürü	Devlet	729	2.9	1.02	4.868	.028	875	2.130	.033	Özel	148	2.7	1.12	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Devlet	729	3.5	1.08	1.991	.159	875	1.879	.061	Özel	148	3.29	1.20	Uzaktan Eğitim Alanı	Devlet	729	3.42	1.19	.468	.494	875	1.848	.065	Özel	148	3.22	1.22																						
Genel Kültür	Devlet	729	2.13	.94	.819	.366	875	.333	.739																																																																																												
	Özel	148	2.10	.99						Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Devlet	729	3.51	1.28	17.900	.000	875	3.963	.000	Özel	148	3.06	1.09	Türk Müzik Kültürü	Devlet	729	2.9	1.02	4.868	.028	875	2.130	.033	Özel	148	2.7	1.12	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Devlet	729	3.5	1.08	1.991	.159	875	1.879	.061	Özel	148	3.29	1.20	Uzaktan Eğitim Alanı	Devlet	729	3.42	1.19	.468	.494	875	1.848	.065	Özel	148	3.22	1.22																																				
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Devlet	729	3.51	1.28	17.900	.000	875	3.963	.000																																																																																												
	Özel	148	3.06	1.09						Türk Müzik Kültürü	Devlet	729	2.9	1.02	4.868	.028	875	2.130	.033	Özel	148	2.7	1.12	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Devlet	729	3.5	1.08	1.991	.159	875	1.879	.061	Özel	148	3.29	1.20	Uzaktan Eğitim Alanı	Devlet	729	3.42	1.19	.468	.494	875	1.848	.065	Özel	148	3.22	1.22																																																		
Türk Müzik Kültürü	Devlet	729	2.9	1.02	4.868	.028	875	2.130	.033																																																																																												
	Özel	148	2.7	1.12						Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Devlet	729	3.5	1.08	1.991	.159	875	1.879	.061	Özel	148	3.29	1.20	Uzaktan Eğitim Alanı	Devlet	729	3.42	1.19	.468	.494	875	1.848	.065	Özel	148	3.22	1.22																																																																
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Devlet	729	3.5	1.08	1.991	.159	875	1.879	.061																																																																																												
	Özel	148	3.29	1.20						Uzaktan Eğitim Alanı	Devlet	729	3.42	1.19	.468	.494	875	1.848	.065	Özel	148	3.22	1.22																																																																														
Uzaktan Eğitim Alanı	Devlet	729	3.42	1.19	.468	.494	875	1.848	.065																																																																																												
	Özel	148	3.22	1.22																																																																																																	

* $p < 0.05$.

Tablo 71 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi”, “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” ve “Türk Müzik Kültürü” konularında müzik öğretmenlerinin görev yaptığı okul türüne göre farklılık gösterdiği, fakat “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme”, “Alan ve Alan Eğitimi”, “Genel Kültür” ve “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” konularında müzik öğretmenlerinin görev yaptığı okul türüne göre anlamlı fark göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre özel okullarda görev alan öğretmenler devlet okullarında görev alan öğretmenlere göre meslek bilgilerinde hizmet içi eğitime daha çok ihtiyaç duydukları, devlet okullarında görev alan öğretmenlerin müzik öğretim yöntem ve tekniklerinde ve Türk müzik kültüründe özel okullarda görev alan öğretmenlere göre hizmet içi eğitimine daha çok ihtiyaç duyduğu görülmektedir.

4.6.4. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Görev Aldığı Kurum Türü Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının görev aldığı kurum türüne göre değişimi Tablo 72’de yer almaktadır.

Tablo 72. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Görev Aldığı Kurum Türüne Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Kurum Türü	N	$\bar{X}$	ss	Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark Olan Gruplar
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme	1	471	3.54	.65	Gruplar Arası	10.5	3-873	3.488	6.751	.000*	1-3
	2	240	3.53	.78							1-4
	3	110	3.81	.84							2-3
	4	56	3.82	.74							
	Topl	877	3.59	.7	Topla	461.575					
Alan ve Alan Eğitimi	1	471	2.60	.83	Gruplar Arası	1.13	3-873	.376	.526	.665	
	2	240	2.61	.72							
	3	110	2.58	1.14							
	4	56	2.74	.84							
	Topl	877	2.614	.8	Topla	626.005					
Meslek Bilgisi	1	471	1.87	1.05	Gruplar Arası	61.5	3-873	20.5	18.04	.00*	1-3
	2	240	1.69	.99							1-4
	3	110	2.46	1.25							2-3
	4	56	2.44	1.09							2-4
	Top.	877	1.93	1.	Topla	1053.32					
Genel Kültür	1	471	2.02	.85	Gruplar Arası	54.3	3-873	18.1	21.4	.00*	1-3
	2	240	1.97	.82							1-4
	3	110	2,64	1.26							2-3
	4	56	2.62	1.08							2-4

	Topl	877	2.127	.9	Topla	793.282					
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	1	471	3.38	1.18	Gruplar Arası	101. 9	3-873	33.96	22.89	.00*	1-3 2-3 3-4
	2	240	3.86	1.21							
	3	110	2.71	1.39							
	4	56	3.38	1.25							
	Topl	877	3.429	1.							
Türk Müzik Kültürü	1	471	2.83	1.	Gruplar Arası	6.76	3-873	2.25	2.077	.102	
	2	240	3.00	.9							
	3	110	2.76	1.42							
	4	56	2.79	1.08							
	Topl	877	2.868	1.							Topla
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	1	471	3.42	1.07	Gruplar Arası	15.5	3-873	5.178	4.29	.005*	1-4 3-4
	2	240	3.48	.94							
	3	110	3.24	1.4							
	4	56	3.87	1.26							
	Topl	877	3.44	1.							
Uzaktan Eğitim Alanı	1	471	3.44	1.15	Gruplar Arası	24.1	3-873	8.033	5.702	.001*	1-3 2-3
	2	240	3.49	1.08							
	3	110	2.96	1.46							
	4	56	3.38	1.3							
	Topl	877	3.39	1.							

*p<0.05. 1=Ortaokul, 2=Lise, 3=Güzel Sanatlar Lisesi, 4=Bilim ve Sanat Merkezi

Tablo 72 incelendiğinde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının görev aldığı kuruma göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” (F= 6.751; p= .000), “Meslek Bilgisi” (F= 18.04; p= .000), “Genel Kültür” (F= 21.4; p= .000), “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” (F= 22.89; p= .000), “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” (F= 4.29; p= .005) ve “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutlarında (F= 5.701; p= .001) farklılaşma olduğu görülmektedir.

Farklılaşmanın hangi değişkenler arasında olduğunu belirlemek için Scheffe Testi uygulanmış olup, Scheffe testi sonucuna göre “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” boyutunda, güzel sanatlar liselerinde görevli olan müzik öğretmenleri ($\bar{X}$ Güzel Sanatlar.=3.81) ortaokul ($\bar{X}$ Ortaokul.=3.54) ve liselerde ($\bar{X}$ Lise.=3.53) görevli olan müzik öğretmenlerine göre, bilim ve sanat merkezinde görevli müzik öğretmenleri ($\bar{X}$ Bilim ve Sanat.=3.82) ortaokullarda görevli müzik öğretmenlerine ($\bar{X}$ Ortaokul.=3.54) göre almış oldukları hizmet içi eğitiminin daha verimli olduğunu belirttikleri görülmektedir. “Meslek Bilgisi” boyutunda ise; güzel sanatlar liselerinde ($\bar{X}$ Güzel Sanatlar.=2.46) ve bilim ve sanat merkezinde görevli müzik öğretmenleri ($\bar{X}$ Bilim ve Sanat.=2.44) ortaokullarda ($\bar{X}$ Ortaokul.=1.87) ve liselerde ($\bar{X}$ Lise=1.69) görevli olan müzik öğretmenlerine göre verilen hizmet içi eğitimde meslek bilgisi eğitimine daha çok ihtiyaç

duydıkları görülmektedir. . “Genel Kültür” boyutunda ise; güzel sanatlar liselerinde ($\bar{X}_{\text{Güzel Sanatlar.}}=2.64$) ve bilim ve sanat merkezinde görevli müzik öğretmenleri ($\bar{X}_{\text{Bilim ve Sanat.}}=2.62$) ortaokul ($\bar{X}_{\text{Ortaokul.}}=2.02$) ve liselerde ($\bar{X}_{\text{Lise}}=1.97$) görevli olan müzik öğretmenlerine göre verilen hizmet içi eğitimde genel kültür eğitimine daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir. “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” boyutunda; ortaokullarda ($\bar{X}_{\text{Ortaokul.}}=3.38$), liselerde ($\bar{X}_{\text{Lise}}=3.86$) ve bilim ve sanat merkezinde görevli müzik öğretmenleri ($\bar{X}_{\text{Bilim ve Sanat.}}=3.38$) güzel sanatlar liselerinde ($\bar{X}_{\text{Güzel Sanatlar.}}=2.71$) görevli olan müzik öğretmenlerine göre verilen hizmet içi eğitimde müzik öğretim yöntemleri ve tekniklerinin eğitimine daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir. “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” boyutunda; bilim ve sanat merkezinde görevli müzik öğretmenleri ($\bar{X}_{\text{Bilim ve Sanat.}}=3.87$), ortaokullarda ($\bar{X}_{\text{Ortaokul.}}=3.42$) ve güzel sanatlar liselerinde ($\bar{X}_{\text{Güzel Sanatlar.}}=3.24$) görevli olan müzik öğretmenlerine göre verilen hizmet içi eğitimde müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımların eğitimine daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir. “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutuna göre; ortaokul ($\bar{X}_{\text{Ortaokul.}}=3.44$) ve liselerde ($\bar{X}_{\text{Lise}}=3.49$) görevli olan müzik öğretmenleri, güzel sanatlar liselerinde görevli olan müzik öğretmenlerine ($\bar{X}_{\text{Güzel Sanatlar.}}=2.96$) göre verilen hizmet içi eğitimde uzaktan eğitim alanının eğitimine daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir.

4.6.5. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Öğrenim Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının öğrenim durumuna göre değişimi Tablo 73’te yer almaktadır.

Tablo 73. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Öğrenim Durumu	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p
					F	p			
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme	Lisans	686	3.60	.73	.708	.400	875	1.003	.316
	Lisansüstü	191	3.54	.72					
Alan ve Alan Eğitimi	Lisans	686	2.58	.84	.447	.504	875	-	.036*
	Lisansüstü	191	2.73	.85					
Meslek Bilgisi	Lisans	686	1.90	1.09			875		.086

	Lisansüstü	191	2.06	1.11	.515	.473	-	1.718
Genel Kültür	Lisans	686	2.10	.95			-	
	Lisansüstü	191	2.22	.97	1.316	.252	875	1.507
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Lisans	686	3.38	1.26			-	
	Lisansüstü	191	3.60	1.26	.095	.758	875	2.094
Türk Müzik Kültürü	Lisans	686	2.87	1.05			-	
	Lisansüstü	191	2.88	1.01	.374	.541	875	-0.095
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Lisans	686	3.43	1.11			-	
	Lisansüstü	191	3.52	1.08	.254	.614	875	-1.05
Uzaktan Eğitim Alanı	Lisans	686	3.39	1.20			-	
	Lisansüstü	191	3.43	1.18	.319	.572	875	-0.416

*p<0.05.

Tablo 73 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin “Alan ve Alan Eğitimi” ve “Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri” konularında öğrenim durumlarına göre farklılık gösterdiği, fakat “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme”, “Meslek Bilgisi”, “Genel Kültür”, “Türk Müzik Kültürü”, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” konularında öğrenim durumlarına göre anlamlı fark göstermediği görülmektedir.

Bu bulgulara göre, lisansüstü eğitimini tamamlamış müzik öğretmenleri lisans eğitimini tamamlamış müzik öğretmenlerine göre verilen hizmet içi eğitimde alan ve alan eğitiminde ve müzik öğretim yöntem ve tekniklerinde daha çok eğitim verilmesine ihtiyaç duydukları belirtilebilir.

4.6.6. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Mezun Olduğu Fakülte Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının mezun olduğu fakülteye göre değişimi Tablo 74'te yer almaktadır.

Tablo 74. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Mezun Olduğu Fakülteye Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Fakülte	N	$\bar{X}$	Ss	Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark Olan Gruplar
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme	1	633	3.55	.72	Gruplar Arası	5.98	4-872	1.494	2.859	.023*	1-2 2-3
	2	42	3.86	.55							
	3	50	3.51	.76							
	4	139	3.69	.74							
	5	13	3.81	.72							
	Topl	877	3.59	.7	Topla	461.575					
Alan ve Alan Eğitimi	1	633	2.64	.81	Gruplar Arası	10.1	4-872	2.533	3.587	.007*	4-5
	2	42	2.6	1.07							
	3	50	2.57	.74							
	4	139	2.45	.88							
	5	13	3.28	1.4							
	Topl	877	2.61	.8	Topla	626.005					
Meslek Bilgisi	1	633	1.88	1.39	Gruplar Arası	27.7	4-872	6.178	5.238	.000*	1-2 1-4
	2	42	2.55	1.08							
	3	50	1.99	1.06							
	4	139	2.64	1.49							
	5	13	1.93	1.09							
	Top.	877	1.93	1.	Topla	1053.32					
Genel Kültür	1	633	2.12	.93	Gruplar Arası	11.5	4-872	2.868	3.198	.013*	2-4
	2	42	2.54	1.25							
	3	50	2.12	.93							
	4	139	2.00	.88							
	5	13	2.53	1.14							
	Topl	877	2.12	.9	Topla	793.282					
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	1	633	3.51	1.24	Gruplar Arası	16.8	4-872	4.207	2.657	.032*	1-2
	2	42	3.15	1.3							
	3	50	3.25	1.14							
	4	139	3.21	1.35							
	5	13	3.17	1.35							
	Topl	877	3.43	1.	Topla	1397.21					
Türk Müzik Kültürü	1	633	2.89	1.	Gruplar Arası	9.65	4-872	2.411	2.228	.064	
	2	42	2.65	1.13							
	3	50	2.92	1.03							
	4	139	2.77	1.20							

	5	13	3.55	1.16							
	Topl	877	2.87	1.	Topla	953.360					
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	1	633	3.51	1.07							
	2	42	3.09	1.25	Gruplar					1-2	
	3	50	3.45	1.13		Arası	12.3	4-872	3.073	2.536	.039*
	4	139	3.27	1.15							2-5
	5	13	3.57	1.54							
	Topl	877	3.45	1.	Topla	1069.03					
Uzaktan Eğitim Alanı	1	633	3.48	1.16							
	2	42	3.70	1.26	Gruplar	31.5					2-4
	3	50	3.29	1.15		Arası	59	4-872	7.890	5.628	.000*
	4	139	3.21	1.27							
	5	13	3.67	1.52							
	Topl	877	3.39	1.	Topla	1253.91					

*p<0.05. 1=Eğitim, 2=Güzel Sanatlar, 3=Devlet Konservatuarı, 4=Türk Müziği Devlet Konservatuarı, 5=Diğerleri

Tablo 74 incelendiğinde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının mezun olduğu fakülteye göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” (F= 2.859; p= .023), “Alan ve Alan Eğitimi” (F= 3.587; p= .007), “Meslek Bilgisi” (F= 5.238; p= .000), “Genel Kültür” (F= 3.198; p= .013) “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” (F= 2.657; p= .032), “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” (F= 2.536; p= .039) ve “Uzaktan Eğitim Alanı” (F= 5.628; p= .000) boyutlarında farklılaşma olduğu görülmektedir.

Farklılaşmanın hangi değişkenler arasında olduğunu belirlemek için Scheffe Testi uygulanmış olup, Scheffe testi sonucuna göre “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” boyutunda, Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin ($\bar{X}$ Güzel Sanatlar=3.86) almış olduğu hizmet içi eğitiminin Eğitim Fakültesinden ($\bar{X}$ Eğitim Fakültesi=3.55) ve Devlet Konservatuvarlarından ($\bar{X}$ Devlet Konservatuarı=3.51) mezun olan müzik öğretmenlerin almış olduğu hizmet içi eğitiminden daha verimli olduğu söylenebilir. “Alan ve Alan Eğitimi” boyutunda, diğer okul veya fakülteden mezun olan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}$ Diğer okullar=3.28) alan ve alan eğitiminde hizmet içi eğitime Türk Müziği Konservatuvarından mezun olan öğretmenlere ($\bar{X}$ Türk müziği konservatuarı=2.45) göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir. “Meslek Bilgisi” boyutunda, Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin ($\bar{X}$ Güzel Sanatlar=2.55) ve Türk Müziği Konservatuvarından mezun olan öğretmenlerin ($\bar{X}$ Türk müziği konservatuarı=2.64) meslek bilgisi alanında hizmet içi eğitime Eğitim Fakültesinden ($\bar{X}$ Eğitim Fakültesi=1.88) mezun olan öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duydukları belirtilebilir. “Genel

Kültür” boyutunda Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin ($\bar{X}_{\text{Güzel Sanatlar}}=2.54$) genel kültür alanında hizmet içi eğitime Türk Müziği Konservatuvarından mezun olan öğretmenlere ($\bar{X}_{\text{Türk müziği konservatuvarı}}=2.00$) göre daha çok ihtiyaç duydukları söylenebilir. “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” boyutu incelenildiğinde, eğitim fakültesinden ($\bar{X}_{\text{Eğitim Fakültesi}}=3.51$) mezun olan öğretmenlerin müzik öğretim yöntem ve teknikleri alanında hizmet içi eğitime güzel sanatlar fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlere ($\bar{X}_{\text{Güzel Sanatlar}}=3.15$) göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” boyutu incelendiğinde, eğitim fakültesinden ($\bar{X}_{\text{Eğitim Fakültesi}}=3.51$) mezun olan öğretmenlerin ve diğer okul veya fakülteden mezun olan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}_{\text{Diğer okullar}}=3.57$) müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımların kullanımında hizmet içi eğitime güzel sanatlar fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlere ($\bar{X}_{\text{Güzel Sanatlar}}=3.09$) göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutunda ise; güzel sanatlar fakültesinden mezun olan ($\bar{X}_{\text{Güzel Sanatlar}}=3.70$) mezun olan öğretmenlerin uzaktan eğitim alanında hizmet içi eğitime Türk Müziği Konservatuvarından mezun olan öğretmenlere ($\bar{X}_{\text{Türk müziği konservatuvarı}}=2.21$) göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

4.6.7. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Mezun Olduğu Yıl Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının mezun olduğu yıla göre değişimi Tablo 75’te yer almaktadır.

Tablo 75. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Mezun Olduğu Yıla Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Mezun				Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark Olan Gruplar
	Olduğu Yıl	N	$\bar{X}$	Ss							
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirmesi	1	176	3.49	.57	Gruplar Arası	10.4	2-874	5.187	10.05	.000*	1-3 2-3
	2	323	3.50	.68							
	3	378	3.72	.81							
	Topl	877	3.59	.7	Topla	461.575	.				
Alan ve Alan Eğitimi	1	176	2.7	.78	Gruplar Arası	1.83	2-874	.915	1.282	.278	
	2	323	2.61	.74							
	3	378	2.58	.95							
	Topl	877	2.61	.8	Topla	626.005					
Meslek Bilgisi	1	176	1.9	1.12	Gruplar Arası	16.8	2-874	8.395	7.079	.001*	2-3
	2	323	1.77	1.							
	3	378	2.08	1.14							
	Topl	877	1.9	1.12	Topla	16.8					

	Topl.	877	1.93	1.	Topla	1053.32					
Genel Kültür	1	176	2.1	.87	Gruplar Arası	10.7	2-874	5.353	5.979	.003*	2-3
	2	323	2.	.85							
	3	378	2.25	1.05							
	Topl	877	2.13	.9	Topla	793.282					
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	1	176	3.57	1.1	Gruplar Arası	37.2	2-874	18.59	11.95	.000*	1-3
	2	323	3.62	1.15							
	3	378	3.19	1.39							
	Topl	877	3.43	1.	Topla	1397.21					
Türk Müzik Kültürü	1	176	2.97	.95	Gruplar Arası	5.31	2-874	2.654	2.446	.087	
	2	323	2.91	.97							
	3	378	2.78	1.13							
	Topl	877	2.87	1.	Topla	953.360					
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	1	176	3.55	1.06	Gruplar Arası	8.85	2-874	4.423	3.646	.026*	1-3
	2	323	3.53	.95							
	3	378	3.33	1.23							
	Topl	877	3.45	1.	Topla	1069.03					
Uzaktan Eğitim Alanı	1	176	3.62	1.06	Gruplar Arası	39.9	2-874	19.95	14.36	.000*	1-3
	2	323	3.55	.95							
	3	378	3.33	1.23							
	Topl	877	3.45	1.	Topla	1253.91					

*p<0.05. 1=2016-2021 Yılları, 2= 2011-2015 Yılları, 3=2010 Yılı ve Öncesi

Tablo 75 incelendiğinde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının mezun olduğu yıla göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” (F= 10.05; p= .000), “Meslek Bilgisi” (F= 7.079; p= .001), “Genel Kültür” (F= 5.979; p= .003) “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” (F= 11.95; p= .000), “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” (F= 3.646; p= .026) ve “Uzaktan Eğitim Alanı” (F= 14.36; p= .000) boyutlarında farklılaşma olduğu görülmektedir.

Farklılaşmanın hangi değişkenler arasında olduğunu belirlemek için Scheffe Testi uygulanmış olup, Scheffe testi sonucuna göre “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” boyutunda, 2010 yılı ve öncesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin ($\bar{X}_{2010 \text{ yılı ve öncesi}}=3.72$) almış olduğu hizmet içi eğitiminin 2016-2021 yılları arası mezun olan müzik öğretmenlerinin ($\bar{X}_{2016-2021 \text{ yılları}}=3.49$) ve 2015-2011 yılları arası ($\bar{X}_{2015-2011 \text{ yılları}}=3.50$) mezun olan müzik öğretmenlerin almış olduğu hizmet içi eğitiminden daha verimli olduğu söylenebilir. “Meslek Bilgisi” ve “Genel Kültür” boyutlarında, 2010 yılı ve öncesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin ($\bar{X}_{2010 \text{ yılı ve öncesi}}=2.08-2.25$) meslek bilgisi ve genel kültür alanlarında hizmet içi eğitime 2015-2011 yılları arası ($\bar{X}_{2015-2011 \text{ yılları}}=1.77-2.00$) mezun olan müzik öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duyduğu belirtilebilir. “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri”, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutları incelendiğinde, 2016-2021

yılları arası mezun olan müzik öğretmenlerinin ($\bar{X}_{2016-2021}$ yılları=3.57-3.55-3.62) ve 2015-2011 yılları arası ($\bar{X}_{2015-2011}$ yılları=3.62-3.53-3.55) mezun olan müzik öğretmenlerin müzik öğretim yöntem ve tekniklerinde, müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlarda ve uzaktan eğitim alanında hizmet içi eğitime 2010 yılı ve öncesinden mezun olan müzik öğretmenlere ($\bar{X}_{2010}$ yılı ve öncesi=3.19-3.33-3.33) göre daha çok ihtiyaç duymaktadırlar.

4.6.8. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Kıdem Yılı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının kıdem yılına göre değişimi Tablo 76'da yer almaktadır.

Tablo 76. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Kıdem Yılına Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Fakülte	N	$\bar{X}$	Ss	Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark Olan Gruplar
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme	1	204	3.51	.58	Gruplar Arası	12.3 28	4-872	3.082	5.982	.000*	1-5
	2	310	3.5	.71							2-5
	3	144	3.63	.81							
	4	109	3.72	.77							
	5	110	3.82	.77							
	Topl	877	3.59	.7	Topla	461.575					
Alan ve Alan Eğitimi	1	204	2.67	.75	Gruplar Arası	12.4	4-872	3.112	4.423	.002*	1-5
	2	310	2.6	.78							3-5
	3	144	2.77	.86							
	4	109	2.62	.87							
	5	110	2.34	1.1							
	Topl	877	2.61	.8	Topla	626.005					
Meslek Bilgisi	1	204	1.95	1.11	Gruplar Arası	20.4	4-872	5.105	4.31	.002*	2-5
	2	310	1.75	.97							
	3	144	2.01	1.25							
	4	109	2.07	1.12							
	5	110	2.18	1.09							
	Top.	877	1.93	1.	Topla	1053.32					
Genel Kültür	1	204	2.09	.87	Gruplar Arası	12.3	4-872	3.067	3.424	.009*	2-5
	2	310	2.00	.83							
	3	144	2.27	1.1							
	4	109	2.2	.94							
	5	110	2.3	1.16							
	Topl	877	2.13	.9	Topla	793.282					
Müzik Öğretimi Yöntem Ve Teknik	1	204	3.53	1.11	Gruplar	97.2	4-872	24.31	16.31	.000*	1-5
	2	310	3.59	1.19							

	3	144	3.65	1.25	Arası						2-5
	4	109	3.34	1.32							3-5
	5	110	2.58	1.35							4-5
	Topl	877	3.43	1.	Topla	1397.21					
Türk Müzik Kültürü	1	204	2.92	.94							
	2	310	2.91	1.	Gruplar						1-5
	3	144	3.03	1.07	Arası	18.8	4-872	4.702	4.387	.002*	2-5
	4	109	2.78	1.03							3-5
	5	110	2.53	1.23							
	Topl	877	2.87	1.	Topla	953.360					
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	1	204	3.45	.99							
	2	310	3.57	1.02	Gruplar						1-5
	3	144	3.59	1.07	Arası	30.6	4-872	7.64	6.416	.000*	2-5
	4	109	3.34	1.14							3-5
	5	110	3.01	1.40							
	Topl	877	3.45	1.	Topla	1069.03					
Uzaktan Eğitim Alanı	1	204	3.49	1.04							1-5
	2	310	3.58	1.13	Gruplar						2-5
	3	144	3.48	1.17	Arası	61.7	4-872	15.43	11.29	.000*	3-5
	4	109	3.22	1.24							
	5	110	2.75	1.41							
	Topl	877	3.39	1.	Topla	1253.91					

*p<0.05. 1=1-5 Yıl, 2=6-10 Yıl, 3=11-15 Yıl, 4=16-20 Yıl, 5=21 Yıl ve Üstü

Tablo 76 incelendiğinde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının kıdem yılına göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” (F= 5.982; p= .000), “Alan ve Alan Eğitimi” (F= 4.423; p= .002), “Meslek Bilgisi” (F= 4.31; p= .002), “Genel Kültür” (F= 3.424; p= .009) “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” (F= 16.31; p= .000), “Türk Müzik Kültürü” (F= 4.387; p= .002), “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” (F= 6.416; p= .000) ve “Uzaktan Eğitim Alanı” (F= 11.29; p= .000) boyutlarında farklılaşma olduğu görülmektedir.

Farklılaşmanın hangi değişkenler arasında olduğunu belirlemek için Scheffe Testi uygulanmış olup, Scheffe testi sonucuna göre “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” boyutunda, kıdemi 21 yıl ve üstü olan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üstü}}=3.82$) almış olduğu hizmet içi eğitiminin kıdemi 1-5 yıl olan ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=3.51$) ve kıdemi 6-10 yıl olan ($\bar{X}_{6-10 \text{ yıl}}=3.50$) müzik öğretmenlerin almış olduğu hizmet içi eğitiminden daha verimli olduğu söylenebilir. “Alan ve Alan Eğitimi” boyutunda, kıdemi 1-5 yıl olan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=3.67$) ve kıdemi 11-15 yıl olan ($\bar{X}_{11-15 \text{ yıl}}=2.77$) müzik öğretmenlerin alan ve alan eğitiminde hizmet içi eğitime

kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlere ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üstü}}=2.34$) göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir.

“Meslek Bilgisi” ve “Genel Kültür” boyutlarında, kıdemi 21 yıl ve üstü olan müzik öğretmenlerinin ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üstü}}=2.18-2.3$) meslek bilgisi ve genel kültür alanlarında hizmet içi eğitime kıdemi 6-10 yıl ($\bar{X}_{6-10 \text{ yıl}}=1.75-2$) olan öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duydukları belirtilebilir. “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” boyutu incelendiğinde, kıdemi 1-5 yıl olan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=3.53$), kıdemi 6-10 yıl olan ($\bar{X}_{6-10 \text{ yıl}}=3.59$) müzik öğretmenlerin, kıdemi 11-15 yıl olan ($\bar{X}_{11-15 \text{ yıl}}=3.65$) müzik öğretmenlerin ve kıdemi 16-20 yıl olan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}_{16-20 \text{ yıl}}=3.34$) müzik öğretim yöntem ve teknikleri alanında hizmet içi eğitime kıdemi 21 yıl ve üstü olan müzik öğretmenlere ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üstü}}=2.58$) göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

“Türk Müzik Kültürü”, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutları incelendiğinde, kıdemi 1-5 yıl olan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=2.92-3.45-3.49$), kıdemi 6-10 yıl olan ($\bar{X}_{6-10 \text{ yıl}}=2.91-3.57-3.58$) müzik öğretmenlerin ve kıdemi 11-15 yıl olan ($\bar{X}_{11-15 \text{ yıl}}=3.03-3.59-3.48$) müzik öğretmenlerin müzik öğretim yöntem ve teknikleri alanında hizmet içi eğitime kıdemi 21 yıl ve üstü olan müzik öğretmenlere ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üstü}}=2.53-3.01-2.75$) göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

4.6.9. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi ihtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılma Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının hizmet içi eğitime katılımına göre değişimi Tablo 77’de yer almaktadır.

Tablo 77. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılımına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Hizmet İçi Eğitim	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p																																																																																												
					F	p																																																																																															
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme	Evet	454	3.61	.93	478	.00	875	.713	.476																																																																																												
	Hayır	423	3.57	.41						Alan ve Alan Eğitimi	Evet	454	2.64	.89	4.16	.052	875	.971	.332	Hayır	423	2.59	.79	Meslek Bilgisi	Evet	454	2.02	1.15	8.945	.003	875	2.52	.012*	Hayır	423	1.84	1.03	Genel Kültür	Evet	454	2.19	1.01	9.129	.003	875	2.10	.036*	Hayır	423	2.06	.88	Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Evet	454	3.39	1.23	5.245	.022	875	-.862	.389	Hayır	423	3.47	1.30	Türk Müzik Kültürü	Evet	454	2.84	1.07	1.059	.304	875	-.717	.474	Hayır	423	2.89	1.02	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Evet	454	3.39	1.11	1.156	.283	875	-1.608	.108	Hayır	423	3.51	1.09	Uzaktan Eğitim Alanı	Evet	454	3.31	1.17	1.304	.254	875
Alan ve Alan Eğitimi	Evet	454	2.64	.89	4.16	.052	875	.971	.332																																																																																												
	Hayır	423	2.59	.79						Meslek Bilgisi	Evet	454	2.02	1.15	8.945	.003	875	2.52	.012*	Hayır	423	1.84	1.03	Genel Kültür	Evet	454	2.19	1.01	9.129	.003	875	2.10	.036*	Hayır	423	2.06	.88	Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Evet	454	3.39	1.23	5.245	.022	875	-.862	.389	Hayır	423	3.47	1.30	Türk Müzik Kültürü	Evet	454	2.84	1.07	1.059	.304	875	-.717	.474	Hayır	423	2.89	1.02	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Evet	454	3.39	1.11	1.156	.283	875	-1.608	.108	Hayır	423	3.51	1.09	Uzaktan Eğitim Alanı	Evet	454	3.31	1.17	1.304	.254	875	-2.245	.025*	Hayır	423	3.49	1.22								
Meslek Bilgisi	Evet	454	2.02	1.15	8.945	.003	875	2.52	.012*																																																																																												
	Hayır	423	1.84	1.03						Genel Kültür	Evet	454	2.19	1.01	9.129	.003	875	2.10	.036*	Hayır	423	2.06	.88	Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Evet	454	3.39	1.23	5.245	.022	875	-.862	.389	Hayır	423	3.47	1.30	Türk Müzik Kültürü	Evet	454	2.84	1.07	1.059	.304	875	-.717	.474	Hayır	423	2.89	1.02	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Evet	454	3.39	1.11	1.156	.283	875	-1.608	.108	Hayır	423	3.51	1.09	Uzaktan Eğitim Alanı	Evet	454	3.31	1.17	1.304	.254	875	-2.245	.025*	Hayır	423	3.49	1.22																						
Genel Kültür	Evet	454	2.19	1.01	9.129	.003	875	2.10	.036*																																																																																												
	Hayır	423	2.06	.88						Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Evet	454	3.39	1.23	5.245	.022	875	-.862	.389	Hayır	423	3.47	1.30	Türk Müzik Kültürü	Evet	454	2.84	1.07	1.059	.304	875	-.717	.474	Hayır	423	2.89	1.02	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Evet	454	3.39	1.11	1.156	.283	875	-1.608	.108	Hayır	423	3.51	1.09	Uzaktan Eğitim Alanı	Evet	454	3.31	1.17	1.304	.254	875	-2.245	.025*	Hayır	423	3.49	1.22																																				
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Evet	454	3.39	1.23	5.245	.022	875	-.862	.389																																																																																												
	Hayır	423	3.47	1.30						Türk Müzik Kültürü	Evet	454	2.84	1.07	1.059	.304	875	-.717	.474	Hayır	423	2.89	1.02	Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Evet	454	3.39	1.11	1.156	.283	875	-1.608	.108	Hayır	423	3.51	1.09	Uzaktan Eğitim Alanı	Evet	454	3.31	1.17	1.304	.254	875	-2.245	.025*	Hayır	423	3.49	1.22																																																		
Türk Müzik Kültürü	Evet	454	2.84	1.07	1.059	.304	875	-.717	.474																																																																																												
	Hayır	423	2.89	1.02						Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Evet	454	3.39	1.11	1.156	.283	875	-1.608	.108	Hayır	423	3.51	1.09	Uzaktan Eğitim Alanı	Evet	454	3.31	1.17	1.304	.254	875	-2.245	.025*	Hayır	423	3.49	1.22																																																																
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Evet	454	3.39	1.11	1.156	.283	875	-1.608	.108																																																																																												
	Hayır	423	3.51	1.09						Uzaktan Eğitim Alanı	Evet	454	3.31	1.17	1.304	.254	875	-2.245	.025*	Hayır	423	3.49	1.22																																																																														
Uzaktan Eğitim Alanı	Evet	454	3.31	1.17	1.304	.254	875	-2.245	.025*																																																																																												
	Hayır	423	3.49	1.22																																																																																																	

*p<0.05.

Tablo 77 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi”, “Genel Kültür” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” konularında hizmet içi eğitime katılımına göre farklılık gösterdiği, fakat “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme”, “Alan ve Alan Eğitimi”, “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri”, “Türk Müzik Kültürü” ve “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” konularında hizmet içi eğitime katılımına göre anlamlı fark göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre, hizmet içi eğitime katılan müzik öğretmenleri hizmet içi eğitimde meslek bilgisi ve genel kültür konularında daha çok eğitime ihtiyaçlarının olduğunu belirtirken, hizmet içi eğitime katılmayan müzik öğretmenleri ise hizmet içi eğitimde uzaktan eğitim alanında daha eğitime daha çok ihtiyaçlarının olduğunu belirtmişlerdir.

4.6.10. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Katılınan Hizmet İçi Eğitim Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının katılınan hizmet içi eğitim sayısına göre değişimi Tablo 78’de yer almaktadır.

Tablo 78. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimleri Değerlendirilmesi ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Katılınan Hizmet İçi Eğitim Sayısına Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Katılım Sayısı	N	$\bar{X}$	Ss	Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark Olan Gruplar
Hizmet İçi Eğitim Değerlendirme	1	418	3.58	.40	Gruplar Arası	3.17	3-873	1.057	2.014	.110	
	2	322	3.55	.92							
	3	89	3.73	.97							
	4	48	3.72	.88							
	Topl	877	3.59	.7	Topla	461.575					
Alan ve Alan Eğitimi	1	418	2.59	.79	Gruplar Arası	5.81	3-873	1.937	2.726	.043*	1-3
	2	322	2.59	.79							
	3	89	2.85	1.03							
	4	48	2.60	1.16							
	Topl	877	2.61	.8	Topla	626.005					2-3
Meslek Bilgisi	1	418	1.82	1.02	Gruplar Arası	43.3	3-873	14.42	12.47	.000*	1-3
	2	322	1.85	1.01							
	3	89	2.45	1.35							
	4	48	2.44	1.33							
	Topl	877	1.93	1.	Topla	1053.32					1-4 2-3 2-4
Genel Kültür	1	418	2.05	.87	Gruplar Arası	34.2	3-873	11.41	13.12	.000*	1-3
	2	322	2.03	.89							
	3	89	2.63	1.16							
	4	48	2.5	1.21							
	Topl	877	2.13	.9	Topla	793.282					1-4 2-3 2-4
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	1	418	3.47	1.3	Gruplar Arası	12.3	3-873	4.097	2.583	.052	
	2	322	3.46	1.15							
	3	89	3.4	1.37							
	4	48	2.94	1.41							
	Topl	877	3.43	1.	Topla	1397.21					
Türk Müzik Kültürü	1	418	2.9	1.02	Gruplar Arası	2.91	3-873	.969	.890	.446	
	2	322	2.84	1.							
	3	89	2.94	1.13							
	4	48	2.68	1.3							
	Topl	877	2.87	1.	Topla	953.360					
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	1	418	3.52	1.09	Gruplar Arası	5.34	3-873	1.781	1.461	.224	
	2	322	3.35	1.03							
	3	89	3.47	1.24							
	4	48	3.42	1.42							

	Topl	877	3.45	1.	Topla	1069.03				
Uzaktan Eğitim Alanı	1	418	3.49	1.22	Gruplar Arası	9.64	3-873	3.212	2.254	.081
	2	322	3.33	1.1						
	3	89	3.33	1.26						
	4	48	3.1	1.43						
	Topl	877	3.39	1.	Topla	1253.91				

*p<0.05. 1=Hiç katılmadım, 2=1-4 defa, 3=5-9 defa, 4=10 defa ve üstü

Tablo 78 incelendiğinde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının katılan hizmet içi eğitim sayısına göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “Alan ve Alan Eğitimi” (F= 4.423; p= .002), “Meslek Bilgisi” (F= 4.31; p= .002) ve “Genel Kültür” (F= 3.424; p= .009) boyutlarında farklılaşma olduğu görülmektedir.

Farklılaşmanın hangi değişkenler arasında olduğunu belirlemek için Scheffe Testi uygulanmış olup, Scheffe testi sonucuna göre “Alan ve Alan Eğitimi” boyutunda, hizmet içi eğitime 5-9 arası katılım sağlayan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}_{5-9 \text{ arası}}=3.85$) alan ve alan eğitiminde hizmet içi eğitime hizmet içi eğitime hiç katılmamış olan müzik öğretmenlerine ($\bar{X}_{\text{hiç katılmamış}}=2.59$) ve hizmet içi eğitime 1-4 defa katılmış müzik öğretmenlerine ($\bar{X}_{1-4 \text{ arası}}=2.59$) göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir. “Meslek Bilgisi” ve “Genel Kültür” boyutlarında, hizmet içi eğitime 5-9 arası katılım sağlayan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}_{5-9 \text{ arası}}=2.45-2.63$) ve hizmet içi eğitime 10 defa ve üstü katılım sağlayan müzik öğretmenlerin ($\bar{X}_{10 \text{ defa ve üstü}}=2.44-2.5$) meslek bilgisi ve genel kültür alanlarında hizmet içi eğitime hizmet içi eğitime hiç katılmamış ($\bar{X}_{\text{hiç katılmamış}}=1.82-2.05$) olan ya da hizmet içi eğitime 1-4 defa katılmış ($\bar{X}_{1-4 \text{ defa}}=1.85-2.03$) olan müzik öğretmenlerine göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir.

4.6.11. Müzik Öğretmenlerinin Almış oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Şekline Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin almış oldukları hizmet içi eğitimlerinin değerlendirilmesinin ve hizmet içi ihtiyaçlarının hizmet içi eğitim alma şekline göre değişimi Tablo 79’da yer almaktadır.

Tablo 79. Müzik Öğretmenlerinin Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimlerinin Değerlendirilmesinin ve Hizmet İçi İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Şekline Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Eğitim Alma Şekli	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p
					F	p			
Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme	Yüzyüze	399	3.70	.74	2.176	.141	875	4.192	.000*
	Uzaktan	478	3.5	.70					
Alan ve Alan Eğitimi	Yüzyüze	399	2.72	.91	17.949	.000	875	3.487	.001*
	Uzaktan	478	2.52	.77					
Meslek Bilgisi	Yüzyüze	399	2.18	1.23	52.390	.000	875	6.134	.000*
	Uzaktan	478	1.73	.92					
Genel Kültür	Yüzyüze	399	2.35	1.07	46.875	.000	875	6.343	.000*
	Uzaktan	478	1.94	.799					
Müzik Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Yüzyüze	399	3.38	1.21	1.414	.235	875	-.986	.324
	Uzaktan	478	3.47	1.30					
Türk Müzik Kültürü	Yüzyüze	399	3.03	1.05	.24	.624	875	4.315	.000*
	Uzaktan	478	2.73	1.02					
Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar	Yüzyüze	399	3.63	1.12	5.317	.021	875	4.618	.000*
	Uzaktan	478	3.29	1.07					
Uzaktan Eğitim Alanı	Yüzyüze	399	3.49	1.20	.25	.617	875	2.105	.036*
	Uzaktan	478	3.31	1.19					

*p<0.05.

Tablo 79 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme”, “Alan ve Alan Eğitimi”, “Meslek Bilgisi”, “Genel Kültür”, “ Türk Müzik Kültürü”, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” konularında hizmet içi eğitim alma şekline göre farklılık gösterdiği, fakat “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” konusunda

hizmet içi eğitim alma şekline göre anlamlı fark göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre, hizmet içi eğitimini yüz yüze alan müzik öğretmenleri almış oldukları hizmet içi eğitimin, hizmet içi eğitimini uzaktan alan müzik öğretmenlerine göre daha verimli olduğunu belirtmiştir. Ayrıca hizmet içi eğitimi yüz yüze alan müzik öğretmenleri hizmet içi eğitimde alan ve alan eğitimine, meslek bilgisine, genel kültüre, müzik öğretim yöntem ve tekniklerine, Türk müzik kültürüne, müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlara ve uzaktan eğitim alanına uzaktan hizmet içi eğitim alan müzik öğretmenlerine göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir.

4.7. GSL’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Ve Memnuniyet Düzeylerinin Kişisel Değişkenlere Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular Ve Yorumlar

4.7.1. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin güzel sanatlar liselerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının cinsiyete göre değişimi Tablo 80’de yer almaktadır.

Tablo 80. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p
					F	p			
GSL İlişkin Konular	Erkek	62	2.99	1.45	1.43	.706	108	-1.033	.304
	Kadın	48	3.28	1.39					

*p<0.05.

Tablo 80 incelendiğinde, güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin “Güzel Sanatlar Lisesine İlişkin Konularında” cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre, güzel sanatlar lisesinde görev alan kadın ve erkek öğretmenlerin güzel sanatlar lisesine ilişkin konular hakkında görüşlerinde farklılığın olmadığı belirtilebilir.

4.7.2. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Öğrenim Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin güzel sanatlar liselerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının öğrenim durumlarına göre değişimi Tablo 81’de yer almaktadır.

Tablo 81. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Öğrenim Durumlarına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Öğrenim Durumu	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p
					F	p			
GSL İlişkin Konular	Lisans	79	3.02	1.45	.842	.361	108	-1.126	.263
	Lisansüstü	30	3.36	1.35					

*p<0.05.

Tablo 81 incelendiğinde, güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin “Güzel Sanatlar Lisesine İlişkin Konularında” öğrenim durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre, güzel sanatlar lisesinde görev alan lisans ve lisansüstü eğitimini tamamlamış öğretmenlerin güzel sanatlar lisesine ilişkin konular hakkında görüşlerinde farklılığın olmadığı belirtilebilir.

4.7.3. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Kıdem Yılı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin güzel sanatlar liselerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının kıdemlerine göre değişimi Tablo 82’te yer almaktadır.

Tablo 82. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Kıdem Yılına Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Kıdem Yılı	N	$\bar{X}$	Ss	Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark
GSL İlişkin Konular	1	1	5	0	Gruplar Arası	13.	4-105	3.43	1.73	.147	Yoktur
	2	17	3.7	1.35							
	3	24	3.1	1.3							
	4	21	2.8	1.5							
	5	47	3.0	1.4							
Toplam		110	3	1	Topla	461.57					

*p<0.05. 1=1-5 Yıl, 2=6-10 Yıl, 3=11-15 Yıl, 4=16-20 Yıl, 5=21 Yıl ve Üstü

Tablo 82 incelendiğinde, araştırmaya katılan güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin güzel sanatlar liselerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının kıdem yılına göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “GSL İlişkin Konular” (F= 1.73; p= .147) boyutunda farklılaşma olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre, güzel sanatlarda görev alan müzik öğretmenlerin güzel sanatlar lisesine ilişkin konularda çalışma yılı öğretmenlerin farklı düşünceler belirtmesinde etkin bir değişken olmadığı görülmektedir.

4.7.4. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin güzel sanatlar liselerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hizmet içi eğitime katılım durumlarına göre değişimi Tablo 83’te yer almaktadır.

Tablo 83. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Durumlarına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	HİK Durumu	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p
					F	p			
GSL İlişkin Konular	Katıldım	68	2.89	1.44	1.11	.295	108	-2.257	.026
	Katılmadım	42	3.50	1.34					

*p<0.05.

Tablo 83 incelendiğinde, güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin “Güzel Sanatlar Lisesine İlişkin Konularında” hizmet içi eğitime katılım durumlarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu bulgulara göre, güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerden hizmet içi eğitime katılmamış öğretmenler, hizmet içi eğitime katılmış öğretmenlere göre GSL ilişkin konularda hizmet içi eğitime daha çok ihtiyaç duydukları belirtilebilir.

4.7.5. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin güzel sanatlar liselerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hizmet içi eğitim alma sayısına göre değişimi Tablo 84’te yer almaktadır.

Tablo 84. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısına Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Katılım Sayısı	N	$\bar{X}$	Ss	Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark
GSL İlişkin Konular	1	41	3.6	1.3	Gruplar Arası	14.93	3-106	4.98	2.56	.059	Yoktur
	2	46	2.9	1.46							
	3	15	2.6	1.47							
	4	8	2.8	1.36							
Toplam		110	3	1	Topla	221.10					

*p<0.05. 1=Hiç katılmadım, 2=1-4 defa, 3=5-9 defa, 4=10 defa ve üstü

Tablo 84 incelendiğinde, araştırmaya katılan güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin güzel sanatlar liselerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hizmet içi eğitime katılım sayısına göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “GSL İlişkin Konular” (F= 2.56; p= .059) boyutunda farklılaşma olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre, güzel sanatlarda görev alan müzik öğretmenlerinin güzel sanatlar lisesine ilişkin konularda duymuş oldukları ihtiyaçları öğretmenlerin hizmet içi katılım sayısına göre değişmediği belirtilebilir.

4.7.6. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Şekli Tercih Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin güzel sanatlar liselerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hizmet içi eğitim katılım şekli tercihine göre değişimi Tablo 85’te yer almaktadır.

Tablo 85. Güzel Sanatlar Liselerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Güzel Sanatlar Liselerine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Şekli Tercihlerine Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Eğitim Alma Şekli Tercih	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p
					F	p			
GSL İlişkin Konular	Yüz yüze	65	3.34	1.43	.677	.412	108	1.927	.057
	Uzaktan	45	2.81	1.37					

*p<0.05.

Tablo 85 incelendiğinde, güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin “Güzel Sanatlar Lisesine İlişkin Konularında” hizmet içi katılım şekli tercihlerine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu bulgulara göre, güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerden hizmet içi eğitimi yüz yüze almak isteyen ve uzaktan almak isteyen öğretmenler arasında GSL ilişkin konularda hizmet içi eğitime ihtiyaç duymada farklılığın olmadığı belirtilebilir.

4.8. BİLSEM’lerde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin HİE İhtiyaçlarının Ve Memnuniyet Düzeylerinin Kişisel Değişkenlere Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular Ve Yorumlar

4.8.1. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezleriyle ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının cinsiyete göre değişimi Tablo 86’da yer almaktadır.

Tablo 86. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p
					F	p			
BİLSEM İlişkin Konular	Erkek	31	3.34	1.24	.028	.867	54	-.512	.611
	Kadın	25	3.51	1.29					

*p<0.05.

Tablo 86 incelendiğinde, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin “Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konularda” cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan kadın ve erkek öğretmenlerin bilim ve sanat merkezleriyle ilişkin konular hakkında görüşlerinde farklılığın olmadığı belirtilebilir.

4.8.2 Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Öğrenim Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezleriyle ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının öğrenim durumlarına göre değişimi Tablo 87’de yer almaktadır.

Tablo 87. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Öğrenim Durumlarına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Öğrenim Durumu	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p
					F	p			
BİLSEM İlişkin Konular	Lisans	31	3.47	1.34	1.367	.247	54	.384	.703
	Lisansüstü	25	3.34	1.15					

*p<0.05.

Tablo 87 incelendiğinde, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin “Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konularda” öğrenim durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan lisans ve lisansüstü eğitimini tamamlamış öğretmenlerin bilim ve sanat merkezleriyle ilişkin konular hakkında görüşlerinde farklılığın olmadığı belirtilebilir.

4.8.3. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Mezun Olduğu Yıl Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezleriyle ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının mezun olduğu yıla göre değişimi Tablo 88’de yer almaktadır.

Tablo 88. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Mezun Olduğu Yıla Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Mezun				Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark Olan Gruplar
	Olduğu Yıl	N	$\bar{X}$	Ss							
BİLSEM İlişkin Konular	1	2	4.05	.78	Gruplar Arası	3.29	2-53	1.647	1.053	.356	
	2	18	3.69	1.01							
	3	36	3.24	1.36							
	Topl	56	3.42	1.	Topla	86.176					

*p<0.05. 1=2016-2021 Yılları, 2= 2011-2015 Yılları, 3=2010 Yılı ve Öncesi

Tablo 88 incelendiğinde, araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezlerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının mezun olduğu yıla göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “BİLSEM İlişkin Konular” (F= 1.053; p= .356) boyutunda farklılaşma olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezlerine ilişkin konularda duymuş oldukları ihtiyaçları öğretmenlerin hizmet içi katılım sayısına göre değişmediği belirtilebilir.

4.8.4. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Kıdem Yılı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezleriyle ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının kıdemlerine göre değişimi Tablo 89’de yer almaktadır.

Tablo 89. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Kıdem Yılına Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Kıdem Yılı	N	$\bar{X}$	Ss	Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark
BİLSEM İlişkin Konular	1	3	4.4	.67	Gruplar Arası	4.7 1	4-51	1.18	.738	.570	Yoktur
	2	18	3.3	1.26							
	3	14	3.5	1.19							
	4	10	3.5	1.39							
	5	11	3.1	1.33							
Toplam		56	3.	1	Topla	86.176					

*p<0.05. 1=1-5 Yıl, 2=6-10 Yıl, 3=11-15 Yıl, 4=16-20 Yıl, 5=21 Yıl ve Üstü

Tablo 89 incelendiğinde, araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezlerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının kıdem yılına göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “BİLSEM İlişkin Konular” (F= .738; p= .570) boyutunda farklılaşma olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerin güzel sanatlar lisesine ilişkin konularda çalışma yılı öğretmenlerin farklı düşünceler belirtmesinde etkin bir değişken olmadığı görülmektedir.

4.8.5. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezleriyle ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hizmet içi eğitime katılım durumlarına göre değişimi Tablo 90’da yer almaktadır.

Tablo 90. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Durumlarına Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	HİK Durumu	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi		sd	t	p
					F	p			
BİLSEM İlişkin Konular	Katıldım	40	3.45	1.26	.355	.554	54	.365	.716
	Katılmadım	16	3.32	1.27					

*p<0.05.

Tablo 90 incelendiğinde, bilim ve sanat merkezinde görev alan müzik öğretmenlerinin “BİLSEM İlişkin Konularında” hizmet içi eğitime katılım durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir.

4.8.6. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezleriyle ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hizmet içi eğitim alma sayısına göre değişimi Tablo 91’de yer almaktadır.

Tablo 91. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısına Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Katılım Sayısı	N	$\bar{X}$	Ss	Vary. Kay.	Kar. Top.	sd	Kar Ort.	F	p	Fark
BİLSEM İlişkin Konular	1	16	3.3	1.27	Gruplar Arası	1.9 9	3-52	.662	.409	.747	Yoktur
	2	18	3.5	1.30							
	3	13	3.6	1.08							
	4	9	3.1	1.48							
Toplam		110	3	1	Topla	86.176					

*p<0.05. 1=Hiç katılmadım, 2=1-4 defa, 3=5-9 defa, 4=10 defa ve üstü

Tablo 91 incelendiğinde, araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezlerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hizmet içi eğitime katılım sayısına göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “BİLSEM İlişkin Konular” (F= .409; p= .747) boyutunda farklılaşma olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerin bilim ve sanat merkezlerine ilişkin konularda duymuş oldukları ihtiyaçları öğretmenlerin hizmet içi katılım sayısına göre değişmediği belirtilebilir.

4.8.7. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Şekli Tercihine Değişkenine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Araştırmaya katılan bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezleriyle ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hizmet içi eğitim katılım şekli tercihine göre değişimi Tablo 92’de yer almaktadır.

Tablo 92. Bilim ve Sanat Merkezlerinde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Hizmet İçi Eğitime Katılım Şekli Tercihlerine Göre Karşılaştırılmasında t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Eğitim Alma Şekli Tercihi	n	$\bar{X}$	ss	Levene Testi				
					F	p	sd	t	p
BİLSEM İlişkin Konular	Yüz	32	3.46	1.25	.014	.907	54	.318	.752
	yüze								
	Uzaktan	24	3.35	1.28					

*p<0.05.

Tablo 92 incelendiğinde, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerinin “BİLSEM İlişkin Konularında” hizmet içi katılım şekli tercihlerine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu bulgulara göre, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerden hizmet içi eğitimi yüz yüze almak isteyen ve uzaktan almak isteyen öğretmenler arasında BİLSEM ilişkin konularda hizmet içi eğitime ihtiyaç duymada farklılığın olmadığı belirtilebilir

4.9 HİE'lere Katılan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarını Belirlemeye Yönelik Olarak Yöneltilen Açık Uçlu Soruya İlişkin Bulgular Ve Yorumları

Tablo 93. 2006 – 2021 Yılları Arasında HİE'lere Katılan Müzik Öğretmenlerine Sorulan Açık Uçlu Soruya İlişkin Bulgular

Tema	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
Müzik öğretmeni olarak; hizmet içi eğitime ilişkin dikkate alınmasını istediğiniz başka görüş ve öneriler	Anket Soruları Dışında Başka Görüş ve Önerim Bulunmamaktadır.	464	52,91
	BİLSEM'lere Yönelik HİE'lerin Verilmesi	6	0,68
	EBA İçerikleri İle İlgili HİE'lerin Düzenlenmesi	25	2,85
	GSL'lere Yönelik HİE'lerin Düzenlenmesi	14	1,60
	HİE'lerde Çalgı Eğitimi Verilmesi	6	0,68
	HİE'lerde Piyano Eğitimi Verilmesi	9	1,03
	HİE'lerdeki Konuların Güncellenmesi ve Niteliklerinin Arttırılması	27	3,08
	HİE'lerdeki Öğretim Elemanlarının Nitelikli ve Donanımlı Olması	13	1,48
	HİE'lerin Müzik Öğretmenleri İçin Zorunlu Olması	44	5,02
	HİE'lerin Sayıca Arttırılması ve Yaygınlaştırılması	69	7,87
	HİE'lerin Sonunda Müzik Öğretmenlerine Belge Verilmesi	12	1,37
	HİE'lerin Zamanında Duyurulması	37	4,22

Müzik Ders Programları İle İlgili HİE'lerin Düzenlenmesi	8	0,91
Okullardaki Müzik Ders Saatlerinin Arttırılması	20	2,28
Müzik Dersi Müfredatının Genişletilmesi Ve Müzik Ders Kitaplarının İncelenmesine Yönelik HİE'lerin Verilmesi	14	1,60
Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri Konusunda HİE'lerin Düzenlenmesi	11	1,25
Müzik Öğretmenlerine Yurt Dışı HİE İmkânı Tanınması	5	0,57
Müzik Teknolojileri Ve Yazılımları Konusunda HİE'lerin Arttırılması	49	5,59
Orff – Kodaly – Suzuki İle İlgili HİE'lerin Düzenlenmesi	13	1,48
Özel Okullarda Görev Yapan Müzik Öğretmenleri İçin HİE'lerin Düzenlenmesi	6	0,68
Proje Hazırlamaya Yönelik HİE'lerin Düzenlenmesi	4	0,46
Türk Müziği ve Halk Oyunları Konusunda HİE'lerin Düzenlenmesi	6	0,68
Uzaktan HİE'lerin Düzenlenmesi	8	0,91
Yüz Yüze HİE	7	0,80
TOPLAM	877	100

Tablo 93'e göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaç anketinde yer alan açık uçlu soruya ilişkin verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Tablo 95'te görüldüğü gibi, hizmet içi eğitimlere katılan müzik öğretmenlerinin verdikleri cevaplar sonucunda; "Müzik öğretmeni olarak; hizmet içi eğitime ilişkin dikkate alınmasını istediğiniz başka görüş ve öneriler" teması oluşturulmuş, oluşturulan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde; bu temaya yönelik bir alt tema oluşturulmamış, temaya bağlı olarak kodlar oluşturulmuştur.

Farklı okul türlerinde görev yapan müzik öğretmenlerinin tümüne yöneltilen açık uçlu soruya "müzik öğretmeni olarak; hizmet içi eğitime ilişkin dikkate alınmasını istediğiniz başka görüş ve öneriler" temasına ilişkin olarak; "Anket Soruları Dışında Başka Görüş ve Önerim Bulunmamaktadır" koduna (f=464) %52,91, "BİLSEM'lere Yönelik HİE'lerin Verilmesi" (f=6) %0,68, "EBA İçerikleri İle İlgili HİE'lerin Düzenlenmesi" (f=25) %2,85, "GSL'lere Yönelik HİE'lerin Düzenlenmesi" (f=14) %1,60, "HİE'lerde Çalgı Eğitimi Verilmesi" (f=6) %0,68, "HİE'lerde Piyano Eğitimi Verilmesi" (f=9) %1,03, "HİE'lerdeki Konuların Güncellenmesi ve Niteliklerinin Arttırılması" (f=27) %3,08, "HİE'lerdeki Öğretim Elemanlarının Nitelikli ve Donanımlı Olması" (f=13) %1,48, "HİE'lerin Müzik Öğretmenleri İçin Zorunlu Olması" (f=44) %5,2, "HİE'lerin Sayıca Arttırılması ve Yaygınlaştırılması" (f=69) %7,87, "HİE'lerin Sonunda Müzik Öğretmenlerine Belge Verilmesi" (f=12) %1,37, "HİE'lerin Zamanında Duyurulması" (f=37) %4,22, "Müzik Ders Programları İle İlgili HİE'lerin Düzenlenmesi" (f=8) %0,91, "Okullardaki Müzik Ders Saatlerinin Arttırılması" (f=20) %2,28, "Müzik Dersi Müfredatının

Genişletilmesi Ve Müzik Ders Kitaplarının İncelenmesine Yönelik HİE'lerin Verilmesi” (f=14) %1,60, “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri Konusunda HİE'lerin Düzenlenmesi” (f=11) %1,25, “Müzik Öğretmenlerine Yurt Dışı HİE İmkânı Tanınması” (f=5) %0,57, “Müzik Teknolojileri Ve Yazılımları Konusunda HİE'lerin Arttırılması” (f=49) %5,59, “Orff – Kodaly – Suzuki İle İlgili HİE'lerin Düzenlenmesi” (f=13) %1,48, “Özel Okullarda Görev Yapan Müzik Öğretmenleri İçin HİE'lerin Düzenlenmesi” (f=4) %0,46, “Türk Müziği ve Halk Oyunları Konusunda HİE'lerin Düzenlenmesi” (f=6) %0,68, “Uzaktan HİE'lerin Düzenlenmesi” (f=8) %0,91, “Yüz Yüze HİE” (f=7) %0,80 şeklinde cevap verdikleri görülmüştür.

4.10 Hizmet İçi Eğitim Programlarında Öğretim Elemanı Olarak Görev Yapmış Müzik Eğitimcilerinin, İlgili Programların Niteliğine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde, araştırmanın 12. alt problemine yönelik bulguların oluşturulmasında HİE katılan öğretim elemanları ile görüşülmüş, görüşme sonucunda elde edilen veriler tema, alt tema ve kod şeklinde tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

Bu alt probleme göre, hizmet içi eğitim programlarında öğretim elemanı olarak görev yapmış olan müzik eğitimcilerinin, katıldıkları HİE faaliyetlerinin niteliği ile ilgili görüşleri, nitel araştırma yöntemine paralel olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorulara verilen cevapların açıklanmasına yer verilmiştir.

Öğretim elemanlarına yönelik sorulan her soruya göre alınmış olan cevaplar, içerik analizi sonucunda sınıflandırılarak elde edilen bilgiler nicel veriler halinde tablolaştırılmıştır. Tablolarda yer alan sayısal veriler, sözel olarak yorumlanmıştır. Bulgular hizmet içi eğitimlerde görev almış olan öğretim elemanlarına verilen kodlarla birlikte açıklanmış ve frekans (f), yüzde (%) olarak da ifade edilmiştir.

4.10.1 Öğretim Elemanlarının, Katıldıkları HİE Programları İle İlgili Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgu Ve Yorumlar

Görüşme sağlanan ve hizmet içi eğitim programlarında öğretim elemanı olarak görev yapan müzik eğitimcilerinin ifade ettikleri görüşlerinin içerik analizinden elde edilen görüşleri Tablo 94’te yer almaktadır.

Tablo 94. Görüşme Yapılan Öğretim Elemanlarının Kişisel Özellikleri

Öğr. El.	Görüşme Şekli	Akademik Unvan	Kıdem Yılı	Katıldığı HİE Prog.
Ö.E.1	On-Line (Zoom)	Prof. Dr.	23 yıl ve üzeri	BİLSEM HİE Programı GSL HİE Programı
Ö.E.2	On-Line (Zoom)	Prof. Dr.	23 yıl ve üzeri	GSL HİE Programı
Ö.E.3	On-Line (Zoom)	Prof. Dr.	30 yıl ve üzeri	GSL HİE Programı
Ö.E.4	On-Line (Zoom)	Prof. Dr.	30 yıl ve üzeri	2006 - GSL HİE Programı
Ö.E.5	On-Line (Zoom)	Prof. Dr.	30 yıl ve üzeri	2000 - GSL HİE Programı 2006 – İlköğretim HİE 2011 - GSL HİE Programı
Ö.E.6	On-Line (Zoom)	Dr. Öğr. Üyesi	23 yıl ve üzeri	2018 – Müzik Öğretim Yöntemleri HİE 2018 - Öğretim Yöntemlerinin Pratiğini Etkileyen Etkenler Ve Sınıf Yönetimi HİE
Ö.E. 7	On-Line (Zoom)	Dr. Öğr. Üyesi	23 yıl ve üzeri	2018 – Müzik Öğretim Yöntemleri HİE 2018 - Öğretim Yöntemlerinin Pratiğini Etkileyen Etkenler Ve Sınıf Yönetimi HİE
Ö.E. 8	On-Line (Zoom)	Prof. Dr.	27 yıl	2006 - GSL HİE Programı 2018 - Müzik Dersi Müfredat Programı

Tablo 94’te görüldüğü gibi görüşme yapılan öğretim elemanlarından 4’ü (ÖE1, ÖE2, ÖE6, ÖE7) 23 yıl ve üzeri kıdem yılı, 1’i (ÖE8) 27 yıllık kıdem yılı ve 3’ü de (ÖE3, ÖE4, ÖE5) 30 yıl ve üzeri kıdem yılları arasında görev yapmışlardır. Öğretim elemanlarından 3’ü (ÖE6, ÖE7, ÖE8) 2018 yılında, 1’i (ÖE5) 2011 yılında, 3’ü (ÖE4, ÖE5, ÖE8) 2006 yılında, 1’i (ÖE5) 2000 yılında HİE programlarında görev yapmıştır. Ayrıca, 3’ü (ÖE1, ÖE2, ÖE3) görev yaptıkları HİE programlarının tarihleri konusunda herhangi bir bilgilendirmede bulunmamışlardır.

Tablo 94’te görüldüğü gibi, görüşme sağlanan öğretim elemanlarından 6’sının (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE8) GSL HİE Programında görev yaptığı, 2’sinin (ÖE6, ÖE7) Müzik Öğretim Yöntemleri HİE Programında görev yaptığı, 2’sinin (ÖE6, ÖE7) Öğretim Yöntemlerinin Pratiğini Etkileyen Etkenler ve Sınıf Yönetimi HİE Programında görev yaptığı, 1’inin (ÖE1) BİLSEM HİE Programında görev yaptığı ve 1’inin de (ÖE8) Müzik Dersi Müfredat Programı HİE Programında görev yaptığı görülmektedir. Ayrıca, hizmet içi eğitimlere katılmış olan öğretim elemanlarından 6’sının (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE8) Prof. Dr. ve 2’sinin (ÖE6, ÖE7) Dr. Öğr. Üyesi olduğu da tespit edilmiştir.

Tablo 95. HİE Katılan Öğretim Elemanlarının Program Değerlendirmesi

Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
HİE eğitime katılan öğretim elemanlarının HİE programlarının değerlendirilmesi ne yönelik görüşleri	Planlama ve Program	Gayet iyi	ÖE3, ÖE7	2	15,34
		Konu dışına çıkılıyor	ÖE2, ÖE4	2	15,34
		MEB baskın	ÖE1	1	7,69
		Doğru kişilere yaptırılıyor	ÖE2	1	7,69
		Yanlış plan yanlış kişilere uygulanıyor	ÖE2	1	7,69
		Öğretim elemanından görüş alınmıyor	ÖE5	1	7,69
		İhtiyaç dışı konular var	ÖE5	1	7,69
		İçerik yetersiz	ÖE5	1	7,69
		Sistematik değil	ÖE6	1	7,69
	Niteliksiz	ÖE6	1	7,69	
	Boyuta göre değişebiliyor	ÖE8	1	7,69	
	İmkânlar	Yeterli	ÖE3	1	100
	Özellik	Motivasyon artırıcı	ÖE7	1	100

*ÖE; öğretim elemanı

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; “HİE eğitime katılan öğretim elemanlarının HİE programlarının değerlendirilmesi” teması oluşturulmuştur. Oluşturulan tema ile ilgili olarak, öğretim elemanlarının görüşleri incelendiğinde, oluşturulan kodlar, “Planlama ve Program” İmkânlar” ve “Özellik” alt temaları altında gruplandırılmıştır.

Tablo 95’te görüldüğü gibi, Öğretim elemanları “Planlama ve Program” alt temasına yönelik olarak oluşturulan “Gayet iyi” koduna (ÖE3, ÖE7) %15,34, “Konu Dışına Çıkılıyor” koduna (ÖE2, ÖE4) %15,34, “MEB Baskın” koduna (ÖE1) %7,69, “Doğru Kişilere Yaptırılıyor” koduna (ÖE2) %7,69, “Yanlış Plan Yanlış Kişilere Uygulanıyor” koduna (ÖE2) %7,69, “Öğretim Elemanından Görüş Alınmıyor” koduna (ÖE5) %7,69, “İhtiyaç Dışı Konular Var” koduna (ÖE5) %7,69, “İçerik Yetersiz” koduna (ÖE5) %7,69, “Sistematik Değil” koduna (ÖE6) %7,69, “Niteliksiz” koduna (ÖE6) %7,69 ve “Boyuta Göre Değişebiliyor” koduna ise (ÖE8) %7,69 cevaplarının verildiği görülmektedir. Ek olarak; “İmkânlar” alt temasına yönelik oluşturulan “Yeterli” koduna (ÖE3) %100, “Özellik” alt temasına yönelik “Motivasyon Arttırıcı” koduna ise (ÖE7) %100 cevaplarının verildiği tespit edilmiştir.

Oluşturulan alt tema ve kodlar ışığında, HİE Programlarına katılan ÖE1, ÖE2, ÖE3 ve ÖE7 kodlu öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

(ÖE1): “...Tümüyle iyi yapılandırılmış bir hizmet içi eğitim içinde yaklaşık 5 – 6 yıldır olmadım ama planlamanın genellikle daha çok Milli Eğitim bazında yapıldığını ve içerik olarak da bize mesela “müzikte hız terimleri lazım” deyip sorulduğunda, ona göre bir araştırma ve istek içine giriyorlar. Bu da planlama açısından milli eğitimin daha baskın ve yoğun bir şekilde rol üstlendiğini gösteriyor...”

(ÖE2): “...Milli Eğitim Bakanlığı müzik yeteneğinin belirlenmesi gibi bir konu belirliyordu. Konu müzik yeteneğine gidiyordu. Hizmet içi eğitimler için ben hazırlığımı ihtiyacın ne olduğunu tahmin ettiğim ya da müzik öğretmenlerinin sıkıntısının ne olduğunu tahmin ettiğim konuları araştırma yaparak belirliyordum. Bakanlığın belirlemiş olduğu konular dışında başka konuları da anlatabiliyordum. Hatta bunun da yararlarını çok gördük. Hizmet içi eğitimlerde müzik konusunda bakanlığımızın ihtiyaç analizini yapmaları gerektiğini düşünüyorum. Öğretmenlerin nelere ihtiyacı olduğunu belirlenmesi lazım. Bu konudaki yöneticilerin ya da öğretmenlerin hangi konular da ihtiyaçları var mesela uygulama konularında rapor hazırlaması yapılması lazım. Müziğin çeşitli alanlarıyla, dallarıyla ilgili spesifik bir gruplama yaparak tarama yapılmalı ve akademisyenlerin çalışmalarının da gözler önünde tutulması lazım mesela bilsemler üzerine de bir hizmet içi eğitime gittim. Planlama konusunda hizmet içi eğitimlerin doğru adreslerde ve doğru kişilere gidilmesi lazım...”.

(ÖE3): “...Planlama açısından BİLSEM okullarına kendi aracımızla gittik. Çok da güzel imkânları vardı. Bizim orada çalışmalarımızı tamamlayabilmemiz için her şeyi seferber ettiler. Üniversitelerimiz bu hizmet içi konularında bizlere de yardımcı oluyorlar ve bizleri gönderiyorlar onda bir sorun olmuyor yani. Gittiğimiz yere göre de konularımızı onlara göre belirliyoruz. Gittiğimiz her hizmet içi eğitimde beni rahatsız eden herhangi bir şey ile karşılaşmadım. Bu konuda değerlendirmem herhangi bir rahatsızlık duymadım. Gayet iyiydi...”.

(ÖE7): “...Müzik öğretmenlerimiz bu hizmet içi eğitimlere katılmış olmaktan çok memnunnardı. Özellikle bir sınıf ortamının oluşuyor olması ve onların daha da dahil olabilecekleri hizmetiçi eğitimlerin olması, öğretmenlerimizi daha çok daha farklı motivasyonlar yaşıyor. Yine de böyle bir hizmet içi eğitim ortamı bulabilmemiz çok önemliydi, inşallah devamı da gelir. Bizim katıldığımız hizmet içi eğitimin planlaması da gayet iyiydi...”.

Tablo 96. HİE Programındaki Sınırlılıklara Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
HİE eğitime katılan öğretmen elemanlarının HİE programlarındaki sınırlılıklara yönelik görüşleri	Materyal	Müziksel araç sınırlılığı	ÖE1, ÖE5	2	100
	Program	Sınırlı	ÖE4	1	100
	Fiziki – Teknik	İyi	ÖE6,	1	50
	Koşullar	Müzik Sınıfı Konsepti	ÖE7	1	50
	Öğretim El. Niteliği	Akademisyen sınırlı	ÖE1, ÖE2	2	100
	Süre	Nitelik düşük	ÖE2, ÖE8	2	50
		Sınırlayıcı	ÖE7	1	25
		Verimli	ÖE3	1	25
		Katılımcı	Homojen Değil	ÖE4	1
	Eksik Motivasyon		ÖE7	1	33,33
Sınırlı Meslek Bilgisi	ÖE8		1	33,33	

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; “HİE eğitime katılan öğretim elemanlarının HİE programlarındaki sınırlılıklar” teması oluşturulmuş, “Materyal”, “Program”, “Fiziki – Teknik Koşullar”, “Öğretim Elemanı Niteliği”, “Süre ve “Katılımcı” alt temalarına ulaşılmıştır. Bu alt temalara ilişkin olarak da; “Müziksel Araç Sınırlılığı”, “Sınırlı”, “İyi”, “Sınıf Konsepti”, “Akademisyen Sınırlı”, “Nitelik Düşük”, “Sınırlayıcı”, “Verimli”, “Homojen Değil”, “Eksik Motivasyon” ve “Sınırlı Meslek Bilgisi kodlarına ulaşılmıştır.

Tablo 96’da görüldüğü gibi, “Materyal” alt temasının “Müziksel Araç Sınırlılığı” koduna (ÖE1, ÖE5) % 100, “Program” alt temasının, “Sınırlı” koduna (ÖE4) % 100, “Fiziki – Teknik Koşullar” alt temasının “İyi” koduna (ÖE6) %50 ve “Müzik Sınıfı Konsepti” koduna (ÖE7) %50, “Öğretim Elemanı Niteliği” alt temasının “Akademisyen Sınırlı” koduna (ÖE1, ÖE2) % 100, “Süre” alt temasının “Nitelik Düşük” koduna (ÖE2, ÖE8) %50, “Sınırlayıcı” (ÖE7)%25 ve “Verimli” kodlarına (ÖE3) %25, Katılımcı alt temasının “Homojen Değil” koduna (ÖE4) %33,33 “Eksik Motivasyon” koduna (ÖE7) %33,33 ve Sınırlı Meslek Bilgisi koduna ise (ÖE8) %33,33 şeklindeki ifade etmişlerdir.

Bu bulgulara göre, HİE Programlarına katılan ÖE1, ÖE2, ÖE7 kodlu öğretim elemanlarının görüşleri şu şekildedir:

(ÖE1): “...Sınırlılıklar, bazen materyal açısından yaşanabiliyor. Mesela bulunduğunuz ortamda müzikle ilgili hizmet içi eğitim yaptığınız zaman milli eğitim piyanolu bir ortam seçmediyse, bazı müziksel durumları ortaya koymakta zorlanıyorsunuz. Örneğin, daha yeni yardımcı doçent olduğumuz zamanlarda İzmir’de bir hizmet içi eğitime gitmiştik. Güzel Sanatlar Lisesinde yapılmıştı bu hizmet içi eğitim. Müzik öğretmenlerine yönelik öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgiliydi. Orada piyanoyla bazı örnekler vererek ve benzetme yolunu kullanarak aktarma yapılması ile piyanoda örnekler verebildim. O açıdan iyiydi. Gördüğüm genel sınırlılıklar, müzikle ilgili materyal sıkıntıları olabiliyor. Mesela dizekli tahta, piyano, çeşitli çalgılar vs. olmalı ki pratik bir şekilde hemen müzik öğretmenine onun dilinden rahat bir anlatım sağlanabilsin. Aynı dili konuşan bir kişiye bir şeyler anlatmaya çalışıyorsunuz ama örnek verebilecek materyalleri bazen bulamayabiliyorsunuz...”

(ÖE2): “...Doğal olarak bu sınırlılık, gelen öğretmenlerin ön öğrenmelerinin yüksek olması sınırlılığını gibi bir durumu karşımıza çıkartıyor. Yani, hizmet içi eğitimlere gelecek olan kişiler müzik öğretmeni ya da müziğe dair öğrenimleri olan kişiler olmalıdır. Böyle bir durum gereklidir aslında. Hatta bu okullara yani güzel sanatlar liselerine alandan öğretmenler atanması da gerekli. Örnek olarak İngilizce öğretmenin güzel sanatlar lisesi müdürü olarak

atanması bazı sıkıntıları da branşımız olarak getirebilir. Hizmet içi eğitimlere katılan yönetici pozisyonundaki öğretmenlerin müzik branşından olmaması büyük bir sınırlılık teşkil eder. Buna açığa bir sınırlılık olarak bakılabilir...”

(ÖE7): “...Geleneksel sınıf konsepti diyoruz; bunu aynı şekilde öğretmenlerle yapmak sınırlayıcıydı. Şartların ve ortamın birazcık daha farklı olması daha iyi olabilirdi ama ilk defa yapılan hizmet içi eğitimdi neticede; belki bundan sonra yapılan hizmet içi eğitimler daha farklı ortamlarda gerçekleştirilebilir. Beni sınırlayan bu olmuştu. Yani müzik öğretmenlerinin okul ortamından çıkıp da mesela üniversitede ya da başka ortamlarda planlanacak olan hizmet içi eğitim faaliyetleri, öğretmenlerimizin motivasyonlarını etkiliyor. Ortam değişikliği daha doğrusu. O anlamda Milli Eğitime ait bir yerde hizmet içi eğitim yapmak bir sınırlılıktır bence. Mekanın fiziksel olarak öğretmenlerin üzerine etkisi olduğunu düşünüyorum. Farklı mekanlarda verilecek olan hizmet içi eğitimlerin hatta farklı şehirlerde verilecek olan hizmet içi eğitimlerin çok önemli olduğu kanaatindeyim ama maalesef sayıları sınırlı. O yüzden mekan benim için çok sınırlayıcıydı. Sürede sınırlayıcıydı benim için. Bu tür hizmet içi eğitimler sistematik olsa çok daha verimli olabilirdi o anlamda zaman konusu sınırlayıcı bir diğer unsurdur...”

Tablo 97. HİE Çalışmalarını Etkileyen Olumsuz Faktörlere Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
HİE çalışmalarını etkileyen olumsuz faktörlere yönelik öğretim elemanı görüşleri	Katılımcı	Ulaşım	ÖE1	1	20
		Hazırlıksız gelmeleri	ÖE2	1	20
		HİE olan önyargı	ÖE4	1	20
		Türk müziği istememeleri	ÖE4	1	20
		Mesleki çalışma olarak görülmemesi	ÖE6	1	20
		Materyal ve fiziki – teknik durum	Müzik sınıfının olmaması	ÖE1	1
	MEB	Ders çeşitliliği yetersiz	ÖE4	1	16,6
		Katılımcıların doğru seçilememesi	ÖE5	1	16,6
		Alandan olmayan uygulayıcılar	ÖE5	1	16,6
		HİE sayısının az olması	ÖE5	1	16,6
		Katılımcı takibi yok	ÖE6	1	16,6
		MEB politikası yetersiz	ÖE6	1	16,6
	Program ve organizasyon	Kötü organizasyon	ÖE7, ÖE8	2	28,57
		Zümre başkanları toplantısı olmuyor	ÖE2	1	14,28
		Ekip grup çalışması yok	ÖE3	1	14,28
		Katılımcılar pasif dinleyici	ÖE7	1	14,28
		Fikir alışverişi yok	ÖE7	1	14,28
		Motivasyon artırıcı değil	ÖE8	1	14,28

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; “HİE çalışmalarını etkileyen olumsuz faktörler” teması oluşturulmuş, buradan hareketle de tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde oluşturulan kodlar; Katılımcı, Materyal ve Fiziki – Teknik Durum, MEB, Program Ve Organizasyon alt temaları adı altında gruplandırılmıştır.

Öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar incelendiğinde; “Katılımcı” alt temasının “Ulaşım” koduna (ÖE1) %20, “Hazırlıksız Gelmeleri” koduna (ÖE2) %20, “HİE’e Olan Önyargı” koduna (ÖE4) %20, “Türk Müziği İstememeleri” koduna (ÖE4) %20, “Mesleki Çalışma Olarak Görülmemesi” koduna (ÖE6) %20, “Materyal ve Fiziki – Teknik Durum” alt temasının “Müzik Sınıfının Olmaması” koduna (ÖE1) %100, “MEB” alt temasının “Ders Çeşitliliği Yetersiz” koduna (ÖE4) %16,6, “Katılımcıların Doğru Seçilememesi” koduna (ÖE5) %16,6, “Alandan Olmayan Uygulayıcılar” koduna (ÖE5) %16,6, “HİE Sayısının Az Olması” koduna (ÖE5) %16,6, “Katılımcı Takibi Yok” koduna (ÖE6) %16,6, “MEB Politikası Yetersiz” koduna (ÖE6) %16,6 ve “Program ve Organizasyon” alt temasının “Kötü Organizasyon” koduna (ÖE7, ÖE8) %28,57, “Zümre Başkanları Toplantısı Olmuyor” koduna (ÖE2) %14,28, “Ekip – Grup Çalışması Yok” koduna (ÖE3) %14,28, “Katılımcılar Pasif Dinleyici” koduna (ÖE7) %14,28, “Fikir Alışverişi Yok” koduna (ÖE7) %14,28 ve “Motivasyon Arttırıcı Değil” koduna (ÖE8) %14,28 yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür.

Bununla birlikte hizmet içi eğitimlere öğretim elemanı olarak katılan müzik eğitimcilerinden ÖE8, ÖE4, ÖE7 kodlu müzik eğitimcilerinin, HİE faaliyetlerini etkileyen olumsuz faktörlere yönelik görüşleri şu şekildedir:

(ÖE8): “...Hizmet içi eğitim programlarını etkileyen olumsuz faktörler arasında fiziki koşullar var örnek olarak. Yani hizmet içi eğitimin yapıldığı yerdeki fiziki koşullar. Örneğin 6 tane öğretmen bir odada kalmamalı. Öğretmenler hizmet içi eğitimlere geldiklerinde konaklama yerlerinde 6 öğretmeni bir odaya koyduğunda ilk başta müzik öğretmenlerimizde bir önyargı oluşuyor. Bunun yanında moral ve motivasyon da düşmüş oluyor. Hizmet içi eğitim anında hizmet içi eğitim süresince, sosyal hakların biraz daha genişletilmesi lazım. Müzik öğretmenlerimizin birazcık daha refah ve huzur içerisinde olmalarını sağlayan bu imkanların verilmesi lazım. Yani siz devlet memurusunuz, ilgili hizmet içi eğitimler süresince biraz daha sosyal imkânlarla nu eğitimin daha cazip hale getirilmesi lazım. Sadece eğitimin de değil de geceler bir tatil havasında geçmesi lazım ki moral motivasyon olarak müzik öğretmenlerimiz daha dikkati yukarıda tutmak lazım...”

(ÖE4): “...Olumsuz faktörlerden bir tanesi, hizmet içi eğitime gelen müzik öğretmenlerimizin önyargılı gelmeleri. Müzik öğretmenleri; “ne alakası var, biz bu

programdan memnunuz, biz Türk Müziği istemiyoruz, hep Batı Müziği aynı şekilde devam etsin istiyoruz.” Şeklinde görüş bildiriyorlar. Bunun sebebi ise bu müzik öğretmenlerimizin yetiştiği ortamlardaki müfredatlar Batı Müziği ağırlıklı olması. Türk Müziği İşitme Dersinin, Türk Halk Müziği İşitme Dersinin, Türk Sanat Müziği İşitme Dersinin, Türk Müziği Korosu Dersinin homojen ve eşit bir şekilde programlarda dağıtılması gerekli. Çalgılarda da öyle. Onların da çeşitlendirilmesi lazım...”

(ÖE7): “...Hizmet içi eğitimlerde müzik öğretmenlerini daha da katılımcı olabilecekleri konuların belki bir program paketi şeklinde ya da seminer paketi olarak sunulması gerekiyor. Öğretmenlerin bu tür hizmet içi eğitimlere hep beraber özellikle üniversiteden gelen öğretim elemanlarıyla fikir alışverişinde bulunarak katılmaları gerektiğini düşünüyorum. Bunun tersi bir durum HİE faaliyetlerini olumsuz etkiler. Bu yüzden bahsetmiş olduğum sınırlılıkları dan olumsuz olarak değerlendirebiliriz. Bunlardan bir tanesi de hizmet içi eğitimlerin verileceği mekanların sistematik olmaması durumudur...”

Tablo 98. HİE Çalışmalarını Etkileyen Olumlu Faktörler

Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
HİE çalışmalarını etkileyen olumlu faktörlere yönelik öğretim elemanı görüşleri	Katılımcı niteliği	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE8	6	40
	Etkileşim	ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE8	4	26,6
	Program	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE7	4	26,6
	Doğru mekân	ÖE1	1	6,66

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; “HİE çalışmalarını etkileyen olumlu faktörler” teması oluşturulmuş, oluşturulan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde; bu temaya yönelik bir alt tema oluşturulmamış, temaya bağlı olarak kodlar oluşturulmuştur.

Öğretim elemanlarının HİE çalışmalarını etkileyen olumlu faktörler temasına ilişkin olarak; “Katılımcı Niteliği” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE8) %40, “Etkileşim” koduna (ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE8) %26,6, “Program” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE7) %26,6 ve “Doğru Mekan” koduna da (ÖE1) %6,66 şeklinde cevap verdikleri görülmüştür.

Bu konuda ÖE1, ÖE6, ÖE8 kodlu öğretim elemanları HİE çalışmalarını etkileyen olumlu faktörlere yönelik görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

(ÖE1): “...Mesela ders saatlerinin uygunluğu. İyi bir planlamayla gidilmesi ve gerçekten hizmet içi eğitimi isteyen öğretmenlerle çalışmak faydalı sonuçları beraberinde getirir. Dolayısıyla, doğru planlama, doğru katılımcılar, doğru öğretim elemanı ve doğru mekan hizmet içi eğitim hatta her hizmet içi eğitimi etkileyen olumlu faktörler arasında sayılabilmektedir. Bu şekilde güzel sonuçlar alabiliriz. Sonuçta eğitimciyiz. Eğitmeye

uğraşıyoruz. Öğretmen yetiştiriyoruz. Bu biraz önce saydığım doğrular birleşirse, her hizmet içi eğitimden mutlaka başarılı sonuçlar alınacaktır...”

“...Hizmet içi eğitimlerde müzik öğretmenleriyle tanışmak olumlu faktörlerden biri, iletişim kurabiliyoruz. Bir diğeri de mesleki sorunları varsa birebir de görüşebiliyoruz. Sosyal açıdan değişik yerleri de görebiliyoruz. Aynı zamanda alana yetiştirdiğimiz öğrencilerin de takibini yapmış oluyoruz. Bu açıdan hizmet içi eğitimlerin olumlu sonuçları oluyor.”

(ÖE6): “...Olumlu tarafları da şöyle: daha öncesinde il milli Eğitim müdürlüğü tarafından farklı üniversitelerden eğitimciler getirmişler mesela. Bunlar hizmet içi eğitimciler. Mesela bir tane örnek Eskişehir Anadolu üniversitesinden. İl milli eğitim müdürlüğünün böyle müzik öğretmenlerine yönelik yaptığı bir hizmet içi eğitimi etkinliğinde kendi dibindeki üniversiteyi niye sormaz da başka şehirdeki bir üniversiteden Hoca getirip ona niye para öder diye bir soru işareti var kafamda. Bizim katıldığımız etkinliğin en güzel tarafı buydu. Biz o hizmeti eğitimde sadece öğretim yöntem ve teknikleri konuşmadık. Tamam ana tema öğretim yöntemleri ama alt temalar öğretim yöntemi ile ilgili ama araya şeyleri de serpiştirdik...”

(ÖE8): “...Hizmetiçi eğitimlerdeki olumlu faktörler şunlar: en azından müzik öğretmenleri birbirleri ile etkileşim içinde oluyorlar biz üniversiteden gelen hocalar olarak uygulayıcılar olarak müzik öğretmenleri ile daha içinde içli dışlı olabiliyoruz. Işık öğretmenlerimizin sıkıntılarından haberdar olabiliyoruz müzik öğretmenleri birbirleri ile ilişki içinde oluyor. Yani ileriye dönük bir meslek arkadaşlığı bir yardımlaşma ilişkisi kurulabiliyor bunlar da olumlu yönleri...”

Tablo 99. Müzik Öğretmenlerinin HİE Programlarına İlişkin Tutumlarına Ait Öğretim Elemanı Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
Müzik öğretmenlerinin katılmış oldukları HİE programlarına ilişkin tutumları	Olumlu	Başarılı ve olumlu dönütler	ÖE1,ÖE2,ÖE4, ÖE6	4	66,66
		Yeni bilgilerin kazandırılması	ÖE7, ÖE8	2	33,33
	Olumsuz	Dinliyor gibi yapıyorlar	ÖE1, ÖE6	2	28,57
		Zorunluluk	ÖE1	1	14,28
		Zaman öldürme amaçlı	ÖE1	1	14,28
		Dikkat çeken konu yok	ÖE3	1	14,28
		Olumsuz bakanlar var	ÖE4	1	14,28
		Türk müziği konusunda tepki	ÖE5	1	14,28

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; “Müzik öğretmenlerinin katılmış oldukları HİE programlarına ilişkin tutumlar” teması oluşturulmuş, oluşturulan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde olumlu ve olumsuz alt teması altında gruplandırılmıştır.

Öğretim elemanları “Olumlu” alt temasına yönelik olarak; “Başarılı ve Olumlu Dönütler” koduna (ÖE1,ÖE2,ÖE4, ÖE6) %66,66, “Yeni Bilgilerin Kazandırılması” koduna (ÖE7, ÖE8) %33,33 cevaplarını vermişlerdir. “Olumsuz” alt temasına yönelik olarak da; “Dinliyor Gibi Yapıyorlar” koduna (ÖE1, ÖE6) %28,57, “Zorunluluk” koduna (ÖE1) %14,28, “Zaman Öldürme Amaçlı” koduna (ÖE1) %14,28, “Dikkat Çeken Konu Yok” koduna (ÖE3) %14,28, “Olumsuz Bakanlar Var” koduna (ÖE4)%14,28, “Türk Müziği Konusunda Tepki” koduna (ÖE5) %14,28 cevaplarını verdikleri görülmüştür.

Bu konuda ÖE2, ÖE7 ve ÖE8 ve kodlu öğretim elemanlarının katılmış oldukları HİE programlarına ilişkin tutumlarına yönelik görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

(ÖE2): “...Hizmet içi eğitim kapsamında 2 – 3 kez e – toplantıya katıldım. 500’e yakın öğretmenin sorularını yanıtladık. Bakanlığın bu uygulaması da iyiydi. Kısa zamanda dar bir alanda iyi sonuçlar almak da iyi bir şey. Süreç ve sonuç olarak BİLSEM’ler konusu iyiydi. İlk kez 2018 yılında tanılama çalıştayından sonra bunu bir 40 sayfalık bilimsel rapor olarak Bakanlığa sundum. Bu uygulamada küçük videolar eklenebilirdi. Bunu bakanlık isteyebilir, alabilir ve sorulabilir de. Mesela bakanlık “hocam bu bir bilimsel toplantıysa bunun raporunu lütfen bize sununuz” diyebilir. Ne oldu?, kaç kişi katıldı?, ne öğretildi?, hangi aşamadaydı nereye geldi? Bunlar eksiksiz bir şekilde yapılabilirse, Bakanlığın elinde dev gibi bir veri olur. Her zaman veriler üzerinden gitmek lazım...”

(ÖE7): “...En azından müzik öğretmenlerimizi bu hizmetiçi eğitim sayesinde öğrencilik yıllarına geri döndürebildik. O öğrenmiş oldukları özel öğretim yöntemleri dersi için de öğrenmiş oldukları bilgileri geçmişe bir projeksiyon tuttuk diyebilirim. En azından neyin ne için öğrendiğinizi ya da öğrendiklerini bilmeleri lazımdı. Bunu eminim ki mesleki yaşamlarında da uygulamışlardır. Neler öğrendiklerini de şöyle bir hatırlattık. Mutlaka bütün müzik öğretmenlerimizin bir şeyler hatırlayıp bir şeyler öğrenerek derslerine yansıttıkları da düşünüyorum ama en azından birkaç tane müzik öğretmeni bunları derslerinde kullandıysa benim için büyük bir kazanımdır...” (ÖE8): “...Şimdi eğer hizmet içi eğitimlere gelen müzik öğretmenin ilgisini hizmet içi eğitimlerdeki verilen konular müzik öğretmeni ilgisini çekiyorsa müzik öğretmeni o hizmet içi eğitimden en iyi verimi alabilmek için elinden gelen her şeyi yapıyor. Ama konu ilgisini çekmiyor ise bu sefer sadece tatile gelmiş gibi oluyor. Çoğu toplantılara katılmıyorum mesela; toplantılara katılsa bile müzik öğretmenlerimiz bedenlen orada oluyor ama zihnin orada olmuyor. Ama müzik öğretmeni katıldığı hizmet içi eğitim programlarında o bilgiye ihtiyacı olduğuna inanıyorsa daha verimli geçiyor eğitimler...”

Tablo 100. HİE’lerin Daha Etkili Olabilmesine Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
HİE’lerin daha etkili olabilmesine yönelik öğretim elemanı görüşleri	Plan ve Organizasyon	Doğru planlanmalı	ÖE1, ÖE3, ÖE4	3	16,66
		HİE alma şekli incelenmeli	ÖE2, ÖE5, ÖE6	3	16,66
		İhtiyaç analizi yapılmalı	ÖE2, ÖE3, ÖE6	3	16,66
		HİE modülleri oluşturulmalı	ÖE6, ÖE7	2	11,11
		Teknolojiye uygun olmalı	ÖE5	1	5,55
		Doğru mekânda olmalı	ÖE1	1	5,55
		Süre uzatılmalı	ÖE3	1	5,55
		2 yılda bir olmalı	ÖE4	1	5,55
		Branşa özel yapılmalı	ÖE6	1	5,55
	Bölgelere göre HİE	ÖE8	1	5,55	
	Yurt dışı HİE	ÖE5	1	5,55	
	Katılımcı	Sayı arttırılmalı	ÖE1, ÖE7	2	40
		Öğretmenler teşvik edilmeli	ÖE4, ÖE5	2	40
		Sadece müzik öğretmeni olmamalı	ÖE1	1	20
	Öğretim Elemanı	Derse ve konuya hâkimiyet	ÖE3, ÖE5, ÖE6	3	75
Geleneksel ve yeni birleştirilmeli		ÖE5	1	25	
İmkânlar	HİE enstitüsü sayısı arttırılmalı	ÖE5, ÖE8	2	66,66	
	Müzik sınıfı	ÖE1	1	33,33	

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; “HİE’lerin daha etkili olabilmesi” teması oluşturulmuş, oluşturulan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde plan ve organizasyon, katılımcı, öğretim elemanı ve imkânlar alt temaları altında gruplandırılmıştır.

Öğretim elemanları “Plan ve Organizasyon” alt temasına yönelik olarak; “Doğru Planlanmalı” koduna (ÖE1, ÖE3, ÖE4) %16,66, “Hizmet İçi Eğitim Alma Şekli İncelenmeli” koduna (ÖE2, ÖE5, ÖE6) %16,66, “İhtiyaç Analizi Yapılmalı” koduna (ÖE2, ÖE3, ÖE6) %16,66, “HİE Modülleri Oluşturulmalı” koduna (ÖE6, ÖE7) %11,11, “Teknolojiye Uygun Olmalı” koduna (ÖE5) %5,55, “Doğru Mekânda Olmalı” koduna (ÖE1) %5,55, “Süre Uzatılmalı” koduna (ÖE3) %5,55, “2 Yılda Bir Olmalı” koduna (ÖE4) %5,55, “Branşa Özel Yapılmalı” koduna (ÖE6) %5,55, “Bölgelere Göre HİE” (%5,55), “Yurt Dışı HİE” (ÖE5) %5,55, “Katılımcı” alt temasına yönelik olarak; “Sayı Arttırılmalı” koduna (ÖE1, ÖE7) %40, “Öğretmenler Teşvik Edilmeli” koduna (ÖE4, ÖE5) %40, “Sadece Müzik Öğretmeni Olmamalı” koduna (ÖE1) %40, “Öğretim Elemanı” alt temasına yönelik olarak; “Derse Ve Konuya Hâkimiyet” koduna (ÖE3, ÖE5, ÖE6) %75, “Geleneksel Ve Yeni Birleştirilmeli” koduna (ÖE5) %25, “İmkânlar” alt temasına yönelik olarak da; “HİE Enstitüsü Sayısı Arttırılmalı” (ÖE5, ÖE8) %66,66, “Müzik Sınıfı” (ÖE1) %33,33 cevaplarını verdikleri görülmüştür.

HİE'lerin daha etkili olabilmesine yönelik ÖE2, ÖE7 ve ÖE8 kodlu öğretim elemanlarının katılmış oldukları hizmet içi eğitim programlarına yönelik görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

(ÖE1): “...*Netice itibariyle planlama Milli Eğitimde başladığı için burada çalışan ve hizmet içi eğitimle ilgili çalışmaları olan yetkili personelin; mesela drama konusunda ya da bir danışman varsa bu kişiler veya akademisyenler kimler? Bunun tespitinin de yapılması lazım. Yani makalesi olan, çalışması olan, etkinliği olan kişiler kimler? Biraz derin bir araştırma yapılması lazım Milli Eğitim Bakanlığı tarafından. Ondan sonra hizmet içi eğitimlere konuları olan kişilerin alınması, kendi konusunda yetkin öğretim elemanlarının hizmet içi eğitimler vermesi gerekli. Hizmet içi eğitimlerin ilk adımda daha etkili olabilmesi için sağlıklı bir planlama yapılmalı. Yani hizmet içi eğitimlerin daha etkili olabilmesi, doğru planlama ve doğru başlama ile ilgilidir. Katılımcı öğretmenlerin de doğru seçilmesi çok önemli. Hizmet içi eğitimlerde hem ulaşım hem de mekanın olanakları; yani bir müzik sınıfının bulunması, ayrıca yemeği, çayı, kahvesi vs. hem de ders saatleri gibi maddi süreçler de planlama ve organizasyon konusunda çok önemli. Hizmet içi eğitimlerdeki ders saati ücretlerinin de arttırılması olabilir, düşünülebilir ama milli eğitim de ayağını yorganına göre uzatmak zorunda. Belki şöyle bir şey yapılabilir: Öğretim elemanının yol ücreti ve konaklama ücretini karşılayabilir Milli Eğitim. Bu şekilde olursa, öğretim elemanı da ders ücreti de talep etmeyebilir. Aslına bakarsanız Muammer SUN hocamızın bir makalesinde “hizmet içi eğitimler deniz kenarı bir yerde yapılırsa öğretmenlerimiz hem tatil yapar hem de eğitimlerini alırlar” gibi bir ifade de kullanmıştı. Bu açıdan bence hizmet içi eğitimler çok zor iklimleri ya da koşulları olan illerde de yapılmamalı. Bakanlığın hizmet içi alanları hiç fena değil. Bir nevi öğretmenlerimiz rahat da edebiliyorlar. Asıl önemli olan da şudur: 30 tane müzik öğretmeninden hizmet içi eğitimlerde yetiştirebildiğimiz kadar çok sayıyı nitelikli olarak yetiştirebilmemiz. Sonuçta biz öğretim elemanları olarak oraya katkı sunmaya gidiyoruz...”*

(ÖE4): “...*Bu hizmet içi eğitimlerim zaman zaman değil de programlı bir şekilde yapılması lazım. 2006 yılında HİE yaptık sonra uzun bir süre olmadı. Uzun süre ara veriliyor hizmet içi eğitimlere. Ara verildikçe de problemler birikiyor. Konular birikiyor. Öğretmenler üniversitedeki hocalarla da bir araya gelemedikleri için problemlerini aktaramıyorlar. Bu yüzden bir program dahilinde her yıl olmasa da 2 yılda bir güzel beldelerde yazın öğretmenlerimizin hoşlanacağı yerlerde yapılmalı. Planlama ve organizasyon bakımından bu çok önemli. Bakanlığımız da hizmet içi eğitimlere katılan hem öğretmenlerimize hem de öğretim elemanlarına bir teşvik edici katılım için ödüllendirme düşünülebilir. Hizmet içi eğitime uzun*

süre ara verilmemeli yani planlama ve organizasyon doğru yapılırsa, bu hizmet içi eğitimlerin daha etkili olmasını sağlar...”

(ÖE5): *“...Önce hizmet içi eğitim birim ve yöneticilerinin akreditasyondan geçirilmesi lazım. Ondan sonra hizmet içi eğitimlerin gerçekten belli bir plan ve organizasyonla müzik öğretmenlerinin belli sürelerle eğitilmeleri gerekiyor. Örneğin hizmet içi eğitimler, en geç yılda bir kere yapılmalı her bölüm için. En azından bunun yapılması gerekir ki güncel durum nedir? Ayrıntılı bir şekilde öğrenebilelim. Eğitim – öğretimde yeni teknikler var mı? Yaklaşımlar var mı? Yeni araç ve gereçler var mı? Bunların net bir şekilde ortaya çıkarılması lazım. Bir kere ilköğretim müzik dersi programı hizmet içi eğitimini 2006’da yaptık. O da 2017 yılında değişti. Bir daha da bu konuyla ilgili hizmet içi eğitim yapmadık. Yönetmelikleri de güncel gelişimlere göre Avrupa nasıl yapıyorsa mesela; Finlandiya veya Çin nasıl yapıyorsa onların da programlarına bakılmalı. Ülkeler, farklı toplumlar nasıl yetiştiriyor öğretmenlerini?, bunu bilerek yola çıkılmalı. Plan ve organizasyon yapılırken, kısa sürede nasıl en verimli sonuç alınacağı hesaplanmalıdır. Hem mali açıdan hem de öğretmenin zamanını almamak açısından hizmet içi eğitimlerde öğretmenler 15 gün tutulmamalı. 2 günde planlanıp organizasyon gerçekleştirilmeli ki bu da ancak yönetmelikler yolu ile olabilir. Dediğim gibi hizmet içi eğitim enstitülerinin sayıları arttırılmalı, öğretmenleri hizmet içi eğitimler adına heveslendirmek lazım, hizmet içi eğitimleri takip etmeli, katılma isteği duymalı. Aslına bakarsanız uzaktan eğitim yolu ile birçok hizmet içi eğitim planlanıp organize edilebilir. En azından hizmet içi eğitimler için daha çok ve daha kolay olmasına ön ayak olabilir. Tabi online verilecek olan HİE merkezlerinin de sağlanması gerekli. Çünkü uzaktan hizmet içi eğitimi için de yazılımlara ihtiyacımız da var...”*

(ÖE7): *“...Öğretmenlerimizin hizmet içi eğitim eksiklikleri olabilir ya da bu eksikliklerden öğretmenlerimiz bahsediyor da olabilir ama bir taraftan da hizmet içi eğitimlere katılmayı istemiyorlarmış gibi gözüküyor. Çünkü angarya olarak görüyorlar, zaman kaybı olarak görüyorlar bu eğitimleri. Bizim düzenlediğimiz hizmet içi eğitime geldiler, çünkü biz onların hocalarıydık. Belki de kendilerini gelmek zorunda hissettiler ama genel olarak Türkiye şartlarında düşündüğümüzde müzik öğretmenleri bunu talep etmeli. Öğretmenlerimiz HİE plan ve organizasyonları talep etmelerine vesile olmamız gerekli. Nasıl olabilir bu? Bir müzik öğretmeni atandıktan sonra onu meslekte ilerlemeye dönük kendini geliştirmeye yönelik teşvik etme çabalarıyla mümkün olabilir. Öğretmenleri hizmet içi eğitime katılmayı teşvik etmek lazım. Örnek olarak katıldıkları hizmet içi eğitim programlarının plan ve organizasyonlarına bir sertifika, bir başarı belgesi verilmesi eklenebilir ya da maddi bir karşılık verilebilir ki o*

zaman; öğretmenlerimiz şikâyetlerinin arkasında durup kendi ihtiyaçları doğrultusunda hizmet içi eğitimlere katılsınlar...”

(ÖE8): “...Hizmet içi eğitim programlarının daha etkili planlanması ve organizasyonların daha sağlıklı olabilmesi için, bu programların daha sık daha çok yapılması lazım. Tabii ki bu müzik öğretmenlerinin mesleki bilgilerini sıcak tutabilmek için gerekli. İkincisi de, bu hizmet içi eğitimlerin bölge bölge planlanıp organizasyonlarının düzenlenmesi gerekli. Türkiye genelinde herkes İstanbul'da, herkes İzmir'de ya da herkes Antalya'da değil de; örneğin, Malatya, Elazığ, Diyarbakır ise iller Diyarbakır'da; Urfa Maraş Antep ise Antep'te, Adana Mersin Niğde seçilmişse Adana'da, gerçekleştirilmeli. Yine bu tür bölgelerde, 2 veya 3 yılda bir hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi, yapılması lazım. Hizmet içi eğitim programlarının içeriğinin yenilenmesi öncelikli konular arasında. Belki de bunun için bile bir hizmet içi eğitim programının planlanıp organizasyonunun gerçekleştirilmesi gerekebilir. Onun dışında yeni hizmet içi eğitim modelleri geliştirilebilir Yani bu hizmet içi eğitimlerin daha sık gerçekleştirilmesi önemli. ...”

Tablo 101. HİE'lerin Süre, Eğitim Şekli ve Müzik Öğretmenleri Dönütleri Yönünden Öğretim Elemanı Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
HİE'lerin süre, eğitim şekli ve müzik öğretmenlerinin dönütleri yönünden görüşleri	Süre	Gün bazında yetersiz	ÖE1, ÖE2, ÖE3	3	27,27
		Saat bazında yetersiz	ÖE1, ÖE2, ÖE3	3	27,27
		Tamamen yeterli	ÖE4, ÖE5, ÖE7	3	27,27
		Tamamen yetersiz	ÖE6, ÖE8	2	18,18
	HİE alma şekli	Yüz yüze	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE8	7	43,75
		Hibrit	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE5, ÖE6, ÖE7	6	37,5
		Online	ÖE4, ÖE5, ÖE8	3	18,75
	Dönüt	Olumlu	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE6, ÖE7, ÖE8	7	46,66
		Bilgilendiler	ÖE3, ÖE4	2	13,33
		Her yıl olmalı	ÖE3	1	6,25
		Can sıkıntısı	ÖE2	1	6,25
		Değişken olabiliyor	ÖE3	1	6,25
		Bilgiler tazeleniyor	ÖE4	1	6,25
		Kısıtlılık	ÖE5	1	6,25
Workshop talebi	ÖE7	1	6,25		

*ÖE; öğretim elemanı

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; “HİE'lerin daha etkili olabilmesi” teması oluşturulmuş, oluşturulan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde; süre, HİE alma şekli ve dönüt alt temaları altında gruplandırılmıştır.

Tablo 101'de görüldüğü üzere, öğretim elemanları “Süre” alt temasına yönelik olarak; “Gün Bazında Yetersiz” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3) %27,27, “Saat Bazında Yetersiz” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3) %27,27, “Tamamen Yeterli” koduna (ÖE4, ÖE5, ÖE7) %27,27, “Tamamen

Yetersiz” koduna (ÖE6, ÖE8) %18,18, “HİE Alma Şekli” alt temasına yönelik olarak; “Yüz Yüze” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE8) %43,75, “Hibrit” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE5, ÖE6, ÖE7) %37,5, “Online” koduna (ÖE4, ÖE5, ÖE8) %18,75, “Dönüt” alt temasına yönelik olarak da; “Olumlu” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE6, ÖE7 ÖE8) %46,66, “Bilgilendiler” koduna (ÖE3, ÖE4) %13,33, “Her Yıl Olmalı” koduna (ÖE3) %6,25, “Can Sıkıntısı” koduna (ÖE2) %6,25, “Değişken Olabiliyor” koduna (ÖE3) %6,25, “Bilgiler Tazeleniyor” koduna (ÖE4) %6,25, “Kısıtlılık” koduna (ÖE5) %6,25, “Workshop Talebi” koduna (ÖE7) %6,25 yönünde cevap verdikleri görülmüştür.

ÖE1, ÖE7 ve ÖE8 kodlu öğretim elemanlarının HİE’lerin süre, eğitim şekli ve müzik öğretmenlerinin dönütleri yönünden görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

(ÖE1): “...Hizmet içi eğitimler süre bakımından oldukça yeterliydi. 1 saatlik, 1,5 saatlik ya da 2 saatlik derslerle hizmet içi eğitimlere katılmış diğer öğretmenlerimizi de yormadan, boğmadan gayet yeterli sürelerle sahipti. Ama bu ders saati için geçerli. Gün bazında baktığımızda, bazen bazı konulara göre karşımızdaki hizmet içi eğitim alan öğretmenlerimize aktarmada 1 hafta süreye bile ihtiyaç duyduğumuz olabiliyor. Bazen 2 günlük hizmet içi eğitimler düzenlenebiliyor. 2 günde bir şey aktaramazsınız öğretmenlerimize. Keşke 1 hafta olsaydı diyebiliyorsunuz ya da en azından 5 gün olsaydı diyebiliyorsunuz. Ders saati bazında yeterli ama gün bazında baktığımızda yetersiz. Hizmet içi eğitimler tabi ki yüz yüze olmalı yani benim oyum yüz yüze olasından yanadır ama hizmet içi eğitimler yüz yüze olmalı mesela piyanoyu çaldırmanız lazım, bireysel çalgıyı çaldırmanız lazım, dramayı uygulatmanız lazım. Yani hizmet içi eğitimlere katılan öğretmenlerin gözlerinin içine bakmanız lazım. Ancak zaruri koşullarda da hibrit yapılabilir diyebilirim. Hizmet içi eğitimlere katılmış olan müzik öğretmenlerinin her hizmet içi eğitimden sonraki geri dönütleri de gayet iyiydi. Daha çok hizmet içi eğitimlere katılan öğretmenlerden ve süreç yöneticilerinden almış olduğumuz geri dönütler başarılı ve iyiydi. Eğitimin başından sonuna kadar aktif olan öğretmenlerimizin hepsinden iyi tepkiler aldık...”

(ÖE7): “...Şimdi Milli Eğitim Bakanlığı gözüyle bakarsak 5 gün. Ben müzik öğretmenliği ile ilgili yapılanlara gittiğim için bu hizmet içi eğitimler 5 gün oluyor. Bence yeterli bir süredir. O sürenin nasıl değerlendirildiği önemlidir aslında. Ben yeterli değildir diyenlere katılmıyorum bence yeterlidir ama dediğim gibi teorik olarak 5 gün olabilir ama pratikte ne yapıldığı önemli. O 5 günün içinin nasıl doldurulduğu önemli. Onun dışında İl Milli Eğitim Müdürlükleri’nde yapılan seminerler ya da hizmet içi eğitimler, bir gün, iki gün veya en fazla üç gün olabiliyor. İşte dediğim gibi süre değil de içerik önemli, yapılan aktiviteler önemli.

Tabii bir de müzik öğretmenlerinin bu hizmet içi eğitimler den ne beklediğini de sormamız gerekiyor. Ben hizmet içi eğitimlerin hibrit olması gerektiğini düşünüyorum. Mesela bütün müzik öğretmenlerinin katılabileceği uzaktan bir konferans yoluyla ya da bir atölye çalışması yoluyla hizmet içi eğitimler yapılmalı. Koro bile söylenebiliyor bu tür çalışmalarda. Mutlaka yüz yüze ve hibrit hizmet içi eğitimlerin her ikisinin de işe koşulması gerekli. İnteraktif ortamları da seviyoruz. Tamamı ile uzaktan olmaz, ki bunu pandemi sürecinde daha da iyi anladık. O yüzden bence hibrit olması lazım. Zaten şu anki eğitim ortamları da böyle hem yüz yüze hem uzaktan. Bunu neden müzik öğretmenlerimize de hizmetiçi eğitimlerde uygulamalı? Daha çok imkan sağlayabiliriz müzik öğretmenlerine ve daha çok sayıda müzik öğretmenine ulaşabiliriz bu şekilde. Aslında gözlemlediğim kadarıyla, müzik öğretmenlerinin ihtiyaçları var bunu bizlere dile getiriyorlar. Müzik öğretmenlerinin geri dönüşlerinin veri olarak alınabileceği şekilde düzenlenecek olan hizmet içi eğitimlere ihtiyaçları var. Paylaşacakları dertlerini anlatacakları sorunlarını anlatacakları çünkü sonuçta bir sistemin içine giriyorsun sürekli aynı şeyi yapıyorsun. Bu da bir süre sonra tükenmişliği ve motivasyon düşüklüğünü beraberinde getirir. Örnek olarak 10 tane 10. Sınıfın var aynı konuları anlatıyorsun aynı öğrencileri görüyorsun. Burada müzik öğretmenin tükenmişlik yaşaması çok normal. Ama bu tür bir hizmet içi eğitim düzenlenebilirse, müzik öğretmenlerimiz farklı konuları konuşabilir ve farklı meslektaşları ile paylaşım içine girebilir. Dolayısıyla bana gelen dönüşler yani müzik öğretmenlerimizin vermiş olduğu dönüşler olumluydu. “Hocam keşke farklı konularda atölyelerde yapsaydık” şeklinde talepler de geldi müzik öğretmenlerinden. Müzik öğretmenlerimizin bu hizmet içi eğitimlerden farklı beklentileri var. Müzik öğretmenlerimizin ihtiyaçlarının olduğunu da açık bir şekilde gördüm. Bu şekilde düzenlenen hizmet içi eğitimlere, müzik atölyelerine, müzik çalıştaylarına ve workshoplara müzik öğretmenlerimizin ihtiyacı var. Yani müzik öğretmenlerimizin hem mesleki taraflarını hem de müzisyen taraflarını besleyecek hizmet içi eğitimlere ihtiyacı var...”

(ÖE8): “...Şimdi aslında orada biz bilginin kullanımına yönelik eğitim veriyoruz. Karşımızdakiler de öğretmen. Bu bir nevi eğiticinin eğitimi oluyor. Şimdi dolayısıyla biz orada o bilginin nasıl verilmesi gerektiğini anlatıyoruz. Bundan dolayı süre yeterlidir ama bu eğitimler daha da sıklaşırsa yani hizmet içi eğitimlerin sayısı daha da artarsa, 2 senede bir ya da her yıl seminer dönemlerinde illerde bile hizmet içi eğitim yapılırsa, süre bol bol yeter. Çünkü her yıl yeni bir şey yapmamız gerekiyor ama öbür türlü 5 yılda bir hizmet içi eğitim programı düzenlendiğinde, konular birikiyor ve bu sefer de süre yetersiz kalmış oluyor. Eğer hizmet içi eğitim programı uygulamaya yönelik bir eğitimse, yüz yüze olmasında fayda var. Ama onun dışında genel bilgi akışına dağılıyorsa, teoriye dayalıysa, model tartışmasıysa, zaman yönetimi

açısından bütçenin ekonomik olması açısından online olması daha iyi bence. Çünkü bu son 2 yılda tamamen online sisteme dayalı toplantılarla da bayağı bir kazanım ve tecrübe elde etmiş olduk. O yüzden zaman yönetimi açısından uygulamaya dayalı bir şey değilse online olmasında fayda var. Eğer hizmet içi eğitim programlarına gelen öğretmenler kendinde gerçekten bir eksiklik hissediyorsa onu da orada tamamlayabiliyorsa çok mutlu ayrılabilirler ama öbür türlü “bu hizmet içi eğitimin ne gereği vardı?, zaten biz bunları biliyoruz” gibi yaklaşımlar sergilediklerinde, tatil havasında geçiyor hizmet içi eğitim programları...”

Tablo 102. MEB’e HİE Planlamasının Etkin ve Verimli Gerçekleşmesine İlişkin Öğretim Elemanı Görüş ve Önerileri

Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
MEB’e HİE planlamanın daha etkin ve verimli gerçekleşmesine ilişkin öğretim elemanlarının görüş ve önerileri	Şifayen görüş bildirdik	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE6, ÖE7	5	31,25
	MEB bizden bir şey istemedi	ÖE2, ÖE3, ÖE6, ÖE7	4	25
	MEB’e resmi bir görüş sunmadım	ÖE1, ÖE6	2	12,5
	Sadece veri topladık	ÖE3	1	6,25
	Rapor sunduk	ÖE4	1	6,25
	İzlenim ve değerlendirme	ÖE8	1	6,25
	GSL raporu	ÖE5	1	6,25
	BİLSEM raporu	ÖE2	1	6,25

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; “MEB’e HİE planlamanın daha etkin ve verimli gerçekleşmesi” teması oluşturulmuş, oluşturulan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde; bu temaya yönelik bir alt tema oluşturulmamış, temaya bağlı olarak kodlar oluşturulmuştur.

Öğretim elemanları HİE planlamanın daha etkin ve verimli gerçekleşmesine ilişkin olarak “Şifayen Görüş Bildirdik” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE6, ÖE7) %31,25, “MEB Bizden Bir Şey İstemedi” koduna (ÖE2, ÖE3, ÖE6, ÖE7) %25, “MEB’e Resmi Bir Görüş Sunmadım” koduna (ÖE1, ÖE6) %12,5, “Sadece Veri Topladık” koduna (ÖE3) %6,25, “Rapor Sunduk” koduna (ÖE4) %6,25, “İzlenim Ve Değerlendirme” koduna (ÖE8) %6,25, “GSL Raporu” koduna (ÖE5) %6,25, “BİLSEM Raporu” koduna (ÖE2) %6,25 yönünde görüş bildirmişleridir.

Görüş bildiren ÖE2, ÖE3, ÖE7 ve ÖE8 kodlu öğretim elemanlarının Hizmet içi eğitim planlamasının etkin ve verimli gerçekleşmesine yönelik görüşlerini aşağıdaki gibi belirtmişlerdir:

(ÖE2): “...Milli Eğitim Bakanlığı benden hizmet içi eğitimlere yönelik hiçbir rapor istemedi. “Hocam siz gelin sözlü olarak anlatın” dediler. Kademedeki insanlar değiştikçe bu durumlarda değişiyor. Yani demem o ki daha iyi hizmet içi eğitimler olması konusunda bir beklenti ya da sorgulama adına rapor istenmiyor bizden. İlk defa 2018 yılında BİLSEM raporunu yine ilk kez ben 40 sayfalık ve 4 kişilik bir ekiple sunduk. Şimdi 2019 verilerini

raporlayacağız. 17.000 öğrencinin müzik yeteneğinin raporlanmasından bahsediyoruz. Bu müthiş bir şey. Çok ilginç bir şey daha söyleyeyim: Daha öncesinde HİE Daire Başkanlığı'nda ben görevlendirilmeden önce, orada elinizde daha önceki hizmet içi eğitimlere dair bir veri var mı diye sordum. “Hiçbir şey yok hocam bizim elimizde” diye bir cevap aldım. Daha önce yapılanlara bir bakayım dedim, verileri incelemek istedim. Hiçbir şey veremediler. İlk kez 2018 raporunu verdik. Şimdi 2019 raporunu hazırlıyoruz. Demek istediğim daha iyi olması için onların benden bir beklentisinin olması gerekli. Yani benden bir şey isteseler ben söylerim. Senin bana sorduğun bu şeyi onların bana sorması lazım. “Hocam ne gibi eksiklikler var? Bu eksiklikleri verilerle bir rapor haline getirin” deseler rahatlıkla halledebilirim. Daha iyi bir hizmet içi eğitim için benden bir rapor istenmedi ama yine de ben rapor hazırlayarak sundum ve rapor içinde böyle olsa daha iyi olur şeklinde değil de sadece mevcut durumu onlara raporladım. Veri vermedim...”

(ÖE3): “... Ders sürelerinin mutlaka uzatılması gerektiğini, müzik öğretmenlerimizin eksik kalan öğrenmelerini tamamlamak ya da yeni öğrenimleri onlara kazandırmak adına, yeni derslerin hizmet içi eğitime katılması gerektiğini düşünüyorum ki, bunları şifahen sunduk ancak milli eğitim bakanlığı bizden veri toplamak adına herhangi bir rapor istemedi...”

(ÖE7): “...Direk Milli Eğitim Bakanlığı'na rapor sunmadık zaten. Böyle bir rapor istemedi bizden. Biz hem Milli Eğitim Müdürlüğündeki şube müdürümüz ile bize destek olan şube müdürümüzle paylaştık. Hem de Milli Eğitim ARGE'de çalışan arkadaşımızla da paylaştık. Yazılı hiçbir dönüşte bulunmadık, herhangi bir veri transferi olmadı ve istenmedi de. Sadece sözlü olarak dönütlerde bulunduk. Taleplerde de bulunduk orada. O şekilde kaldı...”

(ÖE8): “...Tabi şunu yapıyoruz; o anki hizmet içi eğitim programının ilerleyişine göre ya da o haftanın genel izlenimine göre bir rapor sunuyoruz. Mesela “böyle bir hizmet içi eğitim bu şekilde yapılmamalı” diyoruz ya da böyle bir hizmet içi eğitim bu kurumda yapılmamalı” diyoruz. Ek olarak “hizmet içi eğitim programlarında ki bu konular için şöyle bir yer daha uygun olabilirdi” diyoruz. Oradaki genel değerlendirme yani rapordaki genel değerlendirmede geçen süreci değerlendirerek Milli Eğitim Bakanlığı'na önerilerde bulunuyoruz tabii. Bu önerilerin illa ki kötü olması gerekmiyor iyi önerilerde de bulunuyoruz. Hizmet içi eğitim programlarında ki verimliliği daha iyi arttırmak adına olumlu öneriler de sunuyoruz...”

Tablo 103. HİE’ler konusunda üniversitelerin rolü ve etkinliğine yönelik öğretim elemanı görüşleri

Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
Müzik öğretmenlerine yönelik HİE’ler konusunda	MEB ve eğitim fakülteleri işbirliği	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8	8	44,44
üniversitelerin rolü ve etkinliğine yönelik öğretim elemanı görüşleri	Eğitim fakülteleri aktif olmalı	ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8	8	44,44
	Bölgesel olmalı	ÖE7	1	5,55
	Youtube üzerinden üniversiteler yayın yapılmalı	ÖE5	1	5,55

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; “Müzik öğretmenlerine yönelik HİE’ler konusunda üniversitelerin rolü ve etkinliği” teması oluşturulmuş, oluşturulan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde; bu temaya yönelik bir alt tema oluşturulmamış, temaya bağlı olarak kodlar oluşturulmuştur.

Öğretim elemanları Müzik öğretmenlerine yönelik HİE’ler konusunda üniversitelerin rolü ve etkinliğine yönelik olarak; “MEB Ve Eğitim Fakülteleri İşbirliği” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8) %44,44, “Eğitim Fakülteleri Aktif Olmalı” koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE6, ÖE7, ÖE8) %44,44, “Bölgesel Olmalı” koduna (ÖE7) %5,55 ve “Youtube Üzerinden Üniversiteler Yayın Yapılmalı” koduna (ÖE5) %5,55 yönünde görüş bildirmişleridir.

HİE programları için üniversitelerin rolü ve etkinliğine yönelik ÖE1, ÖE4, ÖE5, ÖE6 ve ÖE7 kodlu öğretim elemanları, katılmış oldukları hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

(ÖE1): “...O konuda da şunu söyleyebilirim. Müzik alanında araştırmalar yapıyoruz hatta bazen de müzik öğretmenlerinin durumu ile ilgili araştırmalar yapıyoruz. Müzik öğretmenlerinin piyano eşliği yapabilme durumlarıyla ilgili bir çalışma yaptım ve bitirdim. Üniversitelerin bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı’nın hizmet içi eğitim konusunda en büyük paydaşı olmalıdır. Burada da eğitim fakülteleri büyük önem kazanmaktadır. Fakülte – Üniversite ve Üniversite – Milli Eğitim Bakanlığı iş birliği içinde olmalıdır. Mesela öğretmenlik için bazı özel okullara öğrencilerimizi gönderiyoruz. İşte bu noktada, Milli Eğitim Bakanlığımızı kesinlikle hizmet içi eğitimler konusunda üniversitelerimizle iş birliği içinde sırt sırta çalışıyor olması gerekli. Dolayısıyla, hem öğretmenler hem de öğrenciler bazında yapmış olduğumuz tüm çalışmaları, yekünü bir araya toplayarak Milli Eğitim Bakanlığı’na ulaştırmamız da gerekiyor. Doğru planlarla ve güzel bir alt yapı ile hizmet içi eğitimlerde üniversitelerin görevlerinin arttırılması da önemli. Bu konuda eksik var tabii ki. Zaten Eğitim Fakültelerinin sadece müzik alanında değil her branşta böyle bir görevinin olması lazım...”

(ÖE4): “...Hizmet içi eğitimler söz konusuysa üniversitelerin çok daha aktif olmaları gerekli. Özellikle köklü üniversitelerin ve eğitim branşında yetişmiş elemanı olan köklü üniversitelerin çok daha aktif bir şekilde hizmet içi eğitimleri Milli Eğitim Bakanlığı’yla iç içe olarak bu işleri yürütmesi gerekir. Özellikle İstanbul, Ankara, İzmir gibi şehirlerimizde kendi branşında uzmanlaşmış öğretim elemanlarıyla, yürütmesi gerekir. Üniversitelerin ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın hizmet içi eğitimlerde beraber olarak daha ayrıntılı planlamalarla yürütmesi gerekir...”

(ÖE5): “...Üniversiteler, adı üstünde, mesela bizim Gazi Üniversitesi bir araştırma üniversitesi. Ne yapmalı? Madem Gazi Eğitimden dolayı mühendislikte, tıpta birinciyiz diyoruz, bunların koordinasyonunu elinde tutabilmeli. En azından eğitimle ilgili olanları Gazi Eğitime sorarlardı eskiden. Yine de soruyorlar ama eskisi kadar değil. Mesela müziği hep bize sorarlardı. Son zamanlarda Güzel Sanatlar Üniversitesi kurulunca, daha ziyade bizden önce onlara sormaya başladılar. “Müziğin üniversitesi varken anabilim dalına niye soralım” gibi düşünüyorlar sanırım. Ama işte tek lokomotif olma anlamında belli branşlarda koordinatörlükler kurulmalı. İhtiyaca göre de o koordinatörlükler Milli Eğitimden gelen dönütlere göre de bize tebliğler sunmalı. Biz de hizmet içi eğitim programlarını ya da öğretim programlarını ona göre düzenler ve güncelleriz. Her şey paraya ve planlamaya, ileriye dönük projelere bakar. Sistem üzerinden öğretmenlerin ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik anketler yapılmalı. Öğretmen her ay ihtiyaçlarını güncellemeli, hatta bunu istediği zaman yapabilmeli. Ona göre hizmet içi eğitimdeki sayılar belirlenmeli. En acil konular, hizmet içi eğitimlerde öne çekilmeli. Onlar hemen uzaktan hizmet içi eğitimle telafi edilir. Ondan sonra uygulamaya dönük bir takım bir şeyler varsa, guruplar halinde olabildiği kadar çözümlenebilmeli. Belki şöyle olabilir: 50 tane müzik öğretmeniyle canlı yaparken aynı anda yine uzaktan hizmet içi eğitim yaparak diğer 500 – 1000 öğretmene de yansıtılabilsin. Yani hizmet içi eğitimlerin işlevsel olabilmesi için ihtiyaç analizlerinin yapılması ve belirlenmesi çok önemli. Yani ihtiyacım yoksa bana hizmet içi eğitim vermeyin ama hizmet içi eğitime ihtiyacım varsa, ona göre de ihtiyacımı giderin. Ama şimdi teknolojik gelişmeler öyle hızlı ki, bu sene öğrenmezsen seneye hiç öğrenemezsin ya da bir programın versiyonunu öğrenemezsen bir sonraki versiyonunu öğrenme şansın daha da düşüyor. Bir öğretmenin öğrencisinden “bana şunu bir gösteri ver evladım” demesinden daha ayıp bir şey yok. Gerçekten ayıp oluyor yani öğrenmek lazım. Hizmet içi eğitimlerin sürekli olarak YouTube’den yayınlanması da faydalı olur. Belki bugün işim vardır izleyemedim ama yarın izler ve dinlerim. Bu videoların altına eleştiri ve öneriler de rahat bir şekilde yazılmalı. Mesela yeniden videolar hazırlanabilir rahatlıkla. Yani hizmet içi

eğitimler için hızlıca başka tedbirlerin alınması gerekiyor. Öğretmeni eğitmek kadar zor bir şey yok...”

(ÖE6): “...Üniversitelerin etkin olmadığını düşünüyorum. Üniversitede öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim şartı getirilmeli. Biz şimdi sürekli eğitim fakülteleri özelinde konuşalım. Bu ek dersin dayanılmaz hafifliği altında akademiye ezdiriyoruz aslında. Ne demek bu? Formasyon açılıyor, tezsiz yüksek lisans açılıyor, yaz okul açılıyor peki bu kadar şey açılıyorsunuz da şu öğretmenler için de illa parasız karşılıksız bir şey yapın. Çünkü öğretmen yetiştiriyorsunuz. Şimdi akademi diyor ki; ben yetiştirmekle yükümlüyüm Milli Eğitim'de istihdam ve mesleki gelişimde yükümlü. Ama bu böyle olmaz. Bunun dışında o kadar çok örnekler var ki. Milli Eğitimin yaptığı bazı projeler var Garanti Bankası ve Microsoft'un da var. Onlarla yaptığı bu güzel uzaktan hizmet içi eğitim programları çok iyi. Bizim iki çalışmada da ben özellikle vurguladım yani; üniversiteden eğitim fakülteleri öğretmenlerin müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimden sorumlu olmalı, ve ön şart getirilmeli mutlaka. Her yıl ya da 2 yılda bir belli sürelerle eğitim fakülteleri hizmet içi eğitim düzenlemeli diye özellikle vurguladım...”

(ÖE7): “...Bir şehirde, bir üniversitede, eğitim fakültesi varsa o şehrin öğretmenlerinden sorumludur. Milli Eğitim kadar sorumludur hatta. Eğitim fakülteleri destek olmak zorunda müzik öğretmenlerine, beslemek zorunda müzik öğretmenlerini. Sadece müzik öğretmenlerinin değil diğer öğretmenleri de beslemek zorunda. Çünkü müzik öğretmenleri de diğer öğretmenlerde mesleğin içinde kayboluyorlar. Dolayısıyla da, eğitim fakülteleri beslemek zorunda müzik öğretmenlerini toplamak zorunda öğretmenlerden, İl Milli Eğitim Müdürlüğüyle, Milli Eğitim Bakanlığı mutlaka iletişim kurmak zorunda. Mesela staja öğrenci gönderiyoruz aslında bu çok basit bir iletişim. İyi ki de stajlar var ki biz öğretmenlerle iletişim kurabiliyoruz. Yoksa eğitim fakülteleri ile orta öğretim yılı lise kademesinde görev yapan müzik öğretmenleri ile çok fazla iletişim kuramayacak hale geleceğiz. Şimdi öğretmenlere tezsiz yüksek lisans yapma fırsatı da sağlanacak ya da tezli yüksek lisans. İyi yapan öğretmenlerimiz de var işte bu yolla da öğretmenleri besleyecek adımlar bunlar olabilir ama tabii ki en önemlisi hizmet içi eğitimlerde atılacak olan adımlardır. Bu açıdan eğitim fakülteleri çok önemli...”

Tablo 104. HİE'lere daha fazla katılım sağlanması yönünde yapılması gerekenlere yönelik öğretim elemanı görüşleri

Tema	Kod	Görüş Bildiren Öğretim Elemanları	f	%
HİE programlarının daha fazla sayıda müzik öğretmenine ulaşması için yapılması gerekenlere yönelik öğretim elemanı görüşleri	Online (uzaktan) HİE	ÖE1, ÖE4, ÖE5, ÖE7, ÖE8	5	20,83
	Katılım yönünden teşvik	ÖE1, ÖE2, ÖE3	3	12,5
	İl MEM ve müzik öğretmeni ortak çalışması	ÖE3, ÖE7	2	8,33
	MEB ile üniversiteler ortak çalışması	ÖE4, ÖE8	2	8,33
	Müzik öğretmenleri önemsenmeli	ÖE2, ÖE3	2	8,33
	İhtiyaç analizi	ÖE1	1	4,16
	Çeşitli yöntem ve teknikler	ÖE1	1	4,16
	HİE öneminin vurgulanması	ÖE1	1	4,16
	Müzik öğretmenlerine ulaşılması	ÖE4	1	4,16
	MEB'e düzenli rapor sunulması	ÖE5	1	4,16
	Avrupa örneklerinin incelenmesi	ÖE6	1	4,16
	Bölgesel HİE	ÖE7	1	4,16
	Genelden özele doğru bir düzenleme	ÖE7	1	4,16
	HİE enstitüsü sayısı arttırılmalı	ÖE7	1	4,16
	Müzik öğretmenlerinin bulunduğu ilde yapılmalı	ÖE8	1	4,16

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; "HİE programlarının daha fazla sayıda müzik öğretmenine ulaşması için yapılması gerekenler" teması oluşturulmuş, oluşturulan tema ile ilgili alınan görüşler incelendiğinde; bu temaya yönelik bir alt tema oluşturulmamış, temaya bağlı olarak kodlar oluşturulmuştur.

Öğretim elemanları HİE programlarının daha fazla sayıda müzik öğretmenine ulaşması için yapılması gerekenlere yönelik olarak; "Online (uzaktan) HİE" koduna (ÖE1, ÖE4, ÖE5, ÖE7, ÖE8) %20,83, "Katılım Yönünden Teşvik" koduna (ÖE1, ÖE2, ÖE3) %12,5, "İl MEM ve Müzik Öğretmeni Ortak Çalışması" koduna (ÖE3, ÖE7) %8,33, "MEB İle Üniversiteler Ortak Çalışması" koduna (ÖE4, ÖE8) %8,33, "Müzik Öğretmenleri Önemslenmeli" koduna (ÖE2, ÖE3) %8,33, "İhtiyaç Analizi" koduna (ÖE1) %4,16, "Çeşitli Yöntem ve Teknikler" koduna (ÖE1) %4,16, HİE Öneminin Vurgulanması koduna (ÖE1) %4,16, "Müzik Öğretmenlerine Ulaşılması" koduna (ÖE4) %4,16, "MEB'e Düzenli Rapor Sunulması" koduna (ÖE5) %4,16, "Avrupa Örneklerinin İncelenmesi" koduna (ÖE6) %4,16, "Bölgesel HİE" koduna (ÖE7) %4,16, "Genelden Özele Doğru Bir Düzenleme" koduna (ÖE7) %4,16, "HİE Enstitüsü Sayısı Arttırılmalı" koduna (ÖE7) %4,16, "Müzik Öğretmenlerinin Bulunduğu İlde Yapılmalı" koduna (ÖE8) %4,16 yönünde görüş bildirmişleridir.

HİE programları için, bu programların daha fazla sayıda müzik öğretmenine ulaşması konusuyla ilgili olarak yapılması gerekenlere yönelik ÖE2, ÖE3, ÖE4, ÖE7 ve ÖE8 kodlu öğretim elemanları, katılmış oldukları hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

(ÖE2): “...Müzik öğretmenini mesleki tükenmişliğin yanında önemsenmek istiyor, değer görmek istiyor. Mesela korosuyla bir koro şenliğine katıldıysa müdüründen bir teşekkür belgesi almak istiyor. Milli Eğitim Bakanlığı, müzik öğretmenlerinin katılımını sağlamak için belirli takdir mekanizmalarını rahat bir biçimde kullanabilir. Hizmet içi eğitimlere katılmaları gerektiği konusunda belirli konularda merak uyandırarak daha çok sayıda müzik öğretmenini hizmet içi eğitimlere çekebilir...”

(ÖE3): “...Milli Eğitim Müdürlükleri'nin müzik öğretmenleriyle daha sağlam iş birliği içinde olması, hizmet içi eğitimlerden ne kadar faydalanacakları konusunda bilgilendirme yapması ve hizmet içi eğitime gelen öğretim elemanlarından fayda sağlayabilecekleri ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hizmet içi eğitimlere katılımın zorunlu hale getirilmesi de önemli bence. Müzik öğretmenlerinin de hizmet içi eğitimlere katılmama ya da katılmama gerekçelerini de sorması gerekli. Ama gönül ister ki zorunlu tutulmasın. Çünkü bazen hakikaten çok iyi dersler iyi öğretim elemanları tarafından verilebiliyor. Benim gözümde hizmet içi eğitimler çok önemli...”

(ÖE4): “...Hizmet içi eğitimlerin daha fazla sayıda müzik öğretmenine ulaşması için müzik öğretmenlerine istekli olan öğretim elemanlarıyla online eğitimlerle çok daha fazla sayıda müzik öğretmenine rahat bir şekilde ulaşılabilir. Ama yine Milli Eğitim Bakanlığı'mız ve üniversitelerimizin ortak çalışmasıyla yapılabilir bu...”

(ÖE7): “...Taşra teşkilatlarının belki bölgesel eğitimlere girerek hizmet içi eğitimlere devam edebilirler. Sadece bir il değil de birkaç ilin organize edebileceği farklı öğretmenleri de bünyesinde barındırabilecek hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir. Sadece Milli Eğitim Bakanlığı'nun merkezi olarak yapacağı hizmet içi eğitimlerin daha çok müzik öğretmenine ulaşmak adına uzaktan hizmet içi eğitim modelini kullanması sağlanabilir. Sadece Milli Eğitim Bakanlığı değil de yani şöyle genelden özele doğru bir gidiş hat izlenebilir. Sadece Milli Eğitim Bakanlığı'nun yapacağı hizmet içi eğitimlerde Türkiye şartlarında sayı olarak yetmeyebilir 10 – 15 hizmet içi eğitim enstitüsü var. Türkiye büyük bir ülke çok fazla öğretmen var, çok fazla müzik öğretmeni var. Dolayısıyla Milli Eğitim Bakanlığı'nun imkânlarıyla biraz zor gibi düşünüyorum. Sadece müzik öğretmenin değil, hizmet içi eğitimler bütün öğretmenlerin ihtiyacıdır. Dolayısıyla yerele daha çok iş düşüyor nu konuda, yani taşra teşkilatlarına İl Milli Eğitim Müdürlüklerine daha çok iş düşüyor bu hizmet içi eğitimler konusunda. Müzik öğretmenlerimiz hep aynı ortamın içinde kaldıkları için bu eğitimleri yani hizmet içi eğitimler onları mutlu ediyor. Müzik öğretmenlerimizi motive edecek birkaç ilin organize ettiği hizmet içi eğitimler olabilir. Milli Eğitim Bakanlığı'nun düzenleyebileceği uzaktan hizmet içi eğitimler

olabilir ki Milli Eğitim'in düzenlediği bu uzaktan hizmetiçi eğitimler büyük katılımı olmalı. Atölyeler, çalıştaylar yapılabilir, bu arada modülü de aktif olarak kullanmalılar diye düşünüyorum. Böyle bir modül yaptılar, teknolojide kullanıyoruz artık. Milli Eğitim Bakanlığı'nun elinden ne geliyorsa müzik öğretmenlerinin ve diğer öğretmenlerinin hizmetine sunması gerekiyor..."

(ÖE8): *"...Hizmetiçi eğitimlerde sayıların artırılması için yani müzik öğretmenlerinin sayılarının artırılması için sürekli bulunan ilde üniversitelerle işbirliği yapılması lazım. Çünkü üniversiteler yeni yöntemleri ve yeni bilgileri çok yakından takip eden kurumlar. Milli Eğitim öyle değil, Milli Eğitim bir müfredat yapıyor 5 yıl boyunca aynısını uyguluyor. Öğretmen her sene, aynı programı uyguluyor ama üniversitelerde yine her sene uygulansa da uygulamada ya da yöntemde bir yenilik geliştirdiği için, sizin gibi işte yüksek lisans doktora tezlerinin sonuçlarını Milli Eğitim Bakanlığı'na da yansıtması çok önem arz ediyor..."*

BÖLÜM V

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma bulguları ve yorumlarına dayalı olarak varılan sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı olarak geliştirilen öneriler yer almaktadır. Sonuçlar alt problemlerin sırasına göre sunulmuştur.

5.1. Sonuçlar

- Türkiye’de 2006 – 2021 yılları arasında müzik öğretmenleri için düzenlenen hizmet içi eğitimlere yönelik hem genel hem de özel durumları tespit ederek betimlemek ve yine müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimler ile ilgili güncel ihtiyaçlarını saptamak amacıyla yapılan bu çalışmanın sonucunda, belirlenen durumlar göz önüne alındığında, ortaya çıkan sorunlarla ilgili olarak çözüm önerileri sunulmuştur. Yapılan araştırmanın bulguları temel alınarak tespit edilen sonuçlar ve bu sonuçlara ilişkin öneriler şunlardır:

5.1.1. Türkiye’de 2006 – 2021 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen HİE Programlarının Niceliğine İlişkin Sonuçlar

- 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen HİE programlarının 25 konu başlığı ile birlikte 13 farklı ilde büyük çoğunluğunun Temmuz ayında gerçekleştirildiği görülmüştür.
- HİE programlarının süre bazında en az 3 gün, en fazla 12 gün olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgulardan hareketle, müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilen HİE programlarının %10,34’lük bölümünün 3 gün, %75,86’lık bölümünün 5 gün, %6,90’lık bölümünün 6 gün ve %6,90’lık bölümünün ise 12 gün süren faaliyetler olduğu görülmüştür.
- 2006 – 2021 yılları arasındaki dönemde düzenlenen 27 HİE programına 1840 müzik öğretmeni katılmıştır.
- Araştırmada elde edilen bulgulara göre, 2006 – 2021 yılları arasındaki HİE faaliyetlerinde katılımcı sayısının kontenjanları doldurmadığı, HİE programlarında, katılımcı (kursiyer) müzik öğretmeni hedef sayısının yetersiz kaldığı görülmektedir.
- 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen 27 HİE programların hiçbirine katılma zorunluluğu getirilmemiş olup, tamamen müzik öğretmenlerinin kendi isteklerine bırakıldığı görülmüştür.
- 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen 27 HİE programları arasında konularına göre dağılımlara bakıldığında, “YİBO'larda Ders Dışı Zamanların Etkili Değerlendirilmesi”

ile ilgili seminerin %10 oranında en fazla gerçekleştirilen HİE faaliyeti olduğu görülmüştür.

- 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen 27 HİE programına kursiyer olarak katılan müzik öğretmenlerinin oranlarına bakıldığında en yüksek katılımın %94,89 ile 2019 yılında düzenlenen HİE programının olduğu görülmüştür.
- 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen 27 HİE programının sayısal dağılımlarına bakıldığında, en fazla HİE faaliyetinin Hatay ve İzmir illerinde gerçekleştirildiği görülmüştür.
- GSL’de görev yapan müzik alan öğretmenleri için 2006 – 2021 yılları arasında 5, yine aynı yıllar arasında BİLSEM müzik alan öğretmenleri için 1 HİE programının düzenlenmiş olması, GSL ve BİLSEM müzik öğretmenleri için yetersiz sayıda HİE programının düzenlenmiş olduğunu göstermektedir.

5.1.2. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılan Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliği İle İlgili Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

- 2006 – 2021 yılları arasında HİE programlarına katılan müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programların niteliğini yansıtan durumlarından; planlama, eğitim konusunun içeriği, öğretim planlama, eğitim konusunun içeriği, öğretim yöntem ve teknikleri ve öğretim elemanlarının uzmanlığı konularında tamamen yeterli, materyal ve teknolojiler konusunda büyük ölçüde yeterli, eğitimin süresi, konaklama hizmetleri, eğitim – öğretim mekanları, ölçme – değerlendirme ve geri dönüt alınması konularında ise orta düzeyde yeterli buldukları görülmüştür.
- Müzik öğretmenlerinin HİE programlarında alan ve alan eğitimine yönelik konularından, Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi, Koro ve Yönetimi, Eşlik Çalma, Bireysel Çalgı ve Öğretimi ve Piyano ve Öğretimi konularında HİE’lere tamamen ihtiyaç duydukları görülmüştür. Buradan hareketle müzik öğretmenlerinin bu konularla ilgili HİE’lerdeki uygulamalı eğitimlere yoğun olarak yöneldikleri görülmüştür.
- Müzik öğretmenlerinin HİE programları kapsamında yer alan meslek bilgisine yönelik konulara yüksek oranda ihtiyaç duymadıkları görülmüştür.
- Müzik öğretmenlerinin HİE programlarında genel kültür alanına yönelik boyutlarından olan Oyun – Dans – Müzik konusunda HİE’lere ihtiyaç duydukları görülmüştür. Müzik öğretmenlerinin bu konu ilgili HİE’lerdeki uygulamalı eğitimlere yoğun olarak

yöneldikleri görülmüştür.

- Müzik öğretmenleri, HİE programlarında müzik öğretim yöntem ve tekniklerine yönelik boyutlarının tümüne ihtiyaç duyduklarını vurgulamışlardır. Müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin eğitim şarkıları ya da okul parçaları konusunda uygunluğunun seçilmesi önemli bir durum olarak karşımıza çıkmakla beraber, öğrencide müziksel temel oluşturma ve müzik öğretmenlerinin farklı müzik öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilmesi için HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- Müzik öğretmenlerinin HİE programlarında Türk müzik kültürüne yönelik konularından Çoksesli Türk Müzikleri, Türk Dünyası Müzikleri Ve Türk Halk Oyunları ve Müzikleri konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür. Müzik öğretmenlerin büyük bir kısmının bu konularla ilgili olarak için HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- Müzik öğretmenlerinin HİE programlarında müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlarına yönelik boyutlarından Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi, Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, Muscore, Mus2Okur, Sibellius, Vb.), Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, Vb.), Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, Vb.), Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları, Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio Vb.), Sahne, Seslendirme Ve Tonmaisterlik, Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme, Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme Ve EBA Uygulamaları konularıyla ilgili HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- Müzik öğretmenlerinin HİE programlarında uzaktan eğitim alanına yönelik boyutlarından, Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma, Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme, Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme, EBA Platformunun Ekin Kullanımı, Pratik Şarkı Öğretimi Programları, Pratik Nota Öğretimi Programları ve Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu konularıyla ilgili HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- Ülkemizde yaşanan pandemi durumları ve beraberinde getirmiş olduğu eğitim – öğretim yaşantılarına yansıyan uzaktan eğitim modelinin uygulama alanları olarak kullanılan Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype vb. yazılımları müzik öğretmenlerinin yoğunluklu olarak kullanmaları ve bu programlara hakim olmaları sebebiyle bu alanda HİE'lere ihtiyaç duymadıkları görülmüştür.

- HİE programlarında GSL müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarına yönelik boyutlarından, okul tanıtımı ve öğrencilerin tercihini arttırma, GSL Öğrencilerinin Yerelden Ulusala ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımlarına İlişkin Uygulamalar, GSL Müzik Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme – Değerlendirme ve GSL Öğrenci ve Okullarına Yönelik Proje Hazırlama konularıyla ilgili HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- HİE programlarında BİLSEM müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarına yönelik boyutlarından, Güncel BİLSEM Müzik Alanı Öğretim Programı, BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Yaratıcılığını Geliştirme, BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Müzikal Olarak Bireysel Gelişim Çeşitliliği, BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinin Toplu Etkinlik Hazırlığı ve Sunumu, BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerine Yönelik Proje Hazırlama, BİLSEM Müzik Alanında Öğrenci, Öğretmen ve Veli İletişimi (Motivasyon ve Verimliliği Arttırma Süreçleri, BİLSEM Öğrencilerinin Yerelden Ulusala ve Ulusaldan Uluslararasına Müzik Türlerini Tanımlarına İlişkin Uygulamalar, BİLSEM 'deki Sanatsal Faaliyetlerin (Dinleti – Konser –Resital vb.) Düzenlenmesi ve Uygulanması, BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinde Süreç Temelli Ölçme – Değerlendirme ve BİLSEM Müzik Alanı Öğrencilerinde Performansa Dayalı Değerlendirme konularıyla ilgili HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.

5.1.3. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılan GSL Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliği İle İlgili Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

- HİE programlarına katılan GSL müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programların niteliğini yansıtan durumlarının tümünü büyük ölçüde yeterli buldukları görülmüştür.
- GSL müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında alan ve alan eğitimine yönelik boyutlarından, Çalgı Bakım – Onarım Bilgisi, Eşlik Çalma, Türk Müziği Çok Seslendirme, konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- GSL müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında meslek bilgisine yönelik boyutlarından hiçbirine yüksek oranda ihtiyaç duymadıkları görülmüştür.
- GSL müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında genel kültür alanına yönelik boyutlarından, Yabancı Dil konusunda HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- GSL müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında müzik öğretim yöntem ve tekniklerine yönelik boyutlarından, Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi konusunda HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.

- GSL müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında Türk Müzik Kültürüne yönelik boyutlarından, Çoksesli Türk Müzikleri konusunda HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- GSL müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlarına yönelik boyutlarından, Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi, Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.), Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.), Bilgisayarda Çalgı Eğitimi Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.), Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları, Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları, Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.), Sahne, Seslendirme ve Tonmaisterlik, Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme ve Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- GSL müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında uzaktan eğitim alanına yönelik boyutlarından, Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma, Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme, Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme ve Pratik Nota Öğretimi Programları konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.

5.1.4. Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılan BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin, Programların Niteliği İle İlgili Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

- HİE programlarına katılan BİLSEM müzik öğretmenlerinin, katıldıkları programların niteliğini yansıtan durumlarının tümünü genel olarak yüksek düzeyde yeterli buldukları görülmüştür.
- BİLSEM müzik öğretmenlerinin HİE programlarında alan ve alan eğitimine yönelik boyutlarından, Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi, Koro ve Yönetimi, Eşlik Çalma ve Eğitim Müziği Besteleme konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları Piyano ve Öğretimi konusunda ise katılımcıların yarı yarıya ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- BİLSEM müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında meslek bilgisine yönelik boyutlarından Özel Öğretim Yöntemleri ve Özel Eğitim konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- BİLSEM müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında genel kültür alanına yönelik boyutlarından, Yabancı Dil, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Oyun – Dans – Müzik konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.

- BİLSEM müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında müzik öğretim yöntem ve tekniklerine yönelik boyutlarından, Genel Müzik Öğretim Yöntemleri, Dalcroze Yöntemi, Kodaly Yöntemi, Orff Yöntemi, Suzuki Yöntemi, Montessori Yöntemi, Çoklu Zekâ Yöntemi, Carabo – Cone Yöntemi, Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi, Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi, Odaklanma İşlevli Müzik Öğretim Yöntemi, Özgül Müzik Öğretim Yöntemi, Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi, Alfabeli Müzik Öğretim Yöntemi, Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi, Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi, Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi, Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi, Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi, Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi, Tüneklemeli Müzik Öğretim Yöntemi ve Mimiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- BİLSEM müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında Türk Müzik Kültürüne yönelik boyutlarından, Türk Dünyası Müzikleri ve Çoksesli Türk Müzikleri konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları ve Türk Halk Oyunları ve Müzikleri konusunda ise yarı yarıya ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- BİLSEM müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlarına yönelik boyutlarının tümünde genel olarak HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- BİLSEM müzik öğretmenlerinin, HİE programlarında uzaktan eğitim alanına yönelik boyutlarından, Bilgisayar/Tabletler İçin Hazırlanmış Yazılımları Kullanma, Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) Ders İşleme, Asenkron (Serbest Zamanlı) Ders İşleme, EBA Platformunun Ekin Kullanımı, Pratik Şarkı Öğretimi Programları, Pratik Nota Öğretimi Programları ve Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu konularında HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür.

5.1.5. 2006 – 2021 Yılları Arasında Düzenlenen HİE Programlarında Görev Yapmış Öğretim Elemanlarının, HİE Programların Niteliğine Dair Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

- MEB'in müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenlediği HİE programları için görevlendirilen öğretim elemanlarından görüş istememesi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın HİE faaliyetleri ile ilgili örgütsel amaçlarına ulaşım ulaşılamadığının nesnel olarak değerlendirilmesi noktasında başka eksiklik olarak görülmüştür.

- HİE eğitime katılan öğretim elemanlarının HİE programlarının değerlendirilmesine yönelik görüşlerine bakıldığında, planlama ve programlamanın gayet iyi olduğuna yönelik görüşlerinin olmasına rağmen, konu dışına çıkıldığı, planlamanın doğru kişilere yaptırıldığı ancak uygulamanın yanlış kişilere uygulatıldığı, MEB'in HİE'lerde baskın olduğu fakat öğretim elemanlarından faaliyetler içi görüş alınmadığı, planlamanın bazı noktalarda sistematik olmadığı ve niteliksiz işleyişe sahip olduğu yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca, imkanlar noktasında yeterli, özellikler noktasında motivasyon artırıcı olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür.
- HİE eğitime katılan öğretim elemanlarının HİE programlarındaki sınırlılıklara yönelik görüşleri ile ilgili olarak, öğretim süreçlerini etkileyen ve olumlu pekiştireçler arasında sayabileceğimiz müzik araç ve gereçlerinin sınırlılığı, müzik öğretmenlerinin müzik yapma, müzik yaratma ve müziksel deneyimlerini arttırabilme konularında, öngörülen ve daha önce tanımlanan hedeflere ulaşmada aksaklık yaratacağı için, HİE faaliyetleri açısından olumsuz bir durum olarak görülmüştür. HİE programları ile ilgili, sınırlılıkların olduğu, bu sınırlılığın öğretim elemanlarının niteliklerini de sınırladığı, fiziki ve teknik koşulların müzik sınıfı konseptine kısmen uygun olduğu, süre noktasında verimli yönde görüş bildirilmesine rağmen, sınırlı ve düşük nitelikli faaliyetlerin yapıldığı, katılımcıların homojen olmadığı, motivasyonlarının düşük olduğu ve meslek bilgisi konularında sınırlı bilgiye sahip oldukları görülmüştür.
- HİE çalışmalarını etkileyen olumsuz faktörlere yönelik öğretim elemanı görüşleri katılımcı, materyal ve fiziki teknik durum, MEB uygulamaları ve program ve organizasyon olmak üzere 4 başlığa ayrılmıştır. Katılımcı konularında ulaşımın yetersiz olduğu, müzik öğretmenlerinin eğitimlere hazırlıksız ve önyargılı katıldıkları, HİE'leri mesleki bir çalışma olarak görmedikleri ve Türk Müziği ile ilgili konulara katılmak istemedikleri yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Müzik sınıfının olmaması olumsuz bir durum olarak değerlendirilmiş, MEB'in ise HİE'lerdeki dersleri çeşitlendiremediği, katılımcıları doğru seçemediği, eğitim sonrası katılımcıları takip etmediği, müzik öğretmenlerine alandan olmayan uygulayıcılar tarafından HİE verildiği, MEB'in HİE politikalarının yetersiz olmasından kaynaklı olarak HİE sayısının düşük olduğu yönünde görüş bildirildiği görülmüştür. Program ve organizasyon konusunda, yetersizliklerin olduğu, katılımcı müzik öğretmenlerinin pasif kaldığı, konularla ilgili fikir alışverişinin olmadığı, bu sebepten dolayı HİE faaliyetlerinin motivasyon artırıcı özelliğini kaybettiği yönünde cevap verildiği

görülmüştür.

- HİE çalışmalarını etkileyen olumlu faktörlere yönelik öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında, katılımcıların nitelikli olduğu, müzik öğretmenlerinin HİE'ler sonrasında birbirleriyle etkileşim içinde olabilecekleri, program ve mekan konusunda olumlu faktörlerin olduğu yönünde cevapların olduğu görülmüştür.
- Müzik öğretmenlerinin katılmış oldukları HİE programlarına ilişkin tutumlarına ait öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında, olumlu ve olumsuz olmak üzere iki alt tema oluşturulmuştur. Olumlu noktada başarılı ve olumlu dönütlerin geldiği ve müzik öğretmenlerine yeni bilgilerin kazandırıldığı yönünde cevaplar geldiği görülürken, olumsuz noktada ise olumsuz tutum sergileyen müzik öğretmenlerinin olduğu, HİE'lerin bir zorunluluk olarak görüldüğü, bundan kaynaklı olarak da etkin katılımın sağlanamadığı, sadece zaman geçirme amaçlı bir faaliyet olarak görüldüğü ve bunlara ek olarak, Türk Müziği konularına olumsuz bir bakış açısının olduğu yönünde görüşler geldiği görülmüştür.
- HİE'lerin daha etkili olabilmesine yönelik öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında, öğretim elemanlarının; HİE faaliyetlerinin doğru planlanması, yöntem ve teknikler konusunda geliştirilmesi, ihtiyaç analizlerinin sağlıklı yapılması ve bu analizlere göre HİE modülleri oluşturulması, günümüz teknolojisine uygun ve doğru süreler içinde branşa özel yapılması, müzik öğretmenlerinin iki yılda bir HİE'lere alınması, doğru mekanda, bölgelere göre HİE faaliyetlerinin düzenlenmesi, hatta yurtdışındaki müzik eğitimi uygulamaları noktasında deneyim sağlanması amacıyla yurtdışı HİE faaliyetlerinin yapılması yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Bunlara ek olarak katılımcı sayısının artırılması ve müzik öğretmenlerinin HİE faaliyetlerine katılımları konusunda teşvik edilmeleri yönünde cevaplar verilmiş olup öğretim elemanları noktasında ise derslere ve konulara hakim olmaları, geleneksel eğitim metotlarıyla çağdaş eğitim metotlarını birleştirerek HİE faaliyetlerini sürdürmeleri gerektiği yönünde yanıtlar verdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca, HİE Enstitüsü sayılarının artırılması ve bu enstitülerde müzik sınıflarının oluşturulması gerektiğine yönelik yanıtların verildiği görülmüştür.
- HİE'lerin süre, eğitim şekli ve müzik öğretmenlerinin dönütleri yönünden öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında, gün ve saat bazında yetersiz olduğuna yönelik görüşlerin olmasına rağmen, yeterli yönünde cevap verildiği ve bir görüş ayrılığının olduğu görülmüştür. HİE alma şekli olarak öğretim elemanlarının çoğunlukla yüz yüze

HİE’i tercih ettikleri, buna ek olarak, sırasıyla hibrit ve online HİE’leri tercih ettikleri görülmüştür. Geri dönütler noktasında olumlu, bilgilendirici, bilgileri güncelleyici yönünde cevaplar geldiği görülürken, HİE faaliyetlerinin sıkıcı olduğu da müzik öğretmenleri tarafından öğretim elemanlarına ifade edilmiştir. Aynı zamanda, her yıl HİE faaliyetlerinin yapılması ve workshop talebi gibi dönütlerin alındığı öğretim elemanları tarafından belirtilmiştir.

- MEB’e HİE planlamanın daha etkin ve verimli gerçekleşmesine ilişkin öğretim elemanlarının görüş ve önerilerinde ise, MEB’in öğretim elemanlarından HİE faaliyetlerine yönelik olarak görüş istemediği fakat bazı öğretim elemanlarının şifayen görüş bildirdikleri, bazı öğretim elemanlarının da HİE’lerle ilgili olarak sadece veri topladığı, bu verilerle ilgili resmi bir görüş sunmadığı, bazı öğretim elemanlarının ise müzik öğretmenlerine, GSL’lere ve BİLSEM’lere yönelik rapor sunduğuna yönelik görüşler tespit edilmiştir.
- Müzik öğretmenlerine yönelik HİE’ler konusunda üniversitelerin rolü ve etkinliğine yönelik öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında, MEB ve eğitim fakültelerinin, eğitim fakülteleri aktif olacak şekilde işbirliği içinde olmaları, bölgesel HİE faaliyetlerinin ve sosyal medya üzerinden HİE faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik cevaplar verdikleri görülmüştür.
- HİE programlarının daha fazla sayıda müzik öğretmenine ulaşması için yapılması gerekenlere yönelik öğretim elemanı görüşlerine bakıldığında, online HİE faaliyetlerinin yapılması, yüz yüze HİE faaliyetleri için HİE Enstitüsü sayılarının arttırılarak müzik öğretmenlerinin bulunduğu ilde yapılması ya da bölgesel HİE modelinin uygulanması ve MEB, MEM ve üniversitelerin işbirliği içinde çalışması gerektiği yönünde cevaplar verilmiştir. Ayrıca, branşın önemsenerek belli periyotlar aralığında ihtiyaç analizinin yapılması, müzik öğretmenlerine HİE’lerin öneminin vurgulanması, daha çok müzik öğretmenine ulaşılması, faaliyet sürecinde müzik öğretmenlerinin ilgilerini çekecek, dikkatlerini canlı tutacak yöntem ve tekniklerin uygulanmasının gerektiği yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür.
- HİE’lerin müzik öğretmenleri tarafından mesleki bir çalışma olarak görülmemesi, müzik alanıyla ilgili donanımların alan performansını arttırması ve başarıya odaklanmışlık durumunun daha tutarlı ve verimli bir HİE faaliyetine dönüşmemesi olarak görülmüştür.

- 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen HİE programları için görüşme yapılan öğretim elemanlarının görüşlerine paralel olarak, bu programlardaki ders çeşitliliğinin yetersiz görülmesi, faaliyetlerin işleyişini olumsuz etkileyen başa bir durum olarak görülmüştür.
- Öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda, HİE programları için yeterliliklerin belirlenmesi, eğitim ortamının oluşturulması ve kullanılacak olan öğretim yöntem ve tekniklere kadar geniş bir alan içinde yer alan tüm programın MEB ve eğitim fakültelerinin işbirliği ile planlanarak tüm esasların düzenlenmesi gerekliliği sonucu çıkarılmıştır.
- HİE'lerin önceden belirlenen belli başlı eğitim enstitülerinde yapılması yerine, bu eğitim faaliyetlerinin hem daha etkili ve verimli hem de sayıca daha fazla müzik öğretmenini kapsayabilmesi için, bölgesel olarak düzenlenmesi, çevre illeri de dahil edecek bir şekilde planlanıp programlanması ve sayıca arttırılması gerekliliği, öğretim elemanlarının müşterek görüşleri olarak üzerinde durduğu bir başka önemli konu şeklinde karşımıza çıkmaktadır.
- Hizmet içi eğitimlere katılan öğretim elemanları ile yapılan görüşme sonucunda; HİE'lerin müzik öğretmenlerinin bulunduğu ilde yapılması hususunda ve müzik öğretmenlerinin katılımını sağlamak için hizmet içi eğitimlerin zorunlu hale getirilmesi ile ilgili görüş bildirdikleri görülmüştür.
- HİE'lerin süre, eğitim şekli ve müzik öğretmenlerinin dönütleri yönünden görüş bildiren öğretim elemanlarının, verilen hizmet içi eğitimlerin sonunda müzik öğretmenlerinden olumlu geri dönütler aldıkları ve bu durumun da hizmet içi eğitim beklenti düzeyi konusunda öğretim elemanlarının görüşleriyle paralel olarak örtüştüğü tespit edilmiştir.
- 2006 – 2021 yılları arasında düzenlenen HİE aktivitelerinde alan ve alan eğitimi, meslek bilgisi ve genel kültür alanlarında gün/saat bazında yetersiz kaldığı, öğretim elemanlarının görüşleri arasında ortaya çıkan başka bir olumsuz durum olarak görülmüştür.
- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının müzik eğitimi kapsamında düzenlenen HİE'lerin (konferans/seminer) internet üzerinden verilerek gelişim etkinliklerinin daha geniş öğretmen sayısına ulaştırılması, hatta bu uygulamaların Youtube platformu üzerinden üniversitelerin de katılımıyla yayın yapılarak HİE programlarının interaktif sahaya da taşınabilmesi, beklentiler arasında yer almaktadır.
- Günümüz teknolojik gelişimleri sayesinde, uygulamaları dersler de bunlara dahil olarak

eğitim – oğretim konularının her basamağında aktif bir biçimde kullanılmakla beraber, görüş bildiren oğretim elemanlarının HİE kapsamında verilecek olan yöntemi uygun ve teknoloji ile bağdaşan konularda, internet üzerinden gerçekleştirilmesi yönünde görüş paylaştıkları tespit edilmiştir.

- Görüşme yapılan oğretim elemanlarının yarısının, HİE programlarının yüz yüze yapılacak olan uygulamalarla yürütülmesi gerektiği, diğer oğretim elemanlarının bir kısmının (%37,5) hibrit, bir kısmının da (%18,75) online olması gerektiği yönünde görüş bildirdikleri grlmştir.

5.1.6. 2006 – 2021 Yılları Arasında Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Kişisel Değişkenlerine İlişkin Sonuçlar

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE'lerin ve HİE ihtiyaçlarının programlarına katılan müzik oğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre değerlendirilmesinde, kadın müzik oğretmenlerinin müzik oğretim yöntem ve teknikleri, müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımları ve uzaktan eğitim konularında erkek müzik oğretmenlerinden daha çok ihtiyaç duyduğu grlmştir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE'lerin ve HİE ihtiyaçlarının müzik oğretmenlerinin görev aldığı bölge değişkeni açısından değerlendirilmesinde, Ege Bölgesinde görevli olan müzik oğretmenlerinin almış olduğu HİE'in Karadeniz Bölgesinde görevli olan müzik oğretmenlerin almış olduğu HİE'den daha verimli olduğu grlmştir. "Uzaktan Eğitim Alanı" boyutunda ise; Ege Bölgesinde görevli olan müzik oğretmenlerinin uzaktan eğitim alanında hizmet içi eğitime, Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesinde görevli olan müzik oğretmenlerine göre daha çok ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE'lerin ve HİE ihtiyaçlarının müzik oğretmenlerinin görev yaptığı okul türü değişkenine göre değerlendirilmesinde, özel okullarda görev alan oğretmenler devlet okullarında görev alan oğretmenlere göre meslek bilgisi konularında HİE'lere daha çok ihtiyaç duydukları, devlet okullarında görev alan oğretmenlerinin müzik oğretim yöntem ve tekniklerinde ve Türk müzik kültüründe özel okullarda görev alan oğretmenlere göre HİE'lere daha çok ihtiyaç duyduğu grlmştir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE'lerin ve HİE ihtiyaçlarının değerlendirilmesinde, müzik oğretmenlerinin görev aldığı kurum türü

değişkenine göre, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” boyutunda, GSL’lerde görevli olan müzik öğretmenleri ortaokul ve liselerde görevli olan müzik öğretmenlerine göre, BİLSEM’lerde görevli müzik öğretmenleri ortaokullarda görevli müzik öğretmenlerine göre almış oldukları HİE’lerin daha verimli olduğu görülmüştür. “Meslek Bilgisi” boyutunda ise; GSL’lerde ve BİLSEM’lerde görevli müzik öğretmenleri ortaokullarda ve liselerde görevli olan müzik öğretmenlerine göre verilen HİE’lere meslek bilgisi eğitimine daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir. “Genel Kültür” boyutunda ise; GSL’lerde ve BİLSEM’lerde görevli müzik öğretmenleri ortaokul ve liselerde görevli olan müzik öğretmenlerine göre verilen HİE’lere genel kültür eğitimine daha çok ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir. “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” boyutunda; ortaokullarda, liselerde ve BİLSEM’lerde görevli müzik öğretmenleri GSL’lerde görevli olan müzik öğretmenlerine göre verilen HİE’lere müzik öğretim yöntemleri ve tekniklerinin eğitimine daha çok ihtiyaç duydukları, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” boyutunda; BİLSEM’lerde görevli müzik öğretmenleri, ortaokullarda ve GSL’lerde görevli olan müzik öğretmenlerine göre verilen HİE’lere müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımları eğitimine daha çok ihtiyaç duydukları ve “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutuna göre; ortaokul ve liselerde görevli olan müzik öğretmenleri, GSL’lerde görevli olan müzik öğretmenlerine göre verilen HİE’lere uzaktan eğitim alanının eğitimine daha çok ihtiyaç duydukları görülmüştür.

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının öğrenim durumu değişkenine göre değerlendirilmesinde, lisansüstü eğitimini tamamlamış müzik öğretmenleri lisans eğitimini tamamlamış müzik öğretmenlerine göre verilen HİE’lere alan ve alan eğitiminde ve müzik öğretim yöntem ve tekniklerinde daha çok eğitim verilmesine ihtiyaç duydukları görülmüştür.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının müzik öğretmenlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre değerlendirilmesinde, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” boyutunda, Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin almış olduğu HİE’lerin Eğitim Fakültesinden ve Devlet Konservatuvarlarından mezun olan müzik öğretmenlerinin almış olduğu HİE’lerden daha verimli sonuçlar aldıkları görülmüştür. “Alan ve Alan Eğitimi” boyutunda, diğer okul veya fakülteden mezun olan müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitiminde HİE’lere Türk Müziği Konservatuvarından mezun olan öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmüştür. “Meslek Bilgisi” boyutunda, Güzel Sanatlar

Fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin ve Türk Müziği Konservatuarından mezun olan öğretmenlerin meslek bilgisi alanında HİE'lere Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir. “Genel Kültür” boyutunda Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin genel kültür alanında HİE'lere Türk Müziği Konservatuarından mezun olan öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır. “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” boyutu incelendiğinde, eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin müzik öğretim yöntem ve teknikleri alanında HİE'lere Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” boyutu incelendiğinde ise, Eğitim Fakültesinden ($\bar{X}_{\text{Eğitim Fakültesi}}=3.51$) mezun olan öğretmenlerin ve diğer okul veya fakülteden mezun olan müzik öğretmenlerin müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımların kullanımında HİE'lere Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutunda ise; Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan mezun olan öğretmenlerin uzaktan eğitim alanında HİE'lere Türk Müziği Konservatuarından mezun olan öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE'lerin ve HİE ihtiyaçlarının mezun olunan yıl değişkenine göre değerlendirilmesinde, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” boyutunda, 2010 yılı ve öncesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin almış olduğu HİE'lerin 2016-2021 yılları arası mezun olan müzik öğretmenlerinin ve 2015-2011 yılları arası mezun olan müzik öğretmenlerin almış olduğu HİE'lerden daha verimli olduğu görülmüştür. “Meslek Bilgisi” ve “Genel Kültür” boyutlarında, 2010 yılı ve öncesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin meslek bilgisi ve genel kültür alanlarında hizmet içi eğitime 2015-2011 yılları arası mezun olan müzik öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duyduğu belirtilebilir. “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri”, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutları incelendiğinde, 2016-2021 yılları arası mezun olan müzik öğretmenlerinin ve 2015-2011 yılları arası mezun olan müzik öğretmenlerin müzik öğretim yöntem ve tekniklerinde, müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlarda ve uzaktan eğitim alanında hizmet içi eğitime 2010 yılı ve öncesinden mezun olan müzik öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmüştür.

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının kıdem yılı değişkenine göre değerlendirilmesinde, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme” boyutunda, kıdemi 21 yıl ve üstü olan müzik öğretmenlerin almış olduğu HİE’lerin kıdemi 1-5 yıl olan ve kıdemi 6-10 yıl olan müzik öğretmenlerin almış olduğu HİE’lerden daha verimli olduğu söylenebilir. “Alan ve Alan Eğitimi” boyutunda, kıdemi 1-5 yıl olan müzik öğretmenlerin ve kıdemi 11-15 yıl olan müzik öğretmenlerin alan ve alan eğitiminde HİE’lere kıdemi 21 yıl ve üstü olan öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir. “Meslek Bilgisi” ve “Genel Kültür” boyutlarında, kıdemi 21 yıl ve üstü olan müzik öğretmenlerinin meslek bilgisi ve genel kültür alanlarında hizmet içi eğitime kıdemi 6-10 yıl olan öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duydukları belirtilebilir. “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” boyutu incelendiğinde, kıdemi 1-5 yıl olan müzik öğretmenlerin, kıdemi 6-10 yıl olan müzik öğretmenlerin, kıdemi 11-15 yıl olan müzik öğretmenlerin ve kıdemi 16-20 yıl olan müzik öğretmenlerin müzik öğretim yöntem ve teknikleri alanında HİE’lere kıdemi 21 yıl ve üstü olan müzik öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. “Türk Müzik Kültürü”, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” boyutları incelendiğinde, kıdemi 1-5 yıl olan müzik öğretmenlerin, kıdemi 6-10 yıl olan müzik öğretmenlerin ve kıdemi 11-15 yıl olan müzik öğretmenlerin müzik öğretim yöntem ve teknikleri alanında HİE’lere kıdemi 21 yıl ve üstü olan müzik öğretmenlere göre daha çok ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının HİE’e katılma değişkenine göre değerlendirilmesinde, müzik öğretmenlerinin “Meslek Bilgisi”, “Genel Kültür” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” konularında hizmet içi eğitime katılımına göre farklılık gösterdiği, fakat “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme”, “Alan ve Alan Eğitimi”, “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri”, “Türk Müzik Kültürü” ve “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” konularında hizmet içi eğitime katılımına göre anlamlı fark göstermediği görülmektedir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının HİE’e katılan hizmet içi eğitim sayısı değişkenine göre değerlendirilmesinde, “Alan ve Alan Eğitimi” boyutunda, HİE’lere 5-9 arası katılım sağlayan müzik öğretmenlerin alan ve alan eğitiminde HİE’lere hizmet içi eğitime hiç katılmamış olan müzik öğretmenlerine ve hizmet içi eğitime 1-4 defa katılmış müzik öğretmenlerine göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir. “Meslek Bilgisi” ve

“Genel Kültür” boyutlarında, HİE’lere 5-9 arası katılım sağlayan müzik öğretmenlerin ve HİE’lere 10 defa ve üstü katılım sağlayan müzik öğretmenlerin meslek bilgisi ve genel kültür alanlarında HİE’lere hizmet içi eğitime hiç katılmamış olan ya da hizmet içi eğitime 1-4 defa katılmış olan müzik öğretmenlerine göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir.

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının hizmet içi eğitim alma şekline değişkenine göre değerlendirilmesinde, “Hizmet İçi Eğitimi Değerlendirme”, “Alan ve Alan Eğitimi”, “Meslek Bilgisi”, “Genel Kültür”, “ Türk Müzik Kültürü”, “Müzik Eğitiminde Teknoloji ve Yazılımlar” ve “Uzaktan Eğitim Alanı” konularında HİE alma şekline göre farklılık gösterdiği, fakat “Müzik Öğretim Yöntem ve Teknikleri” konusunda hizmet içi eğitim alma şekline göre anlamlı fark göstermediği görülmektedir. Ayrıca HİE’leri yüz yüze alan müzik öğretmenleri HİE’lerde alan ve alan eğitimine, meslek bilgisine, genel kültüre, müzik öğretim yöntem ve tekniklerine, Türk müzik kültürüne, müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlara ve uzaktan eğitim alanına uzaktan hizmet içi eğitim alan müzik öğretmenlerine göre daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir.

5.1.7. 2006 – 2021 Yılları Arasında Düzenlenen Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Kişisel Değişkenlerine İlişkin Sonuçlar

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının GSL’lerde görev yapan müzik öğretmenlerinin GSL’lere ilişkin konular için cinsiyet değişkenine göre değerlendirilmesinde, cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre, GSL’de görev alan kadın ve erkek öğretmenlerin güzel sanatlar liselerine ilişkin konular hakkındaki görüşlerinde farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının GSL’ine İlişkin Konular İçin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Öğrenim Durumu Değişkenine göre değerlendirilmesinde, öğrenim durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre, GSL’de görev alan lisans ve lisansüstü eğitimini tamamlamış öğretmenlerin güzel sanatlar lisesine ilişkin konular hakkında görüşlerinde farklılığın olmadığı görülmüştür.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının GSL Müzik Öğretmenlerinin Kıdem Yılı Değişkenine göre

değerlendirilmesinde, GSL’lerde görev alan müzik öğretmenlerin GSL’ine ilişkin konularda kıdem (çalışma) yılı ile ilgili olarak GSL müzik öğretmenlerin farklı düşünceler belirtmesinde etkin bir değişken olmadığı görülmektedir.

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının HİE Katılım Durumu Değişkenine göre değerlendirilmesinde, güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerinin “Güzel Sanatlar Lisesine İlişkin Konularında” hizmet içi eğitime katılım durumlarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu bulgulara göre, güzel sanatlar lisesinde görev alan müzik öğretmenlerden hizmet içi eğitime katılmamış öğretmenler, hizmet içi eğitime katılmış öğretmenlere göre GSL ilişkin konularda hizmet içi eğitime daha çok ihtiyaç duydukları belirtilebilir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının GSL’lerde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısı Değişkenine göre değerlendirilmesinde, GSL’lerde görev alan müzik öğretmenlerin güzel sanatlar ilişkin konularda duymuş oldukları ihtiyaçları öğretmenlerin hizmet içi katılım sayısına göre değişmediği görülmüştür.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının GSL’lerde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Katılım Şekli Tercih Değişkenine GSL’lerde görev alan müzik öğretmenlerden HİE’leri yüz yüze almak isteyen ve uzaktan almak isteyen öğretmenler arasında GSL ilişkin konularda HİE’lere ihtiyaç duymada farklılığın olmadığı görülmüştür.

5.1.8. 2006 – 2021 Yılları Arasında Düzenlenen Bilim Sanat Merkezi Müzik Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Kişisel Değişkenlerine İlişkin Sonuçlar

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının BİLSEM’lerde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Cinsiyet Değişkenine göre değerlendirilmesinde, cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmektedir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının BİLSEM’lerde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim ihtiyaçlarının Öğrenim Durumu Değişkenine göre değerlendirilmesinde, “Bilim ve Sanat Merkezleriyle İlişkin Konularda” öğrenim durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir.

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının BİLSEM’lerde Mezun Olduğu Yıl Değişkenine göre değerlendirilmesinde, BİLSEM’lerde görev alan müzik öğretmenlerinin BİLSEM’lerde ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının mezun olduğu yıla göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “BİLSEM İlişkin Konular” boyutunda farklılaşma olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerin bilim ve sanat merkezlerine ilişkin konularda duymuş oldukları ihtiyaçları öğretmenlerin hizmet içi katılım sayısına göre değişmediği belirtilebilir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının BİLSEM’lerde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Kıdem Yılı Değişkenine göre değerlendirilmesinde, müzik öğretmenlerinin BİLSEM’lerde ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının kıdem yılına göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “BİLSEM İlişkin Konular” boyutunda farklılaşma olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre, BİLSEM’lerde görev alan müzik öğretmenlerin GSL’lere ilişkin konularda çalışma yılı öğretmenlerin farklı düşünceler belirtmesinde etkin bir değişken olmadığı görülmektedir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının BİLSEM’lerde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Katılım Durumu Değişkenine göre değerlendirilmesinde, HİE’lere katılım durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir.
- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının BİLSEM’lerde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Sayısı Değişkenine göre değerlendirilmesinde, araştırmaya katılan BİLSEM’lerde görev alan müzik öğretmenlerinin bilim ve sanat merkezlerine ilişkin konular için hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının hizmet içi eğitime katılım sayısına göre anlamlı şekilde farklılaşma gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Anova Testi sonucuna göre, “BİLSEM İlişkin Konular” boyutunda farklılaşma olmadığı görülmektedir. Bu bulguya göre, BİLSEM’lerde görev alan müzik öğretmenlerin BİLSEM’lere ilişkin konularda duymuş oldukları ihtiyaçları öğretmenlerin HİE’lere katılım sayısına göre değişmediği belirtilebilir.

- Araştırma sonuçlarına göre, 2006 – 2021 yılları arasında alınan HİE’lerin ve HİE ihtiyaçlarının BİLSEM’lerde Görev Alan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet içi Eğitime Katılım Şekli Tercihi Değişkenine göre değerlendirilmesinde, “BİLSEM’lere İlişkin Konularında” hizmet içi katılım şekli tercihlerine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu bulgulara göre, bilim ve sanat merkezlerinde görev alan müzik öğretmenlerden hizmet içi eğitimi yüz yüze almak isteyen ve uzaktan almak isteyen öğretmenler arasında BİLSEM’e ilişkin konularda hizmet içi eğitime ihtiyaç duymada farklılığın olmadığı belirtilebilir.

Araştırmada elde edilen bulgulara dayalı sonuçlardan aşağıdaki genellemelere ulaşılmıştır;

- HİE programlarının müzik öğretmenleri ile ilgili olan planlama durumları içinde yer alan “eğitim konusunun içeriği” ile ilgili olarak, müzik öğretmenlerinin genel ihtiyaçlarına cevap verebildiği ve müzik öğretmenleri tarafından yeterli derecede görüldüğü tespit edilmiştir. Bu durum, HİE’lere katılan müzik öğretmenlerinin mesleki gelişimleri açısından olumlu yönde destek sağladığına işaret etmektedir.
- HİE programlarına kursiyer olarak katılan GSL müzik öğretmenlerinin aldıkları hizmet içi eğitime ilişkin memnuniyet düzeylerine bakıldığında, “eğitici olarak görev yapan öğretim elemanlarının uzmanlığı” ile ilgili olarak, HİE programlarındaki süreçler içinde orta derecede yeterli buldukları görülmüştür. Bu konuyla ilgili olarak GSL müzik öğretmenlerinin farklı branşlardan ve farklı yükseköğretim kurumlarından mezun olabilecekleri düşünüldüğünde, HİE’lerdeki faaliyetlerin plan ve program kapsamında farklılıkların arz ettiğini belirtmek uygun olacaktır.
- HİE programlarına kursiyer olarak katılan BİLSEM müzik öğretmenlerinin aldıkları hizmet içi eğitime ilişkin memnuniyet düzeylerine bakıldığında, “eğitici olarak görev yapan öğretim elemanlarının uzmanlığı” ile ilgili olarak, HİE programlarındaki süreçler içinde, GSL müzik öğretmenlerinden daha yüksek oranda yeterli buldukları görülmüştür. Bu bağlamda, BİLSEM müzik öğretmenlerinin mesleki ihtiyaçlarına genel olarak cevap verildiği ve öğretim elemanlarının bu yapıyı destekleyen bir nitelikte olduğu biçiminde olumlu bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Müzik öğretmenlerinin genel anlamda HİE’lerdeki alan ve alan eğitime ilişkin ihtiyaçları ile ilgili olarak, “bireysel çalgı ve öğretimi” konusunda yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmektedir. Bu ayrımlamanın çalgı eğitiminin müzik öğretmenliğinin temel boyutlarından biri olması, müzik öğretmenlerinin çalgılarıyla

ilgili yeni kazanımları elde edebilmeleri ve çalgı boyutunda karşılaşmış oldukları sorunların çözümü için HİE'lere ihtiyaç duydukları sonucunu getirmektedir.

- Meslek bilgisi alanına ilişkin müzik öğretmenlerinin HİE'lerdeki ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun yüksek oranda bu alan kapsamı içindeki herhangi bir konuya ihtiyaç duymadıkları görülmüştür. En yüksek oranda ise sınıf yönetimi ile ilgili konu veya konulara hiç ihtiyaç duymadıkları tespit edilmiştir.
- Müzik öğretmenlerinin HİE'lerdeki genel kültür alanına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, müzik öğretmenlerinin “oyun – dans – müzik” konusuyla ilgili olarak yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür. Öğrencileri yaratıcılık noktasında daha da ileriye götürerek çeşitli yönlerden kişisel gelişimlerini de sağlayabileceği bir ders olan oyun – dans – müzik dersinin, müzik öğretmenleri tarafından önemli görüldüğü ve bu dersin ilişkin müziksel öğrenmelere yönelik çok büyük katkılarda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Müzik öğretmenlerinin HİE'lerdeki müzik öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “orff yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür. Buradan hareketle, diğer müzik öğretim yöntem ve tekniklerine oranla orff yönteminin daha az bilindiği ve konuyla ilgili eksikliklerin var olması, olumsuz bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Türk müzik kültürüne ilişkin müzik öğretmenlerinin HİE'lerdeki ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, sadece “çoksesli Türk müzikleri” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür. Günümüzde yaygınlaşarak çoğalmaya devam eden ve ortak özelliklerini halk müziğimize alan çoksesli müziklerimiz konusunda, HİE'lere ihtiyaç hissedilmesi olumlu bir sonuç olarak görülmüştür.
- Katılımcıların HİE'lerdeki müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlarına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “elektronik müzik tahtası ile ders işleme” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Müzik derslerinin çağın gerekliliklerine uygun teknolojik araçlar vasıtasıyla gerçekleştirilebilmesi ve müzik öğretmenlerinin elektronik müzik tahtasının renklendirme, depolama, müzik ekleme veya müzik videosu kaydetme gibi özellikleriyle dersi planlayıp programları açısından önemli görülmektedir.
- Müzik öğretmenlerinin HİE'lerdeki müzik eğitiminde uzaktan eğitim alanına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında “pratik nota öğretimi” programları

konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Uzaktan müzik eğitiminde nota öğretiminin etkili – verimli ve tutarlı bir şekilde daha kısa süre içinde öğrencilere aktarımının müzik öğretmenleri tarafından uygulanamaması olumsuz bir sonuç olarak görülmüştür.

- GSL müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, “okul tanıtımı ve öğrencilerin tercihini arttırma” konusuyla ilgili olarak HİE'lere orta düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.
- GSL müzik öğretmenlerinin alan ve alan eğitimine ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “çalgı bakım – onarım bilgisi” konusuyla ilgili olarak HİE'lere orta düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. GSL'lerde görev yapan müzik öğretmenlerinin çalgı derslerini de verdiğini düşündüğümüzde, gerek kendi gerekse öğrencilerin çalgılarında oluşacak olan aksaklık ve bozuklukları gidermede eksikliklerinin bulunması olumsuz bir sonuç olarak tespit edilmiştir.
- GSL müzik öğretmenlerinin meslek bilgisine ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “özel eğitim” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.
- GSL müzik öğretmenlerinin genel kültür alanına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “yabancı dil” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.
- GSL müzik öğretmenlerinin müzik öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, sanal müzik yapmayı geliştirme yoluyla müzik öğretim yöntemi konusuyla ilgili olarak HİE'lere orta düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.
- GSL müzik öğretmenlerinin Türk müzik kültürüne ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “çoksesli Türk müzikleri” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.
- GSL müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımlarına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “kayıt teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin müzikle ilgili olan teknolojik cihazları kullanmalarının bir gereklilik olduğu düşünüldüğünde, olumsuz bir durum olarak görülmüştür.
- GSL müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim alanına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “senkron (Eş Zamanlı/Canlı) ders işleme” konusuyla ilgili

olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Çağımızda yaşanan ve eğitim yaşantılarına da yansıyan pandemi durumundan dolayı, sanal müzik sınıflarının oluşturularak gerçekleştirilmesi gereken öğretim ortamlarında ders işleme yöntemlerine müzik öğretmenlerinin hakim olamamaları, olumsuz bir durum olarak görülmüştür.

- BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, “BİLSEM müzik alanı öğrencilerine yönelik proje hazırlama” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.
- BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Alan ve Alan Eğitime İlişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “eşlik çalma” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin BİLSEM öğrencilerinin çalgılarını çalarken onlara başta piyano sonrasında kendi çalgıları ile eşliklemeye yardımcı olamamaları, olumsuz bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.
- BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Meslek Bilgisi Alanına İlişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “özel eğitim” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.
- BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Genel Kültür Alanına İlişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “yabancı dil” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.
- BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin müzik öğretim yöntem ve teknikleri alanına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “Montessori yöntemi” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Müzik eğitiminin planlanıp programlanmasında önemli bir teri olan ve sürece uygun olacak bir biçimde seçilmesi gereken müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin, müzik öğretmenleri tarafından aktif bir şekilde kullanılabilmesinin gerekliliği düşünüldüğünde, bu durum olumsuz bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.
- BİLSEM Müzik Öğretmenlerinin Türk müzik kültürü alanına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “çoksesli Türk müzikleri konusuyla” ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.
- BİLSEM müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımları alanına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “bilgisayarda interaktif müzik eğitimi” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin interaktif müzik eğitimleri ile ilgili yazılımları etkin bir şekilde kullanabilmeleri ve bu teknik elemanların müzik dersi kapsamında

öğrencilerin toplu kullanımların sağlanabilmesi müzik eğitim ve öğretiminin daha tutarlı gerçekleştirilebilmesi adına gerekli görülmüştür.

- BİLSEM müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim alanına ilişkin ihtiyaçları ile ilgili görüşlerine bakıldığında, “bilgisayar/tabletler için hazırlanmış yazılımları kullanma” konusuyla ilgili olarak HİE'lere yüksek düzeyde ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.

5.2. Tartışma

Bu araştırmanın sonuçlarına paralel bir şekilde, Çiftci'nin (2008) araştırması da müzik öğretmenlerinin katılmış oldukları HİE programlarının niteliğini yansıtan boyutlardan, konaklama hizmetleri, eğitim öğretim mekanları, ölçme ve değerlendirme ve geri dönüt alınması konularında ihtiyacın olduğu betimlemektedir. Müzik öğretmenlerinin HİE'lerle ilgili nicelik ve niteliğinin belirlenmesi, faaliyet süreçlerin sonunda uygun olan ölçme – değerlendirme yöntemlerinin de kullanılmasıyla, oluşturulacak olan raporlar ve bunlara bağlı olan sonuçlar ile HİE'lerin işleyiş ve planlanması daha tutarlı, verimli ve etkin bir hale getirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırmanın sonuçları HİE'lere katılan müzik öğretmenlerinin bu eğitimleri alanında yetkin öğretim elemanları tarafından verilmesini istemektedirler. Şahin ve Türkoğlu'nun (2017) çalışmasında betimlendiği gibi öğretmenler, HİE kapsamında yer alan ders konularının alanında yetkin öğretim elemanları tarafından verilerek bilgiye ulaşmak istediklerini belirtmişlerdir. Avcı (2018), öğretmenlerin HİE faaliyetlerini akademisyenlerden (öğretim elemanı) almak istediklerini ve bunu da sırasıyla, MEB görevlileri, MEB müfettişleri, okul yöneticileri izlemektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçların, Çiftci'nin (2008) Avcı'nın (2018) ve Şahin ve Türkoğlu'nun (2017) elde ettiği sonuçlarla benzer doğrultuda olduğu söylenebilir.

Ergin vd. (2012), yapmış oldukları çalışmada MEB tarafından verilen HİE faaliyetlerinin planlama ve ulaşım noktasında yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda araştırma, Ergin vd. (2012)'nin araştırmasıyla örtüşmemektedir.

Doğan (2009)'un çalışmasında da betimlendiği gibi, bu araştırmada da öğretmenlerin alanlarıyla ilgili olarak HİE ihtiyaçlarının sistematik olarak ve belirli zaman dilimlerinde araştırılması gerekmektedir. Buradan hareketle öğretmenlerin hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının hangi konular kapsamında olduğu ve bu ihtiyaçların giderilmesine ilişkin gereken önlemlerin alınması önemli bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca HİE programlarının ayrıntılı olarak planlanabilmesi, süre ve katılımcı müzik öğretmenlerinin sayısının belirlenmesi ve

HİE'lerin duyurulmasında hassasiyet gösterilmesi araştırmada bir başka durum olarak sergilenmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular ışığında, müzik öğretmenlerinin en çok uzaktan HİE faaliyetlerine katılmak istedikleri, onu yüz yüze görev yapılan ildeki HİE faaliyetleri ve yüz yüze MEB'in belirleyeceği merkezlerde HİE faaliyetleri izlemektedir. Avcı (2018), öğretmenlerin HİE faaliyetlerine, öncelikle görev yaptıkları ilde katılmak istediklerini daha sonra uzaktan eğitim modeli ile HİE ve son basamakta da başka bir ilde HİE faaliyetlerine katılmak istediklerini bildirmişlerdir. Bu bağlamda, müzik öğretmenlerinin HİE faaliyetlerine katılma istekleri ile diğer branş öğretmenlerinin katılma isteklerinin farklılaştığı görülebilir. Bu nedenle, HİE faaliyetlerinin branşa göre düzenlenmesinin faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, müzik öğretmenlerinin HİE faaliyetlerinin "eğitim konusunun içeriği" ile ilgili durumlarda yeterli buldukları tespit edilmiştir. Bunun aksine, Özavcı (2015), HİE programlarının biçim ve içerik olarak yeterli bulunmadığını ifade etmiştir. Bu noktada gerçekleştirilen HİE faaliyetlerinin içeriğin yeterliliği yönünden farklılaşabileceği düşünülebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda, müzik öğretmenlerinin etkinlik temelli ve öğrenci merkezli ders uygulamalarına yönelik HİE faaliyetlerine ihtiyaç duydukları görülmüştür. Kösreli (2012) sınıf öğretmenleri ile ilgili yapmış olduğu çalışmada, müzik dersine yönelik etkinlik temelli HİE faaliyetlerine ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşmıştır. Avcı (2018), öğretmenlerin teknoloji ve bilgisayar kullanımı, öğretmenlik alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi alanlarında HİE'lere ihtiyaç duydukları sonuçlarına ulaşmıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonuçların Kösreli'nin (2012) ve Avcı'nın (2018) çalışmalarıyla örtüştüğü ve müzik dersine yönelik etkinlik temelli çalışmaların müzik eğitiminde önemli bir yer tuttuğu görülmüştür.

Türkan'ın (2020) yapmış olduğu çalışmasıyla tutarlı olarak, bu araştırmada da müzik öğretmenlerinin, oyun – dans – müzik konusuyla ilgili olarak, HİE'e ihtiyaç duyduğu görülmüştür. Oyun – dans – müzik dersinin müzik öğretmenlerinin müziksel etkinlikleri planlayabilme ve öğrencilerdeki yaratıcılığı geliştirebilme açısından önemli bir durum oluşturması, ayrıca bu ders kapsamında öğrencilerin Orff çalgılarını kullanarak ritim becerilerini geliştirebilmeleri önemli bir faktördür.

Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, HİE'lere katılan öğretim elemanlarından MEB tarafından herhangi bir geri dönüt istenmediği görülmüştür. Benzer sonuçlara ulaşan

Çiftci'nin (2008) araştırmasında betimlendiği gibi, HİE programlarında eğitici olarak görev yapan öğretim elemanlarının program sonunda MEB'e gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olarak görüş ve önerilerini bildirmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu yolla HİE programlarının nitelikleri yönünden kalitesinin artacağı, ortak bir görüş birliğinin sağlanacağı ve HİE'lerle ilgili olumlu görüşlerin artacağı yönünde etkili olacaktır.

Müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla hazırlanmış olan ankette yer alan 7 bölüm kıyaslandığında, müzik öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin ihtiyaçlar bölümünün birinci sırada ve meslek bilgisi alanına ilişkin ihtiyaçların yer aldığı bölümün ise son sırada yer aldığı görülmüştür. Bu önem sıralaması göz önüne alındığında Köşreli'nin (2012) araştırması da bu sonucu desteklemektedir. Araştırmaya göre anket kapsamında yer alan dört bölüm içinde önem sıralamasına bakıldığında, müzik öğretim yöntem ve teknikleri konusu HİE ihtiyaçları içinde ikinci önem sırasındadır. Buradan hareketle; müzik öğretmenlerine yönelik ve konuyla ilgili olarak, öncelikli bir şekilde HİE programlarının düzenlenmesi, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlilik alanlarındaki bilgi, birikim ve donanımları bu yolla arttırmaları ve öğrenme – öğretme süreçlerinde müzik öğretim yöntem ve tekniklerini derslere uyumlu bir hale getirerek kullanabilmeleri önemli görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında, BİLSEM'lerde görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde teknoloji ve yazılımları, alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi, özel eğitim, yabancı dil becerileri alanlarında HİE'lere ihtiyaç duydukları görülmüştür. Çıgırlıklı (2022), araştırmasında, BİLSEM öğretmenlerinin teknoloji, özel yetenekli öğrenciler, alan ve meslek bilgisi, dil becerileri konularında HİE'lere ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Araştırma, bu noktada Çıgırlıklı'nın (2022) araştırmasıyla paralellik göstermektedir.

Yapılan bu çalışmada da Dönmez ve Gündoğdu'nun (2018) çalışmasıyla paralel olarak, BİLSEM'lerde görev yapan müzik öğretmenlerinin büyük oranda yüz yüze hizmet içi eğitimi tercih ettikleri görülmüştür. HİE'ler kapsamında verilecek olan uygulamalı derslerin verimli bir şekilde yürütülemeyeceği, ölçme – değerlendirme basamağının sağlıklı bir biçimde gerçekleştirilemeyeceği ve müzik öğretmenlerinin motivasyon ve odaklanma düzeylerinin düşük seviyelerde olabileceği düşünüldüğünde, HİE programlarının uzaktan veya hibrit eğitim modelleri yerine yüz yüze eğitimin daha sağlıklı olabileceği söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının genellikle cinsiyete, okul ve kurum türüne, öğrenim durumuna, daha önce HİE'lere katılma durumlarına ve kıdeme göre anlamlı bir fark göstermediği de araştırma sonucunda görülmüştür. Avcı (2018), öğretmenlerin HİE

ihtiyaçlarının cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediğini, yaş açısından 26 – 30 ve 31 – 50 yaş aralıklarındaki öğretmenlerin teknoloji ve bilgisayar kullanımına yönelik HİE ihtiyaçlarında ise anlamlı bir farklılaşma görülmüştür. Aynı şekilde, yapılan bu araştırmada da 11 – 15 yıl arası hizmeti olan öğretmenlerin HİE'lere daha çok ihtiyacı olduğu tespit edilmiştir. Ergin vd. (2012), öğretmenlerin HİE'lere ilişkin görüşlerinin cinsiyete, kıdeme, daha önce HİE alma durumuna göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu bağlamda araştırma, Avcı'nın (2018) sonuçlarıyla örtüşmediği, Ergin vd. (2012) sonuçlarıyla paralellik gösterdiği görülmüştür.

5.3. Öneriler

- MEB'in müzik öğretmenlerine yönelik olarak düzenleyeceği HİE programlarında, konaklama hizmetleri, eğitim öğretim mekanları, ölçme ve değerlendirme ve program sonrasında müzik öğretmenlerinden geri dönüt alınması gibi durumların, elverişli ve yeterli bir konuma getirilmelidir.
- MEB ve üniversitelerin eğitim fakültelerinin iş birliği ile belirli bir sistematığe dökülerek müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçları belirlenmeli ve yine bu iş birliği gereğince, belirlenen ihtiyaçlara paralel bir şekilde bölgesel planlamaya dayalı HİE'ler her yıl düzenlenmelidir.
- HİE programları ile ilgili olarak program sonunda gerekli olan ölçme ve değerlendirme basamağı atlanmadan sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Bu ölçümleme durumunun müzik öğretmenlerinin HİE programlarına yönelik bakış açılarını, izlenim ve görüşlerini olumlu yönde değiştirebilir.
- HİE programlarının sonunda, müzik öğretmenlerinden katıldıkları programa ilişkin geri dönütler alınması, HİE kurs veya seminerler hakkında oluşan veya diğer HİE programlarında oluşabilecek olan olumsuzlukları önlemede yararlı olabilir.
- HİE programlarının planlanmasında, çağın gelişim ve yeniliklerine uyumunun sağlanması için program kapsamına alınacak olan konuların seçilmesinde MEB'in HİE ile ilgili birimlerinin müzik öğretmenliği alanına uygun bir biçimde birliktirler tarafından eğitim fakültelerinin de desteği ile hazırlanmalıdır.
- Gerçekleştirilecek olan HİE programlarında görev alacak olan eğiticiler, müzik alanında daha önceden HİE programına katılmış müzik eğitimi anabilim dalında görevli, konusuna ve alana hâkim olan öğretim elemanlarından seçilebilir.
- Gerek bölgesel gerekse tek merkezli olarak düzenlenecek olan HİE'lere müzik öğretmenlerinin katılma oranlarının artırılması için, 2 – 5 günlük kurs/seminer/mesleki

konferans vb. faaliyetlerin düzenlenmesi veya internet yolu ile düzenlenecek olan HİE etkinliklerinin sayısının artırılması desteklenmelidir.

- Milli Eğitim Bakanlığı'nın İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile kuracağı iletişimler doğrultusunda, bölgesel lokasyonlarda müzik öğretmenlerinin HİE ihtiyaçlarının belirlenmesinde alanla ilgili ayrıntılı olarak anketler uygulayarak bu anket sonuçlarına göre HİE'ler planlanmalıdır. Bu çalışmalar sayesinde İl Milli Eğitim Müdürlükleri daha etkin bir düzeyde çalışacaktır.
- MEB'in müzik öğretmenlerine yönelik düzenlediği HİE'lerle ilgili olarak, GSL'de görev yapan müzik öğretmenlerinin, güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarında çalgı boyutuyla etkin olarak hazırlanması için çalgı boyutunda karşılaşılabilecek sorunların çözümüne yönelik HİE programlarındaki konuların ve ders saatlerinin yeniden gözden geçirilerek artırılması sağlanmalıdır.
- MEB'in müzik öğretmenlerine yönelik düzenlediği HİE'lerle ilgili olarak, BİLSEM'de görev yapan müzik öğretmenlerinin, BİLSEM müzik alanı öğretim programı ile ilgili gerçekleştirilecek olan güncellemeler veya yeniliklerin kapsamı konusunda HİE programları düzenlenmelidir.
- MEB'in müzik öğretmenlerine yönelik düzenlediği HİE'lerle ilgili olarak, BİLSEM'de görev yapan müzik öğretmenlerinin, yerel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini BİLSEM öğrencilerinin tanınmalarına ilişkin eğitim/öğretim uygulamaları konusunda HİE programları düzenlenmelidir.
- Pandemi veya öngörülemeyen herhangi bir sorunda, müzik öğretmenlerinin mesleki gelişimlerinin sürekliliğinin sağlanması için verilecek olan HİE'lerin uzaktan eğitimler vasıtasıyla, çağımızda hızla gelişen teknolojik ürünlerin etkin kullanımıyla birlikte devamlılığı sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Abazoğlu, İ., (2014), Dñnyada Öğretmen Yetiştirme Programları ve Öğretmenlere Yñnelik Mesleki Gelişim Uygulamaları, *Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic Volume 9/5, Spring 2014, P.1-46, Ankara.*
- Abbasioğlu, E., (2017) *Japonya ve Finlandiya’da öğretmen yetiştirme ve atama sisteminin Türkiye ile karşılaştırılması.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul
- Akdemir, E., (2015), *Okul yöneticilerinin teknolojiye yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bir hizmet içi eğitim programı önerisi,* Yayınlanmamış Doktora Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aydın, S., (2020), *Okul öncesi öğretmenlerine yönelik özel yetenekli çocuklarla ilgili hizmet içi eğitim programı etkililiği,* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim Bilimleri, Samsun.
- Akdüz, A. (2006). *İlk ve orta dereceli okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi,* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akyüz, Y. (2010). *Türk Eğitim Tarihi (Gözden Geçirilmiş 13.Baskı)* Ankara: Pegem Akademi.
- Akyüz, Y. (2001) *Başlangıçtan 2001’etürk Eğitim Tarihi. Genişletilmiş 8. Baskı,* İstanbul, ALFA Basım Yayım,.
- Alkan, C. (1998). *Öğretmenlik mesleğinde istihdam.* Çağdaş Eğitim. 241, 12-18
- Arıkan, R. (2018), Anket Yñntemi Üzerinde Bir Değerlendirme, *Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayfa:98.*
- Aslan, A. Y., (2019), Türkiye’de özel okullaşma, *BEÜ SBE Dergisi;* 8(1), 263-276
- Aslantaş, T. (2014). *Uzaktan eğitim, uzaktan eğitim teknolojileri ve Türkiye’de bir uygulama.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Endüstri Mühendisliği ABD, Ankara.
- Ataünal, A., (1994), *Türkiye’de İlkokul Öğretmeni Yetiştirme Sorunu,* Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.

- Atav, E. Sönmez, S. (2013). Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)'na ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı (1), 01-13.
- Avcı, E., (2018), *Öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aytaç, T. (2000). Hizmet içi eğitim kavramı ve uygulamada karşılaşılan sorunlar [The concept of inservice training and problems experienced in implementation process]. *Milli Eğitim Dergisi [Journal of National Education]*, 147.
- Aytaç, T., (2006)“Hizmet İçi Eğitim Kavramı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar,” (Çevrimiçi) [http:// yayim.meb.gov.tr/yayimlar/147/ aytac.htm](http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/147/aytac.htm), 16.05.2006.
- Aykaç, N. (2018). Investigation of the in-service teacher training programs in the united states and recommendations for Turkey: the case of kent education excellence partnership (KEEP). *Journal of Education and Future*, (14), 181-197.
- Azar, A., (2011), Türkiye’deki Öğretmen Eğitimi Üzerine Bir Söylem: Nitelik Mi, Nicelik Mi?, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, Cilt:1, , Sayı:1, S:36
- Bacak, B.,Yabanova K., E., Yabanova, U., (2016) Hizmet İçi Eğitimde Teknoloji Uygulamaları Alanının Gelişimi, *Yönetim Bilimleri Dergisi*, Cilt: 14, Sayı 27, s: 557 – 581.
- Balay, R. (2004). Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2, 61-82.
- Balcı, E. (1991), “Öğretmenin Roller” Eğitim Sosyolojisi, Ankara, Teknomak Ltd Şti. Basic Act on Education, (120/2006). http://www.mext.go.jp/b_menu/kihon/about/06122123.htm, (10.12.2015 tarihinde erişilmiştir.)
- Baş, G, (2013) Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi: Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *Journal of Educational Science*, 1(1), 63-93.
- Başar, H., (1998), "Öğretmen Eğitiminde Yenilikler", Ankara, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 137, Mart.
- Başaran, İ. E. (1966). *İlk ve Orta Dereceli Okul Öğretmenin Katıldığı Hizmet içi Eğitim Araştırması*, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Birimi Müdürlüğü, Ankara
- Bek, Y. (2006). *Öğretmenin toplumsal/mesleki rolleri ve statüsü*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

- Bilir, A., (2011), Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Tarihsel Evrimi Ve İstihdam Politikaları, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt: 44, Sayı: 2.
- Bircan, İ. (2009). *Türkiye’de öğretmen arz ve talebinde dengesizlikler (Mevcut sorunlar, kontenjanlar, mezunlar ve öğretmen istihdamı)*. Türkiye’nin Öğretmen Yetiştirme Çıkması Ulusal Sempozyumu. Başkent Üniversitesi, Ankara.
- Buch, M. B. (1968). *Readings In In-Service Education*. Nagar: Sardar Patel University.
- Budak, Y., Yaşam boyu Öğrenme ve İlköğretim Programlarının Hedeflemesi Gereken İnsan Tipi, GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 29, Sayı 3 (2009) 693 – 708
- Buldu, M. (2014). Öğretmen yeterlik düzeyi değerlendirme ve mesleki gelişim eğitimleri planlanması üzerine bir öneri. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(204), 114-134.
- Bursalıoğlu, Z. (1981). *Eğitim yöneticisinin yeterlikleri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Bursalıoğlu, Z. (1994). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Büyüköztürk Ş., Çakmak, K. E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2014) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi. Ankara.
- Cañado, P., M. L. (2016). Teacher training needs for bilingual education: In-service teacher perceptions. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 19(3), 266-295.
- Cin, M. (2008), *Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği ve Eğitimcilerin Verimliliğine Etkisi: Mesleki Ve Teknik Eğitim Kurumlarında Bir Uygulama*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Commission/EACEA/Eurydice, E. (2018). Teaching careers in Europe: Access, progression and support. Luxembourg: *Publications Office of the European Union*.doi:10.2797/309510. adresinden 11.03.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Coşkun, A., (2021) *Seçilmiş OECD ülkelerinde öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılıklı olarak incelenmesi ve Türkiye için çıkarımlar*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Düzce.
- Coşkun, H. (2000). *Öğretmenlik Mesleği, Türkiye-Almanya ve Kıbrıs’ta Öğretmen Yetiştirme*. Ankara: CTP Yayınları.

- Cros, F., Duthilleul, Y., Cox, C. And Kantasalmı, K. (2004). Attracting, Developing And Retaining Effective Teachers Country Note: Spain.
- Çalışıcı, B. (2019). *2006-2018 yılları arasında Türkiye’de öğretmen yetiştirme politikalarına ilişkin bir değerlendirme*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çetin. Ş., (2001) *İdeal Öğretmen Üzerine Bir Araştırma*. Milli Eğitim (149).
- Çetinsaya, G. (2014). Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası. Yükseköğretim Kurulu Yayın No: 2014/2. www.yok.gov.tr. ‘den erişilmiştir.
- Çevikbaş, R. (2002). *Hizmet içi eğitim ve Türk Merkezi Yönetimindeki Uygulaması*. Nobel Yayınları, Ankara.
- Çıgırlıklı, S., (2022), *Bilim ve sanat merkezi öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlere ilişkin görüşleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Çiftci, E. (2008) *Türkiye’de milli eğitim bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin incelenmesi ve müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi”* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dargut, T., Çelik, G. (2014). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum ve Düşünceleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi (Journal of Tongue Education)*, 2(2), 28–41.
- Daschner, P. & Drews, U. (2006). *Kursbuch Referendariat*. Weinheim: Beltz Verlag
- Davis, K. S. (2003). “Change is hard”: What Science teachers are telling us about reform and teacher learning and innovative practices. *Science Education*, 87(1), 3 – 30.
- Demir, E., Köse, M., (2016) Öğretmenlerin Rol Modelliği Hakkında Öğretmen Görüşleri, *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 53, S: 55
- Demirkol, M. (2004). İlköğretim Okullarında Öğretmenlere Yönelik Okul-Temelli Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(188), 158-173.
- Doğan, C. (2005). Türkiye’de sınıf öğretmeni yetiştirme programı. *Bilgi Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 35, 133-149.

- Doğan, O., (2009), *Hizmet içi eğitime katılımın eğitim öğretim sürecine etkisi ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Dönmez, B., Gündoğdu, K., (2018), *İhtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim programı bilim ve sanat merkezi örneği*, II. Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu (USEAS2018), Muğla, S.196
- EARGED (2008), Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma Ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, İlköğretim Okullarında Görev Yapan Matematik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları, Ankara.
- Ergin, İ., Akseki, B., Deniz, E., (2012) İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:11 Sayı:42, S:55 – 66
- Ergün, M. (1987). Türkiye'de öğretmen yetiştirme çalışmalarının gelişmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2).
- Ersan, E., (2017) Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Politikaları, Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Edirne
- Ertuğ, C.. (2019). Öğretmenlerin meslekî gelişimleri: Engeller ve öneriler. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(4).
- Ertürk, S. (1975) Eğitimde Program Geliştirme, *Eğitim Dergisi*, sayı 13, Ankara
- Eşme, İ., (2006) *Öğretmen yetiştirmede yeni arayışlar, okul öncesi eğitimi & öğretmen eğitimi*. 6. Antalya Sempozyumu 1-3 Şubat 2006, s.176
- Eurich, N. Corporate Classrooms, New Jersey: *Princeton University Press*, 1985.
- Eurydice European Unit (2003), Database of the European glossary on Education. (<http://www.eurydice.org/>) (20/02/04)
- Eurydice-Informationsnetz zum Bildungswesen in Europa (2009). Der Lehrberuf in Europa: Profil, Tendenzen und Anliegen. Bericht I. Lehrerausbildung und Maßnahmen für den Umgang in das Berufleben. *Allgemeinbildender Sekundarbereich I. Brüksel*.
- France. Ministère De La Jeunesse, De L'education Et De La Recherche (2003a). Concours de Recrutement de Professeurs des Ecoles Session 2001. (Note d’information, 03.43 Août): <http://www.education.gouv.fr/stateval/ni/ni.htm>).

- Gaudreau, N., Royer, É., Frenette, É., Beaumont, C., & Flanagan, T. (2013). Classroom behaviour management: The effects of in-service training on elementary teachers' self-efficacy beliefs. *McGill Journal of Education/Revue des sciences de l'éducation de McGill*, 48(2), 359-382.
- Gül, E., Çevik B. (2015). 2013 verileriyle Türkiye'de illerin gelişmişlik düzeyi araştırması. İş Bankası Yayınları. İstanbul
- Gül, E., Y., (2015), Öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılaştırılması: Almanya ve Kırgızistan örneği, *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, S:70
- Günel, M., Tanrıverdi, K., (2014) Dünya'da ve Türkiye'de Hizmet içi Eğitimler: Kurumsal ve Akademik Hafıza Kayıplarımız, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Cilt 39 (2014) Sayı 175 73-94.
- Güneş, (2016), Öğretmen Yetiştirme Yaklaşım ve Modelleri, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* Cilt 17, Sayı 3, Aralık 2016, Sayfa 413-435
- Güven, D., (2010) Profesyonel Bir Meslek Olarak Türkiye'de Öğretmenlik, *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, Cilt. 27, Sayfa: 17
- Güvenç, B., Oktan, P., Belek, T., Akarsu, F., Tözeren, S., ve Özden, M.A., (1990). *Japon Eğitimi*, Ankara: MEB Yayınları.
- Hacıoğlu, F., Alkan, C. (1997), *Öğretmenlik uygulamaları*, Alkım Yayınevi Ankara sayfa 23.
- Harmandar, D. (2008). *Avrupa Birliğine üye ülkelerden İngiltere, Yunanistan ve Bulgaristan ile Türkiye'deki beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya
- Harris, B. M. (1989). *In-service education for staff development*. Allyn & Bacon.
- HEDB. (2011). Milli Eğitim Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı web sitesi. <http://hedb.meb.gov.tr>. 03.03.2022 tarihinde ulaşıldı.
- Hesapçioğlu, M. (1992), Kamu Kesiminin Eğitim Harcamalarının Analizi, *Maliye Dergisi*, Sayı:149, Ankara
- Hesapçioğlu, M. (1994). *İnsan Kaynakları Yönetimi ve Ekonomisi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş,

- Hockly, N. (2012). Tech-savvy teaching: BYOD. *Technology Matters*. Modern English Teacher. S: 44.
- Honigsfeld, A., Cohan, A. (2006). Lesson Study Meets SIOP: Linking Two Successful Professional Development Models. *Paper Presented at the AERA Conference*, Chicago: USA.
- IUFM. (2000). Institute Universitaires de Formation des Maîtres. 21.03.2022 tarihinde ziyaret edilmiştir, <http://www.grenoble.iufm.fr/devenir/conditpe.htm> İş Bankası İktisadi Araştırmalar Bölümü, İstanbul.
- Jahangir, S. F., Saheen, N., & Kazmi, S. F. (2012). In-service training: A contributory factor influencing teachers' performance. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 1(1), 31-38.
- Jarvis, P. (2010). Adult and continuing education: *Theory and practice (4th Edition)*. London: Routledge.
- Kanlı, U., (2001) *Ortaöğretimde görev yapan fizik öğretmenleri için düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının etkinliği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2001.
- Kara, A., İzci, E., (2010). Fransa'da eğitim personelinin hizmet içi eğitimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (5), 161-168.
- Karagiorgi, Y., & Charalambous, K. (2006). ICT in - service training and school practices: In search for the impact. *Journal of Education for Teaching*, 32(4), 395-411.
- Karagöz, B. (2006). *Ortaöğretim (genel lise) resim-iş öğretmenlerinin millî eğitim bakanlığınca düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım durumları ve eğitim ihtiyaçlarını karşılama konusundaki görüşlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Karahan, N., (2008) *Öğretmen yetiştirme düzeni ve Türkiye örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İstanbul.
- Karasar, N., (1994). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık.

- Karasolak, K., Tanrıseven, I., & Konokman, G. Y. (2013). Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21 (3), 997-1010.
- Kaya, M., (2016) *Öğretmen yetiştirme standartları konusunda bir sistematik literatür inceleme*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Osman Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kaya, M., (2020), MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü'nün Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri: Katılımcılar, Eğitim Durumları, Eğitim Konuları, *Trakya Eğitim Dergisi* Cilt 10, Sayı 1 Ocak 2020, 183-193
- Keçici, E., S., Almanya'da Öğretmen Eğitimi, *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* Yıl: 2011, Sayı: 34, Sayfa: 117-132
- Kıral, B., (2020), Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi, *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 15, ISSN: 2147-8406
- Kilimci, S., (2006), Almanya, Fransa, İngiltere Ve Türkiye'de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması.
- King, E. Other Schools and Our Comparative Studies for Today. London: Holt, 1979.
- Koçak, S., Kavak, Y., Milli Eğitim Bakanlığı'nın Öğretmen Atama Esasları Ve Kaynak Yükseköğretim Programlarıyla İlgili Gelişmeler, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(4), 157-170, Ekim 2014, Ankara, S: 158
- Kobayashi, T, (1993), "Japan's Teacher Education in Comparative Perspectives", *Peabody Journal of Education*, Vol:68, No:3, Japanese Teacher Education, Part 1.
- Kosko, K. W., & Wilkins, J. L. (2009). General Educators' In-Service Training and Their Self-Perceived Ability to Adapt Instruction for Students with IEPs. *Professional Educator*, 33(2), n2.
- Kösreli, S., (2012), Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçları üzerine bir inceleme (Erzincan ili örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Kruger, M., (1994), Teacher Education in Germany, Çevrimiçi: http://Fc09.Deviantart.net/Fs71/F/2012/250/C/1Daniel_What_Teachers_Require_In_Germany_ByBloodrose83:D5dxi4xPdf, Erişim Tarihi:31.01.2015

Lehrerbildung (2009). www.km.bayern.de/km/lehrerbildung_adresinden_11_Eylul_2009 Tarihinde İndirilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği (1994). *Tebliğler Dergisi*, 2419.

MEB - Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, 2015 Oğuzhan, F. (1974), Eğitim Terimleri Sözlüğü, Tak Yayınları, Ankara.

MEB. (2006a). “MEB Hizmet İçi Eğitim İstatistikleri”. [<http://hedb.meb.gov.tr/istatistik.html>. 21.03.2022 tarihinde ulaşılmıştır.

MEB (2008). Öğretmen yeterlikleri: Öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.

MEB (2018), Bilim ve sanat merkezleri öğrenci tanılama ve yerleştirme kılavuzu, Ankara.

MEB (2018) Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi, Ankara http://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_04/20025555_hbostratejibelgesi_2014_2018.pdf Erişim Tarihi: 16.03.2022 tarihinde ziyaret edilmiştir.

MEB (2021), Yetenek sınavı ile öğrenci alan okullara başvuru e-kılavuzu, Ankara, 2021

MEB ÖYGM (2010) *Öğretmen Yeterlikleri*. Ankara, MEB Yayını.

MEB (1995). Milli Eğitim Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği. 4 30, 2018 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Resmi Web Sitesi Mevzuat Bankası: <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/51.html> adresi 25.03.2022 tarihinde ziyaret edildi.

MEB (1988), *Hizmetiçi Eğitim Program Geliştirme El Kitabı*, Ankara.

MEB, (1988). *Hizmet İçi Eğitim, Kuruluş, Gelişme, Faaliyetler 1960-1987*, Ankara.

MEB, (2006) *Millî Eğitim Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi*, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Ankara.

MEB, (2006). *Ülkelerin Öğretmen Yetiştirme Sistemleri*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.

- MEGEP, (2006), *Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, Türkiye'nin Başarısı İçin İtici Güç*: Hayat boyu öğrenme politika belgesi. Ankara.
- Men, (2001), Direction de l'enseignement scolaire, Erişim adresi: <http://www.eduscol.education.fr/D0033/FZNREF01.htm>, 24.03.2022 tarihinde erişildi.
- Mete, Y. A., (2013) Güney Kore, Japonya, Yeni Zelanda ve Finlandiyada Öğretmen Yetiştirme ve Atama Politikaları, *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic* Cilt: 8, Sayı:12, 2013.
- Metin, E., Eğitimde Teknoloji Kullanımında Öğretmen Eğitimi: Bir Durum Çalışması, *Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik ve Sanat Eğitimi Dergisi*, Sayı:1, Cilt:1, 2018, S: 80 – 82
- Milli Eğitim Bakanlığı (1946) *Milli Eğitimle İlgili Söylev ve Demeçler*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2017). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği (1994). *Tebliğler Dergisi*, 2419.
- Milli Eğitim Temel Kanunu (2013), S: 5109, MADDE 43
- Neil, R. (1986). Current Models and Approaches to In - Service Teacher Education. *Journal of In-Service Education*, 12(2), 58-67.
- Nier (2013) Teacher training and certificate system [http://www.nier.go.jp/English/EducationInJapan/Education in Japan/Education in Japan_files/201103TTCS.pdf](http://www.nier.go.jp/English/EducationInJapan/Education%20in%20Japan/Education%20in%20Japan_files/201103TTCS.pdf) sitesinden 29 Mayıs 2013 tarihinde alınmıştır
- Ocakcı, E., Samancı, O., (2017) Hayat Boyu Öğrenme, *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:12, Sayı:24, 711-722,
- Okçu, V. ve Çelik, H. C. (2011). Öğretmen Adaylarının KPSS'ye İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarına Etkisi. *The International Journal of Research in Teacher Education*, 2(1),
- Olgun, D., (2009) *Hizmet içi eğitime katılımın eğitim öğretim sürecine etkisi ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İstanbul.

- Osamwonyi, E., F. (2016). In-Service education of teachers: Overview, problems and the way forward. *Journal of Education and Practice*, 7(26), 83-87.
- Önen, F., Mertoğlu, H., Saka, M., Gürdal, A., (2009) Hizmet İçi Eğitimin Öğretmenlerin Öğretim Yöntem Ve Tekniklerine İlişkin Bilgilerine Etkisi: Öpyep Örneği, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 10, Sayı 3, Sayfa 9-23 Aralık 2009.
- ÖSYM (2001a) 2000-2001 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. <http://www.osym.gov.tr> 'den erişilmiştir.
- Özavcı, E., (2015), *Milli Eğitim Bakanlığı e-hizmet içi eğitim uygulamalarında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özdemir, S. (1997). Her organizasyon hizmet içi eğitim yapmak zorundadır. *Milli Eğitim*, 133, 17-19.
- Özdemir, S. (2010). Türkiye'deki Hizmet içi eğitim uygulamalarına genel bir bakış ve Hizmet içi eğitimlerin geleceği. *Milli Eğitim Bakanlığı'nda Hizmet içi eğitimin Yeniden Yapılandırılması Panel ve Çalıştayı* (Ankara: 07-08 Mayıs 2010).
- Özkul Ö, Yurtsever, D., H, & Mutlu, S. (2012). Temel Hemşirelik Uygulamalarına İlişkin Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesi. *Okmeydanı Tıp Dergisi*, 28(3), 146-150.
- Özer, B., Alkan, S. (2017). AB ve Türkiye Öğretmen Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi, *Disiplinler arası Eğitim Araştırmaları Dergisi Journal of Interdisciplinary Educational Research*; 1(1); 62-95.
- Özmen, H. (2014). Öğretmenlik mesleği ve eğitim sisteminde öğretmen. H. Özmen, & D. Ekiz içinde, *Eğitim Bilimine Giriş* (s. 176-196). Ankara: Pegem Akademi.
- Öztürk T, Filiz Zayımoğlu Öztürk, Z., F., Kaya N., (2016) Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hizmet Öncesi Eğitimlerine İlişkin Görüşleri ve Hizmet İçi Eğitim Durumları, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt-Sayı: 18-1.
- Öztürk, M., Sancak, S. Hizmet içi Eğitim Uygulamalarının Çalışma Hayatına Etkileri, <http://joy.yasar.edu.tr/makale/7.sayi/hizmet.pdf> (06.04.2009)
- Öztürk, Ö., (2018). Türkiye'de Müzik Öğretmenlerine Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Analizi, 2. *Uluslararası İpekyolu Akademik Çalışmalar Sempozyumu*, Nevşehir, 978-605-67701-4-2, 2018.

- Patel, J. (2006). A study of in-service training programmes conducted by DIETs of Guajarat State. Yayınlanmamış doktora tezi, The Mahara Sayajirao University of Baroda, Vadodara, India.
- Pehlivan, İ., (1997) Türk Kamu Kesiminde Hizmet İçi Eğitim Sorunları Araştırması, *Verimlilik Dergisi, Sayı: 1997/3*, s. 131.
- Pepeler, E., Özbek, R., Adanır, Y., Kılavuz, Y., (2017) Ortaokul Öğretmenlerinin MEB Hizmetiçi Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Görüşleri (Muş İli Örneği), *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Haziran Cilt:6 Özel Sayı:1 Makale No: 08 ISSN: 2146-9199.
- Popova, A., Evans, D. K., & Arancibia, V. (2016). Inside in-service teacher training: What works and how do we measure it?. *Washington, DC.: Rise Programme.*
- Pufahl, I., Rhodes, N.C & Christian, D. (2006). Foreign language teaching: what the United States can learn from other countries. Internet Adresi: <http://www.cal.org/ericcll/countries.html>
- Roth, D. & Swail, W.,S. (2000). *Certification and Teacher Preparation in the United States*. Pacific Resources for Education and Learning. Educational Policy Institute Washington, DC.
- Saban, A (2000). Hizmet İçi Eğitimde Yeni Yaklaşımlar, *Millî Eğitim Dergisi*. 145 (1), 25-27.
- Saiti, A., & Saitis, C. (2006). In- service training for teachers who work in full - day schools. Evidence from Greece. *European Journal of Teacher Education*, 29(4), 455-470.
- Saracaloğlu, S., A., Ceylan, K., V., (2016) Farklı Ülkelerde Öğretmen Yetiştirme: ABD, Güney Kore, İrlanda, Singapur ve Türkiye *The 4th International Congress On Curriculum And Instruction*, Antalya,
- Sarıgöz, O. (2011). İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İle İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi, *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, ISBN: 978-605-5782-62-7, Antalya/Türkiye.
- Sarpkaya, R. (2010). *Bir meslek olarak öğretmenlik*. M. Gürsel, & M. Hesapçioğlu, Eğitim Bilimine Giriş (s. 53-76). Konya: Eğitim Yayınevi.

- Selimoğlu, E., Yılmaz B., H. (2009) Hizmet İçi Eğitimin Kurum ve Çalışanlar Üzerine Etkileri, *PARADOKS, Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, (e-dergi), <http://www.paradoks.org>, ISSN 1305-7979, Yıl:5 Sayı:1
- Serin, K., M., Korkmaz, İ., (2014), Ahi Evran Üniversitesi *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* Cilt 15, Sayı 1, Sayfa 155-169
- SETA. (2010). Türkiye’de öğretmen yetiştirme sisteminin sorunları raporu. [Çevrim-İçi: <http://arsiv.setav.org/Ups/dosya/20275.pdf>], Erişim tarihi: 20 Nisan 2014.
- Snyder, H. vd. (1953), *The Education Of Teachers İn England, France and USA*. Paris: United Nations.
- Sözer, E. (1997). Üç Avrupa Ülkesinde Eğitim. Almanya, Danimarka ve Fransa Eğitim Sistemleri. *Anadolu Üniversitesi Yayınları No 1004*, Eskişehir.
- Steiner, M. (ed.) (1996) *Developing the Global Teacher. Theory and practice in initial teacher education* Stoke-On-Trent: Trentham
- Supovitz, J. A.,&Turner, H. M. (2000). The effects of professional development on Science teaching practices and classroom culture, *Journal of Research in Science Teaching*, 37(9), 963–980.
- Sütay, İ. E. (2019), *Devlet okullarında görev yapan eğitim yöneticilerinin hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin tutumlarının incelenmesi (İstanbul İli Sultangazi İlçesi Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kültür Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Şahin, Ü. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bir model önerisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Şahin, Ü., Türkoğlu, A., (2017), Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Model Önerisi, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 14, Sayı: 37, s. 90-104.
- Şenviren, B. (2014) *Hizmet İçi Eğitim, Türleri ve Sağlık Kurumlarında Hizmet İçi Eğitim*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Şimşek, Ü. (2015). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum ve görüşlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Aksaray.
- Şişman, M. (2002). *Öğretmenliğe giriş*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Taş, U., Yenilmez, F., Taş, U. (2008). Türkiye’de Eğitimin Kalkınma Üzerindeki Rolü Ve Eğitim Yatırımlarının Geri Dönüş Oranı, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (1).
- Taşkaya, M. S., Nitelikli Bir Öğretmende Bulunması Gereken Özelliklerin Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre İncelenmesi, *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Sayı: 33 Yıl:2012, S: 285
- Taymaz, H., (1992) Hizmet İçi Eğitim, Ankara,
- Taymaz, A., H. (1997). Hizmet içi Eğitim "Kavramlar, İlkeler, Yöntemler". *Ankara: Tapu ve Kadastro Vakfı Matbaası*
- Taymaz, H. (1997). “Hizmetiçi Eğitim: Kavramlar İlkeler ve Yöntemler”. *Pegem Yayınevi, Ankara.*
- TDK (2015). Türkçe Sözlük. Ankara: *Türk Dil Kurumu Yayınları.*
- Tezcan, M. (1992). *Eğitim Sosyolojisi* (Gen. 8.Baskı), Ankara, Zirve Ofset, 1992
- Topbaş, E., (2004) Fransa’da Öğretmen Eğitimi: Öğretmen Yetiştirme Enstitüleri, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, S:7 Cilt 2, Sayı 1, 2004, 67 - 84
- TOSUNTAŞ, B. Ş., Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinin İncelenmesi, *Academy Journal of Educational Sciences*, S:54, Haziran 2020, Cilt 4, Sayı 1,
- Türk Eğitim Derneği (2009), *Öğretmen Yeterlikleri*, Ankara: Türk Eğitim Derneği. S: 10
- Türkan, C., (2020), *Okul öncesi öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi (Gaziantep İli Örneği)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- Türkoğlu, A., Yakar, A., Aytaçlı B. A., Altay, B., Aktaş, K. C., Göçer G., Baydilek B. N., Aydoğan, R., Evran, S., Kahyaoğlu T. S., (2015) “*Karşılaştırmalı Eğitim (Dünya Ülkelerinden Örneklerle)*”, ISBN : 978-605-170-068-7, Anı Yayıncılık, Ankara.

- Uçar, R., Uçar, H.İ. (2004). Japon Eğitim Sistemi Üzerine Bir İnceleme: Çeşitli Açılardan Türk eğitim Sistemi ile Karşılaştırma. *Yüzüncü Yıl Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:1, Sayı:1
- Uygun, S., Ergen, E., Öztürk, H., İ., (2011)Türkiye, Almanya ve Fransa’da Öğretmen Eğitimi Programlarında Uygulama Eğitiminin Karşılaştırılması, S: 393
- Uzunboylu, H., Ekizoğlu, N., Ekizoğlu, A., Eğitim Teknolojileri Merkezlerinin İşlevlerine İlişkin Eğitimcilerin Görüşleri *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2009, S:160
- Vu, J. A., Han, M., & Buell, M. J. (2015). The effects of in-service training on teachers’ beliefs and practices in children's play. *European Early Childhood Education Research Journal*, 23(4), 444-460.
- Woellner, E. (1981) “Requirements for Certification”, Chicago: University of Chicago Press,
- Yaman, B., (2018) Türkiye, Almanya, Fransa, Çin ve Japonya’da öğretmen yetiştirme (2000-2017), Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Malatya.
- Yazıcı, Ö., Gündüz, Y. (2011). Gelişmiş Bazı Ülkeler İle Türkiye’deki Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimlerinin Karşılaştırılması, *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II*.
- YBYS (2016) 2015-2016 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri. <https://istatistik.yok.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- Yetişkin, Y., (2009), *Performans değerlendirme sonuçlarının hizmet içi eğitim faaliyetlerindeki kullanımı ve buna ilişkin bir uygulama*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, , Ankara,
- Yıldırım, F. (2006), *Öğretmenlerin hizmeti içi eğitimine yönelik uzaktan eğitim platformu tasarımı*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, *Seçkin Yayıncılık*, Ankara.
- Yıldız, Y., (2015), *Hizmet içi eğitim ve öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumları için bir hizmet içi eğitim modeli*, Yüksek Lisans Projesi, Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İstanbul.

Yılmaz, H., Düğerci, M. (2010), Hizmet içi eğitime farklı bir yaklaşım: e-hizmet içi eğitim, *XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, Muğla.

Yılmaz, H. Y., ve Esen, D. G. (2015). An Investigation on In-Service Trainings of The Ministry of National Education (MONE). *Procedia-Socialand Behavioral Sciences*, 186, 79- 86.

Yılmaz, M., Üredi, F (2020). İlkokul Öğretmenlerinin Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Bilgisayar Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, Cilt:16, Sayı: 32, S:4726

YÖK (1998) Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları, YÖK Ankara

YÖK, (2006), Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri, Yükseköğretim Kurulu Yayınları, Ankara, S:40 – 73.

EKLER

Ek-1 “Müzik Öğretmenlerine Yönelik Güncel Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Anketi” örneği

Ek-2 “Müzik Öğretmenlerine Yönelik Güncel Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Anketi” “Uzman Görüşü Alma Formu” örneği

Ek-3 “Hizmet İçi Eğitimlerde Görev Yapmış Olan Uzman Öğretim Elemanlarına Yönelik Hazırlanan Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” örneği

Ek-4 İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Onay Belgesi

Ek-5 MEB Tarafından Gönderilen Müzik Öğretmeni Sayıları

**Ek-1 “Müzik Öğretmenlerine Yönelik Güncel Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Anketi”
Örneği**

Değerli Meslektaşım,

Bu anket, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Doktora Programında yürütülmekte olan “Türkiye’de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi Ve İhtiyaçlarının Belirlenmesi” konulu doktora tezine ilişkin verilerin bir kısmını toplamak amacıyla geliştirilmiştir.

Anket, Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı resmi ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapmakta olan müzik branş öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla yönelik olarak hazırlanmıştır.

Anket dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm anketi dolduran öğretmenlere ait kişisel bilgileri içermektedir. İkinci bölüm müzik öğretmenlerinin katıldıkları hizmet içi eğitim programlarını değerlendirmelerine yöneliktir, üçüncü ve dördüncü bölümler ise müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Ankete vereceğiniz cevapların doğruluk ve içtenliği araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği açısından çok önemlidir. Özel anlamda müzik öğretmenlerinin niteliğinin, genel anlamda Türk Millî Eğitim Sisteminin gelişmesi siz değerli öğretmenlerimizin görüş ve önerilerinizle sağlanabilecektir.

Ankete verilecek cevaplar sadece bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Anket sorularını cevaplandırırken uygun gördüğünüz seçeneğe (x) işareti koymanız yeterlidir. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

İlgi ve katkılarınız için şimdiden teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Öğr. Gör. Emre YÜCELAND
İnönü Üniv. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Doktora Öğrencisi

Adres: İnönü Üniv. Eğitim Bilimleri Enstitüsü/MALATYA

GSM: [REDACTED]

E.Posta: [REDACTED]

Kişisel Sorular

1. Cinsiyetiniz? K E
2. Görev yaptığınız il?..... İlçe.....
3. Görev yaptığınız Kurum? İlköğretim okulu Ortaöğretim Lise GSL BİLSEM
4. Görev yaptığınız okulun ismi (Araştırmanın geçerliliği güvenilirliği için sorulmaktadır cevabınız gizli tutulacaktır).....
5. Görev Yaptığınız Okul türü: Devlet Okulu Özel Okul (3ten önce gelsin)
6. Öğrenim durumunuz? (En Son Mezun Olduğunuz Yüksek Öğretim Programı)
- Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programı (4 yıl Lisans)
- Devlet Konservatuvarları (4 Yıl Lisans)
- GSF (4 Yıl Lisans)
- Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi (4 Yıl Lisans)
- Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi + Lisans (4 yıl AGSL + 4 yıl Lisans)
- Yüksek Lisans (Müzik Eğitimi veya Eğitim Bilimleri alanında)
- Doktora (Müzik Eğitimi veya Eğitim Bilimleri alanında)
7. Mezun olduğunuz lisans programının bağlı olduğu üniversite ve fakülteyi mezuniyet yılınız ile birlikte yazınız.

Mezun Olduğunuz Üniversite Adı :.....

Mezun Olduğunuz Fakülte Adı :.....

8. Müzik öğretmeni olarak kaç yıldır görev yapmaktasınız?

1-5 Yıl 6-10 Yıl 11-15 Yıl 16-20 Yıl 21-25 Yıl 26 Yıl Ve Üzeri

9. Bugüne kadar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından verilen müzik eğitimi-öğretimi ve müzik öğretmenliği ile ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim programına (kurs-seminer) katıldınız mı? (Katıldıysanız kaç kez katıldığınızı lütfen belirtiniz).

Evet ..... kez katıldım. Hayır katılmadım

Bu soruya cevabınız Evet ise lütfen 2. bölümü cevaplandırdıktan sonra devam ediniz, cevabınız Hayır ise lütfen anketin 3. bölümüne geçiniz.

ALINAN HİZMET İÇİ EĞİTİME YÖNELİK DEĞERLENDİRME SORULARI

Anketin bu bölümünde, eğitim, müzik eğitimi-öğretimi ve müzik öğretmenliği ile ilgili olarak katılmış olduğunuz en son hizmet içi eğitim programı (kurs – seminer vb.) ile ilgili görüşlerinizi lütfen **1 (Hiç) 2 (Az) 3 (Orta) 4 (Büyük Ölçüde) 5 (Tamamen)** seçeneklerinden yalnızca birini **X** sembolü ile işaretleyerek belirtiniz.

En son katılmış olduğunuz hizmet içi eğitim programının;

a) Yılı:.....

b) Eğitim Konusu:.....

No	SORULAR (Katıldığınız HİE programını değerlendirme boyutları)	HİE BOYUTU YETERLİLİK DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç Yeterli değildi	Az Yeterliydi	Orta Ölçüde yeterliydi	Büyük Ölçüde yeterliydi	Tamamen yeterliydi
1	Planlama					
2	Eğitim konusunun içeriği					
3	Öğretim yöntem ve teknikleri					
4	Eğitim öğretim materyal ve teknolojileri					
5	Eğitim süresi					
6	Eğitim veren ilgili öğretim elemanlarının uzmanlığı					
7	Katılımcılara sağlanan konaklama hizmetleri					
8	Eğitim öğretim mekanları					
9	Eğitim programı sonunda yapılan ölçme ve değerlendirme					
10	Eğitim programına yönelik katılımcılardan geri dönüt alınması					

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİM İHTİYAÇLARINI
BELİRLEMeye YÖNELİK SORULAR**

Anketin bu bölümünde, eğitim, müzik eğitimi-öğretimi ve müzik öğretmenliği ile ilgili 1-9. bölümlerinde verilmiş olan başlıklar altında yer alan konularla ilgili olarak, ne ölçüde hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduğunuzu lütfen **1 Hiç, 2 Az, 3 Orta düzeyde, 4 Büyük ölçüde, 5 Tamamen** seçeneklerinden yalnız birini **X** sembolü ile işaretleyerek belirtiniz.

**1. BÖLÜM
ALAN VE ALAN EĞİTİMİNE İLİŞİN İHTİYAÇLAR**

No	ALAN VE ALAN EĞİTİMİ	HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç ihtiyaç duymuyorum	Az ihtiyaç duyuyorum	Orta Düzeyde ihtiyaç duyuyorum	Büyük Ölçüde ihtiyaç duyuyorum	Tamamen ihtiyaç duyuyorum
1	Müziksel İşitme Okuma Yazma					
2	Bireysel Ses Eğitimi					
3	Okul Çalgıları (Blokflüt)					
4	Okul Çalgıları (Mandolin)					
5	Okul Çalgıları (Gitar)					
6	Okul Çalgıları (Bağlama)					
7	Armoni-Kontrpuan					
8	Geleneksel Türk Halk Müziği ve Uygulamaları					
9	Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Uygulamaları					
10	Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi					
11	Koro ve Yönetimi					
12	Elektronik Org Eğitimi					
13	Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi					
14	Eşlik Çalma (Korrepetisyon)					
15	Eğitim Müziği Dağarı					
16	Eğitim Müziği Besteleme					
17	Müzik Biçimleri					
18	Türk Müziği Çok Seslendirme					
19	Okul Öncesinde Müzik Eğitimi					
20	Bireysel Çalgı ve Öğretimi					
21	Piyano ve Öğretimi					
22	Okul Bandosu					

2. BÖLÜM
MESLEK BİLGİSİNE İLİŞKİN İHTİYAÇLAR
HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ

No	MESLEK BİLGİSİ	HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç İhtiyaç Duymuyorum	Az İhtiyaç Duyuyorum	Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum	Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum	Tamamen İhtiyaç Duyuyorum
1	Eğitim Bilimi					
2	Eğitim Psikolojisi					
3	Ölçme ve Değerlendirme					
4	Öğretim Teknolojileri ve materyal Tasarımı					
5	Özel Öğretim Yöntemleri					
6	Sınıf Yönetimi					
7	Rehberlik					
8	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi					
9	Özel Eğitim					

3. BÖLÜM
GENEL KÜLTÜR ALANINA İLİŞKİN İHTİYAÇLAR
HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ

No	GENEL KÜLTÜR	HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç İhtiyaç Duymuyorum	Çok Az İhtiyaç Duyuyorum	Kısmen İhtiyaç Duyuyorum	Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum	Tamamen İhtiyaç Duyuyorum
1	Müzik Kültürü					
2	Felsefe					
3	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi					
4	Yabancı Dil					
5	Genel Müzik Tarihi					
6	Türkçe: Sözlü Anlatım					
7	Türkçe: Yazılı Anlatım					
8	Bilgisayar					
9	Güncel Popüler Müzikler					
10	Topluma Hizmet Uygulamaları					
11	Oyun – Dans – Müzik					
12	Bilimsel Araştırma Yöntemleri					

4. BÖLÜM
MÜZİK ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNE İLİŞKİN İHTİYAÇLAR

No	MÜZİK ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	HİÇ İHTİYAÇ DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç İhtiyaç Duymuyorum	Az İhtiyaç Duyuyorum	Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum	Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum	Tamamen İhtiyaç Duyuyorum
1	Genel Müzik Öğretim Yöntemleri					
2	Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi					
3	Nota İle Öğretim Yöntemi					
4	Dalcroze Yöntemi					
5	Kodaly Yöntemi					
6	Orff Yöntemi					
7	Suzuki Yöntemi					
8	Montessori Yöntemi					
9	Çoklu Zeka Yöntemi					
10	Carabo – Cone Yöntemi					
11	Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi					
12	Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi					
13	Odaklanma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri					
14	Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri					
15	Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi					
16	Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi					
17	Grafiklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi					
18	Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi					
19	Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi					
20	Ses sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi					
21	Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi					
22	Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi					
23	Tüneklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi					
24	Mimiklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi					

5. BÖLÜM
TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN İHTİYAÇLAR

No	TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜ	HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç İhtiyaç Duymuyorum	Az İhtiyaç Duyuyorum	Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum	Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum	Tamamen İhtiyaç Duyuyorum
1	Türk Halk Oyunları ve Müzikleri					
2	Türk Dünyası Müzikleri					
3	Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)					
4	Türk Tasavvuf Musikisi					
5	Çoksesli Türk Müzikleri					

6. BÖLÜM
MÜZİK EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ VE YAZILIM ALANINA İLİŞKİN İHTİYAÇLAR

No	MÜZİK EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ VE YAZILIMLAR	HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç İhtiyaç Duymuyorum	Çok Az İhtiyaç Duyuyorum	Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum	Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum	Tamamen İhtiyaç Duyuyorum
1	Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi					
2	Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)					
3	Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)					
4	Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Bağlama, vb.)					
5	Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları					
6	Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları					
7	Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)					
8	Sahne Seslendirme ve Tonmaisterlik					
9	Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme					
10	Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme					
11	EBA uygulamaları					

7. BÖLÜM
UZAKTAN EĞİTİM ALANINA İLİŞKİN İHTİYAÇLAR
HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ

No	UZAKTAN EĞİTİM ALANI	HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç İhtiyaç Duymuyorum	Az İhtiyaç Duyuyorum	Orta Düzye İhtiyaç Duyuyorum	Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum	Tamamen İhtiyaç Duyuyorum
1	Bilgisayar / tabletler için hazırlanmış yazılımları kullanma					
2	Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) ders işleme					
3	Asenkron (Serbest Zamanlı) ders işleme					
4	EBA Platformunun Etkin Kullanımı					
5	Pratik Şarkı Öğretimi Programları					
6	Pratik Nota Öğretimi Programları					
7	Zoom, Moodle, Webiner, Google Classroom, Google Meets, Skype vb. yazılımların kullanımı					
8	Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu					

GSL Müzik Öğretmenleri lütfen 8. Bölüme geçiniz.

BİLSEM Müzik Öğretmenleri lütfen 9. Bölüme geçiniz.

8. BÖLÜM
GSL MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN HİE İHTİYAÇLARI
(Bu bölüm, yalnız Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Öğretmenleri tarafından
doldurulacaktır)

No	GÜZEL SANATLAR LİSELERİNE İLİŞKİN KONULAR	HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç İhtiyaç Duyuyorum	Az İhtiyaç Duyuyorum	Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum	Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum	Tamamen İhtiyaç Duyuyorum
1	Güncel GSL müzik bölümleri öğretim programı.					
2	GSL'deki sanatsal faaliyetlerin (dinleti – konser – resital vb.) düzenlenmesi ve uygulanması.					
3	Okul tanıtımı ve öğrenci tercihi artırma.					
4	GSL öğrencilerinin yerelden ulusala ve ulusaldan uluslararasına müzik türlerini tanımalarına ilişkin uygulamalar.					
5	GSL müzik öğrencilerinde süreç temelli ölçme – değerlendirme .					
6	GSL müzik öğrencilerinde performansa dayalı ölçme – değerlendirme.					
7	GSL Öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarına MİOY boyutuyla etkin olarak hazırlanması.					
8	GSL Öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarına çalgı boyutuyla etkin olarak hazırlanması.					
9	GSL öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarına söyleme boyutuyla etkin olarak hazırlanması.					
10	GSL öğrenci ve okullarına yönelik proje hazırlama.					

9. BÖLÜM
BİLSEM MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN HİE İHTİYAÇLARI
(Bu bölüm, yalnız BİLSEM Müzik Öğretmenleri tarafından doldurulacaktır)

No	BİLSEM'LERE İLİŞKİN KONULAR	HİE İHTİYAÇ DÜZEYİ				
		1	2	3	4	5
		Hiç İhtiyaç Duyuyorum	Az İhtiyaç Duyuyorum	Orta Düzeyde İhtiyaç Duyuyorum	Büyük Ölçüde İhtiyaç Duyuyorum	Tamamen İhtiyaç Duyuyorum
1	BİLSEM müzik alanında öğrenci tanılama					
2	Güncel BİLSEM müzik alanı öğretim programı					
3	BİLSEM müzik alanı öğrencilerinin yaratıcılığını geliştirme					
4	BİLSEM müzik alanı öğrencilerinin müzikal olarak bireysel gelişim çeşitliliği					
5	BİLSEM müzik alanı öğrencilerinin toplu etkinlik hazırlığı ve sunumu					
6	BİLSEM müzik alanı öğrencilerine yönelik proje hazırlama					
7	BİLSEM müzik alanında öğrenci, öğretmen ve veli iletişimi (motivasyon ve verimliliği artırma süreçleri)					
8	BİLSEM öğrencilerinin yerelden ulusala ve ulusaldan uluslararasına müzik türlerini tanımlarına ilişkin uygulamalar.					
9	BİLSEM 'deki sanatsal faaliyetlerin (dinleti – konser – resital vb.) düzenlenmesi ve uygulanması					
10	BİLSEM müzik alanı öğrencilerinde Süreç Temelli ölçme – değerlendirme					
11	BİLSEM müzik alanı öğrencilerinde Performansa dayalı ölçme – değerlendirme					

**Ek-2 “Müzik Öğretmenlerine Yönelik Güncel Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Anketi”
“Uzman Görüşü Alma Formu” örneği**

Sayın Öğretim Elemanı,

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Bilim Dalında Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında “Türkiye’de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi ve İhtiyaçlarının Belirlenmesi” konulu doktora tezini çalışmaktayım.

Tez danışmanım Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ’nin 1960 – 2006 yılları arasında müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik yapmış olduğu çalışmadan hareketle; 2006 yılından günümüze kadar olan süreç içinde, genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi veren kurumlarımızda görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin güncel hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, bu ihtiyaçların hangi alan ve konularda yoğunlaştığını tespit etmek ve mevcut duruma göre çözüm önerilerini ortaya koymak amacıyla, anket, ölçek ve açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Hazırlanan sorular, 5’li likert tipine göre hazırlanmış olup; katılımcılardan 1 (Hiç) 2 (Çok Az) 3 (Kısmen) 4 (Büyük Ölçüde) 5 (Tamamen) şeklinde kendilerine yakın olan seçeneği işaretlemeleri istenecektir.

Bu neden ve amaçla hazırlanmış olan “Müzik Öğretmenlerine Yönelik Güncel Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Anketi” için görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur. Aşağıda yer alan maddelerin ölçek içinde yer alması, geliştirilmesi veya çıkartılmasına yönelik önerilerinizi maddelerin yanındaki ilgili kısma ekleyebilir veya ayrı bir sayfada gönderebilirsiniz.

Önerileriniz için şimdiden teşekkür ediyor iyi çalışmalar diliyorum.

Emre YÜCELAND
Doktora Öğrencisi

Tel: [REDACTED]

E – Mail: [REDACTED]

Adres: [REDACTED]

Adres 2: [REDACTED]

	Maddeler	Uygun	Geliştirilmeli	Çıkarılmalı	Düşünceler
ALINAN HİZMET İÇİ EĞİTİME YÖNELİK DEĞERLENDİRME SORULARI					
1	Planlama				
2	Eğitim konusunun içeriği				
3	Öğretim yöntem ve teknikleri				
4	Eğitim öğretim materyal ve teknolojileri				
5	Eğitim süresi				
6	Eğitim veren ilgili öğretim elemanlarının uzmanlığı				
7	Katılımcılara sağlanan konaklama hizmetleri				
8	Eğitim öğretim mekanları				
9	Eğitim programı sonunda yapılan ölçme ve değerlendirme				
10	Eğitim programına yönelik katılımcılardan geri dönüt alınması				
11	En son katıldığınız HİE programına ilişkin diğer değerlendirmeleriniz nelerdir? (Açık uçlu soru)				
ALAN VE ALAN EĞİTİMİNE İLİŞKİN İHTİYAÇLAR					
1	Müziksel İşitme Okuma Yazma				
2	Bireysel Ses Eğitimi				
3	Okul Çalgıları (Blokflüt)				

4	Okul Çalgıları (Mandolin)				
5	Okul Çalgıları (Gitar)				
6	Okul Çalgıları (Bağlama)				
7	Armoni-Kontrpuan				
8	Geleneksel Türk Halk Müziği ve Uygulamaları				
9	Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Uygulamaları				
10	Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi				
11	Koro ve Yönetimi				
12	Elektronik Org Eğitimi				
13	Çalgı Bakım-Onarım Bilgisi				
14	Eşlik Çalma(Korrepetisyon)				
15	Eğitim Müziği Dağarı				
16	Eğitim Müziği Besteleme				
17	Müzik Biçimleri				
18	Türk Müziği Çok Seslendirme				
19	Okul Öncesinde Müzik Eğitimi				
20	Bireysel Çalgı ve Öğretimi				
21	Piyano ve Öğretimi				
22	Okul Bandosu				
MESLEK BİLGİSİNE İLİŞKİN İHTİYAÇLAR					
1	Eğitim Bilimi				
2	Eğitim Psikolojisi				
3	Ölçme ve Değerlendirme				
4	Öğretim Teknolojileri ve materyal Tasarımı				

5	Özel Öğretim Yöntemleri				
6	Sınıf Yönetimi				
7	Rehberlik				
8	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi				
9	Özel Eğitim				
GENEL KÜLTÜR ALANINA İLİŞKİN İHTİYAÇLAR					
1	Müzik Kültürü				
2	Felsefe				
3	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi				
4	Yabancı Dil				
5	Genel Müzik Tarihi				
6	Türkçe: Sözlü Anlatım				
7	Türkçe: Yazılı Anlatım				
8	Bilgisayar				
9	Güncel Popüler Müzikler				
10	Topluma Hizmet Uygulamaları				
11	Oyun – Dans – Müzik				
12	Bilimsel Araştırma Yöntemleri				
MÜZİK ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNE İLİŞKİN İHTİYAÇLAR					
1	Genel Müzik Öğretim Yöntemleri				
2	Kulaktan Müzik Öğretim Yöntemi				
3	Nota İle Öğretim Yöntemi				
4	Dalcroze Yöntemi				

5	Kodally Yöntemi				
6	Orff Yöntemi				
7	Suzuki Yöntemi				
8	Montessori Yöntemi				
9	Çoklu Zeka Yöntemi				
10	Carabo – Cone Yöntemi				
11	Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi				
12	Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Özel Müzik Öğretim Yöntemi				
13	Odaklanma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri				
14	Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri				
15	Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi				
16	Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi				
17	Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi				
18	Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi				
19	Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi				
20	Ses sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi				
21	Alacalamalı Müzik Öğretim Yöntemi				
22	Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi				
23	Tüneklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi				
24	Mimiklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi				
TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN İHTİYAÇLAR					
1	Türk Halk Oyunları ve Müzikleri				

2	Türk Dünyası Müzikleri				
3	Türk Askeri Musikisi (Mehter Müziği)				
4	Türk Tasavvuf Musikisi				
5	Çoksesli Türk Müzikleri				
MÜZİK EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ VE YAZILIMLARI ALANINA İLİŞKİN İHTİYAÇLAR					
1	Bilgisayarda İnteraktif Müzik Eğitimi				
2	Bilgisayarda Nota Yazım Programları (Finale, MuseScore, Mus2Okur, Sibellius, vb.)				
3	Bilgisayarda Kulak Eğitimi Yazılımları (Ear Master, vb.)				
4	Bilgisayarda Çalgı Eğitim Yazılımları (Violin Master, Violin Tutor, Piano Tutor, Universal Baglama, vb.)				
5	Bilgisayarda Ses Eğitimi Yazılımları				
6	Bilgisayarda Müzik Kuramları Yazılımları				
7	Kayıt Teknolojileri (Cubase, FL Studio vb.)				
8	Sahne Seslendirme ve Tonmaisterlik				
9	Elektronik Müzik Tahtası İle Ders İşleme				
10	Akıllı Tahtalara Yönelik Müzik Yazılımlarıyla Ders İşleme				
11	EBA uygulamaları				
UZAKTAN EĞİTİM ALANINA İLİŞKİN İHTİYAÇLAR					
1	Bilgisayar / tabletler için hazırlanmış yazılımları kullanma				
2	Senkron (Eş Zamanlı/Canlı) ders işleme				
3	Asenkron (Serbest Zamanlı) ders işleme				
4	EBA Platformunun Etkin Kullanımı				

5	Pratik Şarkı Öğretimi Programları				
6	Pratik Nota Öğretimi Programları				
7	Zoom, Moodle, Webiner,Google Classroom, Google Meets, Skype vb. yazılımların kullanımı				
8	Uzaktan Eğitimde Öğrenci Motivasyonu				
GSL MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN HİE İHTİYAÇLARI					
1	Güncel GSL müzik bölümleri öğretim programı.				
2	GSL'deki sanatsal faaliyetlerin (dinleti – konser – resital vb.) düzenlenmesi ve uygulanması.				
3	Okul tanıtımı ve öğrenci tercihini arttırma.				
4	GSL öğrencilerinin yerelden ulusala ve ulusaldan uluslararasına müzik türlerini tanımalarına ilişkin uygulamalar.				
5	GSL müzik öğrencilerinde süreç temelli ölçme – değerlendirme.				
6	GSL müzik öğrencilerinde performansa dayalı ölçme – değerlendirme.				
7	GSL Öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarına MİOY boyutuyla etkin olarak hazırlanması.				
8	GSL Öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarına çalgı boyutuyla etkin olarak hazırlanması.				
9	GSL öğrencilerinin üniversiteye yönelik özel yetenek sınavlarına söyleme boyutuyla etkin olarak hazırlanması.				
10	GSL öğrenci ve okullarına yönelik proje hazırlama.				
BİLSEM MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN HİE İHTİYAÇLARI					
1	BİLSEM müzik alanında öğrenci tanılama				
2	Güncel BİLSEM müzik alanı öğretim programı				

3	BİLSEM müzik alanı öğrencilerinin yaratıcılığını geliştirme				
4	BİLSEM müzik alanı öğrencilerinin müzikal olarak bireysel gelişim çeşitliliği				
5	BİLSEM müzik alanı öğrencilerinin toplu etkinlik hazırlığı ve sunumu				
6	BİLSEM müzik alanı öğrencilerine yönelik proje hazırlama				
7	BİLSEM müzik alanında öğrenci, öğretmen ve veli iletişimi (motivasyon ve verimliliği artırma süreçleri)				
8	BİLSEM öğrencilerinin yerelden ulusala ve ulusaldan uluslararasına müzik türlerini tanımalarına ilişkin uygulamalar.				
9	BİLSEM 'deki sanatsal faaliyetlerin (dinleti – konser – resital vb.) düzenlenmesi ve uygulanması				
10	BİLSEM müzik alanı öğrencilerinde Süreç Temelli ölçme – değerlendirme				
HİE İHTİYAÇLARINA YÖNELİK AÇIK UÇLU SORU					
1	Müzik öğretmeni olarak; hizmet içi eğitime ilişkin dikkate alınmasını istediğiniz başka görüş ve önerilerinizi lütfen belirtiniz. (Müzik Ders Programları/HİE Konuları/Uzaktan Müzik Öğretimi/Okul Türlerine Göre HİE Beklentileri/EBA İçerikleri vb.)				

HİE PROGRAMLARINDA ÖĞRETİM ELEMANI OLARAK GÖREV YAPMIŞ OLAN MÜZİK EĞİTİMCİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞME SORULARI					
1	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik HİE Programlarının tarikhleri ve konuları hakkında bilgi verir misiniz?				
2	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik HİE Programlarının planlaması açısından değerlendirmeleriniz nelerdir?				
3	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarındaki sınırlılıklar size göre nelerdi?				
4	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; programı etkileyen olumsuz faktörler nelerdi?				
5	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; programı etkileyen olumlu faktörler nelerdi?				
6	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; programa katılan müzik öğretmenlerinin programa ilişkin tutumlarını süreç ve sonuç açısından değerlendirir misiniz?				
7	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha etkili olabilmesi için size göre yapılması gerekenler nelerdir?				

8	<p>Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında verilen eğitimi;</p> <p>a. Süre bakımından, b. Eğitimin şekli (yüz yüze, on-line, hibrit vb.) bakımından c. Eğitime katılan müzik öğretmenlerinin eğitim sonundaki geri dönütleri bakımından,</p> <p>değerlendirir misiniz?</p>				
9	<p>Katılmış olduğunuz HİE Programları/Programlarının sonunda Milli Eğitim Bakanlığı'na programın daha etkin ve verimli gerçekleştirilmesine ilişkin ne gibi görüş ve önerilersundunuz?</p>				
10	<p>Müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim konusunda üniversitelerin rolü ve etkinliğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?</p>				
11	<p>Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının daha fazla sayıda müzik öğretmenine ulaşması için size göre yapılması gerekenler nelerdir?</p>				

Eklemek istediğiniz yeni bir şey varsa buraya ekleyebilirsiniz.

DEĞERLENDİRME:

**Ek-3 “Hizmet İçi Eğitimlerde Görev Yapmış Olan Uzman Öğretim Elemanlarına
Yönelik Hazırlanan Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” Örneği**

Sayın Uzman Öğretim Elemanı,

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Bilim Dalında Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında “Türkiye’de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi ve İhtiyaçlarının Belirlenmesi” konulu doktora tezini çalışmaktayım.

Araştırmada müzik öğretmenlerine uygulanacak olan müzik öğretmenlerinin güncel hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, bu ihtiyaçların hangi alan ve konularda yoğunlaştığını tespit etmek ve mevcut duruma göre çözüm önerilerini ortaya koymak amacıyla, anket ve açık uçlu sorularla verilerin elde edilmesi amaçlanırken, araştırmaya nitel bir boyut kazandırmak için de hizmet içi eğitimlerde görev yapmış olan uzman öğretim elemanlarına da yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır.

Müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik anketlerin uygulanacağı örneklem grubundan bağımsız olarak, 15 kişilik bir gruba uygulanması planlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu için görüş ve önerilerinize ihtiyaç duyulmuştur. Aşağıda, araştırmada kullanılması planlanan görüşme formu ve sizden doldurulması istenen uzman görüşü formu bulunmaktadır.

Formu değerlendirmeyi kabul ettiğiniz ve değerli bilgilerinden yararlanma fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyor, saygı ve sevgilerimi sunuyorum, sağlıklı günler diliyorum.

Emre YÜCELAND

Doktora Öğrencisi

Tel: [REDACTED]

E – Mail: [REDACTED]

Adres: [REDACTED]

Adres 2: [REDACTED]

“TÜRKİYE’DE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN HİZMET İÇİ EĞİTİMİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ANALİZİ VE İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ” BAŞLIKLİ DOKTORA TEZİ İÇİN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Açıklama: Bu yarı yapılandırılmış görüşme formu İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı programında çalışmakta olduğum “Türkiye’de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi ve İhtiyaçlarının Belirlenmesi” konulu doktora tezine yönelik nitel verilerin toplanması amacıyla geliştirilmiştir.

Vereceğiniz cevaplar çalışmanın geçerliliği ve güvenilirliği açısından önemli görüldüğü gibi, müzik eğitimine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitimlerdeki sorunların tespit edilebilmesi ve bu sorunlara çözüm önerileri sunulabilmesi açısından önemli görülmektedir. Yarı yapılandırılmış görüşme formuna vereceğiniz cevaplar bilimsel amaçlarla kullanılacak, hiçbir cevap üçüncü şahıslarla paylaşılmayacak tamamen kimliğiniz ve kurumunuz **gizli** tutulacaktır.

Emre YÜCELAND

Görüşme Yeri			
Görüşme Tarihi		Görüşme Saati	
Görüşme Şekli			
Görüşme Yapılan Öğretmene Ait Kişisel Bilgiler			
Adı - Soyadı			
Akademik Unvanı			
Mesleki Kıdemi			
Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Soruları			
1	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik HİE Programlarının tarihleri ve konuları hakkında bilgi verir misiniz?		
2	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik HİE Programlarının planlaması açısından değerlendirmeleriniz nelerdir?		
3	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarındaki sınırlılıklar size göre nelerdir?		

4	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; programı etkileyen olumsuz faktörler nelerdi?
5	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; programı etkileyen olumlu faktörler nelerdi?
6	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; programa katılan müzik öğretmenlerinin programa ilişkin tutumlarını süreç ve sonuç açısından değerlendirir misiniz?
7	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha etkili olabilmesi için size göre yapılması gerekenler nelerdir?
8	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında verilen eğitimi;
8a.	a. Süre bakımından değerlendirir misiniz?
8b.	b. Eğitimin şekli (yüz yüze, on-line, hibrit vb.) bakımından değerlendirir misiniz?
8c.	c. Eğitime katılan müzik öğretmenlerinin eğitim sonundaki geri dönütleri bakımından, değerlendirir misiniz?
9	Katılmış olduğunuz HİE Programları/Programlarının sonunda Milli Eğitim Bakanlığı'na programın daha etkin ve verimli gerçekleştirilmesine ilişkin ne gibi görüş ve öneriler sundunuz?
10	Müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim konusunda üniversitelerin rolü ve etkinliğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
11	Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının daha fazla sayıda müzik öğretmenine ulaşması için size göre yapılması gerekenler nelerdir?

Sayın Öğretim Elemanı,

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Bilim Dalında Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında “Türkiye’de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi ve İhtiyaçlarının Belirlenmesi” konulu doktora tezini çalışmaktayım.

Araştırmada müzik öğretmenlerine uygulanacak olan müzik öğretmenlerinin güncel hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, bu ihtiyaçların hangi alan ve konularda yoğunlaştığını tespit etmek ve mevcut duruma göre çözüm önerilerini ortaya koymak amacıyla, anket ve açık uçlu sorularla verilerin elde edilmesi amaçlanırken, araştırmaya nitel bir boyut kazandırmak için de hizmet içi eğitimlerde görev yapmış olan uzman öğretim elemanlarına da yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır.

Müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik anketlerin uygulanacağı örneklem grubundan bağımsız olarak, 15 kişilik bir gruba uygulanması planlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu için görüş ve önerilerinize ihtiyaç duyulmuştur. Aşağıda, araştırmada kullanılması planlanan görüşme formu ve sizden doldurulması istenen uzman görüşü formu bulunmaktadır.

Formu değerlendirmeyi kabul ettiğiniz ve değerli bilgilerinden yararlanma fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyor, saygı ve sevgilerimi sunuyor, sağlıklı günler diliyorum.

Emre YÜCELAND

Doktora Öğrencisi

Tel: [REDACTED]

E – Mail: [REDACTED]

Adres: [REDACTED]

Adres 2: [REDACTED]

“TÜRKİYE’DE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN HİZMET İÇİ EĞİTİMİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ANALİZİ VE İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ” BAŞLIKLİ DOKTORA TEZİ İÇİN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Açıklama

Bu yarı yapılandırılmış görüşme formu İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı programında çalışmakta olduğum **“Türkiye’de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi ve İhtiyaçlarının Belirlenmesi”** konulu doktora tezine yönelik nitel verilerin toplanması amacıyla geliştirilmiştir.

Vereceğiniz cevaplar çalışmanın geçerliliği ve güvenilirliği açısından önemli görüldüğü gibi, müzik eğitimine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitimlerdeki sorunların tespit edilebilmesi ve bu sorunlara çözüm önerileri sunulabilmesi açısından önemli görülmektedir. Yarı yapılandırılmış görüşme formuna vereceğiniz cevaplar bilimsel amaçlarla kullanılacak, hiçbir cevap üçüncü şahıslarla paylaşılmayacak tamamen kimliğiniz ve kurumunuz **gizli** tutulacaktır.

Emre YÜCELAND

Görüşme Yeri

Görüşme Tarihi

Görüşme Saati

Görüşme Yapılan Öğretmene Ait Kişisel Bilgiler

Cinsiyetiniz

Yaşınız

Görev Yaptığınızı Okul Türü

Görev Yaptığınız Kurum Türü

Meslekteki Yılız

Öğrenim Durumunuz

Mezun Olduğunuz Üniversite

Mezun Olduğunuz Fakülte

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Soruları

1

Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik HİE Programlarının **tarihleri ve konuları** hakkında bilgi verir misiniz?

2

Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik HİE Programlarının **planlaması açısından** değerlendirmeleriniz nelerdir?

3	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarındaki sınırlılıklar size göre nelerdi?
4	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; programı etkileyen olumsuz faktörler nelerdi?
5	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; programı etkileyen olumlu faktörler nelerdi?
6	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında; programa katılan müzik öğretmenlerinin programa ilişkin tutumlarını süreç ve sonuç açısından değerlendirir misiniz?
7	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarının daha etkili olabilmesi için size göre yapılması gerekenler nelerdir?
8	Eğitici olarak görev yaptığınız müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim programlarında verilen eğitimi;
8a.	a. Süre bakımından değerlendirir misiniz?
8b.	b. Eğitimin şekli (üz yüze, on-line, hibrit vb.) bakımından değerlendirir misiniz?
8c.	c. Eğitime katılan müzik öğretmenlerinin eğitim sonundaki geri dönütleri bakımından, değerlendirir misiniz?
9	Katılmış olduğunuz HİE Programları/Programlarının sonunda Milli Eğitim Bakanlığı'na programın daha etkin ve verimli gerçekleştirilmesine ilişkin ne gibi görüş ve öneriler sundunuz?
10	Müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim konusunda üniversitelerin rolü ve etkinliğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
11	Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının daha fazla sayıda müzik öğretmenine ulaşması için size göre yapılması gerekenler nelerdir?

“TÜRKİYE’DE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN HİZMET İÇİ EĞİTİMİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN ANALİZİ VE İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ” BAŞLIKLILIK DOKTORA TEZİ İÇİN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞMEFORMUNA YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞÜ FORMU			
1	Açıklama bölümü “yarı yapılandırılmış görüşme formu” için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
2	Görüşme yapılan öğretmene ait kişisel bilgiler bölümü “Yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
3	1. Soru , ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
4	2. Soru , ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
5	3. Soru , ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
6.	4. Soru , ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
7	5. Soru , ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
8	6. Soru , ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
9	7. Soru , ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
12	8. Soru ve alt maddeleri , ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır , ise açıklamada bulunur musunuz?		

		☐	☐
13	9. Soru, ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır, ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
14	10. Soru, ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır, ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
15	11. Soru, ilgili konu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu için uygun mudur?	Evet	Hayır
	Hayır, ise açıklamada bulunur musunuz?	☐	☐
<ul style="list-style-type: none"> • Belirtilen maddeler dışında gözden kaçırdığım maddeler olması halinde önerinizi bu alanda açıklayabilirsiniz 			
<p>Öneriler:</p> 			

Ek-4 İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Onay Belgesi

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA ETİK KURULU
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik
Kurulu

Oturum Tarihi :
25.03.2021

Oturum Sayısı : 7

Karar Sayısı : 2021/7-6

Etik Açından Uygun

Çalışma Adı

TÜRKİYE'DE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE VERİLEN HİZMETİÇİ EĞİTİMİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN GÜNCEL HİZMETİÇİ EĞİTİM İHTİYAÇLARI

Araştırmacılar

Doktora Öğrencisi Emre YÜCELAND (Yürütücü)
Prof.Dr. Ersan ÇİFTÇİ (Danışman)

Başkan Kurul Üyesi Prof.Dr. Hüseyin Suphi ERDEM

Başkan Yardımcısı Kurul Üyesi Prof.Dr. Mustafa

ARSLANKurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet GÜNGÖR

Kurul Üyesi Prof.Dr. Süleyman ÇALDAK

Kurul Üyesi Prof.Dr. Nesrin SİS

Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet ÜSTÜNER

Kurul Üyesi Prof.Dr. Lütfiye ÖZDEMİR

Sekreter Hatice CİHAN

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-49614598-605.01-33380961
Konu : Araştırma Uygulama İzin Talebi

29.09.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: a) İnönü Üniversitesi Rektörlüğü'nün 15/09/2021 tarihli ve E-50235129-300-86294 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 21/01/2020 tarihli ve 2020/2 Nolu Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi.

İlgi (a) yazı ile İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Doktora öğrencisi Emre YÜCELAND'ın "Türkiye'de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmetiçi Eğitimin Değerlendirilmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Güncel Hizmetiçi Eğitim İhtiyaçları" konulu çalışmasına veri sağlamak amacıyla anket çalışması yapma izin talebine ilişkin ilgi yazı ve ekleri Bakanlığımız tarafından incelenmiştir.

Bakanlığımıza bağlı resmi/özel okul ve kurumlarda öğrenci, öğretmen ve okul yöneticilerinin katılımıyla yapılması planlanan uygulamanın covid-19 tedbirlerine uyulması ve denetimi il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre; onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan, veri toplama araçlarının <https://forms.gle/TbUTM12Da3rFHYJb7> adresinden online olarak uygulanmasına ilgi (b) Genelge doğrultusunda izin verilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Mehmet Fatih LEBLEBİCİ
Bakan a.
Başkan

Ek: Onaylı Veri Toplama Araçları (15 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Adana, Ağrı, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir,
Bartın, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Gümüşhane,
İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karabük, Kırkkale,
Kütahya, Şırnak, Tekirdağ, Van ve Yozgat Valiliklerine
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Bilgi:

İnönü Üniversitesi Rektörlüğüne

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Millî Eğitim Bakanlığı 4/A

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (312) 413 27 51

Bilgi için: Fatma TABALU Şaf

E-Posta: sgb_arastirmazinlanisi@meb.gov.tr

İnternet Adresi: www.sgb.gov.tr

Unvan : Şef
Faks: 3124186401

Kop Adresi : meb@hs01.kop.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 81bf-f95d-371f-8e70-047f kodu ile teyit edilebilir.

Ek-5 MEB Tarafından Gönderilen Müzik Öğretmeni Sayıları

Evrak Tarih ve Sayısı: 27/12/2021-124376

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-50235129-622.03--124376

27/12/2021

Konu : Müzik Öğretmeni Sayıları.

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

- İlgi : a) 02/12/2021 tarihli E. 115457 sayılı yazınız,
b) 23/12/2021 tarihli ve E-49614598-622.03-39638706 sayılı yazınız,

İlgi sayılı yazınızda bahsi geçen, Enstitümüz, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı doktora öğrencisi Emre YÜCELAND'ın Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında yürütmekte olduğu "Türkiye'de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Güncel Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları" konulu tez çalışmasının uygulanmasına istinaden Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığının, 23/12/2021 tarihli ve E-49614598-622.03-39638706 sayılı cevabi yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Nusret AKPOLAT
Rektör Yardımcısı

Ek: Yazı ve eki.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Değeri Kodu :İSMLHVID4K Pin Kodu :62282

Belge Takip Adresi :

<https://turkiye.gov.tr/ibdf/hk-3837&id=İSMLHVID4K&no=124376>

Adres:İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Öğrenci Merkezi

Telefon:04223773090 Faks:04223410033

e-Posta:ogrenci@inonu.edu.tr Web: <http://www.inonu.edu.tr/ogrenci>

Kep Adresi:inonuniversitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Ayşe Ösködemir

Unvanı: Memur

Evrak Tarih ve Sayısı: 23/12/2021-E.32507

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-49614598-622.03-39638706
Konu : Müzik Öğretmeni Sayıları

23.12.2021

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

- İlgi: a) 03/12/2021 tarih ve E-50235129-300--115874 sayılı yazınız.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 18.05.2021 tarih ve E-49614598-605.01-25235752 sayılı Anket Uygulama İzin Onayı

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Doktora Programı öğrencisi Emre YÜCELAND'ın Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ danışmanlığında yürütmekte olduğu "Türkiye'de Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesi ve Müzik Öğretmenlerinin Güncel Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları" konulu tez çalışmasının örneklem grubunun oluşturulması amacıyla ilgi (a) yazınız ile talep edilen veriler, ilgi (b) onayda belirtilen araştırma uygulama izni alınan iler kapsamında hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mehmet Fatih LEBLEBİCİ
Bakan a.
Başkan

EKLER : Talep Edilen Bilgiler (Excel Dosyası)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Atatürk Bulvarı No:98 06648 Kızılay/ANKARA

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ehya>

Telefon No : 0 (312) 413 14 81

İlgi için: M.Serdar AYDIN

E-Posta: agh@meb.gov.tr

İnternet Adresi: www.meb.gov.tr

Uyvan : Tekniyen

Kep Adresi : meb@h01.kep.tr

Faks:3124186401

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrak.meb.gov.tr> adresinde: **13b3-ce09-3b32-bffe-01e4** koda ile doğrulanabilir.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Evrak sorgulaması <https://turkiye.gov.tr/evrak?eK=3837&eD=BSELHSYK2K&eS=32507> adresinden yapılabilir.

Bakanlığımıza Bağlı Resmi Eğitim Kurumlarında Müzik Alanında Görev Yapan Öğretmen ve Eğitim Kurumu Yöneticilerinin Kurum Türü Bazlı Sayıları

Kurum Türü Adı	Öğretmen Sayısı
Akşam Sanat Okulu (DHGM)	2
Anadolu İmam Hatip Lisesi	94
Anadolu İmam Hatip Lisesi(Yabancı Uruklular)	4
Anadolu Lisesi	1.924
Anadolu Meslek Programı	355
Anadolu Teknik Programı	2
Araştırma Geliştirme Eğitim ve Uygulama Merkezi Ortaokulu-Özel Yetenek	1
Çok Programlı Anadolu Lisesi	133
Fen Lisesi	74
Özel Sanatlar Lisesi	386
Halk Eğitimi Merkezi	152
İl Millî Eğitim Müdürlüğü	10
İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü	65
İmam Hatip Lisesi	68
İmam Hatip Ortaokulu	384
Mesleki Eğitim Merkezi	3
Organizasyon Erişitimi	1
Ortaokul	3.578
Ortaokul (Görme Engelliler)	11
Ortaokul (Hafif Düzeyde Zihinsel Engelliler)	14
Ortaokul (İşitme Engelliler)	13
Ortaokul(Bedensel Engelliler)	3
Özel Eğitim Meslek Lisesi(Bedensel Engelliler)	1
Özel Eğitim Meslek Okulu (Görme Engelliler)	1
Özel Eğitim Meslek Okulu (Zihinsel Engelliler)	77
Özel Eğitim Uygulama Okulu (III. Kademe)	95
Özel Eğitim Uygulama Okulu (I. Kademe)	8
Özel Eğitim Uygulama Okulu (II. Kademe)	135
Sosyal Bilimler Lisesi	27
Spor Lisesi	21
Üstün veya Özel Yetenekliler	78
Yatılı Bölge Ortaokulu	59
Genel Toplam	7.779

Bakanlığımıza Bağlı Resmi Eğitim Kurumlarında Müzik Alanında Görev Yapan Öğretmen ve Eğitim Kurumu Yöneticilerinin Kademe Bazlı Sayıları

Kademe	Öğretmen Sayısı
İlkokul	8
Lise	3.265
Ortaokul	4.198
Üstün veya Özel Yetenekliler	78
Yaygın Eğitim	230
Genel Toplam	7.779

Bakanlığımıza Bağlı Resmi Eğitim Kurumlarında Müzik Alanında Görev Yapan Öğretmen ve Eğitim Kurumu Yöneticilerinin İl Bazlı Sayıları

İl Adı	Öğretmen Sayısı
ADANA	366
AĞRI	128
ANKARA	1.003
ANTALYA	565
AYDIN	280
BALIKESİR	271
BARTIN	41
DİYARBAKIR	372
ELAZIĞ	127
GAZİANTEP	459
GÜMÜŞHANE	19
İSTANBUL	2.029
İZMİR	1.034
KAHRAMANMARAŞ	184
KARABÜK	39
KIRIKKALE	40
KÜTAHYA	82
ŞIRNAK	153
TEKİRDAĞ	175
VAN	351
YOZGAT	61
Genel Toplam	7.779

Bakanlığımıza Bağlı Özel Öğretim Kurumlarında Mülk Alanında Görev Yapan Öğretmen ve Eğitim Kurumu Yöneticilerinin Kurum Türü Başlı Sayıları	
Kurum Türü	Öğretmen Sayısı
Özel Akademi Lisesi	16
Özel Alman Ortaöğretim Kurumu	2
Özel Amerikan Ortaöğretim Kurumu	3
Özel Anadolu Genel Sanatlar Lisesi	17
Özel Anadolu Lisesi	693
Özel Avusturya Ortaöğretim Kurumu	1
Özel Eğitim Uygulama Okulu (I. Kademe)	1
Özel Eğitim Uygulama Okulu (II. Kademe)	1
Özel Emami İhtisap	11
Özel Emami Ortaokulu	12
Özel Emami Ortaöğretim Kurumu	5
Özel Fen Lisesi	197
Özel Fen ve Teknoloji Lisesi	29
Özel Fransız Ortaöğretim Kurumu	5
Özel Hacı Halil Özyeşil Zihinsel Engelliler Okulu	1
Özel Hacıhalil Sıhhi Bulvarı Anadolu Lisesi	115
Özel Hacıhalil Sıhhi Bulvarı Fen Lisesi	2
Özel İtalyan Ortaöğretim Kurumu	1
Özel Laboratuvar Lisesi	1
Özel Menteşeli ve Teknik Anadolu Lisesi	29
Özel Milletlerarası Okul	36
Özel Münevver Okulu	1
Özel Münevver Ortaokulu	1
Özel Münevver Ortaöğretim Kurumu	1
Özel Ram Okulu	1
Özel Ram Ortaokulu	2
Özel Ram Ortaöğretim Kurumu	1
Özel Spor Lisesi	1
Özel Türk Okulu	1011
Özel Türk Ortaokulu	1306
Toplam	3583

Bakanlığımıza Bağlı Özel Öğretim Kurumlarında Mülk Alanında Görev Yapan Öğretmen ve Eğitim Kurumu Yöneticilerinin Kademe Başlı Sayıları	
Kurum Türü	Öğretmen Sayısı
ADANA	88
AĞRI	8
ANKARA	674
ANTALYA	254
AYDIN	69
BALIKESİR	73
BARTIN	4
BEYŞEHİR	59
ELAZIĞ	20
GAZİANTEP	84
GÜMÜŞHANE	2
İSTANBUL	1632
İZMİR	431
KAHRAMANMARAŞ	29
KARABÜK	12
KIRIKKALE	18
KÜTAHYA	19
ŞIRNAK	10
TEKİRDAĞ	57
VAN	30
YÜZÜCÜ	8
Toplam	3583

Bakanlığımıza Bağlı Özel Öğretim Kurumlarında Mülk Alanında Görev Yapan Öğretmen ve Eğitim Kurumu Yöneticilerinin İli Başlı Sayıları	
Kurum Türü	Öğretmen Sayısı
Özel Okul	1026
Özel Ortaokul	1402
Özel Lise	1119
Özel Milletlerarası Okul	36
Toplam	3583